

Streik stopper Sporveien • SIDE 11

LØRDAG
SØNDAG

Arbeiderbladet

Lørdag 1. oktober 1994 TLF. 22 72 60 00 Årgang 110 - Uke 39 Nr. 227 Kr 8.00

300.000

kroner

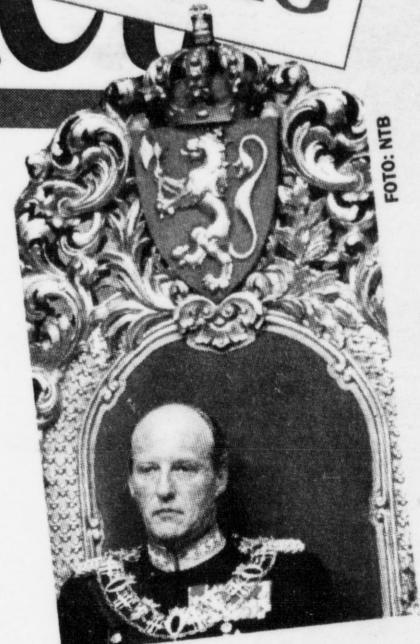
feil-levert

TAKK TIL ÅRETS ÆRLIGSTE

■ Her er årets ærligste finner. Kjetil Kolberg fra Oslo mottok feilaktig en budbil-levert sjekk på over 300.000 kroner. I stedet for å heve sjekken, satte Kolberg himmel og jord i bevegelse - og fant den riktige mottakeren - Ragnhild Teigen i Holmestrand.

● SIDE 4-5

ØVRIGHETEN
BRUSER MED
FJÆRENE

➔ BILAG s. 2-3-4-5

Ragna Ringdal

UT AV
MØRKET

➔ BILAG s. 6-7

Høflige
dop-
tyver
slo til

● SIDE 2

➔ BILAG MIDTEN

RÅDYRVIN

FOTO: ELIN HØYLAND

7 028190 002034

24 TIMER

KJEDEKOLLISJON

Fire biler smalt sammen i en kjedekollisjon på E 18 ved Lysaker ved 15-tida i går ettermiddag. Ulykken skjedde i det inngående feltet, men på grunn av nysgjerrige bilister på vei vestover gikk trafikken tregt i begge kjøreretninger. Køene varte fram til 17-tida. Ingen personer ble skadet, men det var store materielle skader på bilene i kjedekollisjonen.

LØMMETYVER PÅ OSLO S

I går formiddag herjet lommetyver blant de reisende på Oslo S. Det ble til slutt så ille at stasjonsmesteren ba om en uniformerte politifolk til å patruljere stasjonsbygningen. Og ganske riktig, da politiet kom ble det ikke meldt om flere lommetyverier.

Oslo politikammer advarer folk om å være skjodesløse med bagasje, vesker og lommebøker inne på Oslo S.

KREVER ERSTATNING

Kunsthandler Einar-Tore Ulving fra Tønsberg krever 100.000 kroner i erstatning fra politiet. Ulving hjalp til med å få Munch-bildet «Skrik» tilbake til Nasjonalgalleriet i mai i år, men ble pågrepet av politiet og satt på celle. Ulving ble løslatt etter kort tid, men det tok sju uker før siktelsen mot ham ble henlagt. (NTB)

GEVÆR-MANN PÅGREPET

POLITIET har pågrepet den 37 år gamle mannen som i forrige uke skjøt med et gevær mot en enebolig på Haslum i Bærum. Pågripelsen var udramatisk og fant sted i Oslo. Politiet har sikret seg våpenet og i avhør har mannen innrømmet at det var han som skjøt. Motivet for episoden er foreløpig uklart. Mannen vil ikke bli framstilt for varetektsfengsling foreløpig, men er overført til fengsel for å sone en dom på 120 dager. (NTB)

Mann arrestert for drapet i Bærum

EN 48-ÅR gammel mann fra Bærum ble pågrepet ved sin bolig ved 16.30-tida i går, siktet for forsettlig drap på læreren Berit Hancke.

DET BEKREFTER politifullmektig Peder Morset ved Asker og Bræum politikammer. Mannen har tidligere vært avhørt som vitne i saken. Politiet ønsket i går ikke å kommentere

hva etterforskningen har avdekket som gjorde at de nå mener det er skjellig grunn til å mistenke mannen for drapet. Det betyr at mannen enten har oppgitt et alibi for drapstids-

punktet som er feil, eller politiet har fått svar på tekniske undersøkelser.

48-åringen blir framstilt for varetekt mandag. Han fikk i går tilbud om advokat, men hadde seint i går kveld ennå ikke bestemt seg for hvilken forsvarer han ønsket.

Det var onsdag 21. september

at den 41 år gamle Berit Hancke ble funnet drept i sine foreldres hus i Bærum. Hun var utsatt for stump vold, men politifullmektig Peder Morset vil ikke si noe om hva dødsårsaken var av hensyn til den videre etterforskning.

Berit Hancke ble bisatt torsdag.

● KRISTIN RUUD

De to mennene forsvinner fra sykehuset med hver sin tralle med medisiner. Bildet er tatt med sykehusets eget videokamera.

Her stjeles

to traller

med medisiner

MORFINKUPP

– Unnskyld, men det var feil med leveringen. Denne høflige beskjeden fikk de ansatte som tok imot medisinforlyningen på Ullevål sykehus av to forkledte menn. Deretter trillet mennene to medisintraller inn i bilen og forsvant.

DET FREKKE medisinkuppet skjedde klokka 14.06 i går ettermiddag. Apoteket ved sykehuset hadde akkurat levert helgas medisiner til medisinsk avdeling da de to mennene forkledt som sykehusansatte stakk av med hele forsyningen.

Cellegift

– Tyvene må ha vært iskalde. Trallene sto i et område der det er mye trafikk. Han som tok imot de to mennene fattet mistanke, men mens han gikk for å ringe og sjekke opp mennene, forsvant de med trallene, forteller sykehusdirektør Ola H. Metliaas.

Tyvene fikk med seg vel ti gram ren mor-

fin. Den var i flytende form, sammen med norgesplaster, hostesaft, smertestillende tabletter og sovepiller.

– Svært mye av medisinen skulle brukes av kreftpasienter. Det kan vel tenkes at de ikke får like stor nytte av cellegifta som våre pasienter, sier Metliaas galgenhumoristisk.

Skjerper sikkerheten

Ullevål sykehus har de siste årene brukt flere millioner på sikkerhetstiltak, og det frekke morfinkuppet ble blant annet filmet av et overvåkingskamera.

– Vi må nok skjerpe sikkerheten ytterligere. Men samtidig var tyveriet utrolig frekt gjennomført. Begge mennene hadde på seg

klær fra Ullevål sykehus. Trolig har de sittet og ventet i bilen til medisinleveringa for helga kom, sier direktør Ola H. Metliaas.

Mennene forsvant fra Ullevål sykehus i en hvit Ford Cargo med registreringsnummer AA 36902. Skiltene er stjålet.

Dårlig signalement

– Vi er svært interessert i opplysninger fra folk som har sett hvor det ble av bilen og eventuelt kan ha sett noen av tyvene, sier vaktleder Nils Røstvold ved kriminalvakta ved Oslo politikammer.

Ansatte på Ullevål sykehus sykehus har opplyst at mennene er mellom 25 og 30 år. De snakket Oslo-dialekt. Under tyveriet var de kledd i sykehusets mørkeblå uniformer.

I går ettermiddag jobbet fem ansatte ved apoteket overtid for å skaffe nye medisiner til de vel 200 pasientene ved medisinsk avdeling.

● KRISTIN RUUD

**HVEM,
HVA
OG
HVOR
I ARBEIDER-
BLADET:**

SENTRALBORD:
22 72 60 00

Hverdager: 07-21
Lørdager: stengt
Søndager: 16-21

POSTADRESSE:

■ Boks 1183, Sentrum,
0107 Oslo

BESØKSADRESSE:

■ Grenseveien 50

Direkte innvalg:

Abonnementservice:
Tlf.: 22 72 60 50: 7-16
Youngstorgets basar, bil
og motormarkedet:
Man.-fred.: 7-20
lørdager 8-13
Tlf.: 22 72 60 60

REDAKSJONEN:

Desken: 22 72 61 80
Fotoavd.: 22 72 61 75
Nyhetsred.: 22 72 61 93

Sportsavd.: 22 72 61 21
Utenriksavd.: 22 72 61 53

TEKNISK AVDELING:

Prod.sjef: 22 72 60 31
Tekn.ann.ktr.: 22 72 60 95

TELEFAX:

■ Redaksjonen:
22 64 92 64
■ Adm./ab. service
22 64 99 84
■ Annonseavd.:
22 64 92 82

BANK/POSTGIRO:

Bank: 9001 07 30898
Post: 0806 5081815

ABONNEMENT:

3 mnd.: 390,-
1/2 år: 780,-
1/1 år: 1550,-

Trykk: Akershus
Arbeiderpresse A/S

Jeg bestiller herved et

TILBUDS-ABONNEMENT

3 mnd. for kr. 299,-
(Tilbudet gjelder kun nye abonnenter)

Navn .....

Adresse .....

Husnr. .... Oppg. .... Etasje .....

Postnr./sted .....

Tlf. .... Signatur .....

Arbeiderbladet

Kan sendes
ufrankert
i Norge.
Adressaten
vil betale
porto.

SVARSENDING

Avtalenr. 120 000/438 Pb.

Arbeiderbladet

Sentrum
0109 Oslo

Smadret rutene på eldre senter

Livredde eldre frykter nå for sin sikkerhet etter at eldre senteret på Romsås gjentatte ganger er blitt utsatt for anslag. Sent torsdag kveld knuste pøbler sju ruter.

JEG VET snart ikke om jeg tør å gå ut her på Romsås, sier Hanna Thorvaldsen. Hun er styreleder og en av 400 brukere av eldre senteret. Politiet tror den systematiske steinkastingen mot rutene kan være en hevnaksjon etter at Stovner-politiet torsdag hadde en større aksjon i bydelen. En hevnaksjon som rammer de uskyldige eldre.

Mer narkotika

Politiet har nå bestemt seg for å uroe ungdomsmiljøet som føles som en trussel for beboerne – spesielt de eldre. Politiet melder også at omsetningen av narkotika fra det lokale salgsstedet som går under navnet Hekton, har blomstret opp.

– Vi hadde en større kontroll torsdag. Det var ansamling av ungdommer helt ned i 13-14-års alderen. Vi fulgte etter da 15-20 ungdommer reiste til Stovner etter at vi hadde sjekket dem. Vi regner med at ruteknusingen skjedde ved 22-tiden. Det gikk rykter om at det var en hevnaksjon, sier politiførstebetjent Ruth Svensplass ved Stovner politistasjon til Arbeiderbladet.

Hun varsler økt politiinsats på Romsås i tiden framover:

Lover trygghet

– Dette miljøet skal ikke få gro fast. Vi skal sørge for at de eldre på Romsås skal kunne føle seg trygge.

I går formiddag lå knust glass og steiner som ble brukt i anslaget strødd utover eldre senteret som ligger rett ved siden av Romsås senter. Onsdag kveld startet bråket. Da ble en rute på baksiden av eldre senteret knust.

– Det har vært ille her de siste ukene. De eldre er i ferd med å bli veldig redde. For rundt tre uker

– Hevn-aksjon

etter politi-razzia

– Vi eldre blir redde, sier Hanna Thorvaldsen (t.v.) på Romsås, her sammen med Ella Larsen, leder av Oslos fylkesforening for pensjonister. Lokalene på eldre senteret var overøst med glass etter at rutene ble smadret. (Foto: Stig B. Hansen)

siden opplevde vi at to ruter ble skutt i stykker, trolig med et luftvåpen, forteller eldre senterets daglige leder, Jan Egil Pettersen.

Problem på problem

Problemene ser ikke ut til å ha noen ende for de eldre som møtes på eldre senteret. Tirsdag i forrige uke skrev Arbeiderbladet om kampen for å redde senteret fra nedleggelse. Nå er det systematiske hærverket i ferd med å spre ny frykt blant de eldre.

I dag skulle pensjonistene i

bydelen deltatt under den internasjonale eldredagen, men arrangementet blir boikottet av det lokale eldrerådet og pensjonistforeningen. Det skjer i protest mot bydelsadministrasjonens behandling av de eldre.

– Det er i ferd med å bli et lokalt eldreopprør her, fastslår Jan Egil Pettersen.

• GEIR ARNE AMLIEN

– Eldresenteret skal overleve

VI HAR HATT et møte om eldre senteret i dag, og en arbeidsgruppe skal se på videre drift, sa administrasjonssjef på Romsås, Merete Johnsen, i går.

I arbeidsgruppen skal de eldre og representanter for administrasjonen se på hvordan eldre senteret skal drives i fremtiden. Merete Johnsen sier at det aldri

har vært snakk om nedleggelse av senteret, men at også eldre senteret må holde seg til budsjettene sine, og ikke sette i gang aktiviteter som ikke er avtalt. Johnsen sier at eldre senteret er et godt tilbud til de eldre på Romsås, og at det selvfølgelig skal fortsette.

Nytt om bil Norges største bilavis

- Følg med i Nytt om bil Oslo neste uke!

Les om:

**BILEN SOM
IKKE KRENGER**

**MILJØPROBLEM
I BEDRING**

- UTKOMMER HVER 14. DAG I OSLO, ASKER OG BÆRUM -

Et stykke vrakgods fra katastroferjerja Estonia, skylt om bord av 14 meter høye bølger, bevitner tragedien. Hanssen var vitne til. (Foto: Stian Gulliksrud)

– De døde foran øynene våre

HAMAR: – Det verste var hjelpeløsheten, å stå og se på uten å kunne gjøre noenting.

BØRGE HANSEN fra Hamar var sammen med tre andre sjåførere om bord i Silja Europa, en av ferjene som plukket opp overlevende og omkomne fra fergekatastrofen i Østersjøen natt til onsdag.

Hanssen forteller at de enorme bølgene hadde slått så kraftig mot baugen i løpet av natta at den ikke lot seg åpne da ferga omsider la til kai i Stockholm. Han er fortsatt skjelve etter den rystende opplevelsen i Østersjøen onsdag.

Han selv, sønnen Tom Børge Hanssen, Frank Robert Andreassen og Lauritz Stubberud ble

vitner til den største ferjekatastrofen i Europa etter den 2. verdenskrig.

Vurderte Estonia

De fire sjåførerne fra Hamar Varetaxi hadde kjørt et flytteleass til Moskva for Utenriksdepartementet. Mandag reiste de fra Moskva via St. Petersburg til Helsinki, for å ta ferga over til Stockholm.

– Da vi satt i Moskva snakket vi om å ta båten fra Tallinn, fordi det ville blitt kortere å kjøre. Men vi fant ikke telefonnummeret, så vi valgte å kjøre til Helsinki likevel, forteller Hanssen. Han vet godt hva den avgjørelsen betydde.

Silja Europa var en av de første båtene som kom til stedet der Estonia sank, og redningsoperasjonen var godt i gang da Hamar-sjåførene kom på dekk ved halv-seks-tida om morgenen. Da lå 1012 redningsfartøyer i ring rundt stedet der Estonia sank, og sjøen var dekket av vrakgods, livbåter og flyteveste.

Døde i vannet

Hanssen forteller om hjerteskjærende syn av tomme flåter og døde mennesker i vannet. Han er fortsatt fortvilet over at det ikke var flere helikoptere i aksjon. De som var der gjorde en kjempejobb, mener han, men å måtte se på at redningsmannskapet var nødt til å prioritere, det var en tøff opplevelse han neppe glemmer.

• ROAR JØDAHL

Vraker nye ferje-regler

LONDON: Tøffere regler for ro-ro ferjer blir satt ut i livet lørdag. Regelverket er godtatt av 11 land i Europa, men ikke Estland.

BÅDE SVERIGE og Norge har godtatt regelverket som trer i kraft bare dager etter Estonia-

forliset, men Estland er blant landene der standarden ikke har fått gjennomslag.

HELDIG SJÅFØR

STOCKHOLM: I fjor kom Per-Arne Persson 10 minutter for sent til den polske fergen «Jan Heweliusz» som gikk under i storm på vei fra Polen til Sverige, og 54 mennesker omkom. Denne uka overlevde han «Estonia»-forliset. Lastebilsjåføren ble plukket opp av sjøen onsdag, iskald og utslitt etter å ha ligget i det stormpiskede havet i fire timer. Først torsdag fikk han anledning til å ringe kona Susanne fra sykehuset i Åbo. (NTB-AP)

«ESTONIA» HEVES IKKE

ÅBO: – «Estonia» kommer aldri til å bli hevet fra Østersjøens bunn. Den finske staten har ikke interesse av det og Estland har ikke råd, sa kommandørkaptein Juhani Toikka i den finske marinen i går. Redningsledelsen har ikke håp om å finne stort flere omkomne enn de 85 som er funnet. Det innebærer trolig at storparten av de over 800 menneskene som fortsatt er sakret ligger inne i vraket. (NTB)

• ARNFINN MAUREN, NTB

ÅRETS

Budfirma feilsendte

over 300.000 kroner

Kjetil Kolberg i Oslo gjorde store øyne da han åpnet den budleverte pakken fra Spania. Ut kom en sjekk på 306.000 kroner – tilsynelatende adressert til hans kone Ragnhild Teigen Kolberg. Årsaken: en adresseforveksling!

FOR SJEKKEN VAR grundig feil-levert, den. Egentlig var den solide pengesummen tiltenkt kemner Ragnhild Teigen – i Holmestrand!

Kolberg kunne bare bedt sin kone heve sjekken – og vips! så hadde tobarnsfamilien vært over 300.000 kroner rikere.

– Vi skjønnte ikke hvorfor vi plutselig skulle få noe sendt noe til oss fra Spania. Den eneste tilknytningen vi har hatt der nede er Ragnhilds svigermor, som av og til var der nede. Men det var hun ikke nå.

– Vi begynte nesten å bli redd for at noen brukte oss som dekke for narkotika-smugling eller noe slikt, forteller Kjetil.

Oppsporing

I stedet gjorde Kolberg det eneste riktige; etter å ha konferert med sin bedre halvdel, satt han himmel og jord i bevegelse for å spore opp en Ragnhild Teigen som ikke var hans kone. Til slutt fant han den riktige – som var ingen ringere enn lederen for kemnerkontoret i Holmestrand.

Og i går kunne en mildt sagt glad og lykkelig kemner – for det hender at kemnere er det – heve sjekken, og plassere pengene for den solgte Spania-leiligheten i Torreveja trygt i banken.

Populær

– Jeg har behandlet ganske mange, store pengesummer i mine ni år som kemner. Men jeg har aldri opplevd at noe har blitt feilsendt, sier hun.

– Nå er jeg er mildt sagt lettet. Jeg visste at sjekken var sendt fra firmaet Aldea Pool på torsdag i forrige uke, og skjønnte ikke hvorfor den ikke kom, sier Ragnhild Teigen, som mener herr og fru Kolberg fortjener en solid påskjønnelse fra budfirmaet for sin ærlighet.

– Det kan jo alltid være greit å være populær hos kemneren, selv om det er i en annen by, mener Kolberg – med solid understatement og et bredt flir.

Utrolig historie

Historien om den budleverte pakken er utrolig. Klokket 16 onsdag kom Ragnhild Teigen Kolberg hjem. På døra fant hun en lapp om at budfirmaet UPS (United Parcel Service – Norway) hadde forsøkt å levere en pakke på døra – fra Spania. Pakken ville bli utlevert så snart Ragnhild Teigen tok kontakt.

Kvittert ut

Ragnhild tok kontakt med UPS, og fortalte at pakken høyst sannsynlig ikke var beregnet på henne. Hun lot seg likevel overtale til å ta imot pakken, og ble enig med firmaet om at den skulle leveres hennes mann dagen etter på jobben i Statens Datasentral (SDS).

Pakken ble kvittert ut i resepsjonen på SDS, og bragt videre til kontorpulten til Kjetil, som var i møte. Der ble forsendelsen til en verdi av 306.000 kroner liggende uten tilsyn i lang tid.

Ingen rørte

Men ingen hadde rørt pakken da Kjetil kom tilbake til pulten sin, og da han åpnet flagret det altså ut et brev, med en sjekk på det mildt sagt pene beløpet.

– Akkurat da svimlet det for meg et lite øyeblikk. Men jeg skjønnte raskt at brevet var feilsendt, sier Ragnhilds mann.

Da Kjetil kom hjem ved 20-tida, ringte de sporenstreks til Ragnhild Teigen på Holmestrand, som nærmest fikk sjokk.

Først paff - så glad

– Jeg ble ganske paff med en gang, ja. Men etterpå ble jeg veldig glad for at pakken hadde blitt sendt til en ærlig utgave av Ragnhild Teigen. Hun kunne jo bare ha hevet pengene, sier kemner-Ragnhild.

Hun og mannen dro sporenstreks til Oslo for å hente sjekken.

– Vi kjørte nok litt fortere enn normalt, jeg må innrømme det, sier hun fornøyd.

• BIRGER BAUG

– Kjente ik

– Forsendelsen var påført en verdi på 30 kroner. Hadde vi visst at det dreide seg om et beløp på 300.000 kroner hadde vi ikke tatt på oss oppdraget, sier markedssjef Tim Jørnsen, som sterkt beklager feil-leveringen.

PAKKEN VAR også forferdelig dårlig adressert, understreker Jørnsen.

Erstatning: 30 kroner!

Han understreker at kemner-Teigen skal være svært glad for at sjekken havnet hos en ærlig motaker:

– Pakken var påført en verdi

på litt over 6.000 pesetas. Hadde den blitt borte, ville ikke den rette Teigen fått igjen mer enn maksimalt 800 kroner etter regelverket. Verken av oss eller det spanske postverket.

Arbeiderbladet kan bekrefte at pakken var påført en verdi på 6.340 pesetas.

ÆRLIGSTE MANN

Årets lykkeligste? Kemner Ragnhild Teigen ble overlykkelig da hun fikk sine 300.000 kroner tilbake av Kjetil Kolberg. – Slik ærlighet fortjener en påskjønnelse, mener hun, men kan ikke love at den kommer over skatteseddelen... (Foto: Elln Høyland)

ke til verdien

«Holmetrans»

Jørnsen forteller at UPS-sjåføren tydet adressen til å være Holmetrans 20, Ekebergveien 114, Norge. Arbeiderbladet har imidlertid sett forpakningen, og det burde ikke ha vært noen umulighet å finne ut at det var ment Holmetrans.

– Det eneste gjenkjennelige for oss var Ekebergveien 114. Vår sjåfør dro derfor ut dit, men fant ingen Ragnhild Teigen. Deretter viste han konvolutten til kjørekontoret, som ringte Opplysningen. Der hadde de kun registrert navnet på en Ragnhild Teigen i Oslo, og vi dro derfor ut til den adressen. Heller ikke adressa-

ten her var hjemme, og sjåføren la derfor igjen en lapp.

– Senere ble vi oppringt av adressaten, som mente at pakken neppe var tiltenkt henne. Vi ble likevel enige om at den skulle leveres mannen på jobb dagen etter. Sjåføren gjorde egentlig sitt, mener Jørnsen, som heller ikke vil love noen finnerlønn til ekteparet Kolberg:

– Vi ville som sagt ikke tatt på oss oppdraget, hvis vi hadde visst summen. Men jeg ser ikke bort fra at de kan få en liten påskjønnelse. Vi er selvsagt glade for at dette løste seg til det beste for alle parter, sier Jørnsen.

 UPS of Norway, Inc.
Grønt nr.
800 33 470
 Fax 22 32 34 20
**As sure as taking it
 there yourself**
 Pb. 228 Alnabru, 0614 Oslo
 Besøksadr. Strømsvn. 344

Faksimile av UPS' egenannonse i telefonkatalogen.

Hundedrap med hammer

BODØ: En hundeeier fra Røklandsområdet i Saltdal er anmeldt til politiet etter at han slo ihjel hunden sin med en liten hammer torsdag ettermiddag.

AVRETNINGEN FORE- GIKK rett utenfor huset, der folk ferdes. Dessverre for hundeeieren gikk Trine Stor-teig akkurat forbi da hundedrapet fant sted. Hun er medlem av dyrevernsnemnda, og fikk raskt kalt inn til møte. En samlet dyrevernsnemnda har nå levert anmeldelse til lensmannen i Saltdal.

– Jeg kan bekrefte at han brukte et slagvåpen, som var lite egnet til å avlive dyr med. Jeg synes episoden var av en sånn karakter at jeg valgte å

ta den opp i dyrevernsnemnda med sikte på anmeldelse av forholdet, sier Trine Storteig.

Hundeeieren har overfor politiet forklart at han ikke lenger kunne ha hund, og at han valgte å avlive den.

Politiet vil nå vurdere om det blir straffeforfølgelse av mannen, som etter alt å dømme vil bli siktet etter en paragraf der det heter at dyr ikke skal påføres unødige lidelser under avliving. (Apressen)

Arbeiderbladet

SJEFREDAKTØR:
ARVID JACOBSEN
NYHETSREDAKTØR:
HANS KR. AMUNDSEN

REDAKTØRER:
PER E. KOKKVOLD
ARNE STRAND

UTENRIKSREDAKTØR:
ØYVIND JOHNSEN

KONST. ADM. DIREKTØR:
DAG MATHIESEN

Sikkerhet til sjøs

ESTONIA-TRAGEDIEN har kostet omlag tusen menneskeliv og utløst en ny runde av debatt om sikkerheten til sjøs. Debatten etter slike skipstragedier dreier seg alltid om regler, skipstyper, tekniske standarder og kvaliteten på mannskapenes utdanning og beredskap. Og hver gang har debattantene en tendens til å spille pingpong mellom disse ulike størrelsene: Er det ikke reglene som er problemet, er det skipstypen; er det ikke skipstypen, er det tekniske problemer; og er det intet av dette – som det sjelden er, ifølge ekspertene – er det mannskapet som svikter. Dermed kan man føre tragediene på kontoen for «menneskelig feil».

Selv om det er slik at last surses dårlig, at luker ikke skalkes, at slitasje ikke rettes, er «menneskelig feil» en altfor enkel forklaring. De såkalte ro-ro-skipene, en kategori alle disse ferjene tilhører, er bygget først og fremst for økonomisk effektivitet: Gjennom å kjøre lasten direkte inn og direkte ut får man rask lasting og dermed høyt tempo for rederiet. Selve båt-konstruksjonen er neppe spesielt usikker, men det sier seg selv at et skip som har store luker i hver ende vil gå raskt til bunns dersom lukkingen svikter eller tung last forskyver seg. Når man samtidig henter inntekter gjennom å transportere et par tusen mennesker på hver tur, oppstår risikoen: Kravene til effektiv transport bærer i seg muligheten for totalt havari dersom noe går galt, og tragediene blir ufattelig store fordi havariet rammer så mange. Helt generelt kan det også sies at når man stuer noen tusen mennesker sammen på et fartøy, vil enhver brist i sikkerheten, for eksempel gjennom brann, kunne medføre en katastrofe.

Når man kombinerer kravet til høy effektivitet og lønnsomhet med risikoen for tusener av menneskeliv hver eneste tur, må alle faktorer være på plass: Reglene må være strenge og binde alle stater og rederier, de tekniske standardene de høyest mulige, kontrollverket nådeløst og mannskapet i høyeste beredskap. Trolig kan man lære noe av kravene til flysikkerhet også i ferjetrafikken. Og den «menneskelige feil» man først og fremst bør tale om når det svikter på et eneste av de ovennevnte punktene, er politikernes og redernes feil.

Kvinnelig hjelp

DEN NYE regjeringen Carlsson holder på å ta form. Vi merker oss at kvinnene kommer for fullt også inn i svenske regjeringskontorer: Både utenriks-, justis-, miljøvern-, likestillings- og sosialdepartementet får kvinnelige ministre. Flere kommer til. Men selv om den norske regjering både er kvinneledet og kvinnedominert, vil vi tro at Gro og hennes kvinner nå er mer opptatt av om dette er en regjering som klarer å få fram et svensk – og dermed et norsk EU-ja.

Arbeiderbladet FOR 45 ÅR SIDEN

■ I en tale til en legekongress i Roma fordømte paven anvendelsen av kunstig befruktning som en umoralsk handling striden mot den menneskelige natur. Paven tok avstand fra slik befruktning både når donoren er ektemannen og når en utenforstående opptrer som donor. Derimot tillot han utførelse av medisinske inngrep for å muliggjøre befruktning etter at mann og hustru har fullført normalt samleie.

HERB UFORDØYELIG

DAGENS KOMMENTAR

Anne i vannet II

I 1972 HEVDET nei-siden at renten ville gå opp hvis Norge ble medlem av EF. Begrunnelsen var at Norge som EF-medlem ikke kunne føre lavrentepolitikk. Norge sa nei, men landet fikk likevel rekordhøye renter. I dag har utenlandske valutaspekulanter større makt over norsk rentepolitikk enn Norges Bank, regjeringen og Stortinget til sammen.

● ARNE STRAND

I 1972 påsto nei-siden det var skremselsagitasjon når ja-siden og industrien sa at arbeidsplasser ville gå tapt ved et nei. Norge har mistet 130.000 industriarbeidsplasser siden 1972.

Jeg skrev i 1972 en reportasje fra Jernverket i Mo i Rana, med tittelen «Jernverket frykter et norsk nei». I dag er det nesten ingen ting igjen av Jernverket.

«Norge må velge mellom EEC og sosialisme», het det i et berømt opprop fra nei-siden i Arbeiderpartiet. Norge sa nei til EEC og fikk høyrebølgen.

Slike ting hoppet Senterpartiets parlamentariske leder Johan J. Jakobsen over da han i gårsdagens stortingsdebatt hevdet at det er

«Argumentene i debatten i 1972 og EU-debatten denne gangen ligger godt innenfor tålegrensen for politisk diskusjon i et demokrati»

påfallende mange likhetstrekk mellom ja-argumentene fra 1972, og det han hadde hørt i stortingsdebatten. Ifølge Jakobsen har «skremslene for alvor gjort sitt inntog i EU-debatten». SVs leder Erik Solheim sa det samme: – Ja-siden drev med skremsler i 1972. Ja-siden skremmer nå. Solheim (17 år i 1972) deltok ikke i den forrige debatten, og baserer seg nå på myter skapt av nei-folk. Jakobsen, derimot, burde vite bedre.

I debatten i 1972 ble argumentene overdrevet både på ja- og nei-siden. Overtramp og usakligheter fordelte seg jevnt mellom partene. EF-debatten i 1972 lå likevel godt innenfor tålegrensen for politiske diskusjoner i et demokrati.

Omkampen mellom ja- og nei-siden 22 år etter, har så langt holdt seg til spillereglene for politisk debatt. Stortingsdebatten torsdag og

fredag bekreftet inntrykket. La oss håpe det fortsetter i de 58 dagene som er igjen til folkeavstemningen.

Bare en gang skeiet stortingsdebatten ut. Igjen var det Anne Enger Lahnstein som sto for utskielisen. Under Stortingets EU-debatt i april gikk Anne i vannet med replikken om at det tidligere Jugoslavia er et eksempel på hvor galt det kan gå når man danner en «kunstig union». Torsdag plasket hun uti med en konspirasjonsteori om at «regjeringens mektige venner på ja-sida» vil sørge for en midlertidig økning av renta «etter at statsministeren og finansministeren nærmest har stimulert til valuta- og renteu».

I april ville ikke Lahnstein komme med noen unnskyldning. Hun holdt fast ved sammenlikningen mellom en sentralistisk ettpartistat under Titos diktatoriske ledelse i Jugoslavia og det frivillige samarbeidet mellom Vest-Europas demokratier.

Også i gårsdagens stortingsdebatt gikk Anne Enger Lahnstein ut med et forsvar for sitt politiske mageplask dagen før. «Jeg fastholder hvert ord og finner ingen grunn til å beklage». Likevel var det enkelte i Stortinget – blant andre statsministeren – som fant en innrømmelse av feil da Lahnstein understreket at hun «ikke hadde brukt ordet konspirasjon». Man er tydeligvis fornøyd med lite fra det hold.

FURRE OG DE FEMTI STATENE

ETT AV de mest bisarre argumenter fra nei-siden, særlig fremført av Berge Furre, er at EU bare omfatter en liten minoritet av Europas stater: bare 12 av i alt 50.

For å komme opp i tallet 50, må man regne med ikke bare alle lilleputtsta-

tene, som Andorra, San Marino og Vatikanstaten, men også de åtte tidligere sovjetrepublikkene i Transkaukasia og Sentral-Asia.

Skal man først drive slik lek med tall, må det være av vesentlig større interesse at dagens EU-land

omfatter mer enn to tredjedeler av befolkningen i landene vest for Russland, Hvite-Russland og Ukraina. Selv om man måtte mene at Europa strekker seg til Beringstredet, bor likevel mesteparten av innbyggerne i dette enorme området i de tolv EU-

landene.

Eller blander Berge Furre sammen Europa og USA, som ganske riktig omfatter 50 stater?

Hallstein Myklebost,
professor em. i geografi.

WEEKEND

I Norge skjer det ingenting på EU-fronten. Det vil si, det skjer en hel masse, men ingenting av det som skjer ser ut til å påvirke frontene. På MMIs siste måling, som Dagbladet offentliggjorde i går, får nei-siden 43 prosent, ja-siden 27 prosent, mens 25 prosent ikke har bestemt seg. Det er massiv nei-ledelse i samtlige partier, bortsett fra Høyre og Arbeiderpartiet. «EU-kampen har ikke flyttet på en stemme. Frontene står fast og synes upåvirkelige av kampanjer og aksjoner», skriver Dag Kulle-
rud i sin kommentar til den siste målingen.

♦ Likevel står jeg fast ved det jeg skrev i denne spalte for fem uker siden, at Norge kommer til å skli inn i den Den europeiske union, ikke fordi vi vil, men fordi vi syns vi må. Nei-siden har ikke mer å hente. Det knappe nei-flertallet på LOs EU-kongress var ikke bare nei-sidens største, men også nei-sidens siste sei-er.

♦ Nei-siden mangler de store strategier. Annerledes er det ikke mulig å tolke Senterpartiets beslutning om å forfølge de sikkerhetspolitiske aspekter ved medlemskapet etter at Lahnstein og Jakobsen faktisk kom hederlig ut av debatten om dette temaet i holmgangen med Brundtland og Jagland i TV2. Nei-siden burde lagt spørsmålet dødt til ja-siden brakte det opp igjen. Sikkerhetspolitikk er ikke et så godt ja-argument som ja-siden vil ha det – og det vet ja-siden. Men sikkerhetspolitikk kan aldri bli et nei-argument i EU-debatten, like lite som vår europeiske tilhørighet, vår etisk-moralske plikt til å ta aktivt medansvar for utviklingen i Europa kan bli et nei-argument. Nei-siden hadde et godt poeng da den angrep regjeringsmedlemmer for å undergrave kronas stilling ved å antyde renteopp- gang ved et nei. For det første har ikke EU-samarbei- det særlig gode kreditiver når det gjelder lav rente. For det andre er det utvilsomt slik som Jens Christo- pher Andvig skrev her i Arbeiderbladet nylig: «Hvis det finnes noen etablert sammenheng på valutamarkedene, så er det følgende: Hvis de pengepolitiske myndig- heter roper ulv, så kommer den». Men det er langt der- fra til å hevde at regjeringen «stimulerer til valuta- og renteu» sammen med «mektige venner på ja-siden». Slik vender man med ett skudd 1-0 til nei-siden til 2-1 til ja-siden.

♦ Det beste tipset er at ja-siden kommer til å øke ube- tydlig i ukene fremover. Men de mange usikre kom- mer til å forbli usikre. Man påvirker ikke de genuint usikre med skråsikkerhet og overdrivelser. De som satser på den intelligente dialogens, opplysningens og resonnementets vei går en mørk tid i møte. Den store vet-ikke-gruppen vil derfor forbli stor til Finland og Sverige har sagt sitt. Man kan like det eller ikke, men det er effektiviteten til den svenske regjering som nå holder på å ta form – mer enn de norske aksjonene og kampanjene og overdrivelserne – som vil avgjøre vårt EU-valg. Den norske EU-motstanden er stabil, den svenske er meget labil. Det er ikke kjærlighet til unio- nen, men frykt for isolasjonen – delvis reell, delvis irrasjonell – som til slutt vil sette fart i den norske opinionen.

● PER EDGAR KOKKVOLD
REDAKTØR

MARE RITT I BRUSSEL

Ritt Bjerregaard – også kalt MareRitt,
Isdronningen og «det eneste mannfolk i dansk politikk» – flytter til
Brussel som sitt lands EU-kommissær.

Statsminister Poul Nyrup Rasmussen får bare godord for sin utnevning av Ritt Bjerregaard til ny dansk medlem av EU-kommisjonen.

(Foto: Nordisk Pressefoto/NTB)

FRA NÆRMEST å ha vært persona non grata i eget parti de siste tre årene, tar den danske sosialdemo- kraten Ritt Bjerregaard 1. januar tigerspranget inn i EU- kommisjonen. Den omstridte politikeren og tidligere EF- motstanderen med tilnavn som Mare- Ritt, Isdronningen og «det eneste mannfolk i dansk politikk», får dermed oppfylt sin største drøm. Nå satser hun på å bli miljøkom- missær, en post svenskene ifølge dansk presse er blitt lovet om de kommer med i EU.

Utnevnelsen er hennes andre come-back i politikens førstedi-

I NYHETS-
BILDET

● OLE MARTIN
LARSEN

partiets folketingsgruppe, etter at Svend Auken hadde avløst Anker Jørgensen som partiformann. Hun styrte gruppen med hård

visjon. Den første nedturen kom i 1978, da Anker Jørgensen spar- ket henne etter fem år som undervisningsmi- nister, fordi hun hadde valgt et for dyrt hotell i Paris.

I 1987 var hun tilbake i toppen, som formann for partiets folketingsgruppe, etter at Svend Auken hadde avløst Anker Jørgensen som partiformann. Hun styrte gruppen med hård

hånd, inntil hun atter ble styrtet ut i mørket i 1991.

Det skjedde igjen på grunn av et boligspørsmål. Denne gangen hadde hun leid seg inn i en enorm leilighet til vennepris i Køben- havn, i strid med en regel om at man skal bo i kommunen over halvdel av året for å kunne leie en leilighet på over to rom. Tross massivt press fra partiet og ikke minst fra Svend Auken, holdt hun på sitt i saken – og betalte prisen. Saken medvirket til at Svend Auken måtte se seg slått av Poul Nyrup Rasmussen i formanns- oppgjøret i 1992.

Ritt Bjerregaards prinsippfast- het kom til å gavne henne på lengre sikt. I fjor var hennes base igjen så sterk at hun med forakt kunne avvise tilbudet om å bli samferdselsminister i Nyrups før- ste regjering. I stedet viet hun seg helt til arbeidet som formann i den danske Europabevegelsen, inntil hun i vår smelte døra etter seg og gikk som følge av et intri- gspill hun fant uverdigg.

I høst har Ritt Bjerregaard vært med i innerkretsen bak sosi- aldemokratenes strategi i valg- kampen. Med nesten 45.000 per- sonlige stemmer i Otterup-kret- sen på Fyn, ble hun partiets stør- ste stemmesanker (noen hundre stemmer etter Svend Auken, men han stiller opp i storbyen Århus). Dermed kunne Poul Nyrup Ras- mussen vanskelig unngå å gi hen- ne en av de helt tunge postene.

Rosene har haglet ned over Nyrup etter hans «offensive» og «modige» valg av Ritt som EU- kommissær. Selv Henning Chris- tophersen, som hun skal avløse, har bare godord: «Som kommis- sær skal man ikke være ambassa- dør for sitt land. Man skal være en selvstendig person og ha en strategi for sitt arbeid. Vi vet alle at Ritt er slik. Hun er selvstendig og står inne for sine synspunkter. Nyrup har gjort et meget klokt valg», sier Christophersen.

Selv ser hun det som en av sine viktigste oppgaver å påvirke den danske EU-debatten. Hun er en ekte kjetter som mener at den danske ja-siden konsekvent har hyklet overfor velgerne for å få dem til å stemme ja ved de fire EU-folkeavstemningene: Ved neste korsvei i 1996 må det være på tide å få danskene til å stemme ja på ja-premisser og ikke på nei- premisser.

Det er en formidabel oppgave. Ved valget til i juni fikk de EU- splittede danske sosialdemokrate- ne bare 15,8 prosent av de avgitte stemmer. Foran folketingsvalget 21. september var EU valgkam- pens største ikke-sak, selv om det Folketinget som nå er valgt, skal spille en viktig rolle i forhandling- ene opp til revisjonen av Maas- tricht-traktaten i 1996. Flere kommentatorer har kalt Nyrups utnevning av Bjerregaard en «satsing»: Ritt Bjerregaards pågå- ende stil kan slå ut begge veier i den danske EU-debatten.

Sagt:
 – Det finst ingen sakleg grunn til å hevde at EU-medlemskap i seg sjølv trugar den norske velferdsstaten.

EU-motstander
 Edvard Hoem

AKTUELT

FRAMGANG FOR SAGA

Oljeselskapet Saga Petroleum har de første åtte månedene i år et overskudd etter skatt på 521 millioner kroner. I fjor var det samme tallet 296 millioner kroner. Framgangen skyldes kursgevinster på valuta og salg av aksjer. Men overskuddet av selskapets egentlige virksomhet er redusert i forhold til samme periode i fjor, i første rekke på grunn av lavere oljepriser.

JA-GRUPPE I LO

Ja-siden i LO skal danne en egen ja-gruppe. Hensikten er å informere om EU i fylkene. Marit Nybakk (bildet) er sentral i gruppen.

– Vi bruker vår demokratiske rett til å informere fagorganiserte om fordelene ved et medlemskap i EU. Det er ikke snakk om en organisasjon eller bevegelse. Vi skal ikke holde møter, kun informere, sier Nybakk til Dagbladet. Gruppen skal ha et forberedende møte i morgen.

STABILE EU-TALL

43 prosent sier nei til EU, 27 prosent ja, mens 25 prosent ikke har bestemt seg på Dagbladets siste EU-måling. Oppslutningen om ja- og nei-siden har vært stabil siden juli. Målingen er den første etter at LO-kongressen med knepent flertall sa nei til EU forrige uke. Kongressen ser ikke ut til å ha endret på folks oppfatning i EU-spørsmålet. Hvis Sverige og Finland går inn i EU, vil 40 prosent fortsatt si nei, ja-siden øker til 34 prosent, mens vet-ikke gruppen er på 21 prosent.

NORGE BRYTER EU-DIREKTIVER

Norges Naturvernforbund (NNV) beskylder norske myndigheter for å bryte EØS-avtalen med for mye luft- og støyforurensing. Organisasjonen truer med å klage Norge inn for EFTAs overvåkingsorgan ESA. Fagkonsulent Fredrik Theisen i NNV sier til NTB at arbeidet med å gjøre forurensingsloven til en del av samferdselspolitikken, systematisk blir trenert. Han innrømmer at det er paradoksalt at nei til EU-organisasjonen vil stevne Norge for brudd på EU-direktiver.

**58
DAGER
IGJEN**

Norges Handikapforbund blir i Ap-avisen Aktuelt Perspektiv tatt til inntekt for et EU-ja. Ti prosent av EU-borgerne er handikappede, og EU har satt av en halv million kroner for å hindre arbeidsledighet blant dem. Litt av et ja-argument.

Statsministeren Gro Harlem Brundtland finner ikke et godt argument mot EU sa hun i gårsdagens debatt i Stortinget. (Foto: Vidar Ruud)

Finner ingen nei-argumenter

En offensiv statsminister som ikke vet om ett godt argument mot EU, en ideologisk John Dale og en sedvanlig slagferdig Thorbjørn Berntsen, var noen av ingrediensene på andre dag av Stortingets historiske EU-debatt.

KRANGELEN OM statsministeren og finansministerens renteuttalelser gikk videre. Selv om Senterpartileder Anne Enger Lahnsteins ikke beklaget sine uttalelser om renteøkning og ja-sidens mektige venner, avviste hun at hun hadde snakket om noen konspirasjon mellom kapital og regjering for å skade landets økonomi. Det var nok til at Gro sa seg glad for at det var feil å tolke utsagnet slik. – Uttalelsen savner sidestykke. Finansministeren og jeg ble opprørte, for dette gikk på anstendighet løs, sa statsministeren. Men hun fastholdt at rentenivået kan gå opp ved et EU-nej. Statsministeren la ikke skjul på at lav rente i et Norge utenfor EU, vil bety strammere økonomisk politikk.

Mer styring

I sitt hovedinnlegg valgte imidlertid statsministeren å la kjeklingen med nei-siden ligge. Hun fokuserte på at det ikke er nok med politisk styring i Norge.

– Vi gir råd om ja, fordi det er tryggere å møte fremtiden sammen med de landene som står oss nærmest, fordi det gir oss mer styring med Norges fremtid å si ja, sa statsministeren.

Hun gjentok påstanden om at det er et dramatisk brudd med Norges utenrikspolitiske linje i etterkrigstiden å si nei til norsk medlemskap i EU.

Tryggest alene?

Men statsministeren angrep nei-sidens alternativ som hun mener vil gi Norge mindre innflytelse og mindre muligheter. – Budskapet er at hvert land i Europa må være sin egen lykkes smed -

at det er tryggest å stå alene, sa Gro, og minnet om at Norge alltid har tjent på internasjonalt samarbeid.

– Men vi har ennå til gode å få svar på hva som blir virkningene ved et nei. Hvilke fordeler gir det? Hva har Norge å tjene på å stå alene? spurte statsministeren.

Ikke et argument

Hun mente Stortinget skulle være glad for at de større landene i Europa ikke velger å si nei til samarbeid. – Det er den historiske gevinsten i vårt århundre.

I replikkvekslingen etter statsministeren innlegg ble hun utfordret av SV-leder Erik Solheim som lurte på om ikke statsministerens var i stand til å finne et eneste argument mot EU.

Svaret var kontant: – Når jeg sier at jeg synes det er vanskelig, så mener jeg det, sa Gro og fastholdt at hun vil gjenta alle sine omstridte uttalelser med like stor frimodighet i tida som kommer.

Solheim måtte forøvrig tåle harde

karakteristikk fra miljøvernminister Thorbjørn Berntsen etter at Solheim mente den tidligere nei-mannen var kommet i særdeles dårlig selskap, blant annet med NHO. Og der kunne han umulig trives?

– Jeg trives blant folk, og det vi diskuterer her er en samling av europas folk, sa Berntsen. Han mente at det å høre på Solheim var som å høre på en som befant seg på en annen planet. – Og som deler ut gule og røde kort til Europa. Jeg kan ikke forstå at en som kaller seg sosialist, kan bruke så mye energi på å distansere seg fra et slikt samarbeid.

Demokratiet smuldrer

Senterpartiets John Dale, fastholdt i sitt innlegg at Europaunionen truer demokratiet. – Grunnregelen om at lover skal vedtas av representanter direkte valgt av folket, blir ettertrykkelig brutt sa Dale la til: – Det er et perspektiv som for meg er langt, langt viktigere enn følgene av Berlinmurens fall, i den forstand av vinningen ved ved at dikatur blir avskaffet kan bli kortvarig om vi ikke holder den demokratiske utfordringen ren.

• AGNAR KAARBØ

EØS-frist går ut i dag

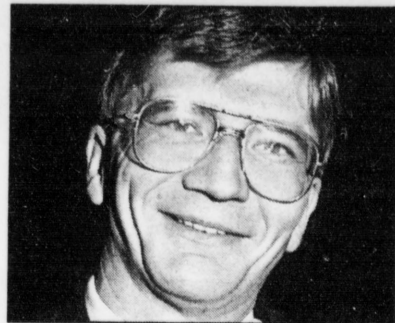
OVER HALVPARTEN av transportørene i Norge mangler tillatelse til å drive godstransport på vei i EØS-området, mener Vegdirektoratet. Med EØS-avtalen kom nye regler for godstransport, som innebærer at transportørene må søke om en såkalt fellesskapstillatelse. Den gir rett til å foreta så mange transporter en ønsker i EØS-området unntatt Østerrike i en periode på fem år.

Norske transportører har hatt anledning til å søke om denne tillatelsen siden juli, men hittil er bare 500 tillatelser skrevet ut. Fra lørdag 1. oktober er det ikke lov å kjøre uten. Vegdirektoratet oppfordrer alle transportører til å ta kontakt med samferdselskontoret i sitt fylke og lover rask behandling av søknader.

(NTB)

– Sigbjørn har rett om renter

Sjeføkonom i Kreditkassen, Steinar Juel.

Uttalelser fra Gro Harlem Brundtland og Sigbjørn Johnsen vil ikke påvirke rentenivået i Norge. Det har de ikke makt til, tilbud og etterspørsel avgjør, sier sjeføkonom Steinar Juel i Kreditkassen.

JUEL MENER SP-leder Anne Enger Lahnstein ikke har rett når hun hevder at statsministeren og finansministeren stimulerer til renteurol ved å advare mot høyere rente ved et nei til EU. – Regjeringsuttalelsene er bare en observasjon. Vi har sagt det samme lenge. Uttalelsene har ingen innflytelse på renta. Det hadde vært annerledes hvis statsministeren og finansministeren hadde uttalt seg om valutakursen. Den har de mer styring med, sier Juel.

Obligasjonsrenta

Norge har lav inflasjon, og derfor overraskende høyt rentenivå, mener fagøkonomene. Juel bruker obligasjonsrenta som målestokk. Det er en ti års fastrente på obligasjoner som staten utsteder, og som du og jeg, banker og bedrifter kan kjøpe, nærmest som en aksje. Men obligasjoner gir oss ingen stemmerett i et AS Staten. Obligasjonsrenta styrer renta på våre vanlige lån.

Obligasjonsrenta har steget de siste månedene, nå er den over ni prosent, 1,5 prosent over samme rente i Tyskland. I januar lå vår rente en halv prosent under Tysklands. Juel har to hovedårsaker til den høye renta: – Det ene er usikkerhet om Norges forhold til EU og det andre er frykt for at inflasjonen stiger igjen, sier Juel.

Hadde meningsmålingene vist at 70 prosent av norske velgere sier ja til EU, ville renta vært lavere, mener Juel. Usikkerheten om utfallet av november-avstemningen er også en viktig grunn til at renta på fastrentelån i bankene nå er mye høyere enn i sommer, hvis slike lån tilbys i det hele tatt.

Gir Sigbjørn rett

Steinar Juel støtter det Sigbjørn Johnsen sa i EU-debatten i Stortinget torsdag, om at det er mulig å holde lav inflasjon utenfor EU, men det stiller større krav.

– Da må vi hele tiden overbevise om at vi er flinkere i klassen, noe som betyr høyere skatt, lavere lønn og mindre offentlige utgifter for å holde underskuddet på statsbudsjettet nede. Hvis Norge går inn, forplikter vi oss på Maastricht-traktaten, og det vil dempe inflasjonsfrykten, sier Juel.

– Men er det sikkert at renta går opp hvis Norge ikke går inn i EU?

– Den kan gå opp først og så gå langsomt ned igjen. Tempoet i nedgangen vil avhenge av hvor overbevist markedet blir om at vår inflasjonsdempende politikk fortsetter, sier Juel.

Regjeringens signaler om en slik politikk utenfor EU, er positive, ifølge sjeføkonomen, men Ap har som kjent ikke flertall i Stortinget. For å holde inflasjonsfrykten i tømme slik at renta kommer mer i pakt med den solide norske økonomien, mener altså Steinar Juel, som Sigbjørn Johnsen, det er best å være tilsluttet Maastricht-traktaten.

• TOVE GRAVDAL

Barnetrygd ned i 1995-budsjettet

Et første skritt mot endringer i barnetrygden, lavere utlånsrammer til statsbankene og økt satsing på helse- og sosialomsorg.

DET VARSLER finansminister Sigbjørn Johnsen for neste års statsbudsjett.

Finansministeren vet svært godt at omfattende endringer i barnetrygden vil vekke kraftige reaksjoner. Derfor er det nå bare snakk om mindre justeringer, og det er foreløpig ikke aktuelt å gjøre barnetrygden inntektsavhengig eller behovsprøvet.

– Barnetrygden er en viktig del av det sosiale sikkerhetsnett, slik at større omlegginger ikke kommer på tale før spørsmålet er nærmere vurdert. Men vi vil foreslå endringer for neste år som innebærer at utgiftene over statsbudsjettet går ned, sier Johnsen.

Mindre utlån

Utsiktene for norsk økonomi er nå så gode at Johnsen vil redusere tiltakene som ble innført i nedgangsperioden. Fra 1988 til 1993 brukte regjeringen om lag 45 milliarder kroner i statlige midler for å stimulere økonomien. Nå er tiden inne for å trekke noen av midlene tilbake.

– Summen viser hvor viktig det er å styrke statens finanser i medgangstider, slik at det er noe å bruke hvis vi igjen møter en motbakke. Det er også viktig å være klar over at en stor andel av midlene er varige investeringer. Videre må vi på enkelte områder, som helse- og sosialsektoren, videreføre og øke satsingen. Det vil budsjettet bære preg av, bekrefter Johnsen.

Budsjettet vil gi mindre rom til å bruke statsbankene like aktivt som de siste årene.

– Statsbankenes utlånsrammer er viktig når det er redusert vilje og evne til utlån i det private banksystemet. I oppgangstider kan vi ha lavere utlånsrammer, sier Johnsen.

Lavere underskudd

Finansministeren bekrefter at det samlede underskuddet på neste års budsjett vil bli redusert til mindre enn 30 milliarder kroner. Hvor langt under 30-tallet forteller han først når statsbudsjettet offentliggjøres tirsdag. Mye av reduksjonen kommer automatisk som et resultat av oppgangen i norsk økonomi, men det blir utgiftskutt blant annet på landbruks- og forsvarsbudsjettet.

Utsiktene til redusert ledighet og høyere sysselsetting vil gi innsparring i milliardklassen. Johnsen er varsom med å gå i detalj om avgiftsiden i budsjettet.

• TOVE GRAVDAL OG EGIL THOMPSON, NTB

Se også side 10-11 i bilaget

I stresskofferten til finansminister Sigbjørn Johnsen ligger det forslag som gir lavere barnetrygd, men mer til andre helse- og sosialformål. Tirsdag blir statsbudsjettet offentliggjort. (Foto: NTB)

Raymond Johansen.
(Foto: Gustav P. Jensen)

– Miljøet taper ikke

– Nye parker, kildesortering og satsing på kollektivtrafikken hadde ikke kommet med et annet byråd, sier miljø- og samferdselsbyråd Raymond Johansen.

SV-BYRÅDEN går nå til forsvaret for miljøetsatsingen i forslaget til kommunebudsjett for 1995. I Arbeiderbladet i går sa lederen i Oslo SU, Ingvild Strømsheim Wold, at budsjettforslaget er en miljøpolitisk skuffelse.

– Det er helt utrolig at det går an å kritisere Ap/SV-byrådet for

manglende miljøetsatsing. I forhold til Høyres alternative budsjett i fjor, satser vi 130 millioner kroner mer på kollektivtrafikken. Det vil jeg kalle en meget aktiv miljøpolitikk ut fra hvilke politiske alternativer Oslo har.

– Men du kan ikke komme bort fra at dere kutter på overfø-

ringene til Oslo Sporveier?

– Vi har en meget høy investeringsstakt i sporveiene. Kollektivandelen i Oslo er helt unik sammenliknet med andre land i Europa. Det er riktig at overføringen til sporveien er noe lavere i budsjettforslaget for 1995, men man må ikke glemme at Oslo Sporveier går med et overskudd på 50 til 60 millioner kroner. Vi bygger nå pendeldrift på T-banen og vi bygger en helt ny trikkelinje – Vikatrikken, sier Raymond

Johansen.

Kildesortering

Lederen i Sosialistisk Ungdom kritiserte SV-byråden for å ikke bygge ut kildesortering og papirinnsamling raskere.

– Vi bygger ut så fort det er realistisk mulig. Oslo-modellen for papirinnsamling vil trolig kunne bli gjennomført for hele byen innen 1996, sier Raymond Johansen til Arbeiderbladet.

● KRISTIAN SKARD

– Er ofrene glemte?

Byfornyelses-ofre

krever opprydding

før ny fornyelsesprosess

Skal ikke Oslo kommune gjøre mer for oss byfornyelsesofre? Skal det settes i gang en ny omgang med byfornyelse uten at kommunen rydder helt opp i den forrige?

DET ER styreformann i boligsameiet Pilestredet 51, Daniel Watt, som stiller spørsmålene. Mange ofre fra byfornyelsen på 80-tallet sitter skuffet tilbake etter at Oslo-byrådets budsjett for 1995 er lagt fram.

Flere har henvendt seg til Arbeiderbladet.

Avslag på avslag

De hadde ventet seg mer hjelp. Alt som blir satt av er 35 millioner kroner til en videreføring av miljø- og vedlikeholdsfond.

I fjor ble det brukt 50 millioner til slike formål. Daniel Watts lille borettslag med 11 leiligheter har søkt om penger til sin sprukne fasade, men de har fått avslag i år igjen. Watts historie er en typisk byfornyelseshistorie fra 80-tallet.

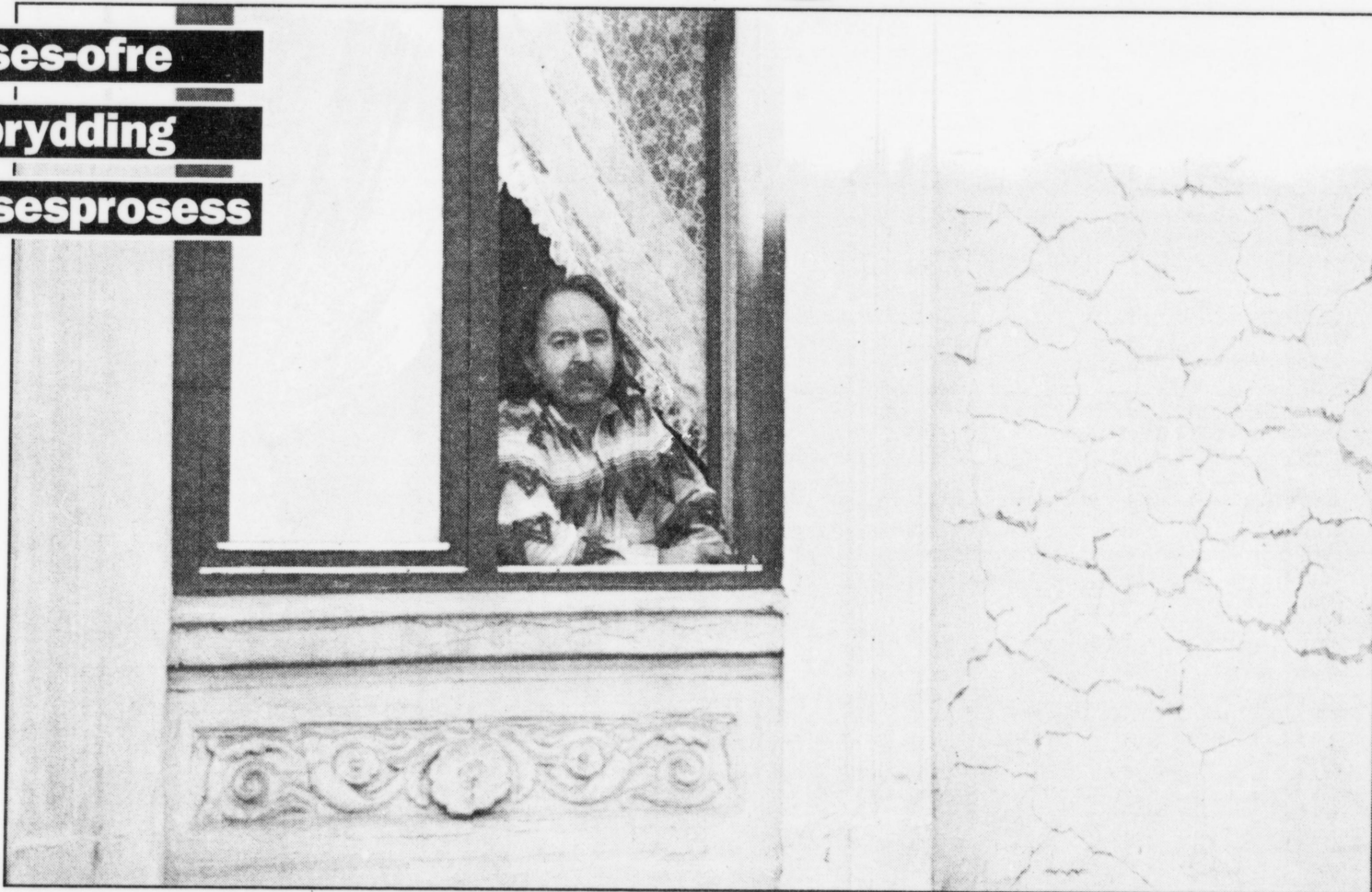
Sprukket

– Vi leide i Pilestredet 51 tidlig på 80-tallet. Gården var eid av Oslo kommune. Kommunen byfornyte gården, vi flyttet ut midlertidig, og kjøpte leilighetene da vi flyttet tilbake. Dette var i 1983, forteller Watt.

Til å begynne med så oppussingen ganske grei ut, men etter kort tid sprakk veggene og dørkarmene. Watt måtte gjøre alt på nytt. Badeveggene var råtne, taket begynte å sige, det var lagt belegg oppå et sprukket gulv, og det var bare brukt gamle materialer. Toalettet var godt brukt fra før.

Søker om penger

Han har brukt mellom 100.000 og 150.000 kroner på å pusse opp etter byfornyelsen. Beboerne har selv pusset opp oppgangen på dugnad. Hvert eneste år siden gården ble byfornyert har boretts-

Pilestredet 51 har en relativt ny, men helt sprukken fasade. Byfornyelsen gjorde en dårlig jobb i 1983. Styreformann i borettslaget, Daniel Watt, synes kommunen kan hjelpe de gamle byfornyelsesofrene før de setter i gang med ny byfornyelse.
(Foto: Ørjan Ellingvåg)

laget søkt kommunen om hjelp. Hvert år er de blitt avvist.

Nå søker de om penger til å pusse opp fasaden på nytt. Det ble gjort helt feil i 1983. Nå er fasaden helt sprukken, og det har den vært siden 1985.

– Vi har søkt om penger til oppussing av fasaden i miljø- og vedlikeholdsfondet. Men vi får avslag fordi vi ligger under stipulert minstepris per kvadratmeter, sier Watt.

De 11 leilighetene i borettsla-

gene har nå en samlet gjeld på tre millioner kroner. De betaler mellom 3.300 og 3.700 kroner i husleie i måneden. I tillegg kommer lånevdragene.

– Alt vi ber om er hjelp til fasa-

deoppussing. Jeg synes ikke det er for mye å be om etter den dårlige jobben kommunen har gjort, sier Watt.

● TONE HOLMQUIST

– Rydd opp i den gamle byfornyelsen

– Oslo kommune får 800 millioner ekstra i skatteinntekter. De betaler ned gjeld fortere enn planlagt. Kunne ikke noen av de pengene gått til å rydde helt opp i den gamle byfornyelsen? spør leder for Støttegruppa for byfornyelsesofre Gjermund Gjermundsen.

STØTTEGRUPPA for byfornyelsesofre eksisterer fortsatt, og har fremdeles nok å gjøre. Det har skjedd positive ting de siste årene, og endelig begynner politikerne å forstå at de må ta ansvar, sier Gjermundsen.

For å hjelpe byfornyelsesofrene i Oslo, Bergen og Trondheim, vedtok Stortinget den 9. juni at byfornye borettslag skal få sanert gjeld. Grensen for å få gjeld sanert er 5.060 kroner per kvadratmeter i samlet fellesgjeld og opprinnelig innskudd etter

sanering. Rundt 182 borettslag i Oslo har søkt.

Ufrivillig

Staten vil bruke 460 millioner kroner til å sanere gjeld i borettslag. I tillegg får de som ufrivillig har flyttet fra sine byfornye leiligheter, men fremdeles har gjeld, rundt 30 millioner.

Stat og kommune har foretatt en arbeidsdeling i hjelpen til gjeldsfor. Staten ved Husbanken tar seg av gjeldssanering, Oslo kommune har sitt miljø- og

vedlikeholdsfond.

Mye gjenstår

– Det gjenstår fremdeles mye i oppryddingen etter byfornyelsen. De ekstra skatteinntektene kunne brukes til det. Vi er selvfølgelig glad for alle millioner som blir gitt, men det er fremdeles mange som har det forferdelig. De flytter rundt som nomader, og

betaler på en kjempegjeld på en leilighet de har måttet gå ifra, forteller Gjermundsen.

Han håper kommunen nå går inn med skikkelig tilskudd til de som står for tur til å bli byfornyet.

– Folk i byfornyelsesstrøk har ikke god økonomi, minner Gjermundsen om.

● TONE HOLMQUIST

■ 30.000 TONN spesialavfall kommer på avveie i Norge hvert år. Så mye som 8.000 tonn av dette avfallet er fra husholdningene. Statens forurensningstilsyn, Norsas AS og Statens informasjonstjeneste starter nå en informasjonskampanje for å få økt innsamlingen av spesialavfall. Det mest vanlige spesialavfallet er blybatterier, kvikksølvtermometre, maling- og lakkrester, oljerester og plantevernmidler. (NTB)

Arbeiderbladet kommer i posten?

Postverket har motvillig påtatt seg oppdraget med å distribuere Arbeiderbladet og andre Oslo-aviser dersom det bryter ut streik blant Aftenpostens avisbud fra i dag.

MORGENBUDENE TIL avisene har fått godkjenning fra Aftenposten bærer også ut Arbeiderbladet, Nationen, Vårt Land, Dagens Næringsliv og Finansavisen. Samtlige av disse

Norsk Transportarbeiderforbund (NTF), som organiserer avisbudene, til å benytte Postverket ved en streik.

Postverket er imidlertid ikke bare glad for ekstraoppdragene. Ledelsen frykter at postbudene skal oppfatte avisombæringen som streikebryteri. Et strids-spørsmål er hvorvidt det vil representere streikebryteri at Postverket øker sin kapasitet for å makte å bære ut tusenvis av aviser.

- 15.500 av våre abonnenter i

våre primærområder i Oslo vil bli rammet av en streik blant Aftenpostens avisbud. Vi håper inderlig at Postverket klarer oppgaven, men det har vi dessverre ingen garanti for, sier konstituert direktør Dag Mathiesen i Arbeiderbladet.

Han legger til at det ville være frustrerende for Arbeiderbladet

om Schibsted-konsernet, som eier Aftenposten og VG, skulle tjene ekstra ved økt salg av VG i en situasjon der de andre Oslo-avisene ikke når fram til abonnentene.

● BJØRN ÅGE MOSSIN

SPORVEI-STOPP mot svenske-avtale

Tirsdag står Oslo Sporveier stille fram til klokka 11.30 på formiddagen i protest mot samarbeidsavtalen som Oslo Sporveier har inngått med det svenske busselskapet Swebuss.

VI MARKERER VÅRT sinne, men beklager at det går ut over passasjerene som er en uskyldig tredjepart i konflikten. Samtidig frykter vi for at bussruiter på anbud vil forverre sikkerheten for passasjerene og våre egne lønns- og ansettelsesforhold, sier leder for sporveisbetjeningens forening, Dag Kristiansen.

Visste ingenting

Opprinnelig skulle bussdivisjonen i Oslo Sporveier markere sin motstand mot intensjonsavtalen mellom Oslo Sporveier og Swebuss i morgen, søndag.

- Da vi fikk kjennskap til at ledelsen hadde undertegnet intensjonsavtalen allerede, reagerte de ansatte med sinne og sjokk. Vi har derfor besluttet å trappe opp den politiske streiken til å gjelde alle Oslo Sporveiers ruter fra de starter tirsdag og fram til 11.30, forteller Kristiansen.

Dag Kristiansen sitter som de ansatte representant i sporveistyret sammen med Arnt Olsen fra Sporveiarbeiderforeningen. Ingen av de to styrerepresentantene kjente til forhandlingene mellom Swebuss og Oslo Sporveier.

Høyre-politikk

- Vi er kjent med at byrådet arbeider med en sak om den framtidige organiseringen av Oslo Sporveier. Den saken har ledelsen allerede hoppet over, uten den politiske debatten i forkant. Vi er spesielt skuffet over at SV nå gjennomfører det byrådet til Michael Tetzschner ikke klarte å gjennomføre. Det er ren høyrepolitikk, raser Dag Kristiansen.

De ansatte frykter også for sine lønns- og ansettelsesforhold og trekker klare paralleller til konflikten som bussansatte i Trondheim Trafikkselskap hadde tidligere i år.

Ned i lønn

- Bussjåførene i Oslo Sporveier har en svært stresset arbeidsdag, med fulle busser og rushtrafikk. Vår tariffavtale tar hensyn til storbyproblemer, men vi frykter nå at bussansatte blir presset ned i lønn og inn på NHO-tariffen. Differansen er mer enn 15.000 kroner i året, forteller Geir Antonsen som leder bussklubben

i sporveisbetjeningens forening.

- Swebuss er et statseid svensk selskap som presset de ansatte til 1.500 til 3.000 kroner i lønnsreduksjoner da de overtok bussruiter fra SL i Stockholm. De ansatte streiket slik at lønnsreduksjonene ikke ble så kraftige, sier Dag Kristiansen.

Effektivisering

Samtlige fagforeninger i Oslo Sporveier som er tilsluttet Norsk Kommuneforbund støtter opp om den politiske streiken tirsdag. Raseriet mot egen drift er stort.

- Vi forstår ikke hva ledelsen vil oppnå med å selge bussdivisjonen til svenskene. Oslo Sporveier driver allerede svært effektivt. Men skuffelsen er størst over at samferdselsbyråd Raymond Johansen fra SV nå vil føre høyrepolitikk. Vi får bare håpe at de folkevalgte nå kommer på banen og sier hva slags kollektivtilbud Oslo skal ha, sier Dag Kristiansen.

● KRISTIN RUUD

Leder for Oslo sporveisbetjeningens forening, Dag Kristiansen (t.v.) og leder for sporveisarbeidernes forening, Arnt Olsen, er med i streikekomiteen som stanser all kollektivtrafikk tirsdag morgen. (Foto: Paal Audestad)

Enighet om busselskap

Oslo Sporveier og svenske Swebus er enige om å danne et nytt busselskap. Går alt etter planen vil det nye selskapet være i drift i løpet av vinteren.

FREDAG ble det inngått en såkalt intensjonsavtale mellom Oslo Sporveier A/S og Swebus A/B om å danne et nytt datterselskap som skal ta over Sporveienes bussdrift.

- Avtalen gir vår bussdivisjon de aller beste mulighetene for å overleve. Gjør vi ingen ting, overlever vi ikke, sier administrerende direktør Knut Skuland i Oslo Sporveier A/S til Arbeiderbladet.

Jobb til alle

- Jeg forstår at de ansatte nå er litt i villrede. Først når vi er enige om en intensjonsavtale, kan vi informere de ansatte og tillitsvalgte om fordeler og eventuelle ulemper ved avtalen.

- Det som alt nå er klart, er at alle som i dag jobber i bussdivisjonen får fortsette på dagens betingelser. Da alle fakta kommer på bordet, er jeg ikke i tvil om

at også de ansatte vil gå inn for avtalen, sier Skuland.

- Etter min mening sikrer avtalen arbeidsplassene og offentlig og folkevalgt kontroll med kollektivtrafikken i framtiden, supplerer leder Kim Nordlie i Oslo Sporveiers styre.

Robust

Nordlie og Skuland mener anbud på bussruiter vil tvinge seg fram de nærmeste årene.

- All erfaring fra steder med fri konkurranse om bussruiter, viser at kommunale busselskaper enten går sammen med andre eller forsvinner. I et fritt marked er stordrift helt nødvendig, sier Skuland.

- Oslo Sporveier er for lite på bussiden til å kunne drive effektivt. Gjennom avtalen med Swebus, vil vi få et robust selskap, der vi kobler oss på alle stordriftfordelene som blant annet vil gi oss

billigere innkjøp av busser, drivstoff og gummi. I tillegg vil Swebus tilføre oss både helt nødvendig kunnskap om fri konkurranse, samt ny kapital, fortsetter Skuland.

Ingen lillebror

Sporveisdirektøren er ikke redd for at Sporveiene blir lillebror og dermed den svake part i det nye selskapet.

- Ved at vi vil ha over halvparten av aksjene og fem av sju i styret, vil vi sikre oss nødvendig

kontroll. Styreformannen skal være en nøytral person, men vi har forslagsrett.

- Samlet sett har vi fått en god avtale, som vil være avgjørende for bussdriften i Oslo Sporveier i framtiden. Samtidig er vi først i løypa her til lands med å etablere et selskap som er tilstrekkelig stort til å hevde seg i et fritt marked, sier adm. dir. Knut Skuland.

● SVEIN ERIK BAKKEN

BUSSAVTALEN

■ I følge intensjonsavtalen mellom Oslo Sporveier A/S og Swebus A/B, skal Sporveien ha 52 prosent av aksjene, Swebus resten. Det nye selskapet som blir et datterselskap i Sporveiene.

■ Swebus betaler 73 millioner kroner for sine aksjer, mens Sporveiens bidrag er eget materiale.

■ Intensjonsavtalen skal behandles i Sporveisstyret 11.10.94.

■ Oslo Sporveier A/S er et heleid kommunalt selskap. Bussdivisjonen består av 180 busser og rundt 650 ansatte, og er dermed ett av Norges største.

Fakta

To drept i skuddveksling

PORT-AU PRINCE: Minst to personer ble drept i sammenstøt mellom tilhengere og motstandere av president Jean-Bertrand Aristide i sentrum av Port-au-Prince i går.

AAMERIKANSKE soldater okkuperte alt i morgentimene den statlige radio- og fjernsynsstasjonen i Haiti, på treårsdagen for militærkuppet mot landets folkevalgte president Jean-Bertrand Aristide. Amerikanske soldater opprettet også stillinger og kontrollposter i påvente av uroligheter i forbindelse med treårsdagen. I en av hovedveiene inn til sentrum sto en kolonne med amerikanske

stridsvogner, pansrede kjøretøy og lastebiler, klare til å rykke ut på kort varsel.

Bare få timer senere skjedde de første sammenstøtene mellom tilhengere og motstandere av Aristide. En mann skal ha blitt slått i hjel av en stor gruppe Aristide-tilhengere, som hevdet mannen var en medhjelper til det forhatte militærpolitiet. En annen motstander ble skutt i hodet, ifølge en rekke journalister som

To personer ble drept i sammenstøt med amerikanske soldater på haiti i går.

(Foto: NTB)

var tilstede.

Mange innbyggere ble vekket før daggyr av amerikanske helikoptre som hang tungt på himmelen, mens en kolonne med tungt bevæpnede soldater tok oppstilling langs hovedveien i den velstående bydelen Petionville.

I sentrum av Port-au-Prince, der det ikke var noen amerikanske soldater å se, tok en menneske-

mengde seg i morgentimene inn gjennom metall-dørene til supermarkedet «Cash and Carry», som i løpet av kort tid var overfylt av mennesker som tok med seg alt de kunne bære. Menneskemengden hogg også løs på skiltet på fasaden av butikken, for å gi uttrykk for sitt hat mot eieren. – Dette er Michel Francois' butikk, fortalte en lokal mann, med henvisning til

den fryktede politisjefen Joseph Michel Francois, en av de tre militære lederne som ble tvunget til å gå av som et ledd i avtalen mellom USA og kuppgeneralene.

«Cash and Carry» ligger bare noen få kvartal fra en annen butikk som det torsdag ble kastet en granat inn i en menneskemengde fra.

● NTB-REUTER-AFP

Venter på Far...

Men Jeltsin var syk og «indisponert»

SHANNON: Russlands president Boris Jeltsin kom aldri ut av flyet under gårdagens mellomlanding i Eire på hjemmeveien fra New York. Ved flytrappa sto statsminister Albert Reynold og ventet og ventet. – Han er «indisponert», han er syk, det er alt vi vet, opplyste en irsk regjeringstalsmann. Jeltsin var på vei hjem etter et fire dagers besøk i USA. (NTB)

NABO-NYTT

STOCKHOLM: Sveriges kon.mende statsminister Ingvar Carlsson kunne i går presentere ytterligere fem av statsrådene i sin regjering. Miljøvernminister blir 37-årige Anna Lindh. Ingela Thal-n blir Sverige nye sosialminister, Anna Hedborg blir vise-sosialminister, Anders Sundström blir arbeidsminister og Leif Blomberg blir vise-arbeidsminister. (NTB)

DEN ENES BRØD-

De som tjener på alkoholbruk er de som lager og selger alkohol: bryggerier, restauranter og butikker. Derfor vil de forandre på alkoholpolitikken slik at folk kan drikke mer og fortjenesten bli større.

De som tjener på alkohol vil ha flere salgssteder, lengre åpningstider, salg av alle typer alkohol i dagligvarebutikker. De ønsker fritt spillerom til å reklamere for mer alkoholbruk.

Det offentlige tjener ikke på alkohol. For hver krone som kommer inn i avgifter, går det minst to ut igjen for å bøte på skadene.

Men noen må betale: Titusener av barn får ødelagt sin oppvekst. Utallige uskyldige blir ofre for vold og promillekjøring. Påførende får sine liv ødelagt av fyll. Hver av oss har en arbeidskamerat, en nabo eller en i familien som er offer for alkoholskader.

Vi hevder: Alkohol er en for farlig vare til at pengeinteresser skal bestemme kjøre-reglene i alkoholtrafikken. Bør ikke hensynet til ofrene gå foran hensynet til de som soper inn penger på alkoholsalg?

IOGT vil gjøre noe med dette. Vil du?

Innrykket i samarbeid med Avholdsfolkets Landsnemnd og ANSVAR forsikring

IOGT er en edruskaps- og fredsorganisasjon med virksomhet i mer enn 60 land og med over 8 millioner medlemmer. Vi har tilbud til voksne, for ungdom (Juvente) og for barn. Vi driver praktisk bistandsarbeid gjennom «FORUT». Ta kontakt: IOGT i Norge, Postboks 2033, Grünerløkka, 0505 Oslo. Telefon: 22 37 79 79. Telefax: 22 38 03 71.

Oslo Arbeider-samfunn

innbyr til

ÅPENT MØTE

mandag 3. oktober kl. 19.00

i samfunnssalen, Arbeidersamfunnets pl. 1.

EU – arbeid til alle eller kapitalmakt til de få. Sysselsetting og næringsliv i Europa.

Innledere: Jens Stoltenberg og Atle Sejerstad.

VEL MØTT!

Styret.

Fridemokratene er ved faregrensen

De tyske fridemokratene risikerer å falle ut av den tyske Forbundsagen ved valget i oktober. For første gang ligger FDP under sperregrensen på fem prosent. Partiet kjemper for livet.

DEN STORE FEILEN FDP har gjort, er å fremstille seg selv som partiet for de velstående. Med de sosiale problemene i de nye delstatene i øst, gjør dette at FDP knapt får stemmer i dette området. I tillegg har partileder og utenriksminister Klaus Kinkel store problemer med å gi partiet en klar, egenprofil i vest.

Serie med tap

Da FDP falt ut av delstatsforsamlingen i Bayern sist helg, var det sjuende valg på rad at FDP ikke makter å komme over sperregrensen. Men enda verre var meningsmålingen fra Forsa-instituttet senere denne uken, da bare fire prosent oppga at de ville stemme på FDP «hvis det var Forbundsagsvalg i morgen».

FDP har alltid gjort det bedre på riksplan enn i lokalvalg, og til nå har partiet ligget komfortabelt på den rette siden i meningsmålingene foran valget om to uker.

At Forsa-målingen gir FDP bare fire prosent, har fått FDPs offisielle talsmann til å skrike opp om forsøk på politisk manipulering med hjelp av meningsmålinger.

– Dette er et ondsinnet forsøk på å påvirke valget, sier partiets generalsekretær Werner Hoyer.

Farlig debatt

En debatt bare to uker før valget om muligheten for at FDP kan falle under sperregrensen, er farlig. Når en slik mulighet lanseres i alle messemmedia, vil velgerne straks måtte vurdere om en stemme på FDP vil være en bortkastet stemme.

I FDP er det nå stadig flere som krever både loftsrydding blant politiske holdninger og en

Etter langvarig politisk makt kan tiden snart være ute for Fridemokratenes utenriksminister Klaus Kinkel.

(Foto: Erik Sagflaot)

lederdebatt.

Partiets «Grand Old Lady» Hildegard Hamm-Brücher, som var FDPs presidentkandidat tidligere i år, sier at FDP nå er midt

inne i en kamp for å overleve.

– Partiet har aldri før vært inne i en så vanskelig situasjon, sier hun.

Bortsett fra noen få år med storalliansjon fra 1966 til 1969, har FDP har sittet i de fleste vest-tyske og tyske regjeringer siden krigen. Partiet har vært i regjeringssposisjon som koalisjonspartner sammenhengende siden 1969, og har dermed hatt en langt større innflytelse på tysk politikk enn det størrelsen egentlig skulle tilsi. Faller partiet nå ut, kan veien tilbake opp over sperregrensen bli meget vanskelig.

Kinkel utfordres

En av partileder Klaus Kinkels sterkeste utfordrere er den 49 år gamle Jürgen Möllemann. Han sier nå at dyptgående endringer er påkrevet etter den fatale serien med nederlag som partiet har bak seg. Partiets profil må rustes opp og lederspørsmålet må opp til debatt.

Trass i uenighet innad i FDP, fikk Kinkel tidlig i vår trumfet

igjennom at FDP skal holde fast ved regjeringssamarbeidet med CDU/CSU under enhver omstendighet.

Som Kohls utenriksminister har Klaus Kinkel gjort en utmerket jobb. Men Kinkel har lojalt ført regjeringens utenrikspolitikk. Og siden Kinkels forgjenger Hans Dietrich Genscher gikk av, er det først og fremst Helmut Kohl som har profilert tysk utenrikspolitikk.

Har druknet

På avgjørende, innenrikspolitiske områder har FDP druknet i koalisjonen. Det gjelder blant i spørsmål som sysselsetting, sosial sikkerhet og økonomisk politikk.

I de nye delstatene i øst er FDP som parti nærmest ikke-eksisterende. Man sliter enormt med å få stablet på bena en partiorganisasjon. Det gjør og så de andre partiene som styres fra Bonn. Men FDP har åpenbart ingen appell til østtyske velgere. FDPs stemmeandel i øst vil dermed

trekke gjennomsnittet ned i hele landet, og det spørs om det er nok stemmer å hente i vest til å oppveie dette.

Partiet er klart liberalistisk, og har hatt sin sterkeste støtte blant eiere av småbedrifter og selvstendige håndverkere. Denne støtten har vært så stor, at partiet selv har akseptert en profil som partiet for de høyere inntektsgrupper. Det har også vært tydelig i den økonomiske politikk partiet har ønsket å føre.

Tapt flertall

Faller FDP ut av Forbundsagen, kan Kohl fort miste sitt flertall. Det man risikerer, er at sosialdemokratene og De Grønne får flertall sammen med PDS (Partiet for demokratisk sosialisme), som er en videreføring av det gamle, østtyske kommunistpartiet.

Kommer PDS på vippen, vil en rød-grønn koalisjon bli avhengig av å regjere med de tidligere kommunistenes stemmer. I Tyskland kreves det at en regjering har et positivt flertall bak seg i Forbundsagen. En mindretallsregjering kan ikke i samme grad som hos oss basere seg på å samarbeide på kryss og tvers og fra sak til sak.

Sosialdemokratene har blankt avvist å regjere på nåde fra PDS. Da kan eneste alternativ bli en storalliansjon mellom sosialdemokrater og kristeligdemokrater. Det er en løsning svært få ser som særlig heldig, fordi en slik løsning alltid vil styrke de fløypartiene som tyskere flest helst ønsker skal være så små som mulig.

• ERIK SAGFLAAT

BYGGER FOR FLYKTNINGER I TUZLA

TUZLA: Flyktningerådet skal skaffe 1.800 muslimske flyktninger fra det serbisk-kontrollerte Bijeljina-området i Bosnia-Hercegovina husly innen midten av desember, og har fått åtte millioner kroner i støtte fra Utenriksdepartementet til prosjektet.

Strømmen av flyktninger fra Bijeljina har økt kraftig den siste måneden. Siden midten av juli er 6.000 ofre for bosnia-serbernes etniske rensing ifølge Flyktningerådet fraktet til det muslimsk-kontrollerte Tuzla. Dette har skapt store problemer, ettersom det fra før oppholder seg over 50.000 flyktninger i området.

– Pengene fra norske myndigheter er en kjærkommen gave i Tuzla. Nå har vi en sjanse til å bedre situasjonen for flyktningene, tømme de store flyktningeleirene og unngå at skoler og sykehus på ny blir fylt opp av internt fordrevne, sier Flyktningerådets prosjektleder i Tuzla, Ove Bjørkhaug. (NTB)

SKULLE DREPE PRESIDENTEN

OTTAWA: En omstridt tidligere agent i den israelske etterretningstjenesten Mossad hevder at en ytterliggående gruppe i spionorganisasjonen forsøkte å drepe USAs president George Bush på fredskonferansen i Madrid i 1991. Beskyldningen blir satt fram i en ny bok av Viktor Ostrovsky, som i 1990 skrev den internasjonale bestselgeren «By Way of Deception». Mossad sier de ikke tar boken alvorlig.

(NTB-AP)

PESTOFRE I HOVEDSTADEN

NEW DELHI: Pesten i India har nå krevet sine to første dødsoffer i hovedstaden New Dehli. Fredag ble det meldt at en 18 år gammel mann og en fem år gammel gutt var døde av lungepest. To andre tilfeller av pest er også bekreftet i New Dehli. En 11 år gammel gutt er lagt inn på sykehus, mens en 28 år gammel kvinne var forsvunnet fra sykehuset før testresultatene forelå, som viste at hun hadde byllepest. (NTB-REUTER)

De nasjonalistiske slovakiske partiene bruker slovakiske folkedansere og slovakisk musikk i valgkampen, og ønsker minst mulig innflytelse til den ungarske minoriteten.

(Foto: Jørn Holm-Hansen)

Etnisk valgkonflikt

KOMARNO/KOMAROM (Arbeiderbladet): Et todelt Slovakia med selvstyre for ungarene sør i landet. Det er det heteste temaet foran valget på ny nasjonalforsamling i Slovakia i dag og i morgen.

UNGARSKKE politikere i Slovakia henviser til EUs nærhetsprinsipp og krever mer selvstyre til regionene. Populisten Vladimir Meciar hevder at ungarene tar sikte på løsrivelse og innlemmelse i Ungarn.

Tospråklig

Havnebyen Komarno ved Donau

ligger i den sørligste provinsen av Slovakia, der nitti prosent av befolkningen er ungarsk. Gateskiltene er både på slovakisk og ungarsk. I tillegg er flere gater og plasser oppkalt etter ungarske helter. Her er det både en Petifigategate og en Kossuth-plass, som i en hvilken som helst ungarsk by. Folk i Komarno – eller Komarom som byen heter på ungarsk – er stolte av Ungarn.

Etter at Meciar måtte gå av som statsminister i mars, har de etniske mindretallene fått rett til offentlige skilt på sitt eget språk dersom de utgjør tjue prosent eller mer av befolkningen i en kommune. Dessuten slipper ungarske kvinner i Slovakia å tilføye den slovakiske endelsen -ova til navnet i offentlige papirer. Disse bestemmelsene er i

overensstemmelse de kravene Europarådet stiller til land som ønsker å bli medlem.

Gikk i protest

Meciars partifeller i «Bevegelsen for et Demokratisk Slovakia» og medlemmene av det ultranasjonale SNP forlot parlamentssalen etter at beslutningen ble fattet. Vedtaket ble kalt «en trussel mot Slovakia» og «begynnelsen på ungariseringen av landet».

De fleste valgplakatene i Komarno er på ungarsk, bortsett fra de fra Meciars parti. Men det er tre-partigruppen Ungarsk Koalisjon som tar stemmene. Elleve prosent av velgerne i Slovakia er etniske ungarene, like mye som Ungarsk Koalisjon får på landsbasis, i følge meningsmålingene. Ungarsk Koalisjon samler de tre store ungarske partiene i Slovakia. To av partiene er kristeligdemokratiske, det tredje liberal.

Liste med krav

I januar i år samlet et hundretalls ordførere og politikere fra de ungarsk-bebodde områdene seg i Komarno. Resultatet av møtet ble en liste med krav. Denne såkalte Komarno-erklæringen står sentralt i den slovakiske valgkampen. Ordlyden i dokumentet er moderat. Det blir krevet bedre representasjon av etniske ungarene i offentlige organer, ungarsk som offisielt språk i ungarsk-bebodde områder og mer overføringer til regionene.

Men selv om Komarno-doku-

mentet ikke er noen løsrivelseserklæring, er det svært mange i Slovakia som oppfatter det som begynnelsen til en gradvis oppløsning av den slovakiske enhetsstaten. En av dem som kjører hardest ut, er populistene Vladimir Meciar. Han hevder at større regionalt selvstyre vil føre til at Sør-Slovakia blir slukt av Ungarn.

Moderate

– Vi tar ikke sikte på regionalt selvstyre. Vi går ikke inn for en egen lovgivende forsamling, slik de for eksempel har i den italienske provinsen Alto Adige/Sør-Tyrol der det finnes store tysktalende grupper, sier formannen i den ungarske kristeligdemokratiske bevegelsen, Bela Bugar, i et intervju. Bratislava-avisen Pravda gjorde med de tre partiformennene i Ungarsk Koalisjon en uke før valget.

Formannen i koalisjonspartiet Együttélés (Samliv), Miklos Duray, sier at Komarno-dokumentet tar til orde for større selvstyre for alle slovakiske regioner, ikke bare de ungarskbebodde.

Gammel frykt

Det lar seg fremdeles gjøre å vinne slovakiske velgere på frykten for Stor-Ungarn. Fram til 1918 da Tsjekkoslovakia ble opprettet, var Slovakia en utkant i Ungarn. Slovakisk språk og kultur var stort sett et bygdefenomen som hadde lite å stille opp mot den ungarske og tsjekkiske innflytelsen. Det var bare så vidt den lille slovakiske eliten klarte å

bli med på nasjonsbyggingsbølgen i det forrige århundret.

Fra 1990 og fram til vårparten i år var både Ungarn og Slovakia styrt av nasjonalistisk orienterte politikere. Samtidig med at det slovakiske nasjonal-høyre har spilt på et utslettelseskompleks der Ungarn utgjør trusselen, har ungarske nasjonal-konservative forsøkt å trekke velgere på omsorg for ungarske minoriteter i nabolandene. Etter den første verdenskrig, satt Ungarn igjen med en tredjedel av det tidligere landområdet. I dag bor de ti millioner ungarene i Ungarn og fem millioner i nabolandene.

Etter at Meciar måtte gå av som statsminister i Slovakia i mars i år og de nasjonal-konservative tapte valget i Ungarn, har de to landene vært styrt av politikere som ønsker å dempe motsetningene. Men Meciar regnes som den nye slovakiske statens «skaper», og kommer til å gjøre det godt ved valget. Spørsmålet er om de ikke-nasjonalistiske partiene til venstre, i sentrum og på høyrekanten får oppslutning nok til å hindre at Meciar igjen blir statsminister.

Men de ungarske partilederne får ikke gjennomslag for alle kravene sine. Også de ikke-nasjonalistiske partiene i Slovakia frykter oppbyggingen av en etnisk basert region sør i landet.

I Slovakia
JØRN HOLM
HANSEN

UNGARERNE

■ De 567.000 etniske ungarene utgjør ti prosent av befolkningen i Slovakia. De fleste ungarene er bosatt sør i landet.

■ I 1945 utstedte den tsjekkoslovakiske presidenten, Eduard Benes, et dekret der de etniske tyskere og ungarene i landet ble stemplet som «upålitelige».

■ Sudettyskerne ble fordrevet. Ungarene led en lignende skjebne. 32.000 ble forvist, 69.000 ble utvekslet med etniske slovakere i Ungarn, 42.000 ble deportert fra den slovakiske til den tsjekkiske delen av republikken og 6.000 stakk av.

■ De fleste ungarene fikk likevel bli, men først etter å ha skiftet nasjonalitet. Mellom 1945 og 1948 registrerte 327.000 ungarene seg som slovakere.

Saken

GISSELDRAMAET: HELTENE

De er gitt én spesialoppgave: -BEKJEMP TERROR

De får spesialtrening i taktikk, våpenbruk og selvforsvar, men tjenestegjør til daglig som vanlige politifolk i Oslo. Arbeidsoppgave: Bekjemp terrorisme, om nødvendig med makt og våpenbruk.

PÅ TORP FLYPLASS utenfor Sandefjord fikk Beredskapstroppen torsdag sin ilddåp. Da gikk de til aksjon mot de to kidnappere som truet med å drepe politiets forhandlingsleder hvis ikke kravet om 75 millioner kroner, fritt leide og et fly ble innfridd på 30 minutter. Da politimannen, Frode Anmarksrud, fikk våpenet rettet mot hodet sitt, forsto politiet at det begynte å haste.

Bare få minutter før fristen, gikk beredskapstroppen til aksjon. På 10-15 sekunder ble den ene bankraneren skutt i hodet av en skarpskytter, og den andre overmannet av politiet. Ingen av de fire gislene ble skadet.

Ikke dagligdags

Gisseldramaet på Torp flyplass var ingen dagligdags hendelse for politifolkene i beredskapsgruppen, som på Oslo politikam-

mer også går under kodenavnet «Delta». Beredskapsgruppen ble opprettet av Regjeringen i 1975 og har siden vært norske myndigheters elitestyrke i kampen mot terrorisme. Aksjonen torsdag var den første virkelige ilddåpen på de 19 årene som anti-terrorpolitiet har eksistert.

- Beredskapstroppen skal være vår knyttneve. Strategien er alltid at vi skal forsøke å løse ting gjennom forhandlinger. Men av og til kommer man til et punkt der alt annet er prøvd, at vi må ta et valg og benytte oss av denne troppen, sier ekspedisjonssjef Kåre Singaas i Justisdepartementets politiavdeling.

Flykapring

Førrige store oppdrag som Beredskapstroppen ble utkalt til, var flykapringen på Gardermoen 15. september i fjor. Tre iranere tvang da et russisk innenriksfly til å lande på Gardermoen, og politiet var for-

beredt på at det kunne bli aktuelt å storme flyet for å befri passasjerene. Men situasjonen ble løst gjennom forhandlinger og angrepsplanene ble avblåst.

Gjennom en meget omfattende spesialtrening, som tar halve arbeidstiden, skole- og politifolkene i anti-terrorpolitiet i å takle situasjoner med ekstremt stress. På få sekunder kan politifolkene bli tvunget til å ta avgjørelser som får betydning for liv eller død for de som er involvert.

Frykt for terror

Det var frykten for at internasjonale terrorhandlinger skulle spre seg til Norge som førte til at Beredskapstroppen ble opprettet av Regjeringen i 1975. Venstre-radikal terror i Tyskland, sammen med terror-anslaget på Vest-Tysklands ambassade i Stockholm og en flykapring på flyplassen i Malmø fikk fortgang i planene og Oslo politikammer fikk i oppgave å orga-

nisere Beredskapstroppen.

I dag er det mellom 50 og 80 politifolk i beredskapstroppen, som på hvert oppdrag er underlagt den lokale politimesteren. Politifolkene nyter enorm respekt hos sine kolleger, men mottar ingen ekstra lønnskompensasjon for den jobben de utfører.

Headhunted

Sjefen for Beredskapstroppen, politiavdelings-sjef Jon Birger Berntsen, ønsker overfor Arbeiderbladet ikke å utdype nærmere hvordan rekrutteringen av nye folk foregår.

- Det eneste jeg kan si, er at det er en form for headhunting, sier Berntsen i en kort kommentar. Fungerende politimester Stein Haugen ved Oslo politikammer opplyser at det stil-

KRISE: De desperate ranerne ningen til et av sine tre gisler. Alle forhandlinger strander. P over.

Den 28 år gamle Oslo-kvinnen var på bristepunktet da hun ble geleidet inn til fengslingsmøtet, siktet for medvirkning til det særdeles brutale ranet. Terroristen selv valgte å bli på cella.

(Foto: Tom Erik Holland)

Terroristen nektet å møte retten

LARVIK: Den kroatisk terroristen nektet å stille opp på fengslingsmøtet da hans egen varetektsfengsling skulle behandles. Skjelvende og gråtende ble den drepte terroristens samboer fremstilt for retten, siktet for medvirkning.

TO UNGE KVINNER ble siktet for medvirkning til det brutale ranet, som var opptakten til gisseldramaet der en av ranerne til slutt ble drept av et politiskudd i hodet. De to var samboere med hver sin raner.

Fengslingsmøtet av kroatien Majdek Zvominir, der politiet hadde begjært åtte ukers varetekt med brev og besøksforbud, endte opp som en såkalt kontor-

forretning der Elstad og politifullmektig Tove Nissen Sollie diskuterte fengslingen over skrivebordet på Elstads kontor.

Ran og frihetsberøvelse

Siktelsen lød i hovedsak på ran og frihetsberøvelse av fire personer. Med overveldende bevismateriale fra politiets side var ikke den siktedes forklaring nødvendig.

Politiet vil vurdere å utvide siktelsen til forsøk på drap i forbindelse med skuddene som ble avfyrt mot politiet fra det beleirede huset ved Farrisidet.

Hadde det vært dramatisk rundt spørsmålet om å tvinge kroatien til retten, ble ikke dramatikken mindre da en storgråtende og skjelvende Oslo-jente på 28 år ble tauet inn av to politifolk. Fulgt av fotografer og kamera-

folk, og med en jakke over hodet og håndjern rundt armene, ble hun geleidet inn.

Stengte dørene

Herredsrettsdommeren rakk bare å skrive ned jentas personalia og lese siktelsen før politiet ba om lukkede dører. Det ønsket også jentas forsvarer, advokat Søren Helnes. Den skrekkslagne jenta, som dagen før hadde fått samboeren drept av politiet, nektet å si noe som helst før 40 journalister og fotografer var ute av rettsalen.

Siktelsen lød på medvirkning

til det brutale ranet. Medvirkningen skal ha bestått i selve planleggingen av en fullbyrdet kriminell handling, og med etterfølgende bistand av det samme. Politiet begjærte fire ukers varetekt med brev og besøksforbud både for henne og hennes venninne, som møtte dommer Elstad senere på dagen.

Venninnen, en knapt 25 år gammel Tranby-jente, er den overlevende terroristens samboer.

● PER ARNE LØKAAS

GISSELDRAMAET: HELTENE

RROR

Torsdag gikk troppen

gjennom sin ild-dåp

les mange krav til de som skal tjenestegjøre i Beredskapstroppen.

– De må være meget godt skikket, både fysisk og psykisk. Det er et forholdsmessig lite nåløy, sier Haugen.

Militær bakgrunn

Svært mange av politifolkene i antiterrorpolitiet har bakgrunn fra det militære. Det finnes i dag ingen kvinner i den norske troppen. Selv om Haugen er åpen for at det kan bli ansatt kvinner i spesialenheten, innrømmer han at det internt er en motvilje mot at kvinner skal settes til denne type tjeneste. Og foreløpig er det troppen selv som har det avgjørende ordet.

– Det er utrolig viktig at vi har en gruppe personer som stoler på hverandre, sier Haugen.

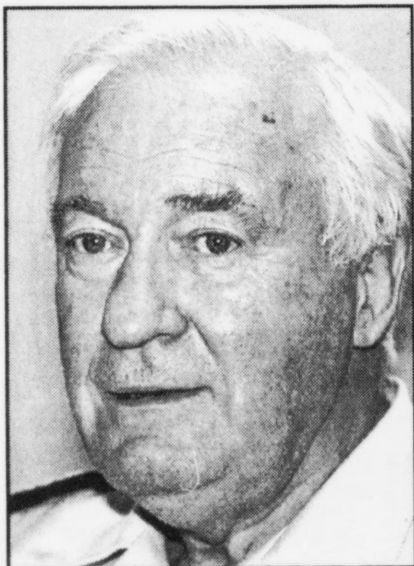
● KJETIL STORMARK

presser revolveren mot tinn, den 68 år gamle kvinnen. Politiets «knyttneve» må ta (Foto: Tom Erik Holland)

ALT OVER: Antiterrorpolitiet er myndighetenes siste utvei. Denne gangen måtte de ta den tunge avgjørelsen å drepe raner for å redde gissel. (NTB-foto: Paul Ovesen)

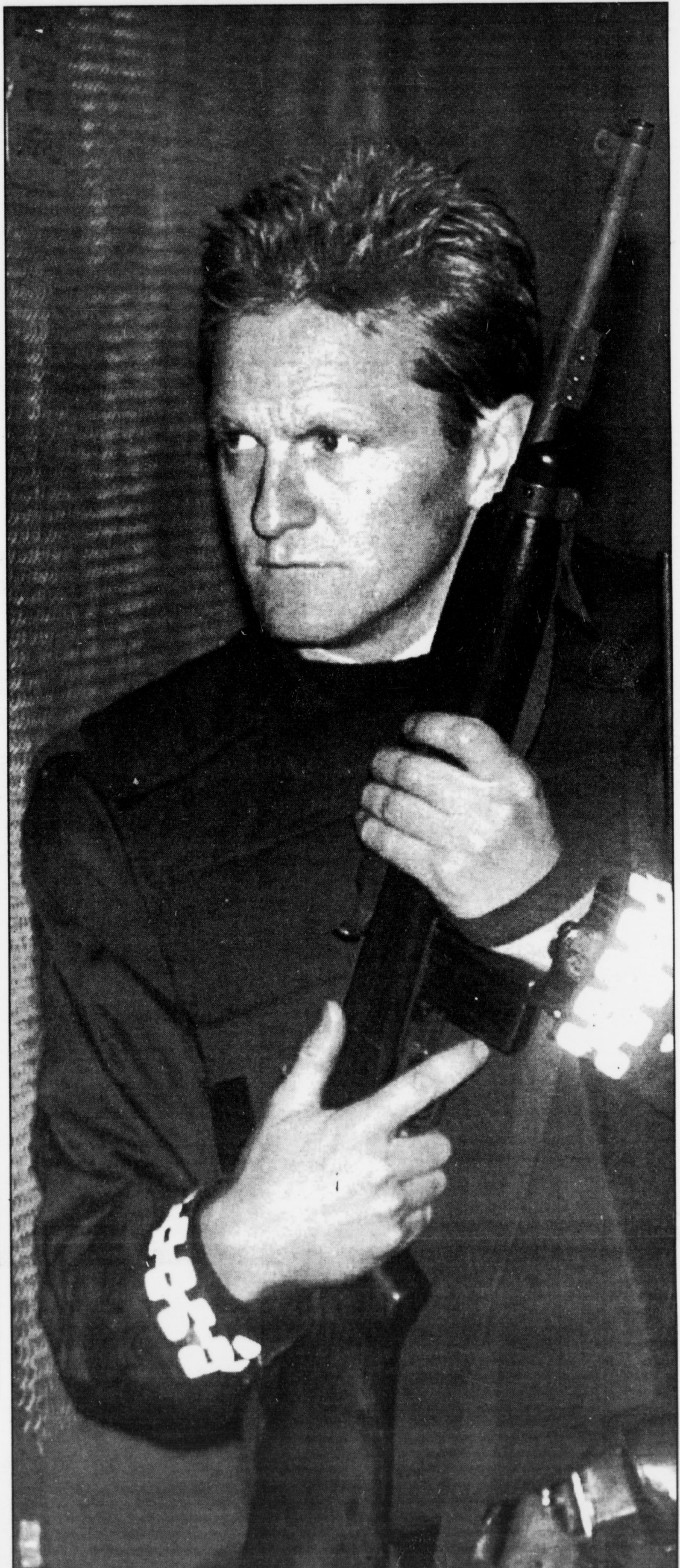
PUSTER UT: Ansvarshavende politimester, Ivar L. Schrøen, ved Larvik politikammer fikk løst den livsfarlige gisselsituasjon med Beredskapstroppens hjelp. Han berømmer deres innsats. (Foto: Jon Eeg, NTB)

Sjefen deltok selv

Sjefen for Beredskapstroppen, politiavdelingssjef Jon Birger Berntsen, holder en meget lav profil i media.

BERNTSEN var selv på Torp flyplass da den ene raneren ble skutt ned og drept i angrepet som de 12 politifolkene fra Beredskapstroppen gjennomførte like før klokken 09 00 torsdag morgen. Berntsen har siden han ble

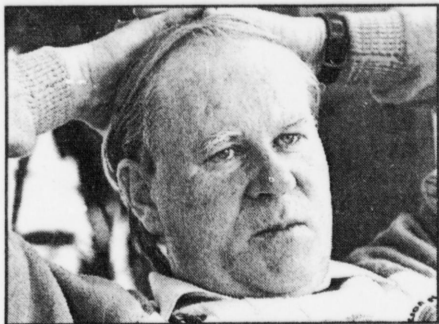
uteksaminert fra Politiskolen i 1978 tjenestegjort ved Oslo politikammer, bortsett fra i perioden 1984-86, da han var sikkerhetsjef på Stortinget. Han har også hatt FN-tjeneste som politiobservatør i Namibia 1989-90.

I AKSJON: Den spesielt trentede politi-styrken, Beredskapstroppen eller «terrorpolitiet», ble dannet i 1975. Torsdag beviste de berrettigelsen av sin eksistens. (Foto: Per Flaathe, NTB)

NHL-STARTEN UTSATT I TO UKER

Sesongstarten i National Hockey League er utsatt i to uker. Klubbeierne og spillerforeningen er blitt enige om å sette seg til forhandlingsbordet igjen. Serien skulle etter planen ha startet i dag, lørdag. NHL-eiernes forslag i fjor høst til ny arbeidskontrakt satte sinnene i kok blant spillerne. Spillerforeningen truet med streik, mens arbeidsgiverne skremte med lock out-varsel.

Odd Flattum

BRONSE KAN GI UEFA-CUP

KONGSVINGER: Tredjeplass i eliteserien kan likevel gi plass i UEFA-cupen i fotball neste år. UEFA-cupen skal utvides med fire lag, og Intertoto-cupen skal gjelde som kvalifisering. Nye kvalik-regler kan bane veien for enda flere norske lag enn de som normalt er kvalifisert i Europacup-spill.

Endringene i UEFA-cupen ble vedtatt på UEFA-kongressen i Stockholm sist uke, og vil altså gjelde fra neste år. For deltakerne i Intertoto-cupen blir det et trangt nåløyne å sikre seg en av de fire plassene i 1. runde i UEFA-cupen. 40 eller kanskje hele 60 lag skal kjempe om de ekstra plassene.

Ikke klart

– Detaljene er ikke klare, men det er snakk om åtte puljer a fem lag, og det vil si 40 lag. En annen modell er 12 puljer a fem lag, altså hele 60 lag. Det siste vil kunne gi mulighet for flere norske lag, sier fotballpresident Odd Flattum til A-pressen.

– *Hvordan skal de norske plassene i Intertoto-cupen tildeles?*

– Det vil bli lagene som i serien følger de som er direkte kvalifisert til Europacupen. Det vil si lag nummer tre, eventuelt også nummer fire og fem.

Inntil tre lag

Hvert land kan melde på inntil tre lag til kvalifiseringsspillet i Intertoto-cupen, som nå er formelt overtatt av UEFA. Om cupen vil bestå av åtte eller 12 puljer, er avhengig av hvor mange lag som meldes på. Dersom det melder seg på for mange lag, vil landenes Europacup-rangering bli nøkkelen.

Der stiller Norge svakt, til tross for Rosenborg og Bodø/Glimts seire i sine hjemmekamper i høst. Derfor er det høyst usikkert at flere enn et norsk lag får plass. UEFA har 49 medlemsnasjoner, men det er slett ikke sikkert at alle vil melde seg på den nye kvalifiseringen.

Glad for vedtaket

– Vi vil drøfte saken med Serieforeningen, men selv mener jeg at vi bør gi flest mulig lag denne sjansen. Selv om nåløyet er trangt, vil disse kampene gi verdifull internasjonal matching, mener Odd Flattum.

Norges styremedlem i UEFA, Per Omdal, er også glad for vedtaket. – Det har ikke deltatt norske lag i Intertoto-cupen på flere år. Med denne modellen vil cupen få en helt annen status enn før, og våre lag får nødvendige internasjonal matching, sier Omdal.

I hver av puljene i Intertoto-cupen vil det bli spilt enkel serie, med to hjemme- og to bortekamper. Deretter vil gruppevinnerne spille sluttspill som cup, der gulrotten er fire plasser i UEFA-cupens første runde. Dessuten ligger det hundretusener av kroner å hente for puljevinnerne som premie.

● PER STOKKEBRYN

BYGGER SEG OPP MOT TOPPEN!

SOGNEFJELLET: I 1992 OL-kongen i franske Les Saisies. Siden den gang har Vegard Ulvang blitt kraftig distansert av Bjørn Dæhlie. Ikke minst grunnet problemer med den ene hofta. Det problemet kan nå være løst, og Vegard bygger seg bokstavelig talt opp mot toppen igjen!

FOR KONKURRANSEMANNEN og fighteren Vegard Ulvang liker dårlig at han har blitt plassert i annet geled av verdenstoppen de sistesesongene.

OL på Lillehammer ble en sammenhengende fest for Norge. For Vegard Ulvang en ditto nedtur.

Den samme tanken har kvernet og gått i hodet hans under alle treningstimene i sommer og høst. «Jeg skal tilbake i toppen».

I dag skriver vi 1. oktober. Den første «snømåned», og Vegard gleder seg skikkelig til sin 10. sammenhengende sesong i verdenstoppen.

Større muligheter

Og nå har faktisk Vegard større muligheter enn noensinne de siste årene til å ta opp kampen med Bjørn Dæhlie, Vladimir Smirnov og skumle finner.

For Vegard Ulvangs problemer med den besværlige hofta kan være løst.

Vegard ville nødig snakke om dette under Lillehammer-lekene, men faktum er at han ikke hadde en reell sjanse til å henge med i tetstriden med den skadde hofta.

Nå har han fått bygd opp bindingene og skoen. Disse utstyrforandringene skal være med å få en revansjelysten Ulvang tilbake på toppen.

Ikke kjent noe

– *Hvordan føles det nå på terskelen til en ny sesong, plager hofta deg?*

– Oppbyggingen av skoen ser bra ut. Jeg har ikke kjent noe til problemene i hofta etter at jeg tok i bruk de nye skoen og bindingene, så jeg håper det kan hjelpe, sier Vegard, som i sommer stort sett har oppholdt seg hjemme i Kirkenes.

Sine første rypere

Før landslagssamlingen på Sognefjellet var han sammen med Bjørn Dæhlie,

Vegard fører an når landslagstroppen tester løypene på Sognefjellet.

Tror på høydehus

Ulvang har stor tro på høydehuset som man er i fred med å bygge i Trysil. Nå håper han at huset kan stå ferdig i desember slik at de får testet huset før sesongen barker løs for fullt.

– *Det gjenstår å prøve et slikt opplegg, men jeg har stor tro på at dette kan fungere meget godt. Det er effekten av å bo og sove i høyden vi er ute etter. Ofte er det negativt å*

trene i høyden, sier Ulvang.

Årets høydeopplegget for Ulvang og de andre på landslaget er forskjøvet litt fordi årets VM går så seint. Først om en uke pakker landslagene og reiser til sitt førte høydeopphold i Italia.

Lykke til, Heiberg!

Vegard Ulvang har ikke hørt noe mer fra IOC etter hans utspill under OL.

– *Hva sier du til Gerhard Heiberg som IOC-medlem?*

– Jeg tror Gerhard Heiberg kan gjøre en god jobb i IOC. Heiberg er en dyktig kar med mange ideer, men jeg er ikke så veldig optimistisk med tanke på at han kan gjøre noe for å bedre forholdene for oss aktive.

– Han har i alle fall litt å begynne å jobbe med, men jeg er redd det kommer til å ta lang tid, sier Ulvang.

Sjøl har han ikke all verdens tid på seg. Han skal tilbake i verdenstoppen allerede i vinter.

● Tekst og foto: KJELL H. VOLLAN

Tilbake på toppen. Det er målet for en plagefri Vegard Ulvang.

For nå er Vegard kvitt hofteplagene

Arne Hjeltnes og Arne Brimi i Lomsfjellet med på å lage et friluftsprogram for TV 2.

– *Jeg synes det er interessant og morsomt å prøve nye ting. I dette programmet tilbereder Arne Brimi all maten over åpen ild. Det er første gang at noe slikt skjer i et TV-program. Programmet blir sendt i oktober og bør være interessant for alle mat- og friluftselkere, sier Ulvang.*

– Etter at opptakene var gjort var vi med Arne Brimi på rypejakt og da skaut jeg mine første Gubrandsdalsryper. Det er de tre første rypene jeg har lagt ned sør for Finnmark, sier Ulvang muntert.

MONS MOT ERLAND I CUPVINNERCUPEN

Bare tre nordmenn er med i europacupens 2. runde, to møtes i cupvinnercupen. Austria Wien med Mons Ivar Mjelde har trukket Chelsea og Erland Johnsen. Den siste nordmannen er Dan Eggen i Brøndby. De danske cupmestrene skal møte tittelforsvarer Arsenal.

s | p | o | r | t

SUKSESS ELLER FIASKO?

I NOVEMBER er det 25 år siden den første engelske tippekampen ble vist i Norge. Det bærer derfor raskt med et aldri så lite jubileum for et av NRKs aller mest populære tv-programmer, og aldri har kampene fra England begynt så tidlig som i år. Alt i ettermiddag starter det nemlig opp med London-derby mellom Arsenal og Crystal Palace på Highbury.

Tilslaget

Om Arsenal-boss George Graham ikke fikk napp i et forsøket på å kjøpe Tomas Brodin fra Parma, fikk han tilslaget på Stefan Schwarz fra Benfica. Laget er derfor styrket siden forrige sesong, men etter en lovende start har man sett stadig mindre til den svenske VM-helten utover høsten. Det spørs derfor om han finner seg helt til rette under London-klubbens nærmest eneveldige skotske manager. Og stadig flere spør seg om han egentlig er en suksess eller en fiasko.

Døm selv på TV i ettermiddag.

Torsdag scoret iallfall Stefan sitt første mål for Arsenal, i e-cup-kampen mot kypriotiske Omonia Nicosia (3-0 til Arsenal).

Mer og mer anonym

Arsenals styrke har ellers vært forsvaret, men også i angrepet har man kunnet velge mellom spillere som Ian Wright, Alan Smith, Paul Merson og Kevin Campbell. Også det har dermed holdt mål, men på midtbanen har det sviktet. Det var her en kreativ og hardt arbeidende Schwarz skulle gjøre underverker, men i stedet har nyervervelsen bare blitt mer og mer anonym – ja, den tidligere Malmö-spilleren har ikke skilt seg ut fra David Hillier, Steve Morrow, Ray Parlour eller noen av de andre som Arsenal har prøvd på midtbanen det siste året.

Fersk

Til Stefan Schwarz' forsvar skal det likevel sies at han fortsatt er fersk i engelsk fotball. Han bør derfor få en sjanse til å spille seg sikkert inn på laget, og han viste i fotball-VM at han er den typen spiller som er i stand til å styre en kamp. Da må han likevel få større frihet enn det George Graham har gitt han i Arsenal. Arsenal-sjefen beskyldes nemlig for nokså ensidig forsvarstenkning og spark-og-løp-fotball.

Stefan Schwarz

● NRK TV i dag kl.14.40,
sportslørdag med
Arsenal-Crystal Palace

VINTERMÅNEDEN» - 1. OKTOBER - I DAG

BJERKE-TIPS SØNDAG

Even Elvenes

V5-1. Trøst hopper Kriteriet. Varmblodshester. 2100 meter. Autostart.

1	Santana Girl	Jan Erik Landaas
2	Superphone	Steinar Hammersborg
3	Superb Mistress	Rune Wiig
4	No Pay	Vidar Hop
5	Gandyfix	Kjell Sele
6	Marcha	Hans Petter Iversen
7	Looking Suit	Knut E. Severinsen
8	Tommeline DC	Tor Wollebæk
9	Timeout	Dagfinn Aarum
10	Nette Coal	Asbjørn Mehla
11	L'Anza	Trond Skauen
12	Miss Princess	Gunnar Eggen

TIPS: Superb Mistress(3) - Superphone(2) - Miss Princess(12) Outs: Timeout(9)
KOMMENTAR: Søndagens store travstevne har mange lovende unghester på starstreken. I V5-innledningen stifter spillerne og det øvrige hesteinteresserte travpublikummet på Stavanger-eide Superb Mistress(3) samt «tipstelefon»-eide Superphone. Duoen har vist høy klasse og et utvilsomt aktuelle for neste års mange stortøp. Se litt opp for Timeout(9) som Dagfinn Aarum er meget godt fornøyd på.
RANGERING: A:3 B:2-9-12-11-10-6 C:8-4-1-5-7

V5-2. Trøst hingster/vallaker. Varmblodshester. 2100 meter. Autostart.

1	Bathman Vixi	Bjørn Garberg
---	--------------	---------------

2	Moving Spirit	Tor Wollebæk
3	Thai Thunder	Gunnar Mehla
4	Scott Airborne	Dagfinn Aarum
5	Sea Joiner	Jomar Blekkan
6	King Pedro	Vidar Hop
7	Yankee Pitt	Gunnar Eggen
8	Emil Royal	Petter Glittum
9	Zoot Air	Kjell Sele
10	The Snooker	Espen A. Schem
11	Tenorie Cavalcante	Trond Skauen
12	Cash Pedro	Thor Borg

TIPS: Thai Thunder(3) - Scott Airborne(4) - Cash Pedro(12) Outs: Yankee Pitt(7)
KOMMENTAR: Et nytt revansjeoppgjør for de som ikke kvalifiserte seg til Kriterie-finalen. Thai Thunder(3) havnet for langt bak tethestene sist og kunne ikke bli bedre enn fire i mål. Her er startsporet 40 meter bedre. En mulig bankerkandidat. Ta imidlertid med dere Yankee Pitt(7) på kupongen. Hesten debuterer i ny regi og har sett fin ut i trening.
RANGERING: A:3 B:7-4-12 C:9-11-6-5-2-1

V5-3. Kaldblodshester. 2640 meter. Volttestart.

1	Hornemann	Jan R. Gaustad
2	Sigyn Troll	Thor Borg
3	Isfly	Trond Skauen
4	Torson	Johan Undem
5	Sputnik	Kjell Håkonsen
6	Gunn's Trollmin	Espen A. Schem
7	Kryllingsvarten	Asbjørn Mehla

2660 meter
8 Skogli Svarten Frode Fladen
9 Jellestadkongen Dagfinn Aarum
10 Lønsvollsvarten Magnus Helland
11 Tyll Jahn Jarle Morten Sørmo
12 Buås Svarten Jomar Blekkan
13 Mjølner Tor Jan Roar Mjølnerød
14 Lappe Troll Bjørn Garberg
2680 meter
8 Ruskelispretten Kjetil Roe
9 Tyll Jahn(11) - Buås Svarten(12) - Mjølner Tor(13)
10 Ruskelispretten(15)
KOMMENTAR: Kryss iveri. Om ikke trønderduoen Tyll Jahn(11) og Buås Svarten(12) gjør opp om seieren, står det en rekke seriøse kandidater klar til å overta. Se spesielt opp for Mjølner Tor(13) som fikk seg en hard dytt i Sverige, og som tydde til galoppen runden etterpå i trang posisjon. Sterke Ruskelispretten(15) er i stand til å hente inn det lange tillegget.
RANGERING: A:11-12 B:15-12-14-10-8-5-6-7 C:2-4-1-3-9

V5-4. Norsk Travkriterium. 3-årige kaldblodshester. 2100 meter. Autostart.

1	Hoechst Jerven	Espen A. Schem
2	Rigel Jo	Jomar Blekkan
3	Laugvar Junior	Rolf Tvedt
4	Spang Best	Tor Wollebæk
5	Prins Rigel	John Torp
6	Ertebron	Arne Nilsen
7	Hjelset Babsen	Jan Olov Persson
8	Lille Eyolf	Bjørn Garberg
9	Vinter Stjerna	Andre H. Stensen
10	Plugg	Gunnar Eggen
11	Rakås Blesen	Frode Hamre
12	Lomepila	Frank Hauge

TIPS: Spang Best(4) - Laugvar Junior(3) - Vinter Stjerna(9) Rigel Jo(2)
KOMMENTAR: Kriterieoppgjøret for kaldblodsrasen ser ut til å bli et oppgjør mellom Rigel Jo(2) og Spang Best(4). Førstnevnte har frynsete kampvillje og plasseres i outsidersbasen. Spang Best(4) er derimot i fin fremgang. Han har travet iie en stund, men beinskadene er leget, og alt fungerte flott i kvartfinaleløpet. Kusken Wollebæk tror dessuten på ytterligere fremgang foran søndagens store oppgave.
RANGERING: A:4-2 B:3-9-1 C:6-7-5-10-11-12-8

V5-5. Norsk Tavkriterium. 3-årige varmblodshester. 2100 meter. Autostart.

1	Bunny Bowl	Vidar Hop
2	Soir Des Tibur	Trond Skauen
3	B.Gent.L	Gunnar Eggen
4	Tomali Sandy	Bjørn Garberg
5	St. Atoil	Frode Fladen
6	Scout Volo	Dagfinn Aarum
7	Black Bowl	Asbjørn Austevoll
8	Beningn Ensign	Jørn Olaf Olsen
9	Gascoigne	Jomar Blekkan
10	Hanne Hedevang	Eirik Høitomt
11	Parant Pan	Lasse Høgemark
12	Petite Balett	Thor Borg

TIPS: Soir Des Tibur(2) - Tomali Sandy(4) - Bunny Bowl(1) B.Gent.L(3)
KOMMENTAR: Det ligger an til å bli mange tohesters oppgjør i søndagens V5-veddemål. Også i avslutningsløpet, kampen om kriteriepokalen for varmblodsrasen, skiller det seg ut to seriøse kandidater. Uhyre sterke Soir Des Tibur(2) og meget fremgangsrike spurteren Tomali Sandy(4) stilles likt vedrørende tiltro. Kan hende leder førstnevnte fra start til mål. Men det kan også skje at Tomali Sandy spurter frem til seier.
RANGERING: A:2-4 B:ingen C:3-1-12-6-5-9-10-8-7

SPILLE HJØRNET

DAGENS DOBBEL

Klint Vinn skifter med fersk V6-seier i DD-1 på Sørlandets Travpark lørdag, som også er hestens hjemmebane. Men greier han å holde unna for Thora Jahn?

Systemforslag 80 kroner:

DD-1: Klint Vinn (3) - Thora Jahn (6)
DD-2: South Memory (1) - Speedy Ax (8) - Areion (9) - Spiderman (2)
(Åtte kombinasjoner a 10 kroner)

V6-SØNDAG

Ukens rikstotostevne er flyttet fra lørdag til søndag. Dermed smetter Sørlandets Travpark inn på lørdag og får alt spillet fra hele Norge til sin bane. Det vil bli en lukrativ endring for arrangøren. I banens V5-spill ser det halvriktig ut. Med litt hell på veien mot mål greier Klint Vinn og Sout Memory å holde skansen, men det skal lite til for at de forsvinner fra tebildet.

FORTSATT STERK

Magic Win har etterhvert blitt til et mareritt for mange. Så også for oss. Vi har tipset krabaten som vinner en rekke ganger. Til og med som bankerkryss. De gangene har han dummet seg regelrett ut, for så å klemme til med fantomløp etterpå. Etter siste oppvisningen å dømme, der sluttspurten var kjempeterk, bør han runde fram til triumf for Gunnar Mehla lørdag. Magic Win har også trukket drømmesporet, der han slipper å stresses av øvrige konkurrenter.

Nr. 7 MAGIC WIN (V5-3)

V5 Sørlandet

1. avd: Gylandsprinsen (3) - Juano (9) - Fjeldpål (1) - Boklirføy (4)
2. avd: Sarato S. (1) - Quniten Egg (3) - Re Scott (4) - Super Bones (9) - Baltimore E. (11)
3. avd: Magic Win (7) - Mr. Pep (1) - Oh Poison (10)
4. avd: Klint Vinn (3) - Thora Jahn (6)
5. avd: South Memory (1) - Areion (9) - Speedy Ax (8)

360 kroner

Tips til øvrige løp:

1. løp: Shore (5) - Sico Vestemarken (3) - Nulles Myles (6) Outs: May Fizz (7)
7. løp: Trø Son (1) - Ranvik Gutten (9) - Nordbø Stjernen (2) Outs: Veslefriggen (7)
8. løp: Alias Chaplin (11) - Geany Touch (2) - Mr. Parrot (9) Outs: Re Lad (13)

SPILLE HJØRNET

DAGENS DOBBEL

Bjerke Travbane innbyr til flott travsport søndag med Kriterieløpene i fokus. DD-spillet er derimot preget av flate løp og vanskelighetsgraden er som vanlig høy.

Systemforslag 80 kroner:

DD-1: Trollwan (8) - Ylvina (4) - Slogum Gry (12) - Tobas (7)
DD-2: Holliday (6) - Big Business (7)
(Åtte kombinasjoner a 10 kroner)

KRITERIEGULL?

Kampen om unghestenes store oppgjør — Kriteriet — går av stabelen på Bjerke søndag. Favorittene i oppgjørene, ett for hver rase, heter Soir Des Tibur og Spang Best. — Soir Des Tibur jogget rundt Bjerkebanen i 1.15-tempo sist. Det faktum at jeg slapp å jage etter mer fart underveis, røper hvilken kanontraver det dreier seg om. Han må ha en stor mulighet til å klatre helt til topps søndag. (Trond Skauen, kusk.)

Nr. 2 SOIR DES TIBUR (V5-5/V6-3)

REVANSJE?

Gunnar Mehla var langt i fra glad da han vendte hjem til Rogaland og Forusbanen etter kriterie-kvalifiseringene på Bjerke for to uker tilbake. Stallens stjerne — Thai Thunder — kom aldri til sin rett, og havnet utenfor søndagens finale. Gunnar Mehla har valgt å komme tilbake til Bjerke med Thai Thunder for å vinne trøsteløpet. Det bør gå greit, for hesten viste storform og kjapp spurtendens sist. Mulig banker?

Nr. 3 THAI THUNDER (V5-2)

Mingxia Fu fra Kina — en av mange kinesere i svømme- og stup-toppen. I gpr ble alle dopingtestet.

KINESISKE SVØMMERE DOPTTESTET

KINAS BESTE kvinnelige toppsvømmere ble dopingtestet i Hiroshima i går, tre dager før svømme-konkurransene i Asia-lekene starter.

Dopingdelegasjonen fra Det internasjonale svømmeforbundet (FINA) overrasket kineserne med å dopingteste dem etter at de var ferdige med en to timers treningsøkt i bassenget.

Kineserne hadde overhodet ikke fått noe forhåndsvarsel om testingen, men Shuzo

Nomura, sjefen for Asia-lekernes medisinske seksjon, sa at han var blitt varslet om testingen. Hele svømmetroppen måtte avlegge urinprøver. Disse ble umiddelbart fløyet til Tokyo, hvor de vil bli analysert ved det IOK-akkrediterede laboratoriet der.

De kvinnelige kinesiske svømmere er blitt beskyldt for dopingmisbruk etter de fantastiske framgangene de har hatt de fire siste årene. De vant 12 av 16 mulige VM-titler i Tokyo i september.

Skeid - Mjølner

BISLET I MORGEN KL. 13.00

COMPAQ
Merkantildata

Skeid

RAVELLI NEST BEST?

Den svenske landslagskeeperen Thomas Ravelli er kåret til verdens nest beste keeper av Den internasjonale foreningen for fotballhistorie og statistikk. Ikke uventet toppet belgieren Michel Preud'homme avstemningslista. (NTB-AFP)

s | p | o | r | t

FØR
AVSPARK21. SERIE-
RUNDE■ ■ BRANN - ROSEN-
BORG

BRANN: Trond Egil Soltvedt tilbake etter karantene, Frank Strandli går ut. **Lag:** Hollund, Brendesæther, Lundekvam, I. Ludvigsen, Johannessen, Helland, Johansson, Bakkerud, Karlsbakk, Hasund, Soltvedt.

RBK: Ingen endringer i Rosenborg. **Sannsynlig oppstilling:** By Rise, Kvarme, Bragstad, Hoftun, Stensaas, Strand, Skammelsrud, Leonhardsen, Løken, Brattbakk, Bergersen.

● Brann stadion søndag kl. 15. Dommer: Sven Kjelbrott, Haugerud

■ ■ KONGSVINGER - VIKING

KIL: Christer Basma med etter karantene. Han går inn i midtforvaret, og Hai Ngoc Tran flyttes ut på backplass. Bjørn Berg går ut. **Lag:** Holtan, Bergman, Basma, Eriksen, Tran, Karlsrud, Riseth, Riisnæs, Martinsen, Frigård, Levernes.

VIKING: **Lag:** Myhre, Meinseth, Ulfstein, Bøe, Mellemstrand, Aarsheim, Solberg, Johansen, Medalen, Sørloth, Østenstad.

● Gjemselund søndag kl. 15. Dommer: Harald Hansen, Bodø/Glimt

■ ■ LILLESTRØM - BODØ/GLIMT

LSK: Ronny Johnsen ute med tre gule kort. Arne Sandstø inn fra start. Spørsmålsteget ved Andre Bergdølmo (lyskestrek). Spiller ikke han kommer Anders Jacobsen inn i midtforvaret og Thomas Berntsen går ut på backplass. **Mulig lag:** Grodås, Schiller, Berntsen, Bjarmann, Bergdølmo, Ingebrigtsen, Solbakken, Gulbrandsen, Pedersen, Sandstø, Hedman.

GLIMT: Ola Haldorsen sliter med betennelse i en fot. Kristjan Jonsson og Petter Solli konkurrerer om en mulig ledig plass. **Sannsynlig lag:** Westad, Jonsson, Sollied, Berstad, Evjen, R. Berg, Staurvik, Ø. Berg, Bjørkan, Johnsen, A. Berg.

● Åråsen søndag kl. 15. Dommer: Terje Hauge, Lyngbø

■ ■ SOGNDAL - HAM-KAM

SOGNDAL: Asle Hillestad er tilbake etter karantene samtidig som Kai Erik Moen står foran utestenging. **Følgende oppstilling kan være usikker:** Hov, Torvanger, Hillestad, Halvorsen, J. Flo, Helgesen, Heidenstrøm, Lødemel, Jensen, Aune, T. A. Flo.

HAMKAM: Frøde Lund erstatter Morten Svalstad i mål, og i tillegg kan både Vegard Skogheim og Cato Erstad være aktuelle igjen etter skade. **Mulig lag:** Lund, Jensen, Pedersen, Karlsen, Hovi, Ødegaard, Aurmo, Rebne, Hagelund, Sæthre, Ingelstad.

● Fosshaugane søndag kl. 15. Dommer: Rune Pedersen, Sprint/Jeløy

■ ■ START - TROMSØ

START: Ingen endringer: Olsen, Bjønnsaas, Lydersen, Eftevaag, Løvland, Svindal Larsen, Mykland, Pettersen, Tønnesen, Dahlum Belsvik.

TIL: Jonny Hansen er tilbake etter karantene og kan erstatte Kaz Sokolowski. **Sannsynlig lag:** Grenersen, Johansen, Larsen, Moen, M. Pedersen, Swift, Espejord, Hansen, Hafstad, Berg Johansen, Rushfeldt.

(BU) Kristiansand stadion søndag kl. 15. Dommer: Jarle Nilsen, Akra

■ ■ STRØMGSGODSET - VIF FOTBALL

SIF: Odd Johnsen spiller neppe fra start, men dette blir Odds avskjedskamp på Marienlyst, og han kommer derfor utpå. Kenneth Karlsen går inn for suspenderte Krister Isaksen. **Lag:** Ødegaard, Horsrud, Skistad, Hansen, Strøm, V. Røed, Karlsen, Nyan, Kuvicsek, Fornes, T. Røed.

VIF: Har med igjen Morten Kihle og Jan Erlend Kruse etter karantene. **Laget:** Krogstad, Kruse, Olsen, Kjølnør, Lunde, Pettersen, Andersen, Kihle, Aga jr. Nysæther, Karlsson.

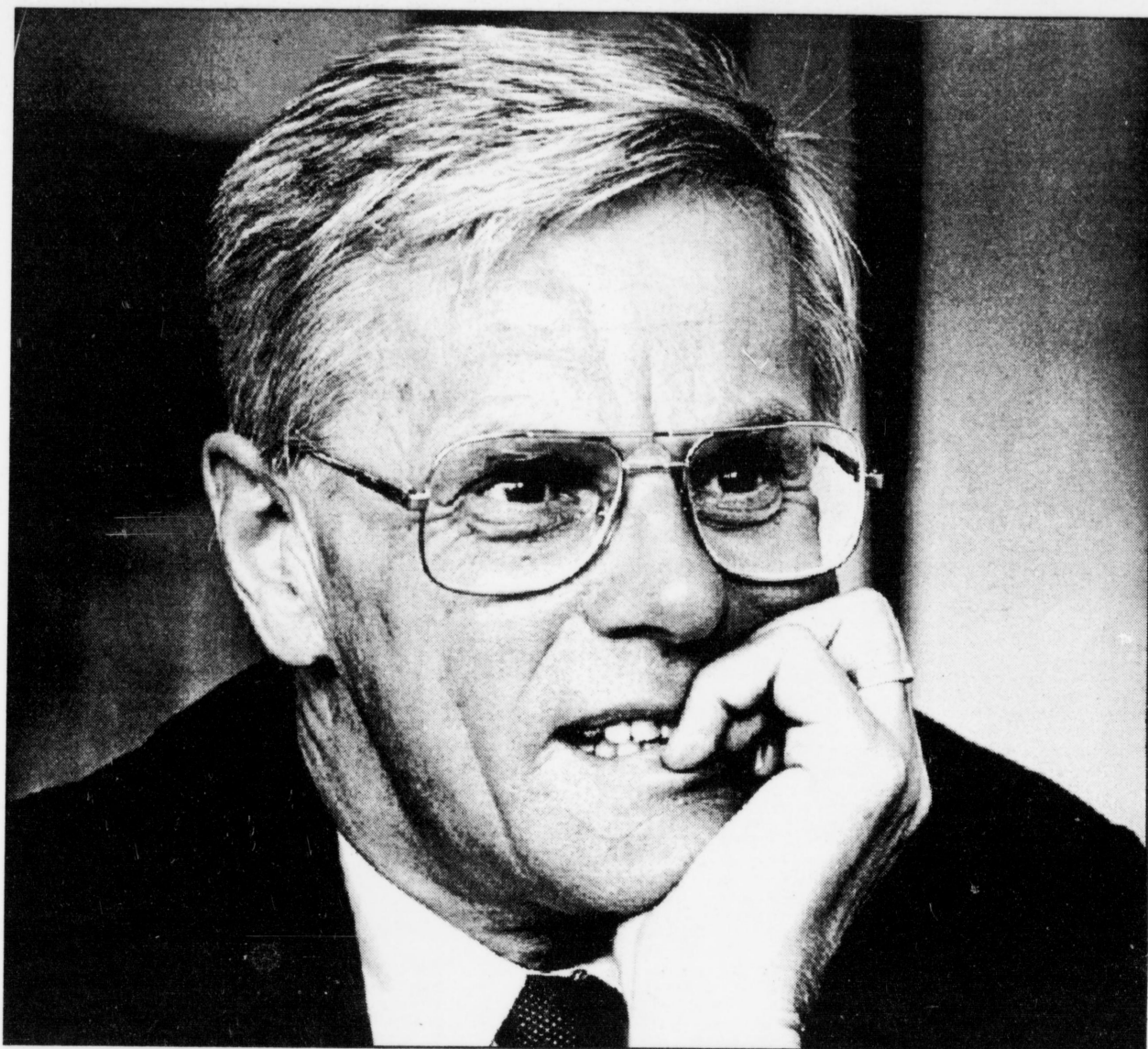
● Marienlyst søndag kl. 15. Dommer: Tore Hollung, Østinden.

● OSKAR HOLTER

TABELLEN

Rosenborg	20	14	4	2	65-19	46
Lillestrøm	20	11	5	4	37-21	38
Viking	20	10	5	5	37-23	35
Kongsvinger	20	11	1	8	37-30	34
Start	20	7	8	5	37-21	29
Brann	20	8	4	8	33-41	28
Tromsø	20	6	7	7	19-25	25
Ham-Kam	20	6	5	9	29-44	23
VIF Fotball	20	5	7	8	31-34	22
Bodø/Glimt	20	5	6	9	29-40	21
Sogndal	20	5	3	12	16-38	18
Str.godset	20	3	3	14	17-51	12

Nedrykk: To siste.

Viking setter sin lit til Teologiprofessor Jakob Jervells gode kontakter med de høyere makter når de møter Kongsvinger søndag.

TIL HIMMELS
MED JERVELL

Med seier over Kongsvinger er Viking i himmelen. Mannen som kan få dem dit er teologiprofessor Jakob Jervell. Han sitter på Viking-benken for å sikre første seier på Gjemselunden etter åtte års mislykkede forsøk.

GLEM RUNE Stakkeland, Gørn Sørloth, Egil Østenstad, Rune Medalen, Ingve Bøe og Thomas Myhre. Viktigst for Viking i søndagens KIL-kamp kan bli en 69-årig pensjonert teologiprofessor: Fotballgale Jakob Jervell.

- Noe må også jeg gjøre, sier den elleville Viking-patrioten. I morgendagens kamp mot Kongsvinger glir han rett inn på Viking-benken.

Søndagspreken

Søndagens pretekst blir litt utenom det vanlige for presten. Før kampen skal mannen med over 30 års medlemskap i Viking si noe lurt til Stavanger-spillerne.

- Kanskje litt om hvorfor man taper på spesielle bortebaner. Det er merkelige ting som skjer, skjønner du.

For Viking sliter med et vanvittig

KIL-kompleks de er nødt til å gjøre noe drastisk med. Det er åtte år siden Stavanger-laget sist vant en kamp på Gjemselund.

Der kommer Jakob Jervell inn.

Forhåpentligvis som en reddende engel.

- Er det dine gode kontakter oppover som gjør at Viking-ledelsen tar med deg i kampforberedelsene?

- Det tror jeg ikke. Gud tilhører ingen klubb. Men han er veldig fotballinteressert. Jeg tror fotball er en del av det vi får oppleve i himmelen.

- Og der er alle kamper fryktelig spennende og morsomme.

I motsetning til de Viking har spilt på Gjemselund de siste årene.

Medaljekamp

Det var da han holdt et foredrag om

- Gud tilhører ingen klubb. Men han er veldig fotballinteressert. Vi får oppleve fotball i himmelen. Der er alle kampene morsomme.

(JAKOB JERVELL
- teologiprofessor)

idrett og etikk i Rogaland Fotballkrets i vinter at Viking-trener Bjarne Berntsen ba Jervell sette av datoen 2. oktober. For KIL-komplekset er noe som kan koste Stavangerlaget medalje i årets eliteserie.

- Alle gode ting er tre ganger tre. Denne gangen bør vi vinne, mener fotballgale Jervell.

- Hvis ikke flytter jeg tilbake til Stavanger.

Den samme mannen som etter Norges VM-kvalik-seier over Nederland slo fast at Gud er norsk, kan fort komme til å hjelpe hjembyen til himmels. Hvis Viking vinner.

● MARTIN GRAY

VIKING FÅR HJELP FRA OVEN?

V5 Jarlsberg

FREDAG
Utbetaling kr. 4.084.
216 komb. med 5 vinnere.
1. avd.9 Lamitech Progress (23.703)
2. avd.6 Tangen Alma (17.464)
3. avd. 12 Impish Sund (7.827)
4. avd.8 Cherry Barry (4.127)
5. avd.2 Garptor (216)
Rangering 1. avd.: 9, 2. avd.: 6 (strøket 5 Eines Ivo), 3. avd.: 3-2-12, 4. avd.: 10-8 (strøket 7 Hurricane Sund og 14 Greybeard), 5. avd.: 3-7-5-12-11-1-4-13-15-9-2 (strøket 8 Lis-tabelsen).
Omsetning kr. 1.357.361.
28.434 solgte komb.

1. løp. 2.100 m. volte: 1) Larsvinn 1.38.6g, Lars Jørn Aas, Maura — Magnus Helland, 2) Dal Rapp 1.39.6, 3) Frøy Rosa 1.39.6g, 4) Gullkilden 1.39.0, 5) Braut Sara 1.40.5, 6) As Tikita 1.40.6, 7) Lynblesa 1.40.7g. Odds: 5.08 (14). X-odds: 10.47 (14-1). Trippel: 321.13 (14-1-4).
2. løp. 2.100 m. volte. V5-1: 1) Lamitech Progress 1.22.0, Stall Lamitech — Atle Hamre, 2) Heaven Lise 1.22.0, 3) Erica Viberg 1.22.1, 4) Mini Bates 1.22.4, 5) Diana Dixon 1.22.5, 6) Why Not Star 1.22.6g. Odds: 1.89 (9). X-odds: 21.05 (9-4). Trippel: 213.41 (9-4-11).
3. løp. 1.600 m. auto. V5-2: 1) Tangen Alma 1.35.3, Jørn Gunnar Nilsen, Grålum — Kristen T. Gundersen, 2) Lund Jerka 1.35.6, 3) Rigel Roy 1.35.8, 4) Svintmin 1.36.2, 5) Hukken Kvikk 1.36.3g, 6) Ranvik Svarten 1.36.4. Odds: 3.06 (6). X-odds: 35.58 (6-1). Trippel: 233.82 (6-1-2).
4. løp. 1.600 m. auto. V5-3: 1) Impish Sund 1.17.8, Stall Swedish Steel — Atle Hamre, 2) Manita Crown 1.18.3, 3) Poison 1.18.3, 4) Great Spirit 1.18.3, 5) Euro Pro 1.18.4, 6) Rushing Chief 1.18.8g. Odds: 2.19 (12). X-odds: 29.91 (12-10). Trippel: 156.29 (12-10-3).
5. løp. 2.600 m. volte. DD-1. V5-4: 1) Cherry Barry 1.20.0, Leif Ingar Nakkeid, Oslo — Trond Skauen, 2) Flight Nibble 1.20.9, 3) Great Star 1.20.3, 4) Anglo Du Gazeau 1.19.7g, 5) Re Prod 1.21.1, 6) Lamitech Goal 1.20.6, 7) Astro Senator 1.20.8. Odds: 1.94 (8). X-odds: 29.29 (8-4). Trippel: 368.13 (8-4-6).
6. løp. 2.100 m. volte. DD-2. V5-5: 1) Garptor 1.33.3, Karl Arthur Dammen og Erik Ljøstad — Hans Petter Tholfsen, 2) Kinge Leikar 1.32.8, 3) Auli Stjerna 1.33.5, 4) Kilde Seira 1.33.6, 5) Pil Vinter 1.33.7g, 6) Atlasgutt 1.34.9, 7) Hitraprinsen 1.35.3g. Odds: 91.07 (2). X-odds: 507.60 (2-15). Trippel: Ingen hadde rett trippel 2:15-14. 477.10 (2-15-1), 477.10 (2-15-5), 477.10 (2-15-12), 477.10 (2-15-13), 954.20 (2-15-4), 954.20 (2-15-6) og 318.06 (2-15-3).
7. løp. 2.100 m. volte: 1) Camille Claudel 1.22.5, Hans Jørgen Pettersen, Steinholt — Asbjørn Mehla, 2) Swiggels Candy 1.22.0, 3) Nickie Frost 1.23.5g, 4) T. Bone Walker 1.23.3g, 5) Bro Bowl 1.24.7g, 6) Sea Prince 1.24.4g. Odds: 3.29 (1). X-odds: 42.49 (1-12). Trippel: 1.175.30 (1-12-5).
8. løp. 1.600 m. auto: 1) Zandra Hill 1.18.9, Stall Zandra — Aasmund Drolsum, 2) Send From Heaven 1.19.1, 3) Santana Boy 1.19.3, 4) April Moon 1.19.5, 5) Private Property 1.19.6, 6) Duke of Norway 1.19.7. Odds: 14.48 (10). X-odds: 9.75 (10-3). Trippel: 199.94 (10-3-4). Totalomsetning kr. 1.737.623.
1.025 tilskuere.

DAGENS DOBBEL

Jarlsberg Travbane
Fredag 30.9.1994
DD-1: 8 Cherry Barry
DD-2: 2 Garptor
DD-odds: 123.68

Strykninger:

DD-1: nr. 7

DD-1: nr.14

DD-2: nr. 8

Omsetning: Kr. 493.695,—

V5 Biri

FREDAG
Utbetaling kr. 8.159.
72 komb. med 5 vinnere.
1. avd.9 Mystification (3.243)
2. avd.8 Helmin Riga (1.326)
3. avd. 11 Haga Best (184)
4. avd.3 Hill's Truffle (96)
5. avd.1 Tuv Rigel (72)
Rangering 1. avd.: 1-2-3-5-9, 2. avd.: 11-3-8, 3. avd.: 5-6-10-4-3-2-11 (strøket 9 Freidig Frikk), 4. avd.: 2-3 (strøket 1 Flanør J., 4 Darling's Fighter, 6 Marko Hedevang og 11 Sylvia Lobell), 5. avd.: 1 (strøket 2 Irena og 4 Troll-max).
Omsetning kr. 903.824.
25.630 solgte komb.

1. løp. 1.600 m. volte: 1) Lykke Gutten 1.37.3, Leif Langberget, Fettsund — Erik Killingmo, 2) Møre Nils 1.43.3, 3) Lappleika 1.44.2g, 4) Ulv Jo 1.50.3g, 5) Lykke Heddi 1.58.5. Odds: 1.12 (6). X-odds: 5.48 (6-2). Trippel: 7.76 (6-2-5).
2. løp. 2.100 m. auto. V5-1: 1) Mystification 1.19.8, Bjørn og Øyvind Ruttenborg — Jomar Blekkan, 2) Lucky Hope 1.19.9, 3) Magic Champo 1.20.7, 4) Myles Away 1.20.8, 5) Moment of Joy 1.21.0, 6) Beauty Champo 1.21.0. Odds: 18.18 (9). X-odds: 23.85 (9-3). Trippel: 1.142.40 (9-3-4).
3. løp. 2.100 m. volte. V5-1: 1) Helmin Riga 1.36.7, Hovel Helmen, Gran — Sigurd Helmen, 2) Synnestjerna 1.36.8, 3) Grå Tussa 1.36.8, 4) Lutik 1.38.0g, 5) Volldokk 1.38.5, 6) Toddita 1.39.0g. Odds: 3.17 (8). X-odds: 15.41 (8-3). Trippel: 355.91 (8-3-1).
4. løp. 2.100 m. auto. V5-3: 1) Haga Best 1.35.6, Ingeborg Roen, Jevnaker — Kjell Varhaug, 2) Umin 1.36.1, 3) Ulventrolla 1.36.3, 4) Snøhetta Stegg 1.36.6, 5) Løset Blesa 1.36.7, 6) Løkskur 1.37.0g. Odds: 9.80 (11). X-odds: 36.82 (11-5). Trippel: 450.56 (11-5-6).
5. løp. 2.100 m. auto. V5-4: 1) Hill's Truffle 1.19.8, Svein Dyrrhoff, Oslo — Jomar Blekkan, 2) Classic Ruler 1.20.0, 3) Hole in One 1.20.3, 4) Skriver Ann 1.20.8g. Odds: 4.17 (3). X-odds: 1.38 (3-2). Trippel: 5.63 (3-2-5).
6. løp. 1.600 m. volte. V5-5: 1) Tuv Rigel 1.33.0, Ole Helgaker, Gran — Jomar Blekkan, 2) Øylan 1.32.7, 3) Dale Prins 1.34.2g, 4) Åge Kongen 1.33.1, 5) Kryllingseira 1.35.0. Odds: 1.76 (1). X-odds: 5.55 (1-9). Trippel: 37.43 (1-9-3).
7. løp. 2.100 m. volte: 1) Gjølmes Renil 1.20.7, Maja Hansen, Oslo — Andre H. Stensen, 2) Perfect Laddie 1.21.2g, 3) On the Go 1.21.3, 4) Miss Spin M. 1.21.6, 5) Southern Spin 1.22.0, 6) Shane C. 1.22.5. Odds: 2.88 (12). X-odds: 5.28 (12-3). Trippel: 27.89 (12-3-9).
8. løp. 2.100 m. volte: 1) Grace Garbo 1.23.1, Nils A. Holter, Stavsjø — Jan Arne Flor, 2) Falcon Rex 1.22.5, 3) Astrix 1.22.5, 4) Emil Garbo 1.22.5, 5) Lohill 1.23.9g, 6) Lee Bowl 1.23.9g, 7) Susie Pride 1.23.9, 8) Little Chance P. P. 1.24.3g, 9) Mr. Marco M. 1.24.4g. Odds: 6.18 (8). X-odds: 15.99 (8-12). Trippel: 190.25 (8-12-13).
Totalomsetning kr. 1.104.169.
471 tilskuere.

Fotball

■ **VILLA-BOT.** Aston Villa blir etter all sannsynlighet ilagt en bot etter at 200 fans stormet banen etter at Inter var slått i 1. runde i Uefa-cupen torsdag. Den offisielle kampinspektøren bekrefter fredag at han vil rapportere episoden til Uefa. (NTB-AFP)

■ **PUBLIKUMSKRASJ.** Chelsea og Arsenal frykter at deres fotballtilhengere ikke tåler å se trynet på hverandre i Europa. Chelsea skulle opprinnelig ha bortekamp i den første kampen mot Austria Wien i cupvinnercupen 20. oktober, men Uefa bestemte senere at London-laget skal ha hjemme-kamp først, og deretter dra til Wien 3. november. Det betyr at Chelsea-tilhengere, som tidligere har vært blant de verste bråkmake, drar samtidig som Arsenal-fansen setter kursen mot Brøndby og Danmark. — Begge lags supportere benytter samme båt- og tog-

strekning til de skiller lag i Tyskland. Jeg håper Uefa skjønner alvorret og endrer kampoppsettet, sier sekretær i Arsenal, David Miles. (NTB-AFP)

■ **VILLA VIDERE PÅ STRAFFER.** Regjerende mester Inter måtte melde pass mot Aston Villa allerede i 1. runde i Uefa-cupen torsdag, men det måtte straffekonk til. Uavgjort 1-1 etter to kamper, ble til 4-3 til engelskmennene etter duellen fra straffemerket.

Ray Houghton sørget for 1-0-seier til engelskmennene etter ordinær tid. Dermed sto det 1-1 sammenlagt, ettersom italienerne vant den første kampen med samme sifre. Phil King tok Villas siste straffespark, og fikk æren av å lage seiersmålet.

Hjemmelaget var klart best i returoppgjøret på Villa Park. Og nok en gang var det iren Ray Houghton som scoret, akkurat som han gjorde det på Giants stadium under VM i sommer da han lobbet ballen over Gianluca Pagliuca og i mål.

Dennis Bergkamp og Sosa hadde muligheter til å utligne, men Villa var enda nærmere å øke ledelsen. Særlig Guy Whittingham burde ha scoret, men den nydelige lobben endte i alimimumsstengene.

■ TREKNINGEN FOR 2. RUNDE I EUROPA-CUPENE.

Uefa-cupen:
Newcastle (England) — Athletic Bilbao (Spania), Katowice (Polen) — Bordeaux (Frankrike), Kispeszt Honved (Ungarn) — Bayer Leverkusen (Tyskland), Juventus (Italia) — Maritimo (Portugal), Parma (Italia) — AIK (Sverige), Kaiserslautern (Tyskland) — Odense (Danmark), Admira/Wacker (Østerrike) — Cannes (Frankrike), Dinamo Moskva (Russland) — Real Madrid (Spania).

Rapid Bucuresti (Romania) — Eintracht Frankfurt (Tyskland), Trabzon (Tyrkia) — Aston Villa (England), Lazio (Italia) — Treleborg (Sverige), Sion (Sveits) — Marseille (Frankrike), Slovan Bratislava (Slovakia) — Borussia Dortmund (Tyskland), Nantes (Frankrike) — Tekstiltsjik Kamtj sine (Russland), Innsbruck (Østerrike) — Deportivo La Coruna (Spania), Boavista (Portugal) — Napoli (Italia).

Kampene spilles 18. oktober og 1. november.
Cupvinnercupen:
Porto (Portugal) — Ferencvaros (Ungarn), Brugge (Belgia) — Panathinaikos (Hellas), Sampdoria (Italia) — Grasshoppers (Sveits), Besiktas (Tyrkia) — Auxerre (Frankrike), Feyenoord (Nederland) — Werder Bremen (Tyskland), Chelsea (England) — Austria Wien (Østerrike), Tatran Presov (Slovakia) — Real Zaragoza (Spania), Arsenal (England) — Brøndby (Danmark).

Kampene spilles 20. oktober og 3. november.
■ **TENÅRINGSDEBUT.** Tenåringen Paul Scholles får sin debut for Manchester United mot bunnlaget Everton på Old Trafford lørdag. Ungguttan har scoret tre mål i sine to siste kamper. Han går inn på laget fordi både Mark Hughes, Ryan Giggs og Roy Keane sliter med skader. (NTB-Reuter).

■ **MÜNCHEN: Tysk Bundesliga (7. runde):** Dresden — 1860 München 1-1, Bochum — Duisburg 1-0.

■ **PLATT PÅ SIDELINJEN I FIRE UKER.** David Platt hinket av banen etter E-cupkampen mot Bodø/Glimt torsdag kveld. Dagen etter ble det klart at det engelskmannen må stå på sidelinjen i minst en måned framover.

— David vred kneet, og kan ikke røre en ball på fire uker, sa en talsmann for Sampdoria i går.

■ **GALOPPHESTER TIL UTLANDET.** Coneybury, Norges beste galopphest, skal mandag ut i et millionløp i Berlin og kjemper om en vinnerpremie på 650.000 kroner.

Wido Neuroth trener denne meget nyttige hesten, som har gått inn 640.000 kroner for stall Perlen på sine åtte starter. Øvrevollkjenningen Neil Grant rir Coneybury mandag i et løp med 1,1 million kroner i samlet premiesum.

Søndag skal andre fremgangsrike norske hester ut i et sprintløp over 1100 meter i Dortmund. Det gjelder Bjørn Tore Olsens Windmachine og Jan Bjørndals Ysatirosus, som har vunnet alle de store sprintoppkjørene i Sverige i det siste.

Windmachine ble blant annet svensk sprintmester på Tæby ved Stockholm for ti dager siden mens Ysatirosus seiret i et sprintløp på Jægersro ved Malmø for to uker siden.

Blant konkurrentene søndag er Sharp Prod, dronning Elisabeths beste sprinter med legendariske Lester Piggott som makker. Vinnerpremien er på en kvart million kroner.

Golf

■ **BERLIN: Golf Tysk Masters-turneringen, stillingen etter 1. runde fredag (Storbritannia hvis ikke annet er anført):**

63 — Ernie Els, Sør-Afrika.
64 — Russell Claydon.

66 — Jose Coceres, Argentina, Vijay Singh, Fiji, Adam Hunter, Peter Mitchell, Des Smyth, Irland, Peter Baker, Steven Richardson.

67 — Sven Struver, Tyskland, Sandy Lyle, Rodger Davis, Australia, Eoghan O'Connell, Stephen Ames, Trinidad og Tobago, Jose Maria Olazabal, Spania, Alexander Cejka, Tyskland, Alberto Binaghi, Italia, Andre Bossert, Sveits.

68 — Manny Zerman, Italia, Marc Farry, Frankrike, Heinz-Peter Thuel, Tyskland, Anders Forsbrand, Sverige, Seve Ballesteros, Spania, Sam Torrance, Steen Tinning, Danmark, Robert Lee, Ian Woosnam, Miguel Angel Martin, Spania.

69 — Pierre Fulke, Sverige, Thomas Goge, Tyskland, Carl Mason, Nick Faldo, Per-Ulrik Johansson, Sverige, Paul Eales, Jean Van de Velde, Frankrike, Bernhard Langer, Tyskland, Jonathan Lomas, Richard Boxall, Stephen McAlister.

70 — Gordon J Brand, Paul Curry, Andrew Sherborne, Roger Chapman, Derrick Cooper, Magnus Sunesson, Sverige, Santiago Luna, Spania, Jose Rivero, Spania, Mark Davis, Jamie Spence, Manuel Pinero, Spania, Eamonn Darcy, Irland, Andrew Murray.

73 — Per Haugsrud, Norge.

Tennis

■ **OSLO: Internasjonale tennisturneringer fredag:**

WTA-turnering (400.000 dollar) i Leipzig:
Kvartfinaler: Jana Novotna (2), Tsjekkia — Sandra Cecchini, Italia 6-3, 6-2, Anke Huber (3), Tyskland — Barbara Rittner, Tyskland (Rittner trakk seg pga. skade på stiltingen 3-3), Judith Wiesner (6), Østerrike — Iva Majoli, Kroatia 7-5, 6-4, Mary Pierce, Frankrike — Brenda Schultz, Nederland 6-3, 6-2.

ATP-turnering på Sicilia:
Emilio Sanchez, Spania — Gilbert Schaller (8), Østerrike 7-5, 6-3, Alex Corretja (6), Spania — Jordi Arrese, Spania 6-3, 6-4.

ATP-turnering (800.000 dollar) innendørs i Basel:
Kvartfinaler: Patrick McEnroe, USA — Lionel Roux, Frankrike 7-6 (7-4), 6-2, Guy Forget, Frankrike — Jared Palmer, USA 7-5, 5-7, 7-6 (8-6).

Svømming

■ **SVØMMESTJERNE PÅ 101.** 101 år gamle Mary Maina ble stjerne på 50 meter fri i svømming da veteranlekene ble innledet i Brisbane fredag. Hun gjorde unna distansen på fem minutter 12 sekunder og 34 hundredeler. Den begejstrede tilskuermassen var i ekstase, da den gamle kvinnen gikk i mål. Hun er eneste deltaker i klassen 100-104 år, og tiden er ny klasserekord. Mary Maina begynte å svømme da hun passerte 60. (NTB-AFP).

Volleyball

■ **KVALHEIM MED I SERIEÅPNINGEN.** Jan Kvalheim spiller likevel for regjerende seriemester Skien i serieåpningen mot cupmester Randaberg søndag. Kvalheim prøter sandvolleyball i vinter, men vil spille noen av de første hjemme-kampene for moderklubben. (NTB)

■ **ATHEN: Volleyball VM menn fredag:**
Gruppe A: Russland — Canada 3-2 (10-15, 17-16, 12-15, 15-11, 17-15), Hellas — Algerie 3-0 (15-13, 15-1, 15-7).

Gruppe B: USA — Argentina 3-0 (15-13, 16-14, 15-6), Brasil — Tyskland 3-0 (15-1, 15-4, 15-4).

Gruppe C: Kina — Japan 3-0 (15-6, 16-14, 15-3), Italia — Bulgaria 3-0 (15-9, 15-8, 15-11).

Gruppe D: Nederland — Sør-Korea 3-1 (15-7, 13-15, 15-8, 15-6), Cuba — Sverige 3-0 (15-8, 15-9, 15-9)

Ishockey

■ **SPARTA TROLIG REDDET FRA KONKURS.** Sparta Hockey er trolig reddet fra konkurs. I går kveld aksepterte Sarpsborg kommune Spartas akkordforslag med en dividende på 25 prosent. Kommunen er største kreditor med 943.000 kroner til gode. Den totale gjelden er på 2,1 millioner kroner.

Bare to kreditorer, med utestående beløp på til sammen under 20.000 kroner, har til nå ikke svart på hockeyklubbens akkordforslag, melder Radio 3 Sarpsborg. Samtlige av spillerne, bortsett fra tre stykker, har akseptert at deres tilgodehavende overfor klubben strykes.

Spillerne som fortsatt vil ha pengene utbetalt er Arne Billkvam, Jarl Eriksen og Vadim Tunikov. Ifølge forslaget til akkord får Sarpsborg kommune dekket sitt utestående ved å overta en del av inventaret i Sparta Amfi.

kalenderen
LØRDAG/SØNDAG

LØRDAG 1. OKTOBER

ORIENTERING
Verdenscupfinale i Jicin, Tsjekkia: Klassisk distanse.

TERRENGSYKKEL
Norgescupavslutning i Holmenkollen (til 2/10).

DANS
EM latin amatører i Paris.

FOTBALL
EM-kvalik U18: Norge — Israel, Lillesand (15.00).

Siste serierunde i 2. divisjon menn (6 avdelinger).

Engelsk eliteserie (8. runde): Arsenal — Crystal Palace, Aston Villa — Newcastle, Leeds — Manchester C., Liverpool — Sheffield W. Manchester U. — Everton, Norwich — Blackburn, Southampton — Ipswich, Wimbledon — Tottenham.

Tysk Bundesliga (7. runde): Bayern München — Köln, Karlsruhe — Kaiserslautern, Schalke — Eintr. Frankfurt, Uerdingen — Dortmund, Freiburg — Mönchengladbach, Leverkusen — Stuttgart.

HÅNDBALL
Landslaget menn turnering i Danmark: Kolding — Norge 20.00.

VOLLEYBALL
Eliteserien (Menn: Båtsfjord — Nyborg 14.00, Askim — Randaberg 14.00, KFUM-Oslo — Skien 18.00, kvinner: Sandnes — Harstad 14.00, KFUM/Oslo — Fyllingen 20.00).

TRAV
Sørlandet (DD).

SPORT I TV

NRK

14.40: Sportsrørdag

TVNorge

15.45: Tysk Bundesliga

SØNDAG 2. OKTOBER

FOTBALL
Eliteserien (21. runde, alle kamper 15.00): Brann — Rosenborg, Kongsvinger — Viking, Lillestrøm — Bodø/Glimt, Sogndal — HamKam, Start — Tromsø, Strømsgodset — VIF Fotball.

1. div. avd. 1: (22. og siste serierunde): Bærum — Alta 13.00, Drøbak/Frogne — Nardo 13.00, Lyn — Stjørdals-Blink 13.00, Skeid — Mjølner 13.00, Strindheim — Moss 13.00, Tromsødal — Stabæk 13.00, 1. div. avd. 2: (22. og siste serierunde): Andalsnes — Bryne 13.00, Eik-Tønsberg — Molde 13.00, Fyllingen — Åsane 13.00, Hødd — VardHaugesund 13.00, Jevnaker — Fana 13.00, Vidar — Mjøndalen 13.00.

1. divisjon kvinner (17. serierunde): Fløya — Setskog/Høland 15.00, Haugar — Asker 15.00, Klepp — Trondheims-Ørn 15.00, Sandviken — Molde 15.00, Sprint/Jeløy — Donn 15.00.

Engelsk eliteserie (8. runde): Chelsea — West Ham, Nottingham — Queen's P.R. Engelsk 1. divisjon (10. runde): Stoke — West Bromwich.

Italiensk serie A, 5. runde (15.00): Bari — Cagliari, Cremonese — Foggia, Fiorentina — Lazio, Genoa — Reggiana, Milan — Brescia, Napoli — Padova, Parma — Torino, Roma — Sampdoria, Juventus — Inter (20.30).

Allsvenskan: Hammarby — Norrkøping, Halmstad — Öster, Helsingborg — AIK.

ISHOCKEY

Eliteserien (3. serierunde): Stjernen — Trondheim 17.00, Viking — Spektrum Flyers 17.30, Lillehammer — Sparta 18.00
Svensk eliteserie (4. runde): Brynäs — Frölunda, Färjestad — AIK, Djurgården — Västerås, Malmö — MoDo, Leksand — Rögle.

HÅNDBALL

Eliteserien kvinner (1. runde): Gjeren — Byåsen 17.30, Bækkelaget — Pors 18.30, Larvik — Lunner 18.30, Refstad-veitvet — Toten 18.30, Sverresborg — Sjetne 18.30, Tertnes — Nordstrand 18.30.

4. runde NM menn: Bodø — Fjellhammer 17.00.

Landslaget menn turnering i Danmark: VRI — Norge 14.30.

VOLLEYBALL

Eliteserien (Menn: Skien — Randaberg 14.00, kvinner: Klepp — Harstad 13.00, Koll — Fyllingen 16.00).

HOPP

NM plast storbakke Granåsen

RALLYCROSS

EM-runde (11 av 11) på Estering, Tyskland.

TRAV

Bjerke (V6,DD), Norsk travkriterium.

SPORT I TV

NRK

21.00: Sportsrevyen

TV2

17.30: Fotball-ekstra

18.50: Søndagssporten

TVNorge

16.40: Motorsport

TV3

12.00: NFL Touchdown

SVENSK TV2

20.30: Sportspegeln

23.10: Gigantenes kamp

FURUSET/IKEA ISHOCKEY

Vi arrangerer Skøyte- og Ishockeyskole med start 15. oktober, for gutter og jenter i alderen 6-10 år. Pris kr. 300.-

Skolen går over 10 lørdager.

Kl.12.00-12.50: barn født 1988 og senere.

Kl. 13.00-13.50: barn født 1987 og tidligere.

Den første lørdagen må barna møte en time før skolestart for utdeling av treningstrøyer.

Eventuelle spørsmål kan stilles til Furuset IF, 22 32 14 83

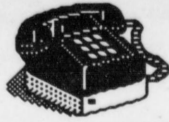
Påmeldingsskjemaer ligger i Furuset Ishall, Strømsveien 333, 1081 Oslo.

Påmeldingsskjema
Kryss av for det du vil delta på.

Ishockeyskole1 Ishockeyskole2 1 og 2

YOUNGSTORGETS BASAR

Tlf.: 22 72 60 60, KL. 7.00-20.00
Fredag 7.00-16.00 - Lørdag 8.00-13.00
5 innrykk med GARANTI kr. 150
3 innrykk kr. 100. 1 innrykk kr. 40.

salg

Div. dametøy, str. 38/40 + blårevs jakke selges meget rimelig. Tlf. 22274421 e.19.

3 år gammel Singer Harmoni symaskin, selges kr. 3000. Nesten ikke brukt. Ny pris kr. 5295. Tlf. 63995634 e.17.

Akvarium 325L kr 2.500. Yamaha orgel B10, kr 2.000. Tlf. 22301641.

Antikk salongbord, trekkhund-seler, klaselampe, speilfliser, speil-pidestal, vogge, Hamax barnesete, bærebag, babysitter. Tlf. 67903187 e.17.

Bagvogn, sportsvogn, springkølseng, stallebord, bilsete, brukt. Nytt: Tupperware, dameklær/sko, bameklær/sko, koke og plantebøker. Tlf. 63842788.

Brukte flipperspill fra Amsterdam til salgs. Tlf. 66902286.

Ca 24 kvm. telemarkspanel, barneseng, tørketrommel, grafikk/malerier, selges rimelig. Tlf. 22104088.

Dancal Lodgic, sig lader hjemmelader, handfree, safe-call. Bud fra kr. 2900. Tlf. 94243090.

El.gitar, fjernstyring til bil, furu vannseng m/nattbord og rygg, King Size, selges. Tlf. 22104574. Øyvind.

Ericsson NH 99 Hotline mobiltelefon, nesten ny, selges rimelig m/2 batterier og lader. Tlf. 94485707 eller 22445112.

Flipperspill selges kr 5.000. Gottlieb "Title Fight", bra stand, helt og pent. Tlf. 66904529 eller p-søk. 96505012.

Garasjesalg Stompa seng, 2 dobb.senger, småbarnstøy, ioniseringsapparater, gardiner + div. selges. Wilsters vei 9, tlf. 22655906.

Gardiner til salgs. Stue 5 lengder, soverom 3 lengder. Oldemorstang 3 meter bred. Tlf. 22492519 e.17.

Håndvask til skap 49x65 kr 500, gammel etageovn m/løvefotter kr 5.000. Tlf. 64924654.

Kaffeservice m/2 asjetstr., kaffekanne og 2 lysstaker, middagsservice m/salt og pepperbøsse for 6 pers. i julemotiv. kr. 2000. Tlf. 22109776.

Kamera selges Nikon F4-MB21. Nikon blitz-speedlight SB-24. Nikon linse-AF Nikkor 80-200 mm. 1. 2.8. Nikon linse AF-mikro Nikkor 60 mm 1. 2.8. Tokina linse-ATX-AF 28-70 mm. Tlf. 32836593.

Klein terrengsykkel kr 9.000. 255L fryser kr 1.200. JVC video kr 2.000. Tlf. 22172264.

Kompl. crossststyr, Nye H2 ski m/bindinger, Dynastar Courts. Philips 7540 mobil m/utstyr. Mobiltilf. 94268433.

Mobiltelefon GH197 Ericsson Hot Line, GSM, ny, garanti, kr 2.700. Nordmende 25" stereo, text-TV, Blackline, kr 4.400. Tlf. 22237716.

Motorola Bravo Express pers.søker, bærbar trådløs Technophon mobiltelefon selges kr. 1500 samlet. Tlf. 67077602.

Myntsett, ny ubrukt kaffetrakter, gitar, langrennski 2 meter, skisko str. 39, fjellsekk, slalåmstøvler str. 38-39, militærtelt, snømåke, sovesofa, kjøleskap, rundt spisebord m/4 stoler. Tlf. 67549262.

NMT 900 mobiltelefon og 2 batteriladere selges kr. 3000. Abonnement betalt. Tlf. 94418918.

Norge - Nederland. Billetter til fotballkampen Norge - Nederland. selges. Mobiltilf. 92049224.

Olion oljebrenner m. brakett kr. 1000, Landis Ågry aut. for sentralvarmeanlegg m. døgnur og nattesenk, kr 1.200, en Morcoroll matbøkkjeler, vann-avkj., kr 500. Tlf. 22215144 e.17.

Persisk teppe. 4 stk. 2x3 kvm. Takst kr. 14.500 pr. stk. selges kr. 5900 pr. stk. Tlf. 22218049

Garderobeskap, Peugeot herresykkell, beige skinnsalong, to skinnstoler, en fot-skammel og brunt fremenskap. Tlf. 22375702 e.16.

Philips original solseeng m/rør opp/nede (20 nye rør), kr 5.000. Weider treningsbenk, stor, kr 2.000. Tlf. 22167524.

Philips UVA solarium, bordmodell, selges rimelig. 6 rør. Tlf. 22715610 før 14.

Safe: Toki reliefsafe 243 Ca 50x50 cm, som ny. Ovn: Eidsvoll Verk nr 32, ca 110 cm høy, nydelig ovn, selges. Tlf. 22600858.

Sementblander kr 800, vedkapsag kr 700, 2 kjellerdører 96x206 kr 1.400, understell til dusjkab. 79x79 kr 500. Tlf. 64924654.

Simonsen 900 m/alt utstyr for bil/hyttemontering/bærbar, selges kr 1.500. Tlf. 67072393.

Grønn 3+2, salongbord, hjørnebord, toalettskap, garderobehyller, kjøkkenhyller, utskåretrepeispuster, smijernspeiset og 4 ruller tapet. Tlf. 22322001 m. 18-20. Lørdag 10-12.

Solarium 18 rørs kr. 4000. Akvarium 280 liter, m/utstyr, fisk etc. kr. 1000. Tlf. 22304528.

Steinsliperutstyr, bord, skiver, verktøy, sølvsmed hobby: arbeidsbord, slipe, pusse og poleringsutstyr og div. verktøy. Tlf. 22322001 m. 18-20. Lørdag 10-12.

Stort garasjesalg etter ryddesjau i 3 hus, lørdag 11-16, søndag 12-16. Adr. Dølevn 1 B. Fjellhamar. Tlf. 67908481.

Ass. strikkegarn ca. 10 kg., div. vevgarn, ull, stry, bomull, lin. Tlf. 22322001 m. 18-20. Lørdag 10-12.

kjøp
 Afrikansk tromme, (Jembe), vaffeljern og brødrister ønskes kjøpt. Rimelig. Tlf. 22192847 kl. 16-18.

Airbrushutstyr Sprøytetaster, slange, kompressor, koblinger, ønskes kjøpt. Tlf. 22290025, arb.: 22747860.

Brukte møbler, dødsbo og løsøre kjøpes kontant. Tlf. 22698811.

Dødsbo, innbo og løsøre kjøpes kontant. Henter. Tlf. 62947341, også kveld/helg.

Kontant betaling for din brukte farge-tv og video. Gjærne fjernkontroll/tekst, defekt, kjøpes. Henter i dag. Tlf. 22184413.

LP-plater og singler fra 50, 60 og 70-tallet ønskes kjøpt. Tlf. 22462004.

Nyere mobiltelefon, NMT - GSM, helst pocket + farge-TV og video kjøpes kontant. Henter. Tlf. 22237716.

Pariser sølvbestikk kjøpes. Tlf. 64931113.

Ønsker å kjøpe brukt vaske-maskin, tekst-TV, skinnsalong, tørketrommel og snekkermaskin eller gjerdesag. Henter selv. Tlf. 92023499.

innbo:

BYGG/VERKTØY
SELGES

12 meter 18 mm. kobberør, 40 stk. fommikledede rør lengde 230x23mm., Porsgrunn klosett, 3 metall pipeelementer à 1 meter. Tlf. 64953524.

Billig trelast. Spar 1000 vis av kroner. Nyskjært, uhøvlet furu. Tlf. 35975615 (Tlf.svarer) eller 35975651..

Brukt 3 fas gjerdesag selges billig. Tlf. 22351437/94247221.

Høvelbenk lengde ca. 230 cm., høyde 80 cm., dybde 80 cm. vurderes solgt kr. 3000 eller gi bud. Tlf. 22323685 e.17.

Jøtul nr. 1 peisovn, selges kr. 4500. Tlf. 67079805 e.18.

Jøtul peis kombi og en Jøtul kamin, pent brukt, selges billig. Tlf. 22297579.

Pene, brukte vinduer (mange) m/sprosser 110x150/170x150. Tlf. 63832712 e.17.

Restparti nye vinduer, latterlig billig, spar opp til 75% av full pris. mål eller str. 1,15x1,30, 1,15x1,40, 1,15x1,70. Tlf. 63884599, e.18.

Varmtvannsbereider 116 liter, nesten ny kr. 1500. Brun seksjon kr. 800. Tlf. 22239290/66805538. Geir Åge.

TV/RADIO/MUSIKK
SELGES

1 Philips farge-TV, kr 1.200, nyere m/fj.kontr., kr 1.800. Philips Grundig text-TV, fj.kontr., trillebord, kr 2.500. Garanti. Bringes. Tlf. 22184413.

14" Fischer, fj.kontr. kr. 1.200. 22" Telefunken fj.kontr., S-kanal kr. 2200. 26" Finlux, fj.kontr., autosøk kr. 2000. Garanti og bringes. Tlf. 22184413.

20 voksenfilmer selges kr. 1000. Tlf. 22270728 e.19.

20" Philips m/fj.kontr. og tekst-TV kr 2.400. Normende 22" m/fj.kontr., tekst-TV og S-kanaler kr 2.600. Philips farge-TV 26" kr 1.000. Garanti. Bringes. Tlf. 22195353.

20" Salora text-TV, kr 2.500. 26" ITT, stereo/text, kr 2.200. 22" Philips text-TV, kr 2.800. Garanti. Bringes. Tlf. 22184413.

21" Philips farge-TV eldre mod., selges kr 500, bra stand. Tlf. 22273957.

22" Luxor m/S-kanaler og fj.kontr. kr 2.300. Finlux 26" m/fj.kontr. kr 2.200. 22" Tandberg farge-TV kr 1.200. Garanti. Bringes. Tlf. 22196257.

24" hvit Philips m/fj.kontr., tekst-TV og stereo kr 3.700. 25" Grundig m/fj.kontr., TXT og S-kanaler kr 3.700. Garanti. Bringes. Tlf. 22195003.

25" Philips nica, stereo, text, Blackline, trillebord, "ny", kr 6.500 (10.000). Sharp video, kr 1.500. Philips farge-TV, kr 1.200. Garanti. Bringes. Tlf. 22237716.

26" Philips farge-TV kr 1.300. 26" Tandberg farge-TV kr 1.100. Philips m/fj.kontr. kr 1.900, nyoverhalt. Garanti. Bringes. Tlf. 22195003.

6 voksenfilmer total spilletid 14 timer selges kr.600. Tlf. 22380214.

Ass. utvalg av kassetter til slags. Alle kategorier. Tlf. 22251461 e.17.

5,5 kg mannfolkblad til salgs kr 200, pent brukt. Tlf. 33051005.

Agatha Christie, Viktoria Holt, Jaina, Angeliq, bamebøker, bokklubbøker, pocket, selges. Tlf. 22741838.

Cappelen verdenshistorie 21 bind (uåpnet), selges kr 1.000. Tlf. 22273957.

Det Hendte 1980-85 selges kr. 2400. Tlf. 22222204.

KLÆR/SKO
SELGES

3/4 lang ulveskinnsjakke selges kr. 3000. Str. 38. Tlf. 22304822.

7 skreddersydde dresser, herrepels, lue, sko, skoletter + mye herretøy selges rimelig. Meget pent. Tlf. 22378840.

Alexander kongebå dres-sjakk str. 38, selges til gi bort pris. Tlf. 22322423 e.17.

Dameklær i str. 38-40 selges rimelig. Bla. 3 delt drakt, rød kape + bukser og skjørt. Tlf. 22300305.

Harley Davidson skinnjakke Svart, str. XL, 2 mnd. gml., nypris kr 6.000, selges kr 4.000. Tlf. 22153491 e.18.

Div. klær, mest dame, sko, vesker, bager, div. gardiner, småutstyr, varmelaken (ubrukt). Tlf. 22322001 m. 18-20. Lørdag 10-12.

Lang semsket jakke m/skinnsfor, str. 54, som ny, kr 2.000. Poplinjakke str. 54, kr 400. Tlf. 22197624.

Oslobunad str. 38 m/skjorte, lue, veske, cape og sølv selges rimelig. Brukt kun 3 ganger. Tlf. 22670008 e.16.

Oslodrakt ca. str. 36, selges kr. 5000. Tlf. 22211322.

Penny, Bobsy Barna, 9-16 bøker + Tuppen og Lillemor-blader. Selges. Tlf. 22643668.

KLÆR/SKO
SELGES

1 Philips farge-TV, kr 1.200, nyere m/fj.kontr., kr 1.800. Philips Grundig text-TV, fj.kontr., trillebord, kr 2.500. Garanti. Bringes. Tlf. 22184413.

14" Fischer, fj.kontr. kr. 1.200. 22" Telefunken fj.kontr., S-kanal kr. 2200. 26" Finlux, fj.kontr., autosøk kr. 2000. Garanti og bringes. Tlf. 22184413.

20 voksenfilmer selges kr. 1000. Tlf. 22270728 e.19.

20" Philips m/fj.kontr. og tekst-TV kr 2.400. Normende 22" m/fj.kontr., tekst-TV og S-kanaler kr 2.600. Philips farge-TV 26" kr 1.000. Garanti. Bringes. Tlf. 22195353.

20" Salora text-TV, kr 2.500. 26" ITT, stereo/text, kr 2.200. 22" Philips text-TV, kr 2.800. Garanti. Bringes. Tlf. 22184413.

21" Philips farge-TV eldre mod., selges kr 500, bra stand. Tlf. 22273957.

22" Luxor m/S-kanaler og fj.kontr. kr 2.300. Finlux 26" m/fj.kontr. kr 2.200. 22" Tandberg farge-TV kr 1.200. Garanti. Bringes. Tlf. 22196257.

24" hvit Philips m/fj.kontr., tekst-TV og stereo kr 3.700. 25" Grundig m/fj.kontr., TXT og S-kanaler kr 3.700. Garanti. Bringes. Tlf. 22195003.

25" Philips nica, stereo, text, Blackline, trillebord, "ny", kr 6.500 (10.000). Sharp video, kr 1.500. Philips farge-TV, kr 1.200. Garanti. Bringes. Tlf. 22237716.

26" Philips farge-TV kr 1.300. 26" Tandberg farge-TV kr 1.100. Philips m/fj.kontr. kr 1.900, nyoverhalt. Garanti. Bringes. Tlf. 22195003.

6 voksenfilmer total spilletid 14 timer selges kr.600. Tlf. 22380214.

Ass. utvalg av kassetter til slags. Alle kategorier. Tlf. 22251461 e.17.

5,5 kg mannfolkblad til salgs kr 200, pent brukt. Tlf. 33051005.

Agatha Christie, Viktoria Holt, Jaina, Angeliq, bamebøker, bokklubbøker, pocket, selges. Tlf. 22741838.

Cappelen verdenshistorie 21 bind (uåpnet), selges kr 1.000. Tlf. 22273957.

Det Hendte 1980-85 selges kr. 2400. Tlf. 22222204.

Bang & Olufsen Beovision LX 6000 + motorbord og telefon, selges kr 13.000. Honda MT5 -90, kr 3.000. Tlf. 22697162.

Billig fargetv m/fjernkontroll tilsalgs. Nad forsterker m/Tioner, 1300 kr. Elektronik keyboard, Kawai, 1000 kr. Tlf. 22685955

Blaupunkt 25" farge-TV m/fj.kontr. og TV-bord + video m/fj.kontr., kr 2.500. Tlf. 22711615, 90036828.

Cervin Vega AT100 høyttalere, lite brukt, m/15" basser, selges gr. plassmangel, nypris 8.000, selges kr 4.500. Tlf. 22403894/22437062.

Div. Hi-Fi bilstereo og PA-utstyr, samt div. CD og LP-plater. Audio Research, Monakor, Martin Logan og Img PA 3000 Tlf. 22218057 (12-24).

Effektforsterker med "trøkk", Yamaha MX1, 10 mnd. gml., selges kr. 9500. (ny pris kr. 15.000). Tlf. 22323116/mob. 92059017 e.17.

Sort bassgitar Bullet by Fender selges kr. 2500. Tlf. 22166172 e.16.

Fender Super 60 Combo rørforsterker, kr 6.000. Schecter strat.mod., kr 5.000. IBM PC 386, kr 5.000. Tlf. 63810736.

Fiolin(3/4) m/kasse og bue selges kr. 800. Tlf. 67974479 e.17.

Forsterker, Onkio Intrega A-8190, 2900. 2x150 W Akustikk Recherts Satellitt høyttalere, (gromlyd), 2800. Ny Akai 3-hoders, cassetdeck m/fjernkontroll, 1500. Mobiltilf. 94327489. Tlf. 22328991, e.17.

Gibson ES 355 selges høystb. o/kr 10.000. Tlf. 22350661 e.16.30.

Hvit sterobenk m/glasskap selges kr. 350. Tlf. 22326163.

JVC videokamera VHS-C m/div. utstyr, kr 5.000. Proff kass.deck Tascan type 112B, kr 6.500. Tlf. 22672621 e.17.

"DYRET: 666" Karlsøy Prestegaards legendariske LP fra -82 fås nå som MC, kr 99,90. Postoppkrav, ANS OKKO, Blomilvn. 20A, 9100 Kvaløysletta. Tlf. 77651818.

Kenwood reciever 2x80 W., og CD spiller m/felles fj.kontr. selges samlet kr. 3200 eller delt. Tlf. 22590505 Gunnar Djuve m. 08-20.

Keyboard, Solton MS 5, diskettdrive, basspedaler, koffert m.m. Tlf. 22293950 e.14.30.

Keyboard/Synthesizer, Roland E-70 m/div. utstyr, selges til halvpris. Tlf. 22950556, e.17.

Mesa Boogie Quad Pre-Amp 1 år, selges. 9000. Ny pris kr. 15.000. Tlf. 22225399.

Multicell høyt. velholdt, selges kr. 12.000(ny pris kr. 30.000). Tlf. 22276991.

Panasonic videospiller selges rimelig. Tlf. 22282227 e.17.

Pent brukt Philips 14" farge TV, 2 platespillere ny modell, skrivemaskin m/koffert, stereoanlegg m/bord og billedramme. Alt pent brukt. Selges billig. Tlf. 22675475 e.16.

22"-26" Philips/Grundig tekst TV, fj.kontr. kr. 2800. 26" Thomson fj.kontr., S-kanal kr. 2400. Philips farge TV kr. 1200, nyere m/fj.kontr. kr. 1800. Garanti og bringes. Tlf. 22184413.

Piano Uebel-Leichleiter selges ca kr 5.000. Tlf. 22233906.

Pl.spiller Technics SL D202, 2 høyt. Marantz HD 480 3 way 60 watt. og def. NAD 3220 PE forsterker selges. Tlf. 22263849.

Pro AC Response 1-S Nye, siste mod., kr 8500, Forsell Air system pl.sp., gull, kr 10.500 (kompl.). Tlf. 22562436, Øystein. Etter 21.45.

Rør forforsterker type Berling TF-10 selges. Tlf. 22379875.

Sequenser, Yamaha QX5, diskett, rackfeste, ubrukt! Tlf. 22293950 e.14.30.

TV selges kr 500. Tlf. 22324425.

Tama Rockstar 6-trommers, vinrød farge, m/cymbaler, kofert + Power Tower-stativ og mye ekstra, selges meget rim. Tlf. arb. 22412690, e.17: 2252647.

Trommemaskin Oberheim DX, midi m.m. Tlf. 22293950 e.14.30.

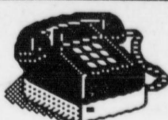
Trommer selges D-drum 2, 7-trommers + 4 kort, ca 2 år gml., nypris 45.000, selges kr 17.000, rimeligere tromme kan ta som mellomlegg. Tlf. 61325554 e.13.

Trommemaskin Oberheim DX, midi m.m. Tlf. 22293950 e.14.30.

Trommer selges D-drum 2, 7-trommers + 4 kort, ca 2 år gml., nypris 45.000, selges kr 17.000, rimeligere tromme kan ta som mellomlegg. Tlf. 61325554 e.13.

Sort bassg

YOUNGSTORGETS BASAR

Tlf.: 22 72 60 60, KL. 7.00-20.00
Fredag 7.00-16.00 - Lørdag 8.00-13.00
5 innrykk med GARANTI kr. 150
3 innrykk kr. 100. 1 innrykk kr. 40.

Stor, pen Nordås seksjon Mahognybeiset koto. Mange skap og skuffer, flere løsn. Nypris kr 17.000, selges kr 3.500. Tlf. 22278761.

Veggseksjon og salong m/salongbord selges rimelig. Tlf. 67970470.

Grønn velursalong, 3+1+1 (mønstrede puter), kr 2.000. Salongbord. Eldre, brun skinnsalong, kr 500. Kjøkkenvitte. Tlf. 67971123.

Ørelappstol, lite brukt, selges kr. 1000. Tlf. 22559867 e. 17.

KJØPES

Alderstrygdet kvinne ønsker å kjøpe billig 3+2+1 salong. Tlf. 22723454 e. 12.

BBB reolen, ønskes kjøpt. Tlf. 67544085, e. 16.

Billy bokhyller i eik ønskes kjøpt. Tlf. 22374373 e. 17.

Brukbar skinn- eller velursalong, kjøpes snarest. Henter selv. Tlf. 22207610 m. 08-15/22613315 e. 17. Jorunn.

Buet 3 seter/2 seter sofa i skinn + 2 eller 3 delt mørk seksjon m/barskap ønskes kjøpt. Tlf. 22207610 m. 08-15/22613315 e. 17. Jorunn.

Cecilie sovesofa klassisk stil, bord + stoler ønskes kjøpt. Tlf. 22159562.

Jeg trenger gamle møbler-hvitevarer, til min leilighet. Tlf. 22155911.

Kjøper møbler, dødsbo, stort og smått. Henter og kontant betaling. Tlf. 22609124 (11-18) v/Frode.

Pen salong ønskes kjøpt. Hjørne, helst skinn. Tlf. 22675540.

Pent brukt 2-seters sofa + 2 stoler ønskes kjøpt. Tlf. 22223014.

Rimelig sofa ønskes kjøpt, 3 seter, blå eller dyprød. Tlf. 67569402 e. 16.

Skinnsalng, ønskes kjøpt. Sort el. brun. Tlf. 22684300 kl. 9-17, 94338892 e. 17.

Skinnsalng + stressless-stoler, Oda sengebekke og lite kjøleskap kjøpes. Tlf. 22493965.

Vi kjøper brukte møbler, dødsbo, partivarer. Kontant. Komisjon. Vi har eget utsalg. Tlf. 22108480 (10-19).

Vi trenger desperat, en dobbel sengehems, vi sover på gulvet. Hjelp oss! Tlf. 22104574

Ønsker å kjøpe pent brukt køyeseng med sengehest og stige. Tlf. 22300907 e. 17.

HVITEVARER

SELGES

AEG vaskemaskin kr 800. Elux kombiskap kr 1.000. Komfyr selges, topp stand. Tlf. 22643238.

AEG vaskemaskin, brukt 11/2 år, selges. Gi bud. Tlf. 22618476.

Alt skal vekk! Hvitevarer, f.eks. komfyr, kjøleskap m.m., til gi-bort-pris. Kun lørdag 10-16 på Østkantorget, Galgebeg 2.

Badekar, servant, WC og overskap selges rimelig. Tlf. 22267009.

Eito oppvaskmaskin 1300 og oljekamin selges. Tlf. 64953524.

Helaut. vaskemaskin, kombiskap kjølfrys, kjøleskap, komfyr, tørketrommel og fryser selges. Tlf. 22385928 e. 12.

Hvit komfyr, selges. Tlf. 22744408, 94259250.

Kjøkkeninnredning, billig til salgs. Tlf. 22269739, e. 17.

Kombiskap, komfyr, vaskemaskin og kjøleskap selges i god stand. Fri frakt. Tlf. 22161263.

Nimo tørkeskap ubrukt, til salgs. Espen e. 17: 64868711.

Jet Streamovn selges. Ny pris kr. 2495, selges kr. 1400. Tlf. 22222204.

Veldig rimelig komfyr, vaskemaskin, tørketrommel, fryser/fryseskap, kjøleskap, selges m/garanti, fri frakt. Tlf. 22195554, 92049681, 94424141 (10-21).

Zanussi fryseskap, hvitt, m/4 skuffer, selges kr 1.200. Tlf. 22619516.

KJØPES

Vi kjøper vaskemaskin, kjøleskap/kombi, frys/fryseskap, komfyr. Kontant oppgjør. Henter dag/kveld. Tlf. 22195554, 92049681, 94424141 (10-21).

DYR

SELGES

2. Kattunger og 2. voksne katter, gis bort, gr. allergi. Tlf. 22224196, e. 20.

Akvarium komplett m/utstyr 160L, til salgs. Espen e. 17: 64868711.

Boxervalper m/den flotte kobber/hjorterøde fargen selges. Lev.klare. Tlf. 31287500.

Engelsk Springer Spaniel-valper. Lev.klare. Herlig fam.hund, tur- og jaktkamerat. Topp stamtavle. Tlf. 64874202.

Golden Retriever valper, reg. NKK, id-mrk., vet.att., HD-fri, øyenlyste prem. foreldre. Tlf. 32157479.

Golden Retriever, 8 mnd. gml., selges kr 2.000 til snille foreldre, gr. allergi. Tlf. 22167524.

Golden Retrievervalper til salgs. Tlf. 22220419.

Kattunge, gutt, 4 mnd., renslig, spraglete, gis bort. Tlf. 64926494.

Kraftige og fine Golden Retriever-valper etter sunne og friske foreldre selges m/helseattest, vaksinert og reg. NKK. Tlf. 63862183, dagt. 22645065.

Misca 2 år, vakker solvgrå/hvit hunnkatt m/vond fortid søker godt hjem (ikke barn). Dyrenes Velferd. Tlf. 22275014/22325630.

Mørke schäfervalper reg. NKK., garanti, beløpet kan deles opp. Tlf. 69921386.

Nydelige blandingsvalper, 12 uker, Alaskan Malamute/Schäfer, selges. Tlf. 22227256 e. 17.

Perserkattunger til salgs. Etter amerikanske/svenske linjer. Reg. NRR. Herlig gemytt. Tlf. 63953889.

Rottweilervalper etter flotte HD-frie foreldre, selges kr 5.000. Tlf. 22162525 eller 22697700.

Stor og små søker gode hjem nå. Voksne + kattunger i alle fargevarianter. Dyrenes Velferd. Tlf. 22275014 Tove/22325630 Inger.

Særdeles lovende Japanske Spisshundvalper til salgs m/garanti, vet.attest og reg. NKK. Tlf. 69129338.

Søt chinchilla hann, 2 år + stort innholdsrikt bur selges. Tlf. 22645729 e. 16.30.

Vakker tricolore hunnkatt trenger nytt hjem m/utemuligheter. Tlf. 22250209 e. 14.30.

KJØPES

Har du en gammel pels å avse til hjemløse kattunger på Grünerløkka. Tlf. 67538791.

Ønsker å kjøpe/overta hund, helst Collie eller Golden Retriever. Tlf. 66911008 eller 92034142.

DATA/HOBBY

SELGES

386 DX-33 4 mb Ram, 170 mb HD, 14" SVGA, Dos/Win, Word, Excel, Access powerpoint kr. 4990. Tlf. 22677985/96513013.

AST bærbar PC 486 8 Mb RAM, 210 Mb HD, 9,5 TST fargeskjerm, fax/modemkort, 2 ledige kortplasser, selges. Tlf. 92053026.

Akvarium 250 liter, kompl. m/fisker, stativ etc. Luftpistol m/div. Tlf. 22328271.

Amiga 500 m/1 Mb og diverse spill og utstyr selges høystb. Tlf. 64869815 e. 16.30.

Amiga 500 m/1. MB Ram, masse spill, programmer, joystick og mus, selges kr. 2500. Tlf. 22223817, f. 17.

Bærbar PC m/innebygget skriver. Restlager. Halv pris. Kr. 11.990 + mva. Tlf. 37098899.

Bærbar PC Toshiba T1600 inkl. WP tekstbeh.progr. + Panasonic KX P1124 skriver, selges kr 3.000. Tlf. 22272082.

Commodore 64, diskettstasjon, 80 disketter med spill, to joy-stick, selges ca kr 1.500. Tlf. 22308863.

DX4 100 Mhz TCI/VL, 4 eller 8 Mb, 200 Mb SCSI, Tandberg tastatur, selges. Tlf. 92018725.

Eisa hovedkort selges. Tlf. 92018725.

Eisa/VL 486 DX 66 4 Mb RAM, 200 Mb SCSI, selges. Tlf. 92018725.

Faxmodem 9624 godkj. STF, med prog.vare og kabler, selges kr. 990. Tlf. 63983700/63820870 e. 17.

IBM PS/NOTE, bærbar 386 SL 25MHz, 85MB HD, 2 MB RAM. Ny IBM PC DOS 6.3, windows 3.1. Ny tekstbehandler! Prisant. 6990 el. høystb. Tlf. 22699543, pers.søk.: 96518600.

Märklin mod.jernbane bygget på bord, 120x240 cm., m/topografi, trær, bro, tunnel, hus m/lys, gater m/lys, lok og vogn, selges. Tlf. 22719188 e. 17.

Notebook 486DX33, 4 MB RAM, 250 MB utskiftb.HD, internt 14.400 FAX mode, 2PCMCIA ver. 2 slotter. Int.mus. Batteridrift/eliminator. Selges m/Works 3.0, Word 2.0 og bæreveske til høystb. Tlf. 94410777.

Notebook, Twinhead 486SX, 25 MHz, 4/80Mbyte. 2 mnd. garanti, kr. kr. 7600. Tlf. dag: 22528138, kveld: 22490676.

PC 280 m/fargeskjerm, 30 Mb HD, 3,5 og 5,5 diskettstasjoner + noe software selges. Tlf. 64868073 e. 17.

PC 286 m/fargeskjerm selges kompl. til tekstbehandling, WP + skriver kr. 2500. Tlf. 67970179 e. 17.

PC bord m/sideplate kr. 1000. Kontorstol kr. 300. Skrivepult kr. 300. Komb. bokhylle/arkivskap kr. 300. Tlf. 63855589/63850396 e. 18.

PC til salgs. IBM maskin kompl. -286 m/mus og m/VGA skjerm, m/VP Dos, bra tilstand, pris 2600. Tlf. 22109568.

PR.radio Høcom Superbander 46 + kvalitetsbrenner m/innng.forsterker SL250DX, Silverroad baseantenne. Ubrukt el.gitar, selges, event. bytte i PC. Tlf. 22621048.

Super Nintendo m/2 spill og tilleggsenhet m/ca. 30 spill på 3 1/2" disketter m/kopifunksjon, selges. Tlf. 22328169.

Super Nintendo m/2 spill og tilleggsenhet m/ca. 30 spill på 3 1/2" disketter m/kopifunksjon, selges. Tlf. 22328169.

Super Nintendo m/2 spill og tilleggsenhet m/ca. 30 spill på 3 1/2" disketter m/kopifunksjon, selges. Tlf. 22328169.

Super Nintendo m/2 spill og tilleggsenhet m/ca. 30 spill på 3 1/2" disketter m/kopifunksjon, selges. Tlf. 22328169.

Super Nintendo m/2 spill og tilleggsenhet m/ca. 30 spill på 3 1/2" disketter m/kopifunksjon, selges. Tlf. 22328169.

Super Nintendo m/2 spill og tilleggsenhet m/ca. 30 spill på 3 1/2" disketter m/kopifunksjon, selges. Tlf. 22328169.

Super Nintendo m/2 spill og tilleggsenhet m/ca. 30 spill på 3 1/2" disketter m/kopifunksjon, selges. Tlf. 22328169.

Super Nintendo m/2 spill og tilleggsenhet m/ca. 30 spill på 3 1/2" disketter m/kopifunksjon, selges. Tlf. 22328169.

Super Nintendo m/2 spill og tilleggsenhet m/ca. 30 spill på 3 1/2" disketter m/kopifunksjon, selges. Tlf. 22328169.

Super Nintendo m/2 spill og tilleggsenhet m/ca. 30 spill på 3 1/2" disketter m/kopifunksjon, selges. Tlf. 22328169.

Super Nintendo m/2 spill og tilleggsenhet m/ca. 30 spill på 3 1/2" disketter m/kopifunksjon, selges. Tlf. 22328169.

Super Nintendo m/2 spill og tilleggsenhet m/ca. 30 spill på 3 1/2" disketter m/kopifunksjon, selges. Tlf. 22328169.

Super Nintendo m/2 spill og tilleggsenhet m/ca. 30 spill på 3 1/2" disketter m/kopifunksjon, selges. Tlf. 22328169.

Burns 1:8 4WD bensinbil m/18 kulelagre, 3,5 ccm motor + ekstrautstyr. Nytt, ca kr 5.000. Tlf. 22640356 e. 17.

Fliestang m/snelle, Grafit, 500 kr. Sten og mineralsamling. Tlf. 67549262.

Hvit Peugeot damesykel m/kuurv, 3 gir, god stand, selges kr. 1000. Akvarium 350 liter Aqua Stabil m/Eheimpumpe og lampe kr. 2500. Tlf. 64945202. Steinar Aames.

Nikon FA, Motor MD 15, 35/2, 85/2, SB16B blitz, som nytt. Tlf. 22293950 e. 14.30.

Olympus OM10, 50 mm, veske, manuell adapt, blitz. Tlf. 22293950 e. 14.30.

Snowboard oransje farge, Nidecker Swiss Miami Rocky 135 cm. Tlf. 22218068/90051437.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Viking dykkerdrakt str. 1, lite brukt, selges kr 2.000. Tlf. dagt. 22682300, e. 16: 22350766.

Brio dypvogn, Fischer sportsvogn, saueskinnspose ny, ullpose vaskbar, bæremeis Bergan, sprinkelseng m/fjærmadrass, barmestol m/sittepute og bord selges. Tlf. 22699172.

Simo bagvogn syrinfarget, pen, kr. 1.000, barmesete 0-1 år, kr. 250. Ved kjøp av begge gis trebarmestol bort. Tlf. 69882654 eller 22203900 (9-16).

Simo bagvogn, mønstret, selges kr. 1500. Bæremeis, bæresele, stelleseske, dyne, sengetøy og tøybleier. Tlf. 22259702.

Simo bagvogn, mønstret, selges kr. 1500. Bæremeis, bæresele, stelleseske, dyne, sengetøy, tøybleier, babyklær. Tlf. 22259702.

Tvilling sportsvogn Simo, mørkblå, m/forlenger, selges kr. 2500. Tlf. 67070175.

Tvillingutstyr: Vippestoler, høy/lav barmestoler, dobbel vognpose, musikkuro, gåtø, innetrekke Boxette + balje, bærebagg og bæremeis, tåteflasker. Tlf. 22744233, (12-18

DØDSFALL

Laura Andersen

sovnet stille inn i dag.
Oslo, 28. september 1994.

Esther og Kristian
Nieser og nevøer

Bisettes fra Lilleborg syke-
hjemns kapell, fredag 7.
oktober kl. 13.30.

Min kjære far, gode sviger-
far og bestefar

Petter Kristiansen

født 7. november 1912

døde 23. september 1994.

Jan Petter Patricia
Emily
Øvrige familie

Bisettelsen har funnet
sted.

AUKSJONER

AUKSJON

Onsdag 5. okt. kl. 11.00 i
Grønlandsleiret 30, 2. etg.
holdes, etter oppdrag fra
transportfirma, auksjon over
variert løsøre.

Det selges bl.a. el. motor
BEVI Type C 200 LP 4,690
L bilpolish, 2000 striesekker
for ved, 24 trillebåer, hage-
redskaper, badekar/hjørne-
badekar, 48 fotballer, 72
kjølebagger, 100 hunde-
halsbånd, 70 par sko, 200 -
300 silkeskjørt, div. madraser,
2 sofaer, trehvite bord-
plater, seksjonsdeler, be-
lysningsartikler, og mye
annet interessant løsøre
ved ca. 200 opprop.

I tillegg selges for byfogden:
Stor hjørnesofa, stereorack,
TV, Bils MT harddisk m.m.

Visning tirsdag 4. okt. fra kl.
9.00 til kl. 15.00.

Auksjonsfirma
Nordbø & Aas efft.
Tlf. 22 19 14 58

RELIGJØSE MØTER

FRELSESARMEEN

Sagene, Maridalsvn. 158
Lørdag kl. 18: Høstfest. Bjarne
Nielsen m/kameratene fra Raufoss.
Søndag kl. 11: Hellighetsmøte.
Major P. A. Pettersen og frue.
Mandag kl. 18: Hjemforbund.

FRELSESARMEEN

Grønland korps, Lakkegt. 15
Lørdag kl. 19: Hjemforbundets
høstfest. Blåkorpsmusikken. Oberst-
lt. Sigrud og Alfred Moen. Tre-
kning på gjennomgangslodd.
Tirsdag kl. 11.30: 60-Treff.
Majorerne Lund. Onsdag kl.
17.30: Hjemforbund.

Foreninger

Dansegledes Klubb.

Nygammalt kl. 19.30 i Åke-
bergvn. 56. Alle velkommen.
Styret.

KLUBB 81

Sagene Samfunnshus.
Dans for voksne i aften
kl. 19.30. Pent antrekk.
God musikk.
Velkommen!

KLUBB 69

Dans i
ELF selskapslokale,
GREFSENVN. 28,
i kveld kl. 19.30.
Alle velkommen.

TAKK

Hjertelig takk

Da vi ikke kan nå alle - Vår hjerteligste takk for stor del-
tagelse, enestående trøst og støtte ved det smertefulle tap
av pappa og sønn

Ola Forseth Hagness.

Frédric - Anne Catherine -
Michele og Aslaug Haugness

LOTTERI/LOPPEMARKED

HUSK VÅRE LOPPE-
MARKEDER

8. og 9. oktober: Bøler skole
(arr.: Bøler og Nøkle vann M.
korps.) Trasop skole (arr.:
Golia/Trasop M. korps.)

Lopper hentes Oslo
Øst/Syd

T. 22261158, 10-20,
22272167 før 17, 22274826
og 22272600 e. 17. Vennlig
hilsen Bøler og Nøkle vann
musikkorps.

Bare kr. 10,- pr. pose

Tusenvis av plagg.
Loppe- og varemarked
vis-a-vis OBS, Økern.
Hvitevarer - møbler - klær
- smykker - fiske- og friluft
- mynter - fotoutstyr
+ mye, mye mer.
Onsdag-fredag kl. 14-20.
Lørdag-søndag kl. 11-17.
Hjelp uten grenser.

UNDERVISNING

HØGSKOLEN I OSLO

LEDIGE
STUDIEPLASSER

Ved vår modulstrukturerte årsenhet i tegning,
form og farge for gk formgivingsfag - Reform -
94 (20 vektalkurs) som starter 3/10-94, har vi
noen får ledige studieplasser igjen. Søknad
merket «Lærerkurs» sendes Høgskolen i Oslo -
Avdeling for estetiske fag, Cort Adelers gate 33,
0254 Oslo.

Nærmere opplysninger ved Lars S. Larsen,
tlf. 22 45 34 60/22 45 34 00.

Høgskolen i Oslo (HiO) er etablert fra 1.8.1994. Den er organisert i 7 avdelinger som gir utdanning
innen en rekke fagområder og yrkesrettede utdanninger. Høgskolen har 800 ansatte og 7500 studenter.

PC - KURS

Vi gjennomfører kurs på ulike nivåer
og med forskjellig varighet.

Tlf. 22 17 15 51

Fax 22 17 50 43

Norsk EDB-Institutt

Oslo Galleriet, Schweigaards gt. 10, 0183 OSLO

KUNNGJØRINGER

BARNEVERN

Hva er omsorgssvikt? Hvem svikter barna - familiene
eller sosialbyråkratene?

Åpent debattmøte tirsdag 4. okt. kl. 12-16,
Håndverkeren, Rosenkrantz' gate 7, 2. etg.

Program: Åpning av Svein Thoresen, leder av LFFR og
Oddgeir Lauvhaug, nestleder av LFFR.
Innlegg ved avd. Randulf og Ridderbo.

Paneldelegatere: Haktor Helland, barne- og fam.dep.
Kirsten Jæger Sivertsen, leder Norsk Barneped.forb.
Avd. Helge Sørheim, Reidar Larsen, overlege og
psykiater.

John Alvhheim, stortingsrep. FrP.

Møtet er åpent for alle, gratis inngang.

Arr. Landsforeningen for familiens rettigheter

SKI
KOMMUNE
TEKNISK
SEKTOR

OFFENTLIG ETTERSYN:
Bebyggelsesplan
for Tun F og G,
Sander Østre.

Det faste utvalg for plansaker
har i møte 22.09.94
vedtatt å legge ovennevnte
plan ut til offentlig ettersyn.

Området er foreslått be-
bygd med 10 tomannsbol-
liger og 1 firemannsbolig.

Forslaget kan sees i Ski
rådhus, vestibylen og Ski
bibliotek i tiden 29.09. -
24.10.94. Frist for eventu-
elle merknader er satt til
24.10.94. Disse må fram-
settes skriftlig overfor Ski
byggningsråd, p.b. 10,
1401 Ski.

Det faste utvalg
for plansaker

Tapt/Funnet

Har noen sett

helt grå hannkatt. Lyder
navnet Festus. Forsvant på
Brattlikollen 25/9. Vennligst
ring tlf. 22355572.

EIENDOMSMARKEDET

Ønskes leid

7000.- pr. mnd. betales
for 3-roms leilighet.
Ekeberg/Nordstand/Bekkela-
get. Helst med utsikt. Tlf. 22
68 72 06. 10-16.

Til leie

Hybel.
Egen inng. og eget bad. Tlf.
22613300.

Bolig til salgs

SINSEN

2-r. solrik endeleil., beliggen-
de rolig strøk, godt miljø,
kort vei til sentrum. VT/LT
320.000/270.000. Husl. 2.275
inkl. v.v./fyring. Fradr.beretti-
get renter f.gjeld. Selges
omg. 280.000. Visn.
e. avtl., tlf. 22142811.

Trivelig 2(3 roms)

Rudolf Nilsens 13.

67 kvm., furugulv i alle rom,
lutede dører, peis, flislågt
bad m/v.kabler. VT. 280.000.
LT. kr. 225.000. Husl. 2259
inkl. v.v. og vaktmester. Visn.
Heimdalsgt. 26 oppg. 1, 3
etg. m. 17-19, eller etter avt.
Tlf. 22684231 Butler.

HAUGERUD

Pen 2-roms andelsleil.
m/hage. Lavhus i rolig
trafikkfritt miljø. Nyopp-
pusset. Kabel-TV. Bo-
der. Gar. plass.
V.t./prisant. 200.000.

Visn. e. avt.
tlf. 22 26 87 16 e. 18.

STILLING LEDIG

Oslo kommune
Oslo fylkeskommunale
rusmiddelsekretariat

Oppfølgingsprosjektet er et treårig
prosjekt innen Rusmiddelsekretariatet og bydel
4 Sagene Torshov, 5 Grünerløkka Sofienberg og
6 Gamle Oslo.

Rusmiddelsekretariatet er faglig ansvarlig og pro-
sjektleders arbeidsgiver. Det tilsettes en prosjektmed-
arbeider ved hvert av sosialkontorene i de tre bydele-
ne. Prosjektets mål er å tilbakeføre rusklienter fra
Oslo indre øst til en ordnet/fungerende tilværelse
med styrket sosialt nettverk. Ansvarsgrupper, selv-
hjelpsgrupper og nettverksarbeid er sentrale elemen-
ter i prosjektet, som også skal bidra til å styrke første-
linjetjenestens oppfølgingsarbeid med rusklienter.

Prosjektmedarbeidere

6 stillinger. SEFO NR. 29789, 29801, 29802, 29803,
29804, 29805.

For stillingene kreves: Relevant pedagogisk og/
eller sosialfaglig utdanning på høyskolenivå. Erfaring
med klientarbeid, saksbehandling, feltarbeid og/eller
oppsøkende virksomhet og god kunnskap om helse-
og sosialtjenesten. Erfaring fra rusmiddelfeltet eller
arbeid med rusklienter er en fordel.

Det kreves evne til initiativ, fleksibilitet, samarbeid og
god arbeidskapasitet, og det vil bli lagt stor vekt på
personlig egnethet.

Stillingene vil være tilknyttet sosialkontorene i de tre
bydelene. Rusmiddelsekretariatet ved prosjektleder
er faglig ansvarlig for prosjektet. Stillingene vil bli
plassert i ltr. 32 (nytt), med forbehold om godkjen-
ning.

Nærmere informasjon hos prosjektleder,
tlf. 22 11 72 00.

Søknad med attester sendes Oppfølgingsprosjektet,
Rusmiddelsekretariatet, Postboks 4662 Sofienberg,
0506 Oslo, innen 17.10.94.

Oppgi om søknaden gjelder alle stillingene, enkelte
bydeler/sos.ktr. eller en bestemt bydel/el. sos.ktr.

Oslo kommune

Grünerløkka
Sofienberg bydelsforvaltning

Prosjektleder

SEFO NR. 29594. Engasjement fra 1.9.94-
31.12.94. Ltr. 31. 37,5 t/uke. Byrådet tar sikte
på å videreføre prosjektet i 1995.

Byrådet etablerer for 2. halvår 1994 et prosjekt i
3 bydeler som skal forebygge vold mot eldre.
Prosjektet er en videreføring av pilotprosjektet
"Vern for eldre" som ble drevet av sosialdepar-
tementet og Manglerud bydel. Lambertseter
bydelsforvaltning skal koordinere prosjektet.

Prosjektleder vil ha tilholdssted på
Mangelsgården eldrecenter som drives av
Kirkens Bymisjon.

Prosjektleders ansvarsoppgaver: Kartlegging
av problemfeltet for å kunne forebygge vold
mot eldre. Utarbeide forslag til kompetanse-
oppbyggingsprogram for berørte ansatte i byde-
len. Lage forslag til samarbeidsrutiner mellom
samarbeidspartnere slik at tilgjengeligheten til
tjenester øker. Lage program for gjennomføring
av prosjektet i henhold til prosjektbeskrivelsen.
Evaluere programmet og skrive rapport.
Samarbeide med bydel Lambertseter og bydel
Manglerud.

Foruten plan- og dokumentasjonsoppgaver for-
utsettes det at prosjektleder vil arbeide både i
direkte kontakt med eldre, og med kompetanse-
oppbygging i det daglige tjenesteapparat.

Kvalifikasjoner:

- Relevant høyskoleutdanning, fortrinnsvis
sosionom
- Relevant arbeidserfaring.
- Prosjekterfaring er ønskelig.

Stillingen er organisatorisk plassert under PRO-
sjefen, men vil ha styrer på Mangelsgården
eldrecenter som daglig leder.

Ønskes flere opplysninger ta kontakt med styrer
på Mangelsgården eldrecenter, tlf. 22 17 74 00
eller PRO-sjef, tlf. 22 66 20 20.

Søknad sendes Grünerløkka Sofienberg bydels-
forvaltning, postboks 4643 Sofienberg, 0506
Oslo innen 11.10.94.

Mange muligheter i Oslo kommune

Utdrag lønnstabell fra 1.5.94:

Ltr. 5	kr. 130.444	Ltr. 9	kr. 139.264	Ltr. 13	kr. 148.770	Ltr. 17	kr. 161.608	Ltr. 21	kr. 175.132	Ltr. 25	kr. 190.420	Ltr. 29	kr. 203.258	Ltr. 33	kr. 217.860	Ltr. 37	kr. 233.638	Ltr. 41	kr. 250.788	Ltr. 45	kr. 270.584	Ltr. 49	kr. 292.144	Ltr. 53	kr. 311.726	Ltr. 57	kr. 328.315
Ltr. 6	kr. 134.756	Ltr. 10	kr. 143.674	Ltr. 14	kr. 152.582	Ltr. 18	kr. 166.490	Ltr. 22	kr. 180.398	Ltr. 26	kr. 194.306	Ltr. 30	kr. 208.214	Ltr. 34	kr. 222.122	Ltr. 38	kr. 236.030	Ltr. 42	kr. 249.938	Ltr. 46	kr. 263.846	Ltr. 50	kr. 281.168	Ltr. 54	kr. 300.581	Ltr. 58	kr. 319.994
Ltr. 7	kr. 139.264	Ltr. 11	kr. 148.770	Ltr. 15	kr. 157.678	Ltr. 19	kr. 171.586	Ltr. 23	kr. 185.494	Ltr. 27	kr. 199.402	Ltr. 31	kr. 213.310	Ltr. 35	kr. 227.218	Ltr. 39	kr. 241.126	Ltr. 43	kr. 255.034	Ltr. 47	kr. 268.942	Ltr. 51	kr. 287.850	Ltr. 55	kr. 307.758	Ltr. 59	kr. 327.666
Ltr. 8	kr. 143.674	Ltr. 12	kr. 152.582	Ltr. 16	kr. 161.490	Ltr. 20	kr. 175.398	Ltr. 24	kr. 189.306	Ltr. 28	kr. 203.214	Ltr. 32	kr. 217.122	Ltr. 36	kr. 231.030	Ltr. 40	kr. 244.938	Ltr. 44	kr. 258.846	Ltr. 48	kr. 272.754	Ltr. 52	kr. 291.662	Ltr. 56	kr. 311.570	Ltr. 60	kr. 331.478

LIKESTILLING Oslo kommune har som målsetting å oppnå best mulig balanse mellom kjønnene i de forskjellige stillinger. Det er derfor ønskelig å få kvinnelige søkere til stillinger som tradisjonelt er mannsdominert. Når det gjelder lederstillinger og andre høyere stillinger, er kvinner i dag sterkt underrepresentert. Kommunen er derfor interessert i at også kvinner søker disse stillinger.

SØKNADEN Skal sendes sammen med fotostatkopier/rettkjente avskrifter av vitnemål og attester til den arbeidsgiver som er oppgitt for den enkelte stilling. Søknadsfrist for alle stillingene er innen 14. oktober hvis ikke annet er markert under den enkelte stilling.

PENSJON Ved tiltredelsen gis for ansatte med arbeidstid på minst 15 timer pr. uke uten innskuddsplikt. Pensjonen samordnes med folketrygden.

Sykehusene

Dikemark sykehus

Tøyen Distriktpsikiatriske Senter, Hagegt. 32, Oslo

Psykolog II

SEFO NR. 29516/still.nr. 9333. Ledig stilling ved Allmennpsykiatrisk poliklinikk.

Tøyen DPS ble etablert 1.3.93 og består av 7 avsnitt med poliklinikk, to dagavdelinger, vermede boliger, rehabiliteringsteam, aktivitetssenter og psykiatrisk ungdomsteam. Tøyen DPS har til sammen ca. 60 ansatte, hvorav 7 psykologer. Poliklinikken dekker bydelene 5 og 6, med ca. 42.500 innbyggere.

Poliklinikken har 12 fagstillinger organisert i to team, hvorav 4 psykologer. Poliklinikken dekker øyeblikkelig hjelp ved vaktpar i tur- og ordning, tar imot henvisninger fra og gir konsultasjon til 1. linjetjenestene i bydelene. Den bidrar i begrenset omfang med psykolog- og legetjenester til andre avsnitt innen DPS. Faglig orientering er hovedsakelig psykodynamisk, sosialpsykiatrisk og biologisk.

Psykiatriske arbeidsoppgaver vil hovedsakelig være deltakelse i poliklinikken vaktordning for øyeblikkelig hjelp, personlighetstutredning og diagnostisering, kriserintervensjon og forskjellige former for psykoterapi, samt allmennlig deltakelse i poliklinikken møtevirksomhet. Veiledning vil bli gitt.

Til stillingen ønskes psykolog med bred erfaring, fortrinnsvis fra poliklinikk. Det vil bli lagt vekt på personlig egnethet og god samarbeidsevne.

Ltr. 23-33. Ref. nr. 128 A.

Spørsmål kan rettes til sjefpsykolog Elisabeth Daae eller avd. overlege Stig Olsson, tlf. 22 68 07 20.

Søknad sendes Dikemark sykehus, LPK-seksjon A, 1385 Solberg innen 30.10.94.

Alderspsykiatrisk avdeling - Vardåsen

Spesialpsykolog

SEFO NR. 29692/still.nr. 4020. Ledig stilling fra 1.10.94.

Avdelingen utreder og behandler eldre over 67 år med psykiske lidelser, bosatt i Ullevål sektor i Oslo. Vardåsen som døgnenhet, består av 68 sengeplasser, men er også tilknyttet Alderspsykiatrisk poliklinikk og dagavdeling i Oslo i tillegg til et psykiatrisk sykeheim. Det planlegges at deler av Alderspsykiatrisk avdeling skal flytte inn til Geitmyrsveien 67 (Markushjemmet) i løpet av våren 1995.

Avdelingen har 4 differensierte poster og behandler alle typer psykiatriske lidelser hos eldre. Avdelingen anvender en bred biologisk/psykologisk og sosial tilnærming i behandlingen av pasientene. En legger vekt på tverrfaglig samarbeid, og i tillegg legges vekt på konsultativ virksomhet overfor primærhelsetjenesten.

Hovedarbeidsoppgavene blir knyttet til Vardåsen, og oppgavene vil bestå av klinisk og konsultativ psykologisk virksomhet i tillegg til undervisning, veiledning og eventuelt forskning.

Vi søker spesialpsykolog som er interessert i å arbeide med eldre,

som anses personlig egnet for oppgaven, og som har kompetanse som klinisk psykolog. Psykologer uten spesialistkompetanse kan også søke.

Ltr. 35-41. Ref. nr. 133 A.

Spørsmål vedr. stillingen kan rettes til avdelingsoverlege Kjell Martin Moksnes, tlf. 66 90 88 15 eller spesialpsykolog Erik Røise, tlf. 66 90 87 50.

Søknad sendes Dikemark sykehus, LPK-seksjon a, 1385 Solberg.

Alderspsykiatrisk avdeling - Søndre Borgen

har ledig vikariat for:

Kjøkkenassistent

50% stilling t.o.m. 31.7.95. SEFO NR. 29396/still.nr. 0351.

Søndre Borgen har en sentralisert koldtkjøkkentjeneste som gir service til sengepostene. Arbeidsoppgavene omfatter i hovedsak tilagning av koldmat og drikke samt betjening av sentraloppvaskmaskin.

Søkere bør ha grunnkurs i husstell og erfaring fra koldtkjøkken/storkjøkkendrift. Turnus. Personlige egenskaper som samarbeidsevne og stabilitet vektlegges.

Ltr. 5-15. Ref. nr. 134 A.

Nærmere oppl. ved kjøkkenleder Judith Løvaas, tlf. 66 78 92 65.

Søknad sendes Dikemark sykehus, LPK-seksjon A, 1385 Solberg.

For helsepersonell er det et løvfestet krav om tuberkulinprøving og BCG-vaksinasjon.

Psykiatrisk klinikk, Vinderen

Klinikken er organisert i fire kliniske enheter: Poliklinikk, akuttseksjon, intermedierseksjon og kliniskpsykofarmakologisk laboratorium.

Akuttseksjonen har følgende stillinger ledig:

Sykepleiere

□ SEFO NR. 29429/still.nr. 5637. 1/1 stilling, natt. Ledig f.o.m. 1.11.94.

□ SEFO NR. 29430/still.nr. 5639. 1/2 stilling, natt. Ledig for snarlig tiltredelse.

□ SEFO NR. 29431/still.nr. 5636. 1/2 stilling, natt. Vikariat ledig t.o.m. 31.12.94 med mulighet for forlengelse.

Sykepleiere! Vi vil rette en henvendelse til sykepleiere som ønsker å ta ekstrarakter ved vår akuttseksjon.

Vi vektlegger:
• Relevant erfaring.
• Evne til tverrfaglig samarbeid.
• Interesse/engasjement.
• Personlig egnethet.

Vi tilbyr:
• Miljø med høy faglig kompetanse.
• Undervisning og veiledning.

Ltr. 17-23.
Ltr. 19-27 psyk.sykepleier.

Nærmere opplysninger kan fås ved henvendelse til Psykiatrisk klinikk, Vinderen, tlf. 22 14 65 90, over-sykepleier Ragnhild Wangen eller overlege Alf O. Lund.

Søknad sendes personalkontoret, Psykiatrisk klinikk, Vinderen, Postboks 85 Vinderen, 0319 Oslo.

Bydelene

Uranienborg Majorstuen Bydel 2

Hjemmetjenesten - Nedre distrikt

Hjemmetjenesten er delt i 2 distrikter med 3 soner pr. distrikt. Hver sone blir ledet av en avdelings-sykepleier og en avdelingsleder for hjemmehjelp. Til sonene er knyttet ergo- og fysioterapeut psykiatrisk sykepleier og vaktmestertjeneste.

Hjelpepleier

SEFO NR. 29842. Stilling ledig fra d.d. Turnus hver 4. helg. Det legges vekt på personlig egnethet. Ltr. 13-19, 35,5 uke.

Kontakt Anniken Blom/Kirsti Owe, tlf. 22 46 09 44.

Søknad sendes Rosenborggt. 3, 0356 Oslo.

Sagene Torshov Bydel 4

Sagene hjemmetjeneste trenger flere medarbeidere!

Alt som angår vår hjemmetjeneste er samlet under samme tak. Vi har gå- og sykkelavstander til våre pasienter/klienter. Godt humør, vilje og evne til å stå på, evne til å takle uventede utfordringer som krever vår fagkompetanse, improvisasjonsevne og kreativitet er egenskaper som kan komme godt med.

Vi har nå ledige stillinger for:

3 Sykepleiere

□ SEFO NR. 29784. 1/1 fast stilling fra d.d.

□ SEFO NR. 29785. 1/1 stilling i vikariat f.o.m. 1.12.94 t.o.m. 31.5.95.

□ SEFO NR. 29786. 1/1 stilling i vikariat f.o.m. d.d. t.o.m. 12.1.95.

Arbeidstid 35,5 t/u. Turnus m/arbeid hver 3. helg. Ltr. 17-23. Det kreves off. godkjenning som sykepleier. Søkere med god kjennskap til hjemmetjenesten vil bli foretrukket. Personlig egnethet vil bli vektlagt.

Nærmere oppl. v/oversykepl. Inger R. Blichfeldt, tlf. 22 18 10 80.

Søknad sendes Sagene hjemmetjeneste, Drøbakgt. 1, 0463 Oslo.

Torshov sosialkontor

Barnevernkon-sulent/fullmektig

SEFO NR. 29799. Vikariat 1/1 stilling som saksbehandler ledig for inntil 1 år. Vikariatet er ledig fra d.d. Arbeidet vil bestå av saksbehandling av alle typer barnevernsaker med hovedvekt på undersøkelser.

Barneverntjenesten består i dag av barnevernleder, 3 gruppeledere, 12 saksbehandlere og 3 merkantile. Torshov sosialkontor er et stort kontor med totalt 58 ansatte. Barnevernseksjonen er organisert etter en fleksibel spesialisert modell som i dag består av 3 grupper med hver sin gruppeleder i:

Tiltak/mottak, undersøkelse og fosterhjem. Gruppelederne er foruten barnevernleders stedfortreder, ansvarlig for sine gruppers faglige kompetanseheving.

Vi kan tilby deg en spennende jobb med muligheter for god faglig utvikling. Det blir gitt ukentlig saksveiledning av gruppeleder, samt at kontoret har engasjert eksterne veiledere for hver gruppe i prosessveiledning. Kontoret har et godt utbygd datasystem, hvor det benyttes Notis WP, Marthe-3 og PC.

Kvalifikasjonskrav: Utdanning som barnevernspedagog eller sosionom. Vi søker etter en person med engasjement, evner og som er villig til å satse på egen fagutvikling. Under ellers like forhold vil det bli lagt vekt på tidligere praksis og erfaring fra saksbehandling, samt personlig egnethet.

Stillingen lønnes i ltr. 19-27 som konsulent, eller 17-23 som fullmektig.

Ta gjerne kontakt for ytterligere opplysninger med barnevernleder Bjørn Myhre eller gruppeleder Turid Rogstad, tlf. 22 22 30 05.

Søknad sendes til Torshov sosialkontor, barnevernseksjonen, Sandakerveien 78, 0483 Oslo.

Grünerløkka Sofienberg Bydel 5

Hammerfestgata barnehage, Hammerfestgata 12-16, 0565 Oslo

2 Barnehage-assistent

SEFO NR. 19682 og 29740.

Ltr. 5-15. 1 stilling som er fast med tiltredelse 15.11.94. 1 stilling som er i vikariat i tiden 5.10.94-5.10.96. Barnehageassistent på avdeling 1-7 år. Barnehagen har 5 avdelinger.

Barnehagen trenger deg som har evne til å møte barn utfra kunnskap/interesse for samspill/kommunikasjon/lek/voksenrollen. Vi legger vekt på at du er trygg i voksenrollen og har evne/vilje til å reflektere over egen praksis. Erfaring fra barnehage en fordel. Nærmere oppl. fås av Kate Marøy/Torill Bråthen, tlf. 22 37 99 85.

Søknad sendes barnehagen.

Vennelyst barnehage, Christies gt. 40, 0568 Oslo

Assistent

SEFO NR. 29741. Vikariat for 1 år på avdeling med 14 barn fra 1-7 år.

Vennelyst barnehage er en barnehage med tre avdelinger, alle med barn fra 1-7 år. Barnehagen har i flere år jobbet med prinsipper fra Marthe - Meo og Misc-metoden, hvor bruk av video i samspill mellom barn og voksne har blitt fokusert. Gjennom dette er det for oss viktig med individuell oppfølging og stimulering ut fra barnets initiativ.

Vi krever at søkeren må kunne ta initiativ overfor barna, og på arbeidet generelt. Et ønske er at søkeren må kunne jobbe selvstendig og ta ansvar. Vi ønsker videre en person

med noe erfaring fra denne typen sammensatt aldersgruppe. Ta kontakt med Sissel Saltkjel eller Marit Halnes, tlf. 22 35 23 33. Søknad sendes barnehagen.

Gamle Oslo Bydel 6

Kampen barnehage

Førskolelærere

2 ledige stillinger med arbeidssted avdeling Hurdalsgt. - Hurdalsgt. 6.

□ 1 fast avd.lederstilling i 0-7 års gruppe fra 1.1.95. SEFO NR. 29630.

□ 1 vikariat som avd.leder i 0-7 års gruppe i tidsrommet 21.11.94-13.8.95. SEFO NR. 29631.

Stillingskrav:

- Har evne til å ta ledelsen.
- Er serviceinnstilt.
- Søker utfordringer.

Søknad sendes Kampen barnehage, Skedsmogt. 19b, 0655 Oslo.

Ekeberg Bekkelaget Bydel 7

Pleie-, rehabilitering og omsorgs-avdelingen i bydel 7 er fortsatt i oppbyggingsfasen av ulike tilbud for funksjonshemmede. Vi er opptatt av å etablere gode og rasjonelle tjenester for bydelens innbyggere, og ønsker å vekke faglig kompetanse i utviklingen av nye tilbud.

Følgende stilling utlyses:

Konsulent

SEFO NR. 29662. Ltr. 31 (17). Arb.tid 37,5 t/uke.

Stillingen er primært knyttet til tiltak for funksjonshemmede, men vil kunne bli tillagt oppgaver innen hele PRO-feltet. Stillingen er plassert i stab under pleie- og omsorgs-sjef.

Ansvarsområde:

- Planlegging/utredningsoppgaver.
- Koordinering av bydelens samlede tiltak og tjenester for funksjonshemmede, bl.a. som leder for rehabiliteringsteam for voksne og for habiliteringsteam for barn.
- Veiledning og informasjonsarbeid i f.h.t. brukere og andre ansatte.
- Generell saksbehandling på hele PRO-feltet.

Stillingskrav:

- Person med 3-årig helse- og sosialfaglig høyskoleutdanning, f.eks. vernepleier.
- Bred erfaring med og gode kunnskaper om funksjonshemming, spesielt psykisk utviklingshemming.
- Erfaring fra prosjekt- og utviklingsarbeid.
- Spesielt egnet person med evne til samarbeid, nytenkning og fleksibilitet.
- Ledererfaring er en fordel.

Nærmere opplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til konsulent for funksjonshemmede eller PRO-sjef på tlf. 22 74 07 07. Søknad sendes Ekeberg Bekkelaget bydelssjef, Rasmussvei 38A, 1153 Oslo innen 17.10.94.

Stovner Bydel 17

Stovner sosialsenter

Sosialsekretær/fullmektig

SEFO NR. 29794. Fast stilling. Ltr. 17-23 eller 19-27. Arb.tid 37,5 t/uke.

Sosialsekretærens ansvarsområde omfatter rådgivning og tilrettelegging av tiltak i henhold til sosialtjenesteloven og forvaltningsoppgaver av økonomisk hjelp.

For stillingen ønskes sosionomutdanning eller annen relevant utdanning og praksis. Personlige egenskaper og forutsetninger vil bli tillagt stor vekt.

Kontakt: Brit Ranang eller Marit Årving, tlf. 22 21 90 17.

Søknad sendes Stovner sosialsenter, Karl Fossumsvei 30, 0985 Oslo.

Hellerud Bydel 15

Hellerud bydel har ca. 16.000 innbyggere hvorav ca. 2.200 over 67 år. Bydelen er delt i tre distrikter. Strategisk plan for Hellerud bydel har som mål: Økt livskvalitet gjennom deltakelse og tilhørighet i levende lokalsamfunn. Gjennom bydelens deltakelse i prosjektet "Levende bydel" er det under utvikling et systematisk tverrfaglig samarbeid mellom alle offentlige tjenester på distriktsnivå. Det etableres også samarbeid med borettslag og frivillige organisasjoner. Det er ledig stilling som:

Pleie- og omsorgssjef

SEFO NR. 29835. Stillingen er organisert direkte under administrasjonssjef og inngår i bydelens lederteam.

Stillingen har følgende arbeidsoppgaver:

- Økonomi-, fag- og personalansvar for 2 hjemmetjenestedistrikter og avdelinger på Lindeberg alders- og sykehjem.
- Ansvar for hensiktsmessig samarbeid mellom Pleie- og omsorgs-avdelingen og andre tjenester i bydelen spesielt den nyetablerte områdeforvaltningen.

Kvalifikasjonskrav:

- Offentlig godkjenning som sykepleier.
- Administrativ utdanning og/eller erfaring.
- Erfaring innen eldreomsorg og/eller forebyggende arbeid.
- Det vil bli lagt vekt på personlig egnethet, spesielt samarbeidsevner, resultatorientering, initiativ og utradisjonell tenkning.

Ltr. 45, 37,5 t/uke.

Konsulent for pleie og omsorg

SEFO NR. 29836. Stillingen ligger til administrasjonssjefens stab.

Stillingen har følgende arbeidsoppgaver:

- Saksbehandling innen fagområdet pleie og omsorg.
- Oppfølging av databasert pleie- og omsorgsprogram i bydelen.
- Utredning- og rådgivningsoppgaver for administrasjonssjefen og tjenestelederne i bydelen.

Forts.

Mange muligheter i Oslo kommune

Kvalifikasjonskrav:

- Offentlig godkjenning som sykepleier.
- Relevant erfaring.
- Kjennskap til saksbehandling.
- Kunnskaper om og erfaring med data.
- Det vil bli lagt vekt på personlig egnet.

Ltr. 31, 37,5 t/uke.

Ønsker du flere opplysninger kan du ta kontakt med adm.sjef Hans-Chr. Ekenes eller PRO sjef Anne Langaard Jensen på tlf. 22 82 01 15. Søknad sendes Hellerud bydelsforvaltning, p.b. 68 Haugerud, 0616 Oslo.

Furuset Bydel 16

Høgda avlastningshjem

Miljøterapeut

SEFO NR. 29661. **Fast stilling.** Høgda avlastningshjem gir tilbud om avlastning til familier med funksjonshemmede barn/ungdom i alderen 2-17 år.

Det kreves 3-årig helse- og/eller sosialfaglig utdanning. Personer med erfaring fra liknende arbeid kan også søke. Personlig egnet vektlegges.

Ltr. 17-23/5-15. Arb.tid: 33,6 t/uke etter helkontinuerlig turnus.

Nærmere oppl. fås ved henv. til Anne Marie Lømo, tlf. 22 30 80 81.

Søknad sendes Høgda avlastningshjem, Edv. Munchsv. 51, 1063 Oslo.

Helsesøstertjenesten

Helsesøster

SEFO NR. 29492. **Vikariat** fra 20.2.95-20.2.96. Furuset bydel har et spennende flerkulturelt miljø. Arbeidet vil være helsestasjonen (vesentlig gruppemodell) og skolehelsetjeneste.

Vi kan tilby et aktivt faglig miljø med veiledning og videreutvikling sammen med 10 andre helsesøstre. Ltr. 21-27. Komm. tillegg etter 2 år. Arb.tid: 30 t/uke med mulighet for full stilling.

Det kreves godkjent utdanning som helsesøster. Personlig egnet vektlegges. Bydelen kan være behjelpelig med å skaffe barnehageplass.

Nærmere oppl. fås ved henv. til overhelsesøster Reidun Gulbrandsen, tlf. 22 30 54 16.

Søknad sendes Furuset bydelsforvaltning, p.b. 14 Lindeberg gård, 1007 Oslo.

Lindeberg sosialsenter

Førstefullmektig

SEFO NR. 29823. **Fast stilling** ledig. Vi søker etter en servicepreget medarbeider som kan fungere som nestleder i vår merkantile gruppe.

Arbeidsoppgavene består bl.a. i: Stedfortrederfunksjon for kontorleder. Som stedfortreder ha ansvaret for vårt regnskapssystem UNIQUE og lånemodulen FELIX. Lede kontormøter. Egne ansvarsområder, samt kunne steppe inn på de øvrige merkantile oppgaver.

Stillingskrav: Relevant merkantil utdanning og kunnskap innenfor økonomi/regnskap. Kjennskap til fagsystemene OSKAR/UNIQUE/FELIX er en fordel. Erfaring fra arbeid på sosialsenter, gode samarbeidsevner og personlig egnet vektlegges.

Ltr. 13-19. Arb.tid 37,5 t/uke.

Ved internt opprykk vil det bli ledig stilling som fullmektig.

Nærmere oppl. fås ved henv. til fung. kontorleder Sissel Hansen/fung. sosialsjef Kullar Harbinder Singh, tlf. 22 30 00 65.

Søknad sendes Lindeberg sosialsenter, p.b. 13 Lindeberg gård, 1007 Oslo.

Bjerke Bydel 20

Boenheten Johan Sverdrupsvei

Miljøterapeut

SEFO NR. 29634. **Vikariat** fra 15.11.94 til 15.4.95 med mulighet for forlengelse. Ltr. 5-15 u/utd., 13-19 m/utdanning.

Vi søker en medarbeider fortrinnsvis med hjelpepleier utd. og erfaring fra arbeid med mennesker med psykisk utviklingshemming. Andre med interesse og erfaring kan også komme i betraktning.

Boligens overordnede målsetting er å tilrettelegge for et meningsfylt bo-, arbeids- og fritidstilbud for beboerne. Vi gir pr. dags dato et tilbud til fire. Det arbeides i turnus med dag-/kveldsvakter og hver 4. helg.

Kontakt avd.leder eller avd.styrer, tlf. 22 64 45 30.

Søknad sendes til Boenheten Johan Sverdrupsvei v/styrer, Johan Sverdrupsvei 43, 0580 Oslo.

Grefsen Kjelsås Bydel 21

Kjelsås helse- og sosialsenter

Helsesøster

SEFO NR. 29557. **Fast, hel stilling.** Ltr. 21-27. Arb.tid 37,5 t/uke.

Bydelen har idag 5 helsesøstre ansatt, hvorav 1 ledende. Vi tilbyr varierte oppgaver med vekt på helsestasjons- og distriktsarbeid. Vi har et positivt arbeidsmiljø og godt tverrfaglig samarbeid.

Stillingskrav: Godkjent helsesøsterutdanning. Det legges vekt på personlig egnet og samarbeidsevne.

Nærmere opplysninger ved henvendelse til ledende helsesøster Barbro Foss, tlf. 22 22 84 53.

Søknad sendes Grefsen Kjelsås helsestasjon v/led. helsesøster, Kjelsåsvn. 114, 0491 Oslo innen 18.10.94.

Kjelsås helse- og sosialsenter, et velorganisert og godt fungerende kontor med trivelig miljø som preges av godt samarbeid innad og utad, søker:

Sosialfullmektig/Sosialkonsulent

SEFO NR. 29782. **1/1 fast stilling,** ønskes besatt fra 1.12.94.

Stillingen er knyttet til sosialfaglig seksjon og innebærer sakbehandling etter Lov om sosiale tjenester. Sosialfaglig arbeid med klienter vektlegges.

Vi søker primært etter en person med 3-årig sosialhøyskole og erfaring fra sosialkontortjeneste.

Søker med annen sosialfaglig/økonomisk/juridisk utdanning og relevant arbeidserfaring vil bli vurdert. Kjennskap til saksbehandlingssystemet "OSKAR" er en fordel, men ingen betingelse. Det vil bli lagt stor vekt på personlig egnet og evne til systematisk og målrettet arbeid.

Intern opplæring/veiledning vil bli gitt.

Ltr. 17-23/19-27 avhengig av utdanning og arbeidserfaring. Arbeidstid er 37,5 t/uke.

For nærmere opplysninger vennligst ta kontakt med nestleder Pia Larsen eller sosialsjef Liv W. Øien, tlf. 22 22 83 50.

Søknad sendes Kjelsås helse- og sosialsenter, Kjelsåsvn. 114, 0491 Oslo.

Lillo sykehjem er et kommunalt sykehjem beliggende på Grefsen. Sykehjemmet har 73 beboere fordelt på 3 poster. En av postene er en kombinert kort- og langtidspost. I tillegg har vi dagsenter for aldersdemente. Sykehjemmet har et nært samarbeid med hjemmebaserte tje-

nester, og deltar aktivt i utfordringen av eldreomsorgen i bydel Grefsen Kjelsås.

Off. godkjent Sykepleier

SEFO NR. 29549. **1 hel fast stilling** på langtidsavdeling med 29 beboere. Vi jobber aktivt med å øke kvaliteten og aktiviteten på våre tjenester, spesielt kveld og helger.

Vi søker etter sykepleier:

- Som er faglig bevisst og med interesse for eldreomsorg.
- Som har vilje til å være med på å utvikle sykehjemmet positivt for beboerne.
- Som vil bidra til et godt tverrfaglig samarbeid.

Stillingskrav: Off. godkjent sykepleier. Det legges ekstra vekt på samarbeidsevne og personlig egnet.

Ltr. 17-23 (i tillegg selektivt lønns-tillegg etter 2 år). Arb.tid 35,5 t/uke i 2-delt turnus. Arbeid hver 3. helg.

Kontakt: Avdelingsleder Inger Johanne Markussen, tlf. 22 15 52 90.

Søknad sendes Lillo sykehjem, Kapellvn. 68, 0487 Oslo innen 18.10.94.

Ullern Bydel 25

I løpet av nov./des. vil 5 voksne personer med psykisk utviklingshemming flytte inn i egne leiligheter i en boligblokk.

Det er felles ledelse for flere boenheter i bydelen. Hver boenhet har egen gruppeleder. Det skal tilsettes medarbeidere som vil få mulighet til å delta i utforming av brukernes ulike tjenester i nytt botilbud. Vi søker medarbeidere som har evne til samarbeid, liker å arbeide i team og som liker utfordringer en nyetablering medfører. De skal bistå den enkelte bruker, i dialog med pårørende/hjelpeverge, både i og utenfor egen bolig.

Vi søker:

Miljøterapeuter

SEFO NR. 29665, 29666, 29667. **3 1/1 stillinger,** arb.tid 35,5 t/uke, turnus dag/kveld, arbeid hver 3. eller 4. helg. Ltr. 17-23.

Andre Virksomheter

Barnevernssekretariatet

Kveset ungdomshjem eies og drives av Oslo kommune. Barneverninstitusjonen er et tilbud til 6 ungdommer i alderen 13-18 år, og har 10,5 stillingshjemler. Kveset ligger i Gjerdrum kommune ca. en halvtime kjøring fra Oslo sentrum.

Miljøarbeider

SEFO NR. 29615. Vi søker primært etter barnevernspedagog, eller personer med annen høyere relevant utdanning eller praksis. Ufaglærte kan også søke.

Det legges vekt på personlig egnet, og søkere må være over 23 år. Du må være kreativ, innsatsvillig og selvstendig og kunne være med på å hjelpe våre ungdommer til å få en god utvikling, samtidig som du må være villig til å utvikle deg selv. På grunn av kjønns sammensetningen i personalet, oppfordres særlig menn til å søke.

Stillingen lønnes i ltr. 17-23 for faglærte og ltr. 5-15 for ufaglærte. Stillingen innebærer arbeid i helkontinuerlig turnus med 33,6 timer pr. uke med skiftutlegg og klesgodtgjørelse.

Nærmere opplysninger fås ved henvendelse Geir Sunde/Ralph Aasen tlf. 63 99 03 61.

Søknad sendes Kveset ungdomshjem, 2022 Gjerdrum.

Kvalifikasjoner: 3-årig helse-/sosialfaglig utdanning, fortrinnsvis sykepleiere. Men andre med 3-årig utdanning og erfaring fra arbeid med med funksjonshemmede er velkommen til å søke.

Miljøterapeuter vil få ansvarsoppgaver med organisering og gjennomføring av daglige gjøremål og aktiviteter sammen med brukerne.

Miljøarbeidere

SEFO NR. 29668, 29670, 29671, 29672, 29673, 29674. **6 1/2 stillinger,** arb.tid 17,75 t/uke, turnus hovedsaklig kveld. Arbeid hver 3. eller 4. helg. Ltr. 13-19.

Vi søker personer som har god erfaring fra arbeid med funksjonshemmede mennesker eller tilsvarende yrkeserfaring.

SEFO NR. 29675, 29676. **1,5 stillinger til hvilende natt-tjeneste,** med arbeid hver 3. eller 4. helg. Ltr. 13-19. Stillingene kan deles opp i mindre deltidsstillinger.

I tillegg søkes ekstra bemanning til arbeid i helger.

Vi ønsker å engasjere medarbeidere som har arbeidserfaring med funksjonshemmede, samt interesse av ulike fritidsaktiviteter.

For alle stillingene vektlegges personlig egnet.

Utfyllende opplysninger kan fås v/Synnøve Aga, tlf. 22 73 05 75.

Søknad sendes Ullern bydelsforvaltning, PLO-avd., P.b. 93 Lilleaker, 0216 Oslo innen 17.10.94.

Skøyen barnehage

Rengjøringsassistent

SEFO NR. 29738. 8,5 t/uke. Ltr. 5-15. **Vikariat** til febr. -95 m/mulighet for fast ansettelse.

Kontakt Thora MacLamey, tlf. 22 50 83 33.

Søknad sendes Skøyen barnehage, Hoff Terrasse 20, 0275 Oslo.

Smestad sykehjem

Avdelingsassistent

SEFO NR. 29756. **Vikariat** f.o.m. 1.12.94-1.6.95 med mulighet til forlengelse. **Full stilling** 35,5 t/uke med arb. hver tredje helg. Ltr. 5-15.

Kontaktperson: Oddrid Hjelle, tlf. 22 73 07 00.

Søknad sendes v/Christin Børud, Monolittveien 38, 0375 Oslo.

Oslo fylkeskommunale rusmiddelsekretariat

Avdeling for stoffmisbrukere, Vinderen

Sosialsekretær

SEFO NR. 29628. **Ved Avdeling for stoffmisbrukere, Vinderen,** er det ledig et års vikariat for sosialsekretær f.o.m. 1.1.95.

Vi tilbyr tverrfaglig behandling og rehabilitering av stoffmisbrukere innenfor en avdeling med 7 døgnplasser og en overgangsløpighet med 3-5 plasser. En av plassene i avdelingen er satt av til gravide og mødre med spedbarn.

Avdelingen har mye erfaring gjennom å være en av de eldste institusjonene innenfor stoffmisbrukeromsorgen. Avdelingen ligger nå administrativt under Oslo fylkeskommunale rusmiddelsekretariat. I det siste har vi utviklet nye områder, som familierbeid, mer selvstendig administrativ drift av avdelingen og større vekt på en fullstendig rehabiliteringsprosess.

Behandlingen er organisert gjennom tverrfaglig samarbeid innenfor en miljøterapeutisk ramme. Vi arbeider i turnus med vakt hver 3. helg.

Sosialsekretæren må være utdannet sosionom, og vil få ansvaret for å

følge opp den enkeltes økonomi, både i forhold til sosialkontor, trykdekort og utvikle metoder for å undervise i økonomistyring for den enkelte pasient.

Ltr. 19-27.

Spørsmål om stillingen kan rettes til avd. sykepleier Patrick Samodee, tlf. 22 14 65 90.

Miljøterapeut

SEFO NR. 29629. Vi tilbyr tverrfaglig behandling og rehabilitering av stoffmisbrukere innenfor en avdeling med 7 døgnplasser og en overgangsløpighet med 3-5 plasser.

Vi anvender en sosialpedagogisk tilnæringsmåte innenfor en psykodynamisk forståelsesramme. Vi kan tilby et engasjert og spennende miljø der forskjellige faggrupper samarbeider.

Vi er en av de eldste stoffmisbruker institusjonene i landet, og har i de siste fem årene utvidet våre arbeidsområder som inntak av gravide som vi følger over lang tid, familierbeid, selvstendig og administrativ drift av avdelingen og større vekt på en fullstendig rehabiliteringsprosess.

Vi arbeider i turnus med vakt hver 3. helg. P.g.a. teamets sammensetning, oppfordres menn til å søke.

Ltr. 17-23.

Hvis dette synes interessant og du har en treårig helse- og sosialfaglig utdanning eller tilsvarende, kan videre spørsmål rettes til Patrick Samodee, tlf. 22 14 65 90.

Søknad for begge stillingene sendes Avdeling for stoffmisbrukere, Vinderen, pb. 85 Vinderen, 0319 Oslo.

Ullvin er en behandlingsinstitusjon for stoffmisbrukere over 18 år. Institusjonen disponerer 53 stillingshjemler og har 40 plasser fordelt på en avrussningsenhet med 10 plasser i Maridalsveien 3 (M3) og 2 behandlingsavdelinger i Sognsveien 9A (fase I og fase II). Samlet budsjettramme er ca. 20 mill.

Institusjonen er underlagt det nyopprettede Oslo fylkeskommunale rusmiddelsekretariat. Lovgrunnlaget er Lov om sykehus mv.

Behandlingsopplegget ved Ullvin er individrettet, bl.a. med vektlegging av individualbehandling basert på psykoterapeutiske prinsipper. Utforming av tilbud til HIV-positiv stoffmisbrukere står sentralt, da dette er en vesentlig målgruppe for institusjonen. Samlet tid for behandling og etteroppfølging kan strekke seg over flere år.

Tverrfaglige tilnæringsmåter er vesentlig i arbeid med pasientene. Institusjonen har et betydelig utdrettet samarbeid, bl.a. med Ullevål sykehus, Akuttinstitusjonen, Prosjekt Oppsøkende helseteam og distriktsosialkontorene.

Ved institusjonen er det nå ledig stilling for:

Kontorsjef

SEFO NR. 29705. Ltr. 41. Kontorsjefen er leder for administrasjons- og driftsavdelingen med institusjonssjefen som nærmeste overordnede, og inngår i dennes lederteam.

Kontorsjefen har det daglige ansvar for institusjonens administrasjon, herunder drift, økonomi og personalforvaltning etter retningslinjer trukket opp av institusjonssjefen og overordnet myndighet.

Som avdelingsleder har kontorsjefen ansvaret for å planlegge og organisere virksomheten i administrasjons- og driftsavdelingen.

Avdelings øvrige ansatte er konsulent, førstestilling, psykolog i vaktmester og kjøkkensjef.

Vi ønsker søkere med høyere administrativ utdanning på høgskolennivå, men andre søkere med bred administrativ erfaring kan komme i betraktning.

For alle søkere kreves minimum 2 års praktisk erfaring fra administrasjon og ledelse i institusjon, internkontroll og strategisk planlegging samt målstyring og arbeidserfaring fra helsevesenet eller rusmiddelomsorgen.

Arb.tid 37,5 t/uke. Personlig egnet vil bli spesielt vektlagt.

Nærmere opplysninger gis av institusjonssjef Stian Biong eller konst. kontorsjef Sissel Kornstad, tlf. 22 60 20 42.

Konsulent

SEFO NR. 29706. Ltr. 33. Konsulenten er nestleder i administrasjons- og driftsavdelingen med kontorsjefen som nærmeste overordnede.

Konsulenten har det daglige ansvar for å planlegge, samordne og lede det kontortekniske arbeid ved Ullvin, og skal utarbeide budsjettforslag for avdelingens ansvarsområder, herunder vedlikeholdsplaner med kostnadsberegning og framdriftsplan. Konsulenten er systemansvarlig for institusjonens EDB-anlegg.

Konsulenten skal foreta fakturakontroll og forberedning av utbetalingsbilag, kostnadspostering og regnskapsoppfølging via EDB-rutiner.

Vi ønsker søkere med økonomisk/administrativ utdanning. Søkeren uten slik utdanning, men med lang praktisk erfaring fra slikt arbeid kan komme i betraktning.

Arb.tiden er 37,5 t/uke. Personlig egnet vil bli spesielt vektlagt. Nærmere opplysninger gis av konst. kontorsjef Sissel Kornstad på tlf. 22 60 20 42.

Førstefullmektig

SEFO NR. 29707. Ltr. 13-19. Stillingen er knyttet til administrasjons- og driftsavdelingen.

Førstefullmektigen har det daglige ansvar for å betjene institusjonens sentralbord og skal utføre arkiv- og postbehandling, forvarrelse- og skrivejeneste, herunder føring av journaler og journalnotat.

Førstefullmektigen har det daglige ansvar for å betjene institusjonens sentralbord og skal utføre arkiv- og postbehandling, forvarrelse- og skrivejeneste, herunder føring av journaler og journalnotat.

Nærmere opplysninger gis av konst. kontorsjef Sissel Kornstad, tlf. 22 60 20 42.

Sosialkonsulent

SEFO NR. 29708. Ltr. 23-29. Sosialkonsulent skal tjenestegjøre i fase I-avdelingen.

Sosialkonsulenten har medansvar for avdelingens sosialfaglige profil og praksis og er med på fagutviklingen av avdelingen og institusjonen. Sosialkonsulenten deltar i inn-taksarbeid og i utarbeiding og gjennomføring av pasientenes behandlingsopplegg, individuelt og i gruppe, og oppgaver knyttet til gjennomføring av Lov om sosiale tjenester.

Sosialkonsulent skal tjenestegjøre i 37,5 t/uke, men stillingen vurderes omgjort til 35,5 t/uke, turnus med tjeneste hver 3. helg.

Søkeren må ha utdanning som sosionom og bør ha erfaring fra rusmiddel-feltet/sosialkontor. Personlig egnet vil bli vektlagt.

Nærmere opplysninger gis av sjefpsykolog Hans Nymann og sosialkonsulent Vigdis Berg.

Miljøterapeuter

Ltr. 17-23 med høgskoloutdanning. Ltr. 13-19 uten utdanning.

SEFO NR. 29714. Med forbehold om endringer i interne tjenesteplasseringer, kan 1 evt. 2 stillinger med dag/kveldstjeneste og tjeneste hver 3. helg, 35,5 t/uke, bli ledige ved institusjonen.

SEFO NR. 29715. 1/2 stilling med dag/kveldstjeneste hver 2. helg, 17,75 t/uke, engasjement f.o.m. 1.10.94-31.12.95 (med mulighet for fast tilsetning forutsatt godkjenning av organisasjonskart).

SEFO NR. 29716. 1/2 stilling med dag/kveldstjeneste hver 2. helg, 17,75 t/uke.

Miljøterapeutstillingene er knyttet til fase I-avdelingen der pasientene er de første månedene av oppholdet. Øvrige ansatte i avdelingen utenom miljøterapeutene er sjefpsykolog (leder), oversykepleier, 2 sosialkonsulenter, psykolog I og avdelingssykepleier.

Miljøterapeutene deltar i planlegging og gjennomføring av dagsprogrammet for pasientene i avdelingen, herunder gruppemøter, idretts- og turvirksomhet, og er avdelingskontakt for pasienter. Forts.

Mange muligheter i Oslo kommune

Søkere bør ha 3-årig høgskoleutdanning innen helse- eller sosialfag. Andre med relevant utdanning og erfaring kan også søke og komme i betraktning. Personlig egnethet vil bli vektlagt.

Vennligst spesifiser hvilke stilling(er) som søkes.

Nærmere opplysninger gis av sjefpsykolog Hans Nymann og konstoversykepleier Roy Carlegård.

Arbeidsleder

Engasjement f.o.m. 1.10.94 t.o.m. 31.12.95. Ltr. 13-19. Med relevant fagbrev: Ltr. 15-21. SEFO NR. 29713.

Arbeidsleder skal tjenestegjøre i fase II-avdelingen med sjefpsykologen (leder) som nærmeste overordnede og deltar i institusjonens behandlingsprogram knyttet til arbeids- og aktivitetstrening.

Søkere til arbeidslederstillingen bør ha aktivitetutdanning, eller

pedagogisk utdanning og/eller yrkesfaglig bakgrunn. Det er ønskelig med praksis fra lignende arbeid og kjennskap til behandling av stoffmisbrukere.

Arb.tiden er 37,5 t/uke. Personlig egnethet vil bli spesielt vektlagt.

For alle stillingene vil erfaring fra arbeid i Oslo kommune være en fordel.

Søknader sendes ULLVIN, Postboks 78 Ullevål sykehus, 0407 Oslo.

Kemnerkontoret

Fullmektig

SEFO NR. 29755. I innføringsavdeling 1 er det ledig vikariat som fullmektig.

Avdelingen ivaretar innføringen av skatt overfor personlige skatty-

tere. Fullmektigens arbeidsoppgaver er varierte, og omfatter i hovedsak kontorarbeid med tekstbehandling, noe publikumsbehandling, m.m.

Det kreves god relevant utdanning, 3-årig videregående skole innenfor handel og kontor eller tilsvarende, og gjerne tilleggstudanning utover dette. Erfaring fra EDB anses som en fordel.

Ltr. 13-17. Kommunale vilkår.

De organisasjonsmessige forholdene er for tiden under vurdering, og det tas derfor forbehold om endringer i ansvars- og arbeidsforholdet.

Henvendelser vedrørende vikariatet kan rettes til fung. avdelings-sjef Narve Østenby, tlf. 22 36 90 21 eller til personalsjef Odd Undheim, tlf. 22 36 92 73.

Søknad mkr. K-446 sendes Oslo kemnerkontor, personalavdelingen, Olav Vs gate 4, 0037 Oslo.

OSLO KOMMUNE

Administrasjonssjef I BYDEL 6 GAMLE OSLO

Bydel Gamle Oslo har ca. 21.000 innbyggere, hvorav 1/3 har flerkulturell bakgrunn. Bruttobudsjettet er på ca. 400 mill. kroner. Bydelen har ca. 580 årsverk fordelt på ca. 40 tjenestesteder. Med et stigende antall barn og unge, vil tilbud til disse være blant bydelens utfordringer i kommende år, likeledes utvikling av nærmiljøet i bydelen i samarbeid med prosjektet "Miljøbyen Gamle Oslo".

Bydel Gamle Oslo har, som de øvrige 24 bydelstforvaltninger i Oslo kommune, ansvaret for å yte helse- og sosialtjenester til befolkningen i sin bydel. Bydelene er også tillagt ansvar for barnehagesektoren og kommunens ungdomsarbeid, og administrerer kommunens støtte- og låneordninger til boliger. Innenfor de mål og rammer som bystyret setter står det bydelene fritt å organisere tjenestene innenfor det tildelte rammebudsjett. Bydelene ledes politisk av bydelsutvalgene. Administrasjonssjefen er bydelens øverste administrative leder, og har sekretariatsansvar for bydelsutvalget.

Bydelens administrasjonssjef har gått over i ny stilling. Som hans etterfølger søker vi en person som kan møte de utfordringer stillingen som bydelens øverste administrative leder byr på.

Søkere til stillingen bør ha:

- Høyere utdanning.
- Erfaring fra ledende stilling i offentlig eller privat virksomhet.
- Utpregede lederegenskaper og evne til å arbeide målrettet også under press.
- Evne til konstruktiv nytenkning og til å realisere ideer.
- Evne til å motivere sine medarbeidere og drive aktiv oppfølging og resultatmåling bl.a. gjennom ledersamtaler.

Hva kan Oslo kommune tilby deg?

- Utfordrende oppgaver i å lede og videreutvikle en bydel i samarbeid med dyktige og høyt kvalifiserte medarbeidere.
  - Deltakelse i kommunens utviklingsprogram for toppledere.
  - Fri pensjon.
  - Mulighet for gunstige lån til bolig m.m. gjennom Oslo kommunale pensjonskasse.
- Stillingen er lønnet i ltr. 57, kr. 328.315,- pr. år.

Kvinner oppfordres til å søke lederstillinger i Oslo kommune.

Nærmere opplysninger ved henvendelse til kommunaldirektør Eldri Langåker, tlf. 22 86 17 49 eller spesialrådgiver Kari Hilstad, tlf. 22 86 17 44.

Søknad med attestkopier, merket sefo nr. 29845, sendes Oslo kommune, Byrådslederens avdeling, Rådhuset, 0037 Oslo innen 14.10.94.

OSLO KOMMUNE

Aker sykehus er ett av Oslo kommunes 4 sektorsykehus med 546 senger og vel 1800 stillingshjemler. Sykehuset har lokal-, sentral- og regionssykehusfunksjoner, og er også universitetsklinikk. Budsjettet er på 500 mill. kr.

Direktør Aker sykehus

Sykehuset er organisert i 3 divisjoner: - Somatisk divisjon - Divisjon medisinsk service - Divisjon interntjenester.

Direktøren er etatsjef og underlagt byråd for helse og eldre. Stillingen er tillagt det administrative, faglige og økonomiske ansvaret for virksomheten. Sykehuset har eget styre.

Tjenesteyting, god publikumsservice og målstyring er sentrale mål i Oslo kommunes virksomhet. Direktøren skal sørge for gjennomføring av en resultatorientert virksomhet i sykehuset innenfor rammen av overordnede politiske mål og budsjettammer.

Søkere til stillingen bør ha:

- Høyere utdanning.
- Bred relevant erfaring fra ledende stilling i offentlig eller privat virksomhet.
- Utpregede lederegenskaper som bl.a. evne til motivering og samarbeid.
- Evne til å kunne kommunisere med alle fagmiljøer.
- Resultatorientering og gjennomføringsevne.

Søkere må kunne dokumentere oppnådde resultater.

Hva kan Oslo kommune tilby deg:

- Utfordrende lederoppgaver.
- Samarbeid med dyktige medarbeidere.
- Deltakelse i kommunens topplederutviklingsprogram.
- Fri pensjon.

Stillingen er lønnet i ltr. 63, kr. 355.035,- pr år.

Kvinner oppfordres til å søke.

Nærmere opplysninger ved henvendelse til kommunaldirektør Bengt-Lasse Lund, tlf. 22 86 15 80 eller spesialrådgiver Kari Hilstad, tlf. 22 86 17 44.

Søknad med attestkopier og merket med SEFO NR. 29795, sendes Oslo kommune, Byrådsavdeling for helse og eldre, Rådhuset, 0037 Oslo innen 14.10.94.

ARBEID UTFØRES

Håndverkshjelp

Alt i maling og tapetsering. Rimelig, forhåndspris. Tlf. 22199256 Svartsund.

Alt i oppussing, maling, tapetsering, flislegging og aut. rørleggerarbeid utføres. Tlf. 22262297 pers. søk. 96505432, Wilhelmsen.

To snekkere ledige for oppdrag. Alt innen rehab. og oppussing. Tlf. 22153262, Andersen.

Juridisk assistanse

Adv. Jacob Aars-Rynning Hører du til "folk flest"? Vi hjelper deg raskt og rimelig. Alle slags saker. Kongensg 2. T. 22414122.

Transport/Flytting

Alt innen flytting, pakking, rengjøring utføres rimelig. Fagfolk. Forsikring. Tlf. priv. 22255043, kont. 22323631.

VAREMARKEDET

Kunst - Antikviteter

GAMMELSTUA

Stromsvn. 102, Strømmen. Gamle bord, stoler, bondeting og mye annet gammelt.

Tirsd. - fred. kl. 11-18 og lord. kl. 10-15. Tlf. 63 80 23 55.

Camp.vogn/Tilheng.

Stort salg nå! Hjulet Caravansenter A/S, 1400 Ski. Tlf. 64946375.

Foto - Film

Motta din første
VOKSEFILM
for kun kr. **29⁵⁰**
Aldergr. 18 år.

For mere informasjon - send kupongen til:
TRENDI Postboks 205, 1401 Ski
Tlf 64874475 - Fax 64873355

Navn: .....
Adr: .....
Postnr/sted: .....

Helgejobb som

Miljøarbeider/-terapeut

Vestli bosenter trenger i en periode å styrke personalgruppa på helg. Vi ønsker å knytte til oss deg som har erfaring med arbeid med psykisk utviklingshemmede og som vil jobbe 2. hver (evt. 4. hver) helg. Det kan også være aktuelt med ekstravakter ved sykdom o.s.v.

Vestli bosenter er en heldøgnsbolig normert for 4 beboere og med en botid på ca. 4 år. Vi har for tiden 5 beboere. Målgruppa er unge, psykisk utviklingshemmede uten fysiske tilleggshandikapp. Vi er i første rekke et tilbud til tidligere hjemmeboende som trenger opplæring/botrening før de kan flytte i egen bolig.

Stillingene lønnes etter kvalifikasjoner og ansiennitet for deg med 3- eller 1-årig utdannelse, ellers etter alder. Evne til å arbeide selvstendig og personlig egnethet vil bli vektlagt.

Ønsker du nærmere opplysninger, kan du kontakte Marthe-Kari Harlem, tlf. 22 10 51 13 eller Ingebjørg Mjåland, tlf. 22 21 90 17.

Søknad sendes Stovner bydelstforvaltning, seksjon for funksjonshemmede, Karl Fossums-vei 30, 0985 Oslo innen 10.10.94.

stovner
BYDELSFORVALTNING

Oslo kommune

Grünerløkka
Sofienberg bydelstforvaltning

Distriktsleder

SEFO NR. 29592. Bydel Grünerløkka Sofienberg har ledig en stilling som distriktsleder. Distriktsleder har økonomiansvar, administrativt ansvar og ansvar for utvikling av hjemmebaserte tjenester. Distriktsleder vil ha ansvaret for samarbeid med et privat sykehjem i forhold til bydelsutvalgets vedtak om samordning av hjemmebaserte tjenester og institusjonstjenester.

Vi oppfordrer deg til å søke denne stillingen - du bør ha:

- 3-årig relevant utdanning på høyskolenivå.
- Administrativ/økonomisk utdanning.
- Praktisk erfaring fra tjenester til eldre og funksjonshemmede på ledernivå.
- Dokumentert beslutningsevne.
- Stor arbeidskapasitet og evne til å takle uforutsigbare situasjoner.
- Erfaring med utviklingsarbeid innenfor feltet.

Vi kan tilby:

- En utfordrende jobb som stiller store krav til dine lederegenskaper.
- Muligheter for å drive målrettet arbeid innen eldreomsorgen ved samordning av tjenester.
- Veiledning og medarbeidersamtaler.
- Lønnstrinn 43.

Kontakt avdelingssjef PRO for flere opplysninger, tlf. 22 60 20 20.

Søknad sendes Grünerløkka Sofienberg bydelstforvaltning, postboks 4643 Sofienberg, 0506 Oslo innen 13.10.94.

BIL OG MOTORMARKEDET

Tlf.: 22 72 60 60, KL. 7.00-20.00

Fredag 7.00-16.00 - Lørdag 8.00-13.00

5 innrykk kr. 250

3 innrykk kr. 150. 1 innrykk kr.

75.

0-50.000 kr.

43 mod. Canada Ford m/påmontert kran selges kr. 6000 eller høystb. Tlf. 63829090.

73 Mercedes 220 En eier siden -77, takluke, treinterior, pen bil, rust forskjerm, nytt eksosanl., selges kr 11.500. Tlf. dagt. 67071493, pers.s. 96732885.

77 Volvo 244, selges for kr. 5000. Tlf. 22688740, (16-20).

78 Volvo 244 L, s/v dekk, radio/kass.spiller. Tlf. 22227649.

78 mod. Volvo Pen og bra bil, s/v-dekk, selges høystb. o/kr 11.000. Tlf. 94386516.

79 MB 280 E meget bra stand, selges kr. 43.000 eller byttes i rimelig bil. Tlf. 22302073.

80 mod. Mazda 323 Påkostet masse i senere tid, helt topp bil, 1.4 Sport, 5 gir, selges kr 15.000. Tlf. 22378814 eller mob. 90050158.

80 mod. Saab 900 GLS 5-dørs, soltak, god bil, prisant kr. 18.000. Tlf. 67573779 arb./66981710 p.

80-mod. Granada 2 L, i meget pen og god stand, selges kr. 7000. Tlf. 92023499.

81 BMW 316, 160.000 km., nye s.dekk, hengefeste, alarm, selges høystb. Tlf. 67132904 e. 17.

81 Charade 5 d., blå met., kr. 11.500. 80 VW Passat stv. kr. 9500. 929 Mazda aut., stv., 77 mod., kr. 6900. Tlf. 22271577.

81 Opel Manta 2,0 F, lettm. felg, senket, mye nytt, må sees. Høystbydende over 20.000. Tlf. 64951605.

81 VW Passat 1.6 GLS stv., 186.000 km., selges høystb. Tlf. 22353840.

81 XR3 Masse utstyr, mye nytt, selges kr 29.000. Tlf. 64934715.

81 mod. Honda Accord EX Servo, 5 gir, stereo, god stand. Tlf. 22374513 eller 22615662.

82 VW Polo st.vogn selges ca kr 15.000. Tlf. 22192326 eller mob. 92023620.

82 mod. Opel Kadett 1.3S (75 HK) meget pen og i god stand, gode s/v-hjul, radio/kass.sp, h.feste, lyseblå farve, nye bremses, kr 21.000. Tlf. 22604191, p.søk. 96622584, mob. 94388960.

82 mod. Ford Taunus Bravo st.vogn, aut., selges til høystb. o/kr 4.000. Tlf. 22280662 e. 15.

83 BMW 520i, meget pen og velholdt bil, servo, s/v hjul, h.feste, selges ca. kr. 40.000. Tlf. 63839897.

84-mod. Subaru E10, varebil, gått 55.000 km., hengefeste, selges ferdig reg. kr. 13.000. Tlf. 22494807 e. 17.

85 mod. Suzuki Jeep SJ413 Jx5 speed, cabriolet, hardtop m/vindu, helårsdekk, selges kr 16.000. Tlf. 22604191, p.søk. 96622584, mob. 94388960.

87 Renault 5TL selges kr 32.000. Tlf. dagt. 92049929, e. 16: 64942913.

80 Mazda 929 st.vogn kr 4.500. 79 Ford Taunus, kr 4.000. 76 Polo, kr 3.500. Alfa Bilsenter, Tlf. 22671516, 94336869.

BMW 1800 70 mod. Sjelden, selges ca kr 15.000. Tors/fre kl. 17-20: 67539303 og lør kl. 12-18.

Citroën BX TZi 90 mod., 50.000 m., alt utstyr, meget velholdt. Tlf. 22715807/22715327 e. 16.30.

Citroën CX2500 diesel st.vogn, 83 mod., selges kr 3.500. Tlf. 67974091 eller p.søk. 96673763.

Ford Sierra 85 mod. gått 173.000, 5-gira, 3-dørs, 2 L., selges høystbydende over 35.000. Tlf. 22570574.

Ford Sierra 86 mod. 2 L i, automat, soltak, alum. felger, gått 130.000 km. kr. 50.000. Tlf. 22305617, e. 16.

Honda Accord EX 84 mod., servo, el. vinduer, sentr.lås, s/v dekk. Selges kr. 36.000 ferdig reg. Tlf. 22745813/92056312 e. 15.

Mazda 626 GLX, 84 mod., 136.000 km., el.vindu, sentr.lås, h.feste, stereo, selges kr. 40.000. Tlf. 22614528 /22611700.

Mazda 929 82/83 ny type, 122.000 km., pen bil, orig. el. soltak, rustfri, sportsfelger, s/v dekk, motorvarmer, h.feste, selges kr. 20.500. Tlf. 22641520/92036569.

Mazda 929, blå, 81-mod. st.v., noen feil, men i daglig drift, selges kr. 7000. Tlf. 66917730 e. 16.

Mitsubishi Space Wagon 85 mod., aut., def. girkasse, selges kr. 10.000. Nettopp påkostet kr. 12.000. Nye s/v hjul. Tlf. 22647589.

Nissan Prairie 4x4 86 mod. varebil, vist. august 94, bra stand, selges kr. 34.000. Tlf. 22648006.

Opel Rekord stv. 79 mod., mørk blå, s/v dekk, forholdsvis ny motor kr. 18.000. Tlf. 64938120.

Rambler American 66 mod. Pen bil, selges 15.000/bud. Rambler Classic 65 mod., rest.objekt, selges, gi bud. Tlf. 22685075, 17-21.

Toyota Carina 80 mod. 4-dørs, selges kun kr 8.500. Bra helårsdekk. Pen bil. Tlf. 22302714.

Toyota Corolla 76 modell selges billig. Kjørbar. Tlf. 22613433.

Toyota Cressida 79 mod., s/v dekk, selges kr. 5000. Tlf. 62965533.

Volvo 242, 77 mod. rusten, bra teknisk, daglig drift, selges 3500. Tlf. 22385513, e. 12.

Volvo 245 L, 77-mod., bra stand, s/v.hjul, hengefeste, selges kr. 9500. Tlf. 22172301.

Volvo 245, 82/83 mod. automat, servo, godkj. febr. 94, mye nytt, bør sees, prisant kr. 36.000. Tlf. 33399316, e. 16.

50.000-100.000

86/87 Ford Scorpio 2,0i CL, burg.rød met., luke, h.b.o., kr. 69.000. Tlf. arb./priv. 22157450/22710265.

Chevrolet Blazer S10 st.vogn, 84 mod., sort, nydelig bil, mye nytt, selges høystb. Tlf. 22148835 eller mob. 94380882.

Chrysler Cordoba 75 mod., aut., AC, el.vinduer, el seter, meget pen, ikke rust, selges kr. 65.000. Tlf. 63997818 e. 18.

Opel Senator 2.5i 86 mod., mye utstyr, el. soltak/speil, kjørecomputer, 119 000 km, 2 eiere, pris kr 95.000. Tlf. 94219741.

Peugeot 405 GR 88 mod. 144 000 km, selges kr 65.000. Tlf. 67072768.

Som ny! Togliatti 1500, selges 1/2-pris. Nye piggdekk på felg, h.feste, m.varmer og stereo. Tlf. 22373790 e. 18.

Toyota Camry, 86 mod. strøken, radio/kasset, v/s. hjul, hengefeste, motorvarmer, har gått 150.000 km. alle servicer, rest.objekt, selges, gi bud. Tlf. 22280945.

VW.LT.31 turbodiesel, 1989-mod., 11,8 ccm vare, tilstandsrapport. Tlf. 94259839 el. 64868789.

ØVRIGE TILBUD

IVECO 79-14 88 mod., m/skap og løftelem, selges gunstig v/hurtig avgj. Tlf. 22375102/94389793.

MB 280 SE 108, 1971 mod. servo, automat, el. vindu, treverk m.m. må selges høystbydende. Tlf. 22183910, Bjørn.

KJØPES

1000-30.000 betales kontant for din bil. Jeg reparerer selv. Alt innen defekter/rust. Ring pers.søk.: 96622584/22604191/94388960.

Absolutt alt av tyske, japanske og amerikanske biler kjøpes kont. Henter. Kvæmer Bilsenter, Valhallvn. 3, innkj. fra Shellst. Tlf. 22678490, e. 18: 94260798.

Akkurat nå trenger vi bilen deres. Bet. seriøst kontant for deres brukte bil. Også m/småskader. Alle priskl. Kl. 10-19 tlf. 22630203, mob. 94222919.

Akutt behov for biler inntil kr 10.000. Alt av interesse, gjerne mangellapp, rust, skade. Hurtig oppgj. Tlf. 92036725.

Bil kr. 10.000-300.000. Seriøst. Ø. kjk. snarest. Alt av intr. Kontant betaling. Tlf. 22238913 el. 943-47747.

Bil ønskes kjøpt til min datter, inntil kr 50.000 kontant. Tlf. 22220975.

Brukbar kassevogn eller varebil kjøpes snarest! Kontant og grei handel. Haster! Tlf. 92023499.

Hjelp oss. Kjøper biler fra kr. 0-50.000. Gjeme rust og skader. Alt av interesse. Tlf. 22378027/22372325. (e. 18. 90080775).

Huggebiler/skadebiler kjøpes. Henter omgående. Tlf. 94237732/64950040.

Rimelig bil ønskes kjøpt. Kan være noe rust/defekt. Tlf. dagtid 64943232, 64940260.

MOTORSYKLER

SELGES

78 Harley Davidson 1340 FLH Custom, meget bra sykkel selges. Tlf. 22261040.

Yamaha XJ 750 Seca, 83 mod. Cawasaki Z 650, 1978 mod. Begge syklene er i meget bra stand. Skal selges. Oslo området. Tlf. 90036984.

KJØPES

Brukbar moped eller lett motorsykkel, kjøpes snarest. Tlf. 92023499.

CAMPINGVOGN/HENGERE

SELGES

77 Hobby Prestige 460T m/fortelt. God stand, selges høystb. o/kr 10.000. Tlf. 67079004 e. 17.

Cabby 532 TL m/fortelt, 85 mod., pen, til salgs. Tlf. 67907533, mob. 94413295.

Campingvogn 495 T m/fortelt, 84 mod. selges. Tlf. 67077123.

REKVISITA

SELGES

4 stk. nye dekk på felg (sommer) til Citroën, 4 sommer dekk 165x70 R13, 2 stk. 145 SR 13 sommerdekk. Tlf. 22692837/22694606.

6 piggdekk m/felg, 185 R14 til VW LT m/villing selges kr. 2000. Tlf. 67906265.

Brukt 1600 motor og automat girkasse til Golf LS, den kan prøves i bil. Tlf. 22227958, e. 12.

Granada 2.8i deler 84 mod. selges. Honda Accord motor, interior + div. deler selges. Tlf. 22378814 eller mob. 90050158.

Nesten ny garasjejekk selges billig. Tlf. 22612958.

Ny ubrukt motor og girkasse, til Renault 12, 1977, drivakslar, støtdempere, fjærer, bakrute m.m.m. rimelig til salgs. Tlf. 22291066.

Original Volvo dobbel skiboks, ny pris 14.000, selges. Mobiltilf. 94333156. Persons. 96514240.

Volvo 73 mod. 145, kompl. delebil, 700 kr. 4. Stk. sommerdekk 155-13, til Datsun, 300 kr. Tlf. 67549262.

KJØPES

Brukt varetillenger, kjøpes snarest. Tlf. 92023499.

 Kontaktformidling

Damenes linje
Kontakt-telefonen
MENN SØKER DAMER
NYHET!
Obs! Obs!
GRATIS
annonseinnlegg for
DAMER
på tlf. 22 20 60 87
Anonym/Diskret
18-års grense
Helautomatisk
Tlf: **829-77165**
Kr. 9,18/min Arba 38 34 42 20

 Arbeiderbladet skal ikke gjennom annonser - teletorg eller annet bidra til å formidle betalte seksuelle tjenester, slik som prostitusjon og telesex. Alle annonser som henviser til samtaler gjennom teletorget, er underlagt kontroll fra Televerkets side. Arbeiderbladet forbeholder seg retten til å fjerne annonser som bryter med regelverket.

TELETORGET

ALDRI ALENE!
Hundrevis av kvinner og menn søker kontakt.
Tlf. 829 88073.
Få "feriedrommen" oppfylt, finn en reisepartner allerede i dag!
Tlf. 829 88112.
Manuell kontakttelefon.
Tlf. 22 29 84 10
Hot.Line o.s. kr. 18 pr. min.

 Pratelinjer

Manuell kontakttelefon.
Kvinner i alle aldre søker menn.
Ring nå!!!
829 88250

Dateline a/s
22 20 70 30
18,- pr. min.

Hva med en spennende opplevelse nettopp ikveld?

Ring og hør på invitasjoner fra kontaktsøkende kvinner, par og menn! 100% diskret.
STEVNEMØTET!
829-77142
Helaut. Kr. 9,18/min. Mopas as 22441685.

Spennende treffplass for kvinner & menn

829 77057
KONTAKTTELEFON
KR. 9,18/MIN
ALDERSGRENSE 18 ÅR
829 55155
PRATELINJE
KR. 3,57/MIN
NTM A/S PHONE 22 55 16 76
HAERFJORDSGT. 10, 0273 OSLO

DØGNÅPENT TREFFSTED
829 55063
NY VENN ELLER KJÆRESTE?
kvinner søker menn!!
829 77163 9,18/m.
NIJHOLT, 22410440. 18 ÅR

KONTAKT- ANNONSER

Jeg er en høy middels kraftig mann med skjegg på 48 år som leter etter en kvinnelig samlivspartner. Jeg bor i Bergen. Jeg har gjennomtenkte meninger på de fleste områder, har et godt hode, er nevenyttig, impulsiv, optimistisk, glad, varm og snill. Har svært mange fritidsinteresser som jeg savner en å dele med. Jeg har de fleste materielle goder bl.a. hus, hytte, båt og bil. Jeg røyker en god del men drikker lite.

2157

Jeg er en mann fra Bergen, 44 år ønsker en dame for treff av og til. Jeg har ellers alle interesser, fritid og turer i skog og mark.

2158

Nattens enke skjærer ned over meg, brusen spiller i bakgrunnen melankolsk og deilig. Sitter her og lengter etter den trygge armkroken, kanskje nettopp din? Jeg er kvinne, nettopp 50, høy, slank, stilig, rampete, alt etter som. Trives med meg selv, men savner allikevel noen. Noen er kanskje deg, gutt/mann 45-55 år, fri, selvstendig, høy, slank med glimtet fremdeles i øynene. Bør helst bo i eller rundt Oslo. Kontakt meg så ser vi om kjemien stemmer.

2159

Røykfri dame 54 år søker kontakt med snill ærlig og varm mann 54-60 år, gjerne kraftig og høy. Helst Grenlands området. Hvorfor livet alene? Interesser hjemmet, turer osv. Oppgi telefonnummer. Takk.

2160

Bergens gutt på 23 år ønsker kontakt med jente mellom 20-25 år.

2161

Gutt på 34 år fra Telemark med mange interesser søker jente. Alder bestemmer du selv. Håper du ringer.

2162

Nedre-Telemark. Gift mann 41 år, ungdommelig, slank søker etter en enslig dame i 50 eller 60 årene for hemmelige treff. Jeg liker tykke kvinner så du må gjerne ha noen kilo for mye.

2163

En sommer er over og vi har enda ikke truffet hverandre. Mann, alenefar, 45+, slank, 180 cm, blåøyd og røykfri fra Akershus, spiller Jo Cocker og forbereder seg på høsten. Myke høstkvelder, med levende lys og lengtende lyst. Vil så gjerne ha deg i armkroken, lukte på håret ditt, høre på musikk, gå på kino, på tur, i teater, på konsert og til sengs med deg. Du unge varmlodige kvinne med mot, dristighet, frekkhet, former og myk kvinnelighet, med velt og varme. Skulle ønske du var min. Her. Nå.

2001

Vakker reflektert mann 50 år, bosatt i Oslo søker kontakt med jente som savner en trygg og varm voksen kontakt.

2012

Hei, positiv jente ca 44 år fra Oslo speider etter deg der ute for vennskap eller noe mer. Slik bestemmes heldigvis ikke på forhånd. Etter livserfaring på godt og vondt er jeg i

alle fall ikke firkantet, heller vel i stedet til selvironi og mye humor i hverdagen. «Grip dagen», som det heter. Synes jeg er ålreit både innvendig og utvendig, 165 høy, ofte på slankeren, halv langt lyst hår. Er vel utadventt i utgangspunktet, men ofte stille hvis jeg føler for det. En ettertenksom stund med min trofaste samboer av katterasen gir meg ofte mer enn all verdens show. Musikk er en del av meg. Er glad i naturen, å reise, oppleve andre kulturer. Bor også sammen med min sønn på 19 år, så livet er godt, men savner deg nok, heldigvis. Livet har mange muligheter.

2164

Hei. Jeg vil komme i kontakt med noen i alderen 16-25 år som har gått Sylva kurs, så vi kan samarbeide om å videre utvikle det vi har lært. Greit om du/dere bor i Oslo/Akershus området.

2165

Jeg er en gift mann i 50 årene som er bosatt utenbys, men tilbringer mange kvelder alene i Oslo, derfor søker jeg en moden kvinne i Oslo området som også føler behov for felles hygge i mørke høstkvelder.

2166

Jeg er mann på 52 år fra Oslo. Jeg er høy, kraftig, impulsiv. Jeg er desverre platonisk gift. Håper likevel å møte en kvinne fra 45-55 år. Håper noen der ute vil svare meg. Hei.

2167

Ung, barnløs enke fra Østlandet på 42 år, 167 cm høy, 60 kg, søker venn for å tilbringe helger og ferier sammen med. Har ordnete forhold når det gjelder økonomi og jobb. Det samme bør du har. Stikkord som hederlighet, ærlighet, respekt, toleranse er viktig for meg. Danser du swing og gammeldans er det flott. Jeg er ei ukomplisert gald jente som setter pris på de små gleder i hverdagen.

2168

Oslo. Voksen mann 186 høy og slank som regner seg selv for å være relativ klok og oppgående, søker kontakt med en varm kvinne som vil beholde sin uavhengighet, men som av og til må bryte sammen og tilstå at det hadde vært deilig å få dekket en av sine mest basale behov.

2169

Hei alle Bergens-jenter! Jeg er en gutt på 17 år som er litt sjenert, men ellers grei, tror jeg. Litt om meg selv; jeg er slank, har mørkeblå øyne, mørk blondt hår og bor i Åsane. Resten må du finne ut selv. Jeg kunne tenke å komme i kontakt med en jente mellom 15 og 20 år. Ring da vel.

2170

Jente, 30 år. Grei, ærlig og hyggelig. Søker nye venner og venninner, ca. 30-40 år i Oslo. Interesser er byturer, friluftsliv, hjemmekos og reiser. Håper på mange svar. Klem fra Kreps-jente.

2171

Grei og omtentksom gutt, 55 modell, med et o.k. indre og ytre sies det. Søker og savner en likedan jente som heller ikke greier seg spesielt bra uten humor, nærhet eller godhet i tilværelsen. Oslo, Østfold, Telemark kan være en passende strekning.

2172

Utadventt dame, 60 år, 1.64 høy, medfødt godt humor og romantisk anlagt. Interessene er allsidige, men hjemmet har førstprioritet. Jeg ønsker kontakt med en mann i passende alder. 1.75-1.85 høy, som også er røyk- og rusfri. Ta kontakt.

2173

Jente, snart 40 år, ønsker å treffe menn fra Bergen og resten av landet.

Jeg er 1.67 høy, mørk, har barn, hus og jobb. Glad i dyr, liker å danse, men og å være hjemme. Savner en å dele gleder og sorger med.

2174

Til en jente/dame i 30-års alderen fra Bergen. Jeg er en gutt på 38 år som ønsker kontakt med en naturglad jente, gjerne en alenemor. Jeg liker naturen sommer som vinter, ellers har jeg allsidige interesser. La oss prates for å se om lysten til å treffes kommer. Hei så lenge.

2175

Kristen mann, 40 år, ønsker kontakt med kristen kvinne 25-35 år fra Oslo-området. Har et bra utseende, interessen er å være ute i naturen og å reise. Svar, så får du vite mer.

2176

Bergens-gutt på 32 år, slank, 1.82 høy. Søker slank, høy og pen jente. Jeg er interessert i musikk, reiser, film og idrett. Du bør være selvstendig og gjerne like å trene.

2177

Du kvinne, som har et pent ytre og indre, 30-40 år. Nett, ca 1.60 høy, livslysten, snill, kjærlig, åpen og jordnær. Ja, nettopp du som bor i Oslo-området og trives best i et varmt, harmonisk og fast forhold. Du har godt humor og setter pris på gjensidig ømhet, omtanke, respekt og forståelse. Dessuten er du røykfri, sporty nok, liker hjemmekos med en god middag og levende lys. Friluftsinteressert, liker turer og er samfunnsinteressert. Du verdsetter de nære ting, er åpen for det meste og liker andres barn. Jeg, som er en kjekk, blid og ung helge-pappa på 39 år, har lyst til å bli kjent med deg. Ta i mot utfordringen.

2178

God helg fra en ungdommelig mann på 40 år fra Oslo. Skilt, helge-pappa, middels høy, mørk, slank og røykfri. Til en kvinne som ønsker en ny partner her i livet. Jeg har godt humor, er rolig, snill, erotisk, omtentksom, ærlig, utadventt og ansvarsbevisst. Kan være spontan, energisk, bestemt, målrettet, kreativ, ressurssterk, livsglad, ryddig og renslig. Jeg er nysgjerrig på livet og de gleder vi kan skape sammen. Jeg er huslig, nevenyttig, sporty, glad i naturen, musikk, språk, historie, kunst, kultur, kino, venner, hjemmekos, reiser m.m. Jeg gleder meg hver dag over de små ting her i livet. Ser fram til å høre fra nettopp deg som er impulsiv nok til å ringe.

2179

Jeg er en gutt på 33 år som søker en jente mellom 23 og 33 år for eventuelt varig forhold. Jeg er 1.83 høy, 75 kg, o.k. utseende. Jeg bor på nordvestlandet og har hus og fast jobb. Liker reiser, sport, dyr, barn, kino m.m. Du må være ærlig, snill og helt ferdig med tidligere forhold. Ønsker kun seriøse henvendelser. Håper å høre fra deg.

2180

Jeg er en vill og vågal jente på 28 år. Slank og våger å si pen og med allsidige interesser. Målet i dag er å få venner og venninner i Bergen.

2003

Hyggelig mann på 49 år fra Follo, ønsker å bli kjent med danseglad dame mellom 35 og 45 år. Jeg er bra vedlikeholdt, 1.82 høy og har to barn i huset. Vi bor syd for Oslo, og jeg har en bra jobb. Jeg liker dans, en bedre middag og musikk. Håper du svarer.

2004

Oslo. Jeg er en høy og kraftig mann i begynnelsen av 50 årene. Jeg er ungdommelig og impulsiv, liker å gå ut og reise. Håper det er en der ute som vil svare meg.

2006

Røykfri og ungdommelig mann, ikke over 63 år, ønskes av renslig, sporty og frisk dame på 61 år med godt humor. Ring da vel.

2008

Mannlig kamelon på 1.83 og 79 kg fra Bergen søker make. Jeg er interessert i hjemmehygge framfor en tur på byen, men tar selvsagt en tur en gang i blant. Ellers er jeg opptatt i musikk, medmenneskelighet og turer i skog og mark. Du bør være mellom 33 og 40 år, søt, romantisk, kjærlig og snill. Finnes det et sånt kvinnfolk, så svar.

2010

Jeg er en ungdommelig mann, gift, 40 år, ønsker å få kontakt med en dame mellom 40 og 70 år. Vi kan ha det litt koselig sammen. Vi kan ta turer og kose oss ellers.

2016

Jeg er en gutt på 31 år fra østlandet. Jeg ønsker å treffe en jente mellom 22-37 år som er snill og ærlig. Barn ingen hindring. Jeg har blå øyne, brunt halvlengt hår, har fast jobb og egen leilighet på østlandet. Røyker ikke, er måteholden med alkohol, har allsidige interesser, har en sønn som jeg har hver 14. dag. Jeg er snill og ærlig, og håper å høre fra deg.

2017

Finnes det er snill, ærlig og tillitsfull mann i alderen 37-45 år som har lyst til å bli kjent med en glad Telemarksjente i slutten av 30 årene. Jeg som leter etter deg, er positiv, utadventt, har godt humor og glimt i øyet. Er ellers glad i mennesker, naturen, barn og dyr. Har mange venner og trives sammen med dem, men savner likevel en spesiell som jeg kan gå tur sammen med, spise et romantisk måltid med, sitte i armkroken til og ellers dele sorger og gleder med. Jeg har mye varme og trygghet og gi til den rette. Du bør være seriøs, ansvarsbevisst og ferdig med tidligere forhold. Ønsker du som meg en hånd og holde i? Ring da vel, jeg venter spent på svar, kanskje nettopp fra deg.

2018

Jeg er en ungdommelig mann som søker kontakt med en kvinne mellom 40 og 70 år. Jeg har fylt 40 selv, men jeg føler meg som 20. Jeg er gift og bor i Oslo og søker en kvinne som aksepterer det. Jeg søker et uforpliktende forhold til en god kvinne som ønsker et stabilt, diskre og kanskje en hemmelig venn. Jeg jobber for et herværende flyselskap og har derfor mye fritid utenom vanlige tider. Ring meg hvis du er interessert.

2022

Gutt på 28 år fra Oslo, 1.74 høy, 75 kg. Mørk, kjekk og veltrønet kropp. Søker moden kvinne for uforpliktende treff en gang i blant.

2024

Ønsker å treffe en snill, ærlig mann, som også er glad, gutteaktig, rolig og klok. Bør være født i 40 årene. Akademisk bakgrunn er en fordel, men ikke helt nødvendig dersom du er en samfunnsengasjert person. Jeg er en kvinne født i Skorpionens tegn. Jeg kan til tider føle meg som en 17 åring. Jeg er mørk blond, ca 1.70 høy. Jeg er alene nå, og har to voksne barn. Jeg liker kino, teater, musikk, liker å synge og danse, glad i mennesker, liker grønne planter og god mat. Jeg fordrar ikke rasisme, urettferdighet, vold eller intoleranse. Østlandet med Oslo.

2027

Jeg er en kvinne, 48 år. Mørk, varm, impulsiv. Leter etter en mann fra Oslo, 45-50 år, som er romantisk, glad, ærlig og med glimt i øyet. Kanskje du

også savner en i høstmørket og dele sorger og gleder, sitte i armkroken, nyte god mat, gå turer sammen, danse og reise. Du bør være seriøs, ansvarsbevisst og være ferdig med tidligere forhold. Ønsker du som meg en hånd å holde i, ring da vel. Ikke røykfri.

2028

Gutt fra Bergen, 26 år, 1.77 høy, mørk, blå øyne og slank. Ønsker å bli kjent med en dame for felles glede. En tur på byen og kanskje noe mer. Snakkes vi? Utseende spiller ingen rolle, bare du er 100% ærlig og grei.

2030

Jeg er en varm, impulsiv, snill og romantisk løvinn på 50 år som fremdeles har mye å gi til den rette. Jeg tar en drink og røyker, glad i å danse og lage mat, og ferierer stort sett i syden. Utseende har ikke skremt noen enda. Du mann, som er 45-55 år, som er ærlig, impulsiv, oppmerksom, med glimt i øyet og kan vise følelser i de fleste situasjoner. Liker å overraske og har fremdeles mye av gutten i deg. Plukk opp telefonen, og ring, kanskje kjemien passer. Jeg bor i Oslo-området, håper du gjør det samme.

2031

Jeg er en mann på 48 år. Ønsker en kjæreste som er liten og slank fra Oslo og omegn og som er ferdig med tidligere forhold. En som liker seg hjemme og å spise ute en gang i blant. Har mange interesser, men føler meg ensom og savner en godjente. Alder; fra 48 år eller yngre.

2034

Enslig dame, ønsker på denne måten å finne en venn. Jeg er stille og rolig, kanskje litt beskjeden. Røyker, men er forsiktig med alkohol. Du må være ærlig og til å stole på, ikke under 1.80. 53-58 år, gjerne fra landet, men bosatt i Bergen. Mine interesser er rolige innkvelder, en tur på byen, kino, teater og lignende. Håper å høre fra deg.

2035

En hånd å holde i. Jeg er en dame på 55 år, 1.66 høy og slank. Jeg bor i nærheten av Bergen. Ønsker å bli kjent med en hyggelig, sympatisk og ærlig mann i passende alder. Er glad i å danse og er ikke-røyker. Tar et glass vin ved passende anledninger. Har du lyst til å bli kjent med meg, så ring.

2038

Jeg er en jordnær og ungdommelig mann med mange interesser fra Bergen. Savner en ryddig og ren kvinne i 40 årene, og jeg vil gjerne bli kjent med deg, bare ring. Full diskresjon loves og ønskes.

2039

Interessert i Australia. Jeg ønsker å komme i kontakt med en jente som har en drøm om å ta en tur til det forfjettede land. Landet som ikke bidro til historien, men som lot seg forme av historiske begivenheter i Europa og ble det glemte kontinent. Er du interessert i finne mer ut av hva som skjer på dette kontinentet som vi sjelden hører om i media og politikk, da har vi hvertfall en ting felles. Det kan kanskje bli mer med tiden. Jeg er en gutt på 28 år, 1.75 høy, 70 kg, mørk blond og har et normalt utseende. Jeg bor ca 50 min. utenfor Bergen. Ellers så har jeg forskjellige interesser som foto, turgåing, musikk, fotball. Er du en jordnær person som finner dette interessant å svare på, så ta sjansen.

2040

Ring inn din annonse: TLF. 820 70024

Når du har lest inn din annonse får du oppgitt to koder. Den ene er tallet som skal stå under annonsen i avisen. Den andre er din hemmelige kode som gjør at du er den eneste som kan lytte til svarene på din annonse.

Annonsen som kommer på trykk lørdag 8. oktober – kan du ringe inn helt fram til fredag 7. oktober.

Pris pr. minutt kr. 9,18

Slik svarer du på annonser: TLF. 829 73088

Tast inn det nummeret som står under annonsen du skal svare på.

Følg instruksjonen og les inn ditt svar, ditt navn og telefonnummer.

Pris pr. minutt kr. 9,18

Slik lytter du på svar: TLF. 829 73023

Tast inn tallene som står under annonsen og din personlige kode. Følg instruksjonen du får.

Husk det er kun plass til 9 svar på hver annonse.

Det kan lønne seg å ringe ofte slik at du kan gjøre plass for nye svar.

Pris pr. minutt kr. 9,18

DAGENS SITAT:

En rose er vakker i hvilken hage den enn blomstrer.

(Abdu'l-Baha, perser, 1844-1921.)

NAV N i dag

ARBEIDERBLADETS personaltjeneste er GRATIS. Send oss gjerne meldinger om fødsler, bryllup, sølvbryllup osv. Runde år markerer vi også. Her starter vi på 50 år, og f.o.m. 60 år er hvert 5. år et rundt år. Vi forbeholder oss retten til å forkorte teksten. Innlegg til denne spalten sendes til, **Arbeiderbladet, Boks 1183 Sentrum, 0107 OSLO**, merk konvolutten med «NAV N I DAG».

IDAG

LØRDAG 1. OKTOBER

NAV NEDAG/LØRDAG

Lørdag dag har **Rebekka** og **Remi** navnedag. Betydningen av det hebraiske Rebekka er usikker, mens Remi er en kortform av det latinske Remigius, «rorskar».

NAV NEDAG/SØNDAG

Søndag har **Live** og **Liv** navnedag. Live er en sideform av det norrøne Liv, som betyr «livd, vern».

FØDSELSDAG/LØRDAG

Lørdag er skuespilleren **Walther Matthau** 74 år, tidligere president **Jimmy Carter** 70 år, forfatteren **Finn Carling** 69 år, skuespilleren **Julie Andrews** 59 år, skihopperen **Toralf Engan** 58 år, oboisten **Brynjar Hoff** 54 år, artisten **Yngvar Numme** 50 år, finansminister **Sigbjørn Johnsen** 44 år, maratonløperen **Grete Waitz** 41 år og skihopperen **Roger Ruud** 36 år.

FØDSELSDAG/SØNDAG

Søndag fyller maleren **Knut Frøysaa** 75 år, kunstanmelderen **Eilif Straume** 66 år, forfatteren **Nina Ring Amundsen** 49 år, forfatteren **Svein Rolf Lier** 48 år og rockeartisten **Sting (Gordon Sumner)** 43 år.

DET HENDTE, 1. OKTOBER:

1859: Teksten til **Bjørnstjerne Bjørnsons** nasjonalsang «Ja, vi elsker» ble første gang trykt i Aftenbladet 1. oktober 1859. Fire år senere ble den noe endret, mens den fikk sin endelige form i 1869. Den var tilegnet kongen og skrevet til Stortingets åpning 12. oktober 1859. Melodien, komponert av Bjørnsons fetter **Rikard Nordraak**, ble laget i 1863 eller 1864.

Fra 1820 hadde **Henrik Anker Bjerregaards** «Sønner av Norge» vært benyttet som nasjonalsang. Han hadde vunnet en konkurranse som Selskabet for Norges Vel hadde utlyst. Melodien til den var laget av **Christian Blom**.

1864: Omkring 1840 hadde opplysnings- og skoleforkjemperen **Ole Vig** planer om å reise en sentral folkehøgskole for hele landet et sted i Gudbrandsdalen. Det ble med tanken, men 1. oktober 1864 kunne **Herman Anker** og **Olaus Arvesen** åpne landets første skole i sitt slag på Sagatun ved Hamar. Idegrunnlaget for dette skoleslaget var grundtvigiansk, «den glade kristendom», skapt av den danske prest og salmedikter **N.S.F. Grundtvig**.

1957: Alle stater i Europa var representert da kong **Haakon VII** ble bisatt 1. oktober 1957. Han døde 21. september. Gatene fra Slottet til Slottskapellet på Akershus festning var tettpakket av mennesker som ville gi den folkekjære kongen en siste hilsen denne vakre høstdagen. 3 000 soldater fra alle våpengrener og noen utenlandske avdelinger dannet æresvakt langs kjøreruten.

BRYLLUP

Line Jansen og **Finn Erik Madsen** gifter seg lørdag 1. oktober kl. 15.00 i Drøbak kirke. Adresse for dagen: Skiphelle kurs/feriested, 1444 Skiphelle.

Torill Hammerhaug og **Olaf Holmsen** gifter seg i Nidarosdomen lørdag 1. oktober kl. 14.15. Adresse for dagen: St. Olavs hotell i Trondheim.

80 ÅR

Sokneprest **Gunnar Johnsen**,

Skøyen Terrasse 15, 0276 Oslo, er 80 år søndag 2. oktober.

Gunnar Johnsen er født i Kristiansand. Han ble cand. theol. ved Menighetsfakultetet i 1941, prest samme sted 1942 og ble ordinert i 1945.

Jubilanten var fra 1942 kretssekretær i NKUF Trøndelag, og var deretter tilknyttet Gamlebyen og Vålerenga, først som klokker og hjelpeprest i Gamlebyen fra 1947. I 1960 ble han lektor ved Vahl skole. Han var videre residerende kapellan, senere sokneprest i Vålerenga menighet fram til nådd aldersgrense.

Jubilanten har i tillegg vært prest for Oslo Hospital i årene fra 1947 til 1978, dessuten fra 1981 til 1988. (NTB)

Reidar Brenden i Moen på Ringerike er 80 år torsdag 3. oktober. Han er født i Moen der han hadde sin oppvekst til han som 16-åring måtte ut i arbeidslivet. Gards- og skogsarbeid var på den tida noe de fleste måtte prøve seg på. I 15 år vandret Reidar rundt på gårder og i skogen vinterstid. Ringerike betong ble prøvd noen år, men så reiste han til Oslo. Der han bodde i 30 år og hadde hele tiden Spigerverket som sin arbeidsplass. Som pensjonist flyttet han tilbake til barndomshjemmet. Han og kona har oppdratt tre barn, og familien har økt med både svigerbarn og seks barnebarn. De siste tre år har Reidar bodd alene som enkemann.

Reidar er lun og hyggelig med godt humør, og godt likt av naboer og venner. Sanghumøret hans holdes vedlike med en vise-sang i et muntert lag eller med en tur på frelsesarmeen. At sangen gjør oss unge og glade, er Brenden selv et bevis på.

Dagen skal feires stille og rolig med familien. Vi ønsker mange, nye, gode år og slutter oss til gratulantene.

Hilsen Sæterbakken.

75 ÅR

Pensjonert verksmester i televerket

Erling Helstrøm, Erich Mogensøns v. 20, 0661 Oslo er 75 år lørdag 1. oktober.

Jubilanten er bortreist på dagen.

70 ÅR

Sivilingeniør, tidligere major i Hærens samband, **Lars Rørholt**, Skådalsv. 18 c, 0389 Oslo, er 70 år søndag 2. oktober.

Lars Rørholt er født i Oslo. Han tok realartium ved Ris skole i 1943, og reiste til Sverige i 1944. Videre dro han til England, der han tok sin første officersutdanning. Han tok krigsskolen 1946-48, og ble utdannet sivilingeniør ved NTH, elektrolinjen i 1956. Deretter var han yrkesoffiser i Hærens Samband fram til 1961. Han var videre forsker ved FFI 1961-65 og ved SHAPE Technical Centre i Nederland, senere i Belgia fram til 1983. Han har spesielt vært tilknyttet romfart og romforskning.

Siden 1983 har jublantent vært selvstendig konsulent. (NTB)

60 ÅR

Direktør **Birger Bostad**, Øygaardveien 48, 1340 Bekkestua, er 60 år lørdag 1. oktober.

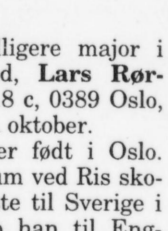
Birger Bostad er født i Skarnes i Sør-Odal. Han ble sivilingeniør ved elektrolinjen ved NTH i 1958 og bedriftsøkonom ved BI 1971.

Bostad var tilknyttet NEBB i Oslo 1959-60, med prosjektering av høyspenningsanlegg. Deretter var han vaktingeniør på Samkjøringens driftsentral i Oslo. I perioden 1963-89 var han ansatt i Årdal og Sunndal Verk, som fusjonerte med Hydro Aluminium i 1986, i flere forskjellige stillinger med ulike arbeidssteder. Fra 1979 var han utbyggingsjef i konsernet med ansvar for bygging av kraftverk og aluminiumsverkene blant annet i Årdal, Høyanger og Tyssedal. Han var også medlem i planutvalget i Norwegian Petroleum Consultants. Fra 1983 til 1987 var han verksdirektør for Sunndal Verk, etter fusjonen direktør i Hydro Energi.

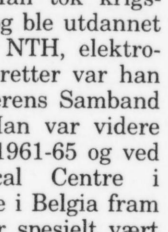
Fra 1989 har jublantent vært adm. direktør for Norges Energi- og verksforbund. Etter sammenslutningen til Energiforsyningens Fellesorganisasjon (ENFO) i januar i år, har han vært direktør for Energiforsyningens Distributørforening innen ENFO.

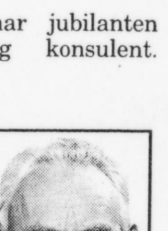
Erling Helstrøm

Lars Rørholt

Gunnar Johnsen

Birger Bostad

TED HANISCH NY ARBEIDSDIREKTØR

Assisterende arbeidsdirektør **Theodor Harald Hanisch** ble i statsråd fredag beskikket som ny arbeidsdirektør etter **Bjartmar Gjerde**.

Hanisch er 47 år gammel.

Han er magister i sosiologi. Tidligere har han vært instituttleder ved Institutt for samfunnsforskning og direktør ved Senter for internasjonal klima- og energipolitisk forskning ved Universitetet i Oslo. Hanisch var statssekretær ved statsministerens kontor 1986-89.

Han begynte i sin nåværende stilling som assisterende arbeidsdirektør i april 1993. (NTB)

Bostad har hatt og har betydelige faglig formanns- og tillitsverv. Han er fra 1990 dessuten medlem av Directing Committee i UNIPED (Den europeiske elverks-union). (NTB)

Rektor **Ole Christian Hov**, Tyrsv. 2, 7130 Brekstad, er 50 år lørdag 1. oktober.

50 ÅR

Finn Hauge er 50 år søndag 2. oktober.

Finn har hele sitt voksne liv vært aktivt med i arbeiderbevegelsen. Han ble fagorganisert i Norsk Elektriker og Kraftstasjons Forbund i 1967, og etter en kort tid var han med i klubbarbeidet i NEBB og deretter aktivt med i Elektromontørenes forening. Det vil ta for mye spalteplass å nevne alle de verv Finn har hatt, men noen bør nevnes:

Nestleder i Elektromontørenes forening i 1976-78. I 1978 ble han ansatt som organisasjonssekretær i den samme fagforening og i 1985 forretningsfører.

I 1992 ble han ansatt som sekretær i Oslo Faglige Samorganisasjon. Denne stillingen hadde han bare i ca. ett år. Da fikk han en henstilling om å søke stillingen som daglig leder av Oslo AOF.

I tillegg til det som her er nevnt har han vært valgt til et utall verv i styrer og utvalg i arbeiderbevegelsens forskjellige organisasjoner.

Finn har mange gode egenskaper. Blant annet er han en god historieforteller og kan i løpet av få minutter få en hvilken som helst «stiv» forsamling til å brøle av latter.

Han har også en litt spesiell hobby, nemlig brodering. Utallige er de bilder han har brodert gjennom årene og som han har gitt som gaver til venner og kjente.

Finn er også styreleder i

Finn Hauge

Yrkesskolens Hybelhus i Oslo. Det blir derfor arrangert en motagelse på Anker hotell, Storgt. 55, førstkommande mandag 3. oktober k. 12.30.

Venner gratulerer og ønsker lykke til i årene som kommer.

LEVER FARLIG MED DIABETES

Mange norske ungdommer skammer seg over å være diabetikere. En del forsøker å skjule sykdommen overfor kamerater og venner, andre unnlater å følge råd fra leger og foreldre fordi de ønsker å markere opposisjon.

Begge delene kan få fatale følger. Jeg kjenner til både dødsfall og alvorlige skader fordi ungdom ikke tar sin diabetes alvorlig nok, sier **Karl Eivind Eriksson** (20) fra Hamar til NTB.

Karl Eivind Eriksson er påtroppende leder i det sentrale ungdomsstyret innenfor Norges Diabetesforbund. Han mener mange ungdommer tar unødige sjanser, og forringer sin egen livskvalitet fordi de mer eller mindre gir blaffen i sin diabetes.

De lever i en berg- og dalbane og utsetter seg selv for fare ved å forsøke å holde sykdommen skjult i kameratflokkene. En mister fort mye av skolens pensum med to følinger hver dag, sier Eriksson. Han håper diabetes ikke lenger skal stemples som «en lite tøff sykdom» blant ungdom.

I ett tilfelle han kjenner, døde en gutt på fisketur. Gutten ble sjøsyk, kastet opp all maten og fikk ikke hjelp fordi han ikke hadde fortalt andre om sykdommen sin. En annen ble blind fordi blodkarene i øynene gikk i stykker på grunn av for høyt blodsukker over lang tid, mens en tredje måtte amputere det ene beinet.

Hvor vanlig denne typen selvfornektelse er, er usikkert. Men jeg har inntrykk av at «alle» kjenner ungdommer som spiller et høyt spill med sin diabetes. Helseerisikoen ved røyking er for eksempel dobbelt så stor for diabetikere.

SNEIK

RING Streik 22 72 61 31

UNDERSKRIFTER FOR VILLMARKA

Oslo og Omland Friluftsråd er bekymret for villmarka. I morgen samles det for tredje søndag i høst inn underskrifter for snarlig vern av Marka på parkeringsplassene. Siden kampanjen startet er det gitt tillatelse til bygging av en skogsbilvei inn i Snellingsrøysa-området. Skogeieren kan få bygge vei på en strekning som bare er av svært liten økonomisk betydning. Friluftsrådet er mildt sagt skuffet over Fylkeslandbruksstyrets beslutning.

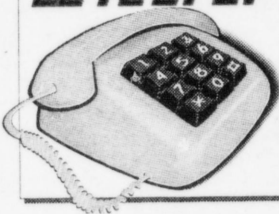
1000-TIPS!

RING
Arbeiderbladets
tipstelefon.

24 TIMER
i døgnet kan du
ringe inn ditt tips.

1000-
kroner betales til
beste tips.

TELEFON
22 72 27 27

«SMUTTHULLET» I OSLOSFJORDEN

Det er verken vernesone eller «smutthull» mellom Nesodden og Oslo, langt mindre en skikkelig 12-milsgrense. Men det skal likesom eksistere ei formell grenselinje i fjorden mellom de to relativt vennligsinne kommunene, visstnok omtrent der Langøyene, Husbergøya og Skjærholmene ligger. I det siste har kommunene brevvekslet om denne grenselinja, ikke fordi Nesoddfolk har dratt hvitting på Oslosida. Heller ikke fordi byfiskere har plukket skjell på Nesoddlendet. Tvertimot. Nesodd-rådmannen er ikke mer Hannibalsson enn at han tilbyr å flytte grensa, slik at øyene, som hovedstaden gjør seg mest nytte av, blir liggende innenfor hovedstadens vernesone i framtida. Nå spør det bare hva fylkesmann Kåre Willoch og politikerne sier.

PRESTE-FARVEL OG FILOSOF I «KAFFEDRAL»

Morgendagens kirketilbud er blant annet disse: Sokneprest Harald Bekken forretter sin siste gudstjeneste som sokneprest i Vålerengen kirke, og menigheten sier takk og alt sånt under den derpå følgende kirkekaffen. Bekken skal nå arbeide ved biskopens kontor. Til Markus kirke kommer filosofen Nina Karin Monsen, som har sagt at katedralen ikke lenger er et sted for undring og tilbedelse, men er blitt en «kaffedra». Nå vil hun tale om Gud.

TURISTHYTTE MED SUKSESS

Katnosedammen Turisthytte er blitt en suksess og har slått alle besøksrekorder, ifølge Oslo og Omegn Turistforening (OOT). I løpet av året som er gått siden den ble åpnet har hytta hatt over 1000 overnattinger. OOT er litt skuffet over at de fleste overnatter i bare ett døgn. Det er jo så mange turmuligheter i området, mener foreningen.

I morgen frister OOT med skaukaffe ved Øyungen i Nordmarka. Et alternativ er en 20 kilometers tur på Krokkskogen, i samarbeid med Ringerike Turistforening. Bussen går fra bussterminalen klokka åtte, i retning Hønefoss.

TOTALBREDDEN PÅ MUSEET

– Det siste året har vi knapt gjort annet enn å bygge nye utstillinger, sukker Norsk Folkemuseum, men er neppe lei seg av den grunn. I oktober skal det vise «totalbredden i museets utstillingstilbud», lyder meldinga, og bredere kan det vel ikke bli! Dessuten er det omvisninger i blant annet Kirkesamlingen, Bysamlingen og Teppeloftet. I morgen starter omvisningen klokka 13 i leketøyutstillingen og i Dukkestuen fra Heja, som tilhørte Thorvald Meyers døtre.

Denne svært sjeldne og svært gamle tredokka fra ca. 1690 finnes ikke på Folkemuseet. Derimot er det mye annet leketøy å se på Bygdøy.

VET DU DET?

1. Følger med både her og der?
2. Hva er en dervisj?
3. I hvilken verdensdel ligger Fidji?

4. I hvilket land vil du plassere Dom Helder Camara?
5. Hva kalles den nord-amerikanske bisoksen?
6. Hva er panegyrikk?
7. Hvor kommer biler med nasjonalitetsmerket M fra?
8. Er leopard og panter samme dyreart?
9. I hvilket fylke ligger

10. I hvilket forbund er Alf Skjeseth leder?
- Harestua?
Norsk Journalistlag.
er svart) (9) Oppland (10)
Malta (8) Ja, (parten)
anla (4) Brasil (5) Buffalo
Islamisk retning (3) Ose-
«Tigger», tilh. religjøs
Hans Olav Østgaard (2)
(1) Overvåkingssef

LØRDAG
1.
OKTOBER

ØSTAFJELLS I DAG

Nordvestlig frisk bris utsatte steder, oppklaring fra vest og minkende nordvestlig bris og pent vær. Uendret temperatur.

DE NESTE FIRE DØGN

Finnmark og Troms: Først i perioden frisk vestlig bris, kuling på kysten, minkende. Skiftende skydekke og enkelte sludd- eller snøbyger.

Nordland: Først i perioden minkende vestlig bris, avtagende bygeaktivitet og perioder med sol. Senere frisk nordøstlig bris og regn av og til, snø i høyere strøk. Kjølig.

Trøndelag, Møre og Romsdal: Nordvestlig bris, som dreier nord og øker til kuling. Regn- eller regnbyger en stor del av perioden, snø i høyere strøk. Kjølig.

Vest-Norge sør for Stad: Overveiende bris omkring nord, etter hvert økende til kuling utsatte steder. Regn, senere enkelte regnbyger, snøbyger i høyere strøk. Kjølig.

Det østafjellske, fjellet i Sør-Norge: Skiftende bris. Helt først i perioden noe sol. Senere regn eller regnbyger, snøbyger i fjellet. Sist i perioden avtagende bygeaktivitet og perioder med sol, særlig i sørlige strøk.

TEMPERATURER I GÅR

Oslo:	regn	4
Bergen:	skyet	5
Trondheim:	skyet	7
Bodø:	regn	6
Tromsø:	skyet	5
London:	skyet	14
Paris:	pent	21
Berlin:	skyet	15
Athen:	pent	30
Roma:	tåkedis	25
Kanariøyene:	skyet	25

I DAG

SOL OG TIDEVANN

I dag sto sola opp i Oslo kl. 06.22 og går ned 17.51. Dagen er 7 timer og 22 min. kortere enn ved sommersol-
verv. I Oslo er det flo. 02.26 og 14.33, fjære kl. 08.01 og 20.25.

VÆRET

AU-AU!

– Du sitter på handa mi! hylte Boris Jeltsin, da kona Naina prøvde å få plass sammen med ham i hagehusken. Et besøk hos en vanlig familie hørte med under det russiske presidentparets opphold i USA. Om ikke annet, fikk iallfall familien Gruen i Seattle bevis for at presidenter på mange måter er helt vanlige mennesker... (AP-foto)

OSLO PELSSENTER

Høstens lekre
ULLKÅPER MED PELS
Introduksjons-
tilbud 1980-

Lekre microfiber
KÅPER MED PELSFOR

NAPPAKÅPER OG
JAKKER
Fra 1595-

Elegante
MINKÅPER . 19980-

Reparasjon
Rens
Omsøm

Oslo pelscenter etter
Langedahl pels

TORGTT. 9 v/ELDORADO. 0181 OSLOTLF. 22 42 14 97

OVER 100
KONSERTER
I KØ

SIDE 22-23

Willie Nelsons konsert 20. oktober er forlengst utsolgt.

Arbeiderbladet
LØRDAG
SØNDAG

LØRDAG 1. OKTOBER 1994

FOTO: ELIN HØYLAND

DE VILLE
VINENE

MIDTEN

Sommeren
er over...

**TID
FOR DE
POLITISKE
RITUALENE**

I dag reiser stortingsløven seg. Øvrigheten bruser med fjærene. Stortinget konstitueres og åpnes med pomp og prakt mandag. Det er de viktigste rituelle handlinger i vårt demokrati som utøves. Spørsmålet er om de politiske ritualene er blitt symbolske etterlevninger.

Anita Hegerland

-ALTETENDE

SIDE 15

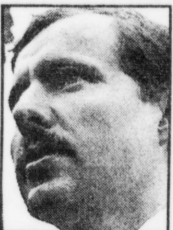
T UKE- TOPPEN

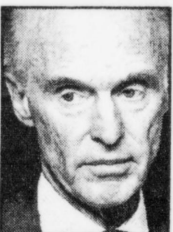
1. SISSEL KYRKJEBØ
Betalte 600 kroner i skatt til Bergen i fjor.
Juryen: Hun beholder sølvet i strupen.

2. OSCAR D. HILLGAAR
Fridemokraten som sender ny invitasjon til Vladimir Sjirinovskij.
Juryen: Som vi sa sist uke, Norge holder seg med egne klovner.

3. ERIK BLÜCHER
Nynazist som selger «viking»rock.
Juryen: Næmmen – rock'en har jo afro-amerikanske røtter!

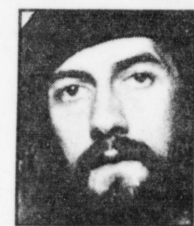

4. FRED OLSEN
Rederen som sier verden ikke ble sivilisert ved sverd, men gjennom viten.
Juryen: Det **vet** vi jo.

5. WILLY HAUGLI
Politimesteren som forsvarer den brutale aksjonen ved puppebaren Lido Go Go.
Juryen: Igjen slår han seg for brystene.

SANGER FOR UKA

Mick Fleetwood

Willy

Duetter vi gjerne skulle hørt denne uka:

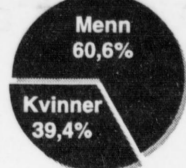
- 1. Somebody's Gonna Get Their Head Kicked In Tonight**
Fleetwood Mac og Willy Haugli
- 2. Kissin' In The Back Row Of The Movies**
The Drifters og Rita Westvik
- 3. Dancing Naked In The Rain**
Blue Pearl og Alle Menn-pikene
- 4. I'm Your Man**
Leonard Cohen og Thorvald Stoltenberg
- 5. Kan du låne bort en femmer?**
Vidar Sandbeck og Lillebror Sande Larsen

Dette er Stortinget

Gjenvolgt	93
Nye representanter	72
Partigruppene på Stortinget	Antall repr. Andel kvinner
A	67 49%
Sp	32 44%
H	28 29%
KrF	13 39%
SV	13 31%
Frp	10 10%
V	1 0%
RV	1 0%

Andel menn og kvinner totalt

Representantenes gjennomsnittsalder (Ved periodens begynnelse)	
1993	45,8
1973	48,8
1961	53,8

DAG KONSTITUERES Stortinget. Det skjer i dag fordi det står i grunnloven: «Stortinget sammentræder i Almindelighet den første Søndag i October Maaned hvert Aar».

Et viktig rituale i vårt demokrati er at de folkevalgte selv konstituerer Stortinget. Stortingspresidenten, som rangerer nest etter kongen, gir senere i dag melding til Slottet om at Stortinget er konstituert.

Deretter skjer den høytidelige åpningen på mandag. Da vil gardistene og andre soldater ta oppstilling i stramt geledd mellom Stortinget og Slottet. Mandag formiddag klokka 13.00 vil kong Harald V ankomme sammen med dronningen og kronprinsen.

Symbolikken understreker vår konstitusjon, de grunnleggende reglene for hvordan en stat skal styres. Et av de viktigste prinsippene er folkesuvereniteten; at folket har rett til å styre seg selv gjennom sine folkevalgte.

Trontalen

Iført hærens gallauniform skrider kongen inn over det mørkerøde tepet i Stortingssalen, der stortingsrepresentantene og regjeringen står oppreist, og mottar trontalen fra regjeringssjef Gro Harlem Brundtland.

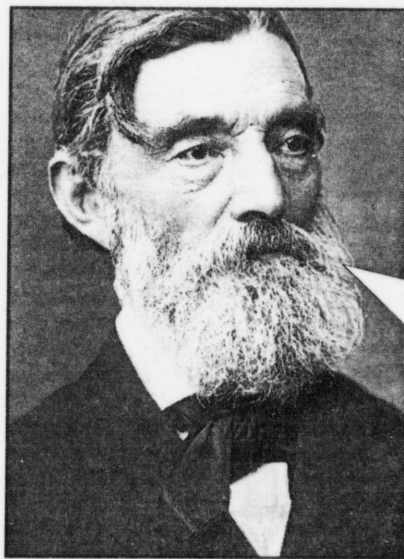
Kongen leser opp trontalen, som inneholder regjeringens programmerklæring for kommende år. Deretter vil det yngste medlemmet i regjeringen lese beretningen om rikets tilstand, tradisjonen tro på konservativt nynorsk enten det er oslogutten Jens Stoltenberg eller setesdølen Grete Faremo som må utføre oppgaven.

Trontaledebatten

Noen dager etter holdes trontaledebatten, som alltid er den første stortingsdebatten i hver sesjon. Dette er en av de sjeldne debatter i Stortinget der politikerne i større grad enn andre debatter får anledning til å lufte sine generelle politiske visjoner og ideer.

Dermed er et nytt stortingsår i gang. Ifølge grunnloven skal regjeringen innen fire dager etter åpningen legge fram sitt forslag til statsbudsjett, stortingsproposisjon nr. 1, også kalt «den gule bok». Finansministeren holder sin redegjørelse, den såkalte finanstalen som er en del av grunn-

I disse dager utøves de sterkeste og viktigste rituelle handlinger for vårt demokratiske styre. Ved åpningen av Stortinget, bruker øvrigheten høytidelig med fjærene, men i bakgrunnen lurer spørsmålet om de politiske ritualer er symbolske etterlevninger.

All makt i denne sal?

– Makta i denne sal er ikkje sjølv-sagd. Mi overtiding er at vi snart med ein heilt annan konsekvens og kraft må samle oss om å styrke Stortingets

«All makt skal samles i denne sal.»

Stortingsrepresentant Johan Sverdrup, 1872

stilling i systemet, sa stortingsrepresentant Einar Førde i 1985.

Da var Stortinget samlet for å diskutere og trekke lærdommer av det ti år lange forskningsprosjektet Maktutredningen. Selv om utredningens konklusjoner ikke var entydige, hersket det liten tvil om at Stortingets maktposisjon var svekket. «Stortinget var blitt et viljeløst «sandpåstrøingsorgan» for beslutninger som ble fattet i det korporative forhandlingsystemet», skriver statsviter Jostein Ryssevik i læreboken «I samfunnet».

En sikker lærdom fra historien er at forholdet mellom statsmaktene ikke er fastlagt en gang for alle. Spørsmålet er ikke om, men når den neste stortingsreformen skjer.

laget for den senere finansdebatten.

Samtidig legger regjeringen fram en orientering om hvordan den ventet at landets økonomi vil utvikle seg i det neste budsjettåret, stortingsmelding nr. 1.

Stridigheter

Slik har ritualet blitt utført år etter år, under Kong Haakon VII, Kong Olav V og kong Harald V, men så velldig gammelt er dette ritualet ikke.

I Stortingets barndom var repre-

SYMBOL

1 «Det tilkommer Stortinget at give og ophæve Love...»

Regjeringen
Lovforslag blir oftest tatt opp av regjeringen på eget initiativ. Ofte utnevnes et eget utvalg til å utrede saken.

Utvalg utreder saken
Ekspertene og andre representanter lager en utredning (ofte en NOU), som berørte parter kan uttale seg om.

Fagkomiteen behandler
Fagkomiteen behandler saken grundig, før endelig vedtak blir gjort i Odelsting/Lagting.

Representantene kan også ta opp lovforslag på egen hånd, såkalt privat lovforslag, el. dok. 8-forslag.

Behandles i Statsråd
Departementet utarbeider en melding/proposisjon som sendes til stortinget via statsråd (regjeringen).

Storingsrepresentant

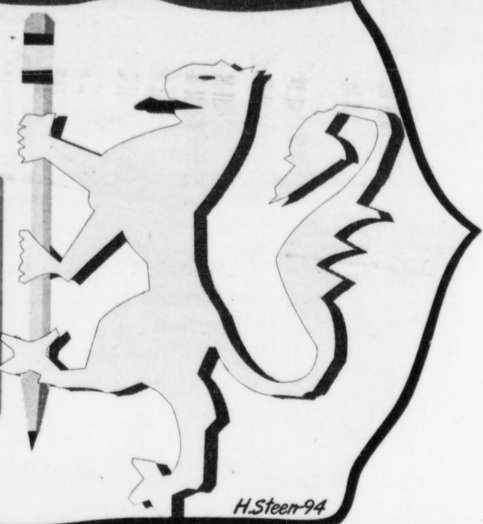
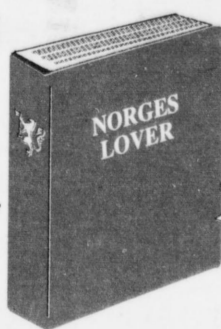
Sendes

på høring

Departementet lager melding

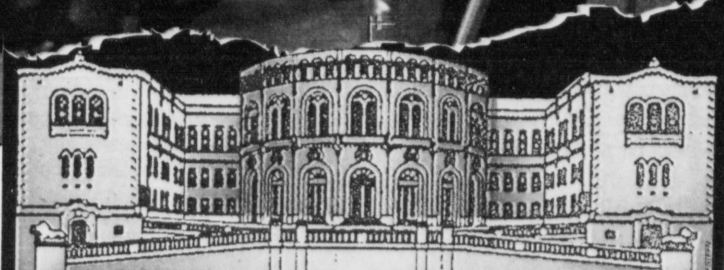
NOU

H.Steen-94

Mandag vil Kong Harald V ankomme Stortinget sammen med dronningen og kronprinsen og lese opp Trontalen, regjeringens programerklæring for kommende år, for de folkevalgte.

SØKELYS PÅ STORTINGET

I DAG konstitueres Stortinget. Mandag blir det høytidelig åpnet av kong Harald. I denne serien setter vi søkelyset på vår nasjonalforsamling, med spørsmålet: Er Stortinget overmodent for reformer? MANDAG avsløres representantenes eget syn på sin arbeidssituasjon.

Henrik Steen

Mona Jacobsen

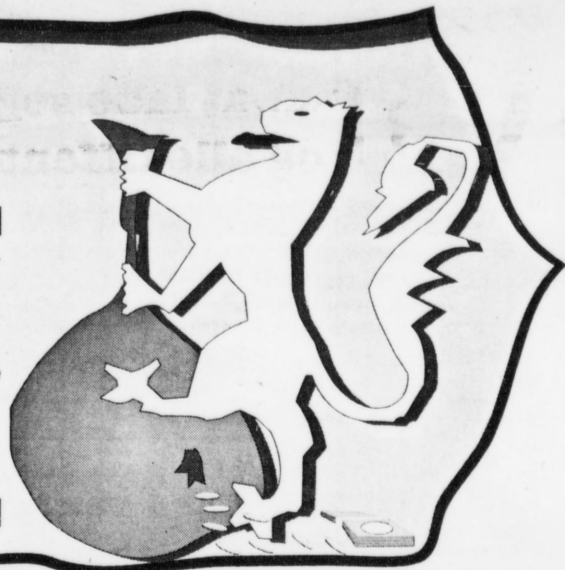
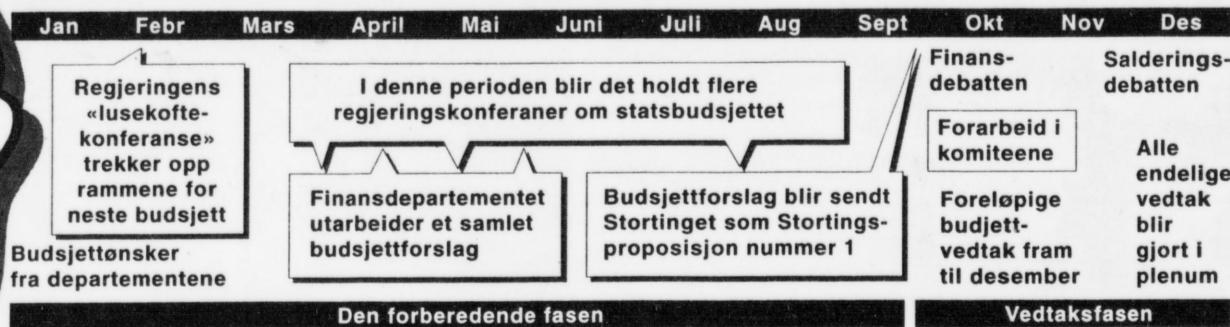
SOM GJØR
JOB BEN SIN

LER

2

«Det tilkommer Stortinget at bevilge de til Statsutgifterne fornødne Pengesumme...»

POLITISK

DRAGKAMP ELLER

SPILL

FOR GALLERIET

Stortinget bruker så og si hele høstsesjonen på å behandle statsbudsjettet. Likevel er det minimale endringer som blir gjort. Målt i kroner skiller det vanligvis mindre enn en prosent mellom regjeringens forslag og stortingsvedtaket. Spill for galleriet, sier noen. En reell politisk dragkamp, sier andre.

STATSBUDSJETTET ER den mest omfattende saken Stortinget behandler. Hvert år i begynnelsen av oktober, legger regjeringen fram et forslag til statsbudsjett for Stortinget. Det inneholder en samlet oversikt over inntektene og utgiftene staten har, og fastlegger rammene for statens virksomhet kommende år. I følge Grunnloven er det Stortinget som har den bestemmende myndighet over statens finanser.

Kutter tre uker

Det går to og en halv måned fra Stortinget får forslaget til statsbudsjett til et saldert budsjett foreligger. I mellomtiden foregår en inngående gjennomgang. Alle fagkomiteene blir involvert, en rekke innstillinger blir skrevet, mange debatter blir gjennomført og det blir avholdt mellom 500 og 1000 avstemninger.

I år er budsjettbehandlingen kuttet med tre uker. Det er bestemt at Stortinget skal ha møtefri fra 11. til 29. oktober for at representantene skal drive EU-kamp. Dermed blir debattene basert på komiteenes budsjettinnstillinger framskyndet og vil være unnagjort tre uker tidligere enn normalt.

«Lusekoftemøtet»

Regjeringens arbeid med statsbudsjettet innledes vanligvis med det tradisjonsrike «lusekoftemøtet» på Hadeland i februar/mars. Her blir de viktigste politiske målsettingene og de økonomiske rammene for neste års budsjett trukket opp. Disse grunnlinjene blir videre bearbeidet utover våren i nært samarbeid med Finansdepartementet.

Samtidig med forberedelsene i regjeringen og Finansdepartementet, utarbeider de ulike statsinstitusjonene og etatene, som f.eks. NSB, universitetene, skattedirektøren og NRK, sine budsjettønsker. Ønskene sendes til de respektive fagdepartementene, som setter opp et samlet budsjett for hele fagområdet. På basis av de enkelte fagbudsjettene og regjeringens rammer utarbeider Finansdepartementet et samlet budsjettforslag. Innen fire dager etter Stortingets åpning rede-

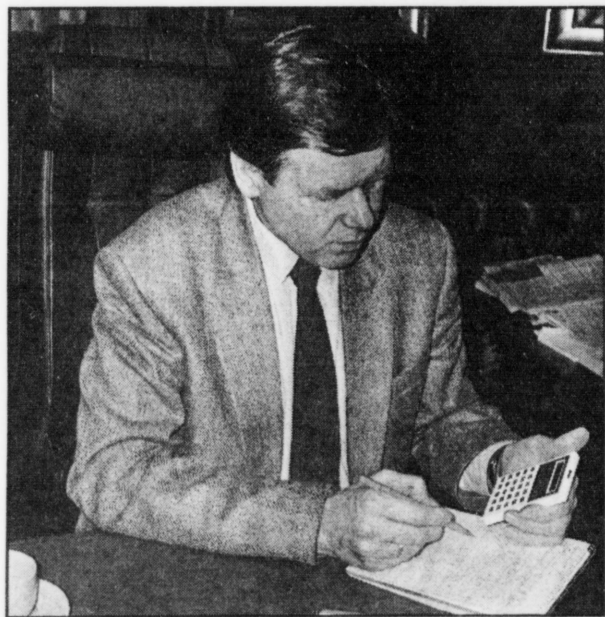

gjør finansministeren for forslaget –han holder den såkalte finanstalen. Denne talen legger grunnlaget for for den senere finansdebatten.

Kryr av detaljer

Budsjettbehandlingen i Stortinget begynner i komiteene. Hver fagkomite får ansvar for de delene av budsjettet som berører deres eget fagområde. Komiteenes innstillinger kryr av detaljer. I inneværende års budsjett kan vi for eksempel lese at et mindretall i næringskomiteen foreslo en økning på 15,000 kroner i tilskudd til Norsk Kaninavlslforbund. Finanskomiteen har ansvaret for å samordne komiteenes arbeid.

I slutten av oktober legger finanskomiteen fram finansinnstillingen, en foreløpig innstilling om hovedtrekkene i regjeringens økonomiske opplegg. Dermed starter Stortinget sin årlige finansdebatt. I denne debatten får

Tidligere finansminister Gunnar Berge foretar den siste finregningen før budsjettforslaget går i trykken. (Foto: Arne Halvorsen)

Arne Skauge poserte villig med sparegrisen da han presenterte forslaget til statsbudsjett i 1990. (Foto: Mimsy Møller)

Tidligere finansminister Per Kleppe vokter på statsbudsjettforslaget for 1980. Tross hemmeligholdelsen siver det alltid ut noen lekkasjer av bagen for finanstalen. (Foto: Th. Skotaam)

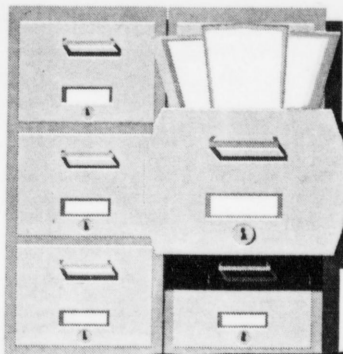
3

«...at lade seg forelægge Statsraadets protokoller og alle Offentlige indberetninger og papir»

Riksrett

Riksretten er en særdomstol som utelukkende har til oppgave å dømme medlemmer av Storting, Regjeringen eller Høyesterett. Vi har hatt åtte riksrettsaker siden 1814 mot regjeringsmedlemmer. Odelstinget avgjør om det skal reises tiltale. Retten består av lagtingmedlemmer og høyesterett.

Høyesterett
+ Lagting
= Riksrett

Kontroll- og konstitusjonskomiteen

Den nye kontroll- og konstitusjonskomiteen er tiltenkt en nøkkelrolle i Stortingets kontroll av regjeringen og forvaltningen. Mens alle andre saker begrenser seg til å behandle saker den har fått oversendt fra Stortinget, kan kontrollkomiteen granske saker på eget initiativ.

Sivilombudsmannen

Stortingets ombudsmann for forvaltningen skal sikre at det enkelte samfunnsmedlem ikke lider urett i forvaltningen.

H.Steen-94

ET ENEVELDIG KONGESTYRE?

«Kongen velger selv et råd av stemmeberettigede norske borgere», står det i Norges grunnlov. Men det stemmer jo ikke.

DERSOM EN innbygger på Haiti studerer vårt demokrati ved å lese Norges grunnlov, ville vedkommende sannsynligvis prise seg lykkelig over å bo på Haiti.

I Grunnloven står det nemlig mye rart. Vår skrevne konstitusjon har ikke endret seg i takt med den konstitusjonelle praksis.

Misvisende

I 1814 hadde grunnlovsfedrene foran seg lignende grunnlovskodokumenter fra USA, Frankrike, Nederland og Spania. De var alle igjen inspirert av den franske filosofen Montesquieus bok «Lovens Ånd» om maktdelegering og maktbalanseprinsippet, som betyr at makten må deles mellom flere som kan kontrollere hverandre.

Ut fra dette, ble Norges grunnlov skrevet i noen hektiske vruker i 1814 av Eidsvollsmennene (det var ingen kvinner med). Uten disse internasjonale inspirasjonskilder, ville det neppe vært mulig å forme Norges grunnlov slik den ble vedtatt etter kort tid 17. mai 1814.

Dengang var det en meget moderne grunnlov. Det er den ikke lenger. Tvert imot vil vår innbygger på Haiti få et direkte misvisende bilde av Norges demokrati ved å lese grunnloven.

Kongemakt?

Vår skrevne konstitusjon gir kongen rett til å selv velge et statsråd, gir all utøvende makt til kongen, rett til å ta initiativet til nye lover, rett til å hindre Stortingets lover i inntil seks år. Slik står det, men virkeligheten er en annen.

For eksempel ble parlamentarismen innført i Norge gjennom dramatiske hendelser i 1884. Johan Sverdrups regjeringdannelse markerte overføringen til en ny konstitusjonell praksis, uten at det har satt spor i grunnloven.

Gitt avkall

Parlamentarismestriden i 1880-årene handlet i stor grad om hvilket av de to hovedprinsippene som skulle settes høyest, maktdelegeringsprinsippet eller folkesuverenitetsprinsippet.

Venstre-opposisjonen ved Johan Sverdrup anførte at folket var grunnlaget for all makt. Regjeringen måtte forankres i stortingsflertallet.

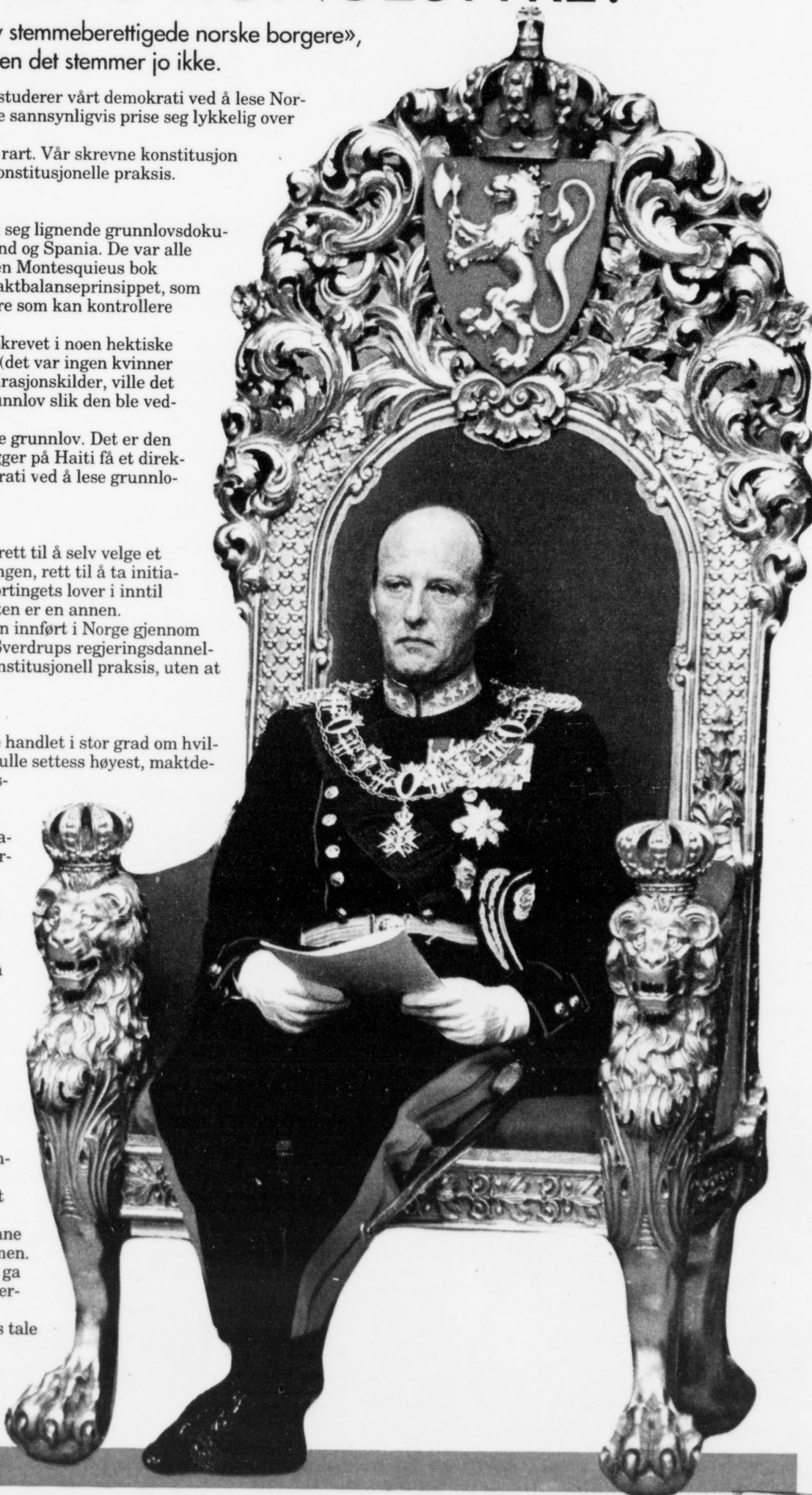
Det har ikke blitt formulert i Grunnloven, men blitt konstitusjonell praksis. Kongehusets nøytralitet har også blitt praksis. Både kong Haakon VII og kong Olav V ga helt avkall på å blande seg inn i politiske avgjørelser. Det samme gjør kong Harald V. Å gi avkall på sin egen makt, har også trolig vært nødvendig for å beholde sin posisjon som et samlende nasjonalt symbol.

Noen unntak

Noen ganger i nyere tid har kongens personlige standpunkt grepet avgjørende inn i den politiske utviklingen. Fra kong Haakons tid er to eksempler blitt historiske.

I januar 1928 hadde forsøk på å danne borgelig samlingsregjering brutt sammen. Uventet, og mot statsministerens råd, ga kongen regjeringsoppdraget til Arbeiderpartiet.

Et annet eksempel er kong Haakons tale i statsråd 10. april 1940. Da erklærte han at han ikke kunne oppfylle tyskernes krav om å utnevne Vidkun Quisling til statsminister, fordi han visste at Quisling ikke hadde tillit i folket eller i Stortinget.

Lusekoftene er et like fast innslag som kravet om å vise moderasjon på regjeringens årlige budsjettkonferanser.

partiene anledning til å drøfte regjeringens økonomiske politikk og omfanget av statens inntekter og utgifter. To hele dager går med, men debatten ender ikke med noe formelt budsjettvedtak.

Bittesmå endringer

I perioden som følger, arbeider fagkomiteene med hver sin del av statsbudsjettet. Komiteene samler så langt det er mulig sine budsjettforslag i én innstilling, men det fremmes også en rekke mindretallsforslag.

De enkelte komiteenes innstilling blir etter hvert behandlet i Stortingets plenum. Etter å ha debattert og votert over innstillingene og de framsatte forslagene fatter Stortinget et foreløpig vedtak. De endelige vedtakene av neste års budsjett blir gjort i forbindelse med den såkalte salderingsdebatten, som finner sted i midten av desember. Når Stortinget har fattet dette vedtaket, er statsbudsjettet for det kommende året endelig i havn. Stortingsrepresentantene kan ta juleferie etter en lang og inngående budsjettbehandling, som resulterer i at de godtar regjeringens opprinnelige forslag med noen bittesmå endringer.

DISSE FEM PERSONER INSPIRERER MEG MEST

JEG
BØYER MEG

I STØVET

KIM
SMAGE,
forfatter

1. Inger Harrington, journalist og sjø-kvinne

– Solgte alt hun eide på auksjon og reiste til Brasil for å jobbe med gatebarn. En modig kvinne som var villig til å bryte alle bånd for å vie livet til en sak hun brenner for.

2. William Nygaard, forlagssjef

– For det mot han viste ved å utgi De sataniske vers – noe mange av hans utenlandske kolleger ikke våget. Og det arbeid han har gjort i Forfatterforeningen i kampen for ytringsfrihet.

3. Daisy Schjeldrup, forfatter

– En forfatter, oversetter og kvinneaktivist

som jeg setter meget høyt. På sine eldre dager har hun også vært aktiv i politisk arbeid.

4. Paven og hans like

– Religiøse fundamentalister som forener makt og dumhet setter jeg pris på – de får meg til å engasjere meg og virkelig slå gnister når det trengs! Så jeg er glad ikke for hva de gjør og står for, men for at de provoserer fram mitt engasjement!!!

5. Eva Lundgren, forfatter

– En modig kvinne som står på motsatt side av de jeg nevnte i forrige punkt og som deler mitt syn på religiøse fundamentalister og deres virke.

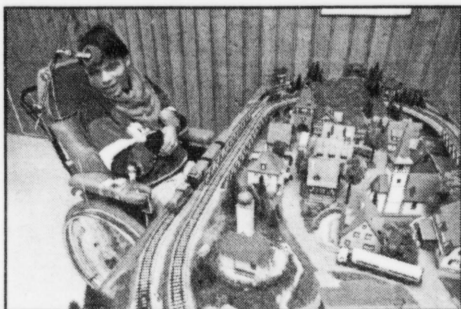
BEST PÅ LIK

Russerne får balsamerings-jobben...

De har tapt stjernekrigen, mesteparten av sin våpenmakt og kommunismen, men det tidligere Sovjetunionen er fremdeles verdensmestere i å bevare sine lik. En skryteliste med klientskilt som Lenin, Stalin og Vietnams Ho Chi Minh, ga russerne jobben med å balsamere Nord-Koreas sol, Kim Il Sung. Men tidene har forandret seg. Nordko-

reanerne må betale i dyre dommer for arbeidet, som tidligere var gratis for Sovjetunionens yndlings-stater.

Pål André styrer modelltog med en hodebryter. Han har mest nytte av bryterne til å kontrollere hjelpemidler, men med moderne læringsmetoder har teknologien også fått tungt utviklingshemmede til å «våkne» opp.

D

ET ER spesialpedagogene Espen Ursin og Svein Lillestølen ved Åsen Voksenopplæringscenter og psykolog Knut Slåtta ved Ragna Ringdals dag-senter som har drevet fram ideen.

Hjelpemidlene er teknisk sett svært enkle. De består av brytere som kobles til elektrisk utstyr, som lys- eller lydeffekter. Disse styres av en kontrollenhet, som regulerer hvor lenge effektene skal være før de slås av. Målet er å forbedre utviklingshemmedes evne til å foreta handlinger selv, og å lære dem sammenhengen mellom årsak og virkning.

Forstå sammenheng

– Det hele bygger på at elektrisk utstyr reagerer øyeblikkelig og tydelig. Derfor kan brukeren forstå at det er han selv som har utløst effekten. Et av de største problemene i arbeid med mennesker med sterk utviklingshemming er nemlig at de har vanskelig for å se sammenhengen mellom det de gjør og det som skjer rundt dem. De blir tilskuere til sitt eget liv, sier spesialpedagog Espen Ursin.

En vanlig framgangsmåte i opplæringen er å presentere den utviklingshemmede for en bryter som utløser en tydelig og attraktiv effekt. Effekten varer i noen sekunder før den slår seg av automatisk. Handlingen må gjentas for å frambringe effekten på nytt.

– I utgangspunktet vil berøringen av bryteren kanskje være tilfeldig, men etterhvert vil personen få et mer bevisst forhold til det som skjer. Handlingene blir viljestyrte, og det er en forutsetning for videre læring, sier psykolog Knut Slåtta.

Feil diagnose

«Anne» er en av personene som har fått et bedre liv på grunn av de moderne metodene. Hun bor i en liten kommune i østlandsområdet. Anne er tilnærmet blind og språkløs. Det eneste hun kan bevege er hodet. Foreldrene hennes ønsket at hun skulle få voksenopplæring, men kommunelegen mente at hun ikke var opplæringsdyktig. På grunnlag av legens erklæring avsto skolesjefen søknaden fra foreldrene.

For å undersøke Annes evne til læring og viljestyrt handling fikk hun montert en hodebryter på rullestolen. Den ble koblet til en kassettpiller og lysorgel, slik at musikk og lys sto på i ti sekunder etter at det

ble trykket på bryteren.

– Det ble en forbløffende opplevelse. Etter noen få tilfeldige berøringer var det som om noe begynte å demre for henne. Hun begynte å kaste hodet mot siden, og hun smilte og så fornøyd ut. Hun forsto sammenhengen mellom bryteren og musikken, og hadde på to minutter motbevisst legens påstand om at hun ikke var opplæringsdyktig, forteller Slåtta.

Fikk plass

Etterpå fikk Anne voksenopplæring. Hun har lært å ta i bruk hodebevegelsen for å gi signaler til andre. Ved hjelp av brytere kan hun styre sitt eget musikkkanlegg. Dessuten kan hun delta i matlaging, ved at hun styrer mixmasteren med en bryter.

– Historien om Anne viser at vi må være forsiktig med å trekke raske slutninger om hvilke muligheter den enkelte har. Personer med store fysiske handicap vil ofte bli undervurdert for sin læreevne og utviklingsmuligheter. Det er dessverre slik at fagmiljøene rundt om i landet fremdeles har svært begrenset kunnskap om hvilke muligheter som finnes for denne gruppen mennesker, mener Slåtta.

«Brytotek»

Slåtta, Ursin og Lillestølen har arbeidet med å utarbeide metodikk og hjelpemidler for utviklingshemmede siden 1988. De har samlet hjelpemidlene i et «Brytotek». «Brytoteket» er Nordens eneste. Her utføres kartlegging av behov, brytertilpassing og veiledning.

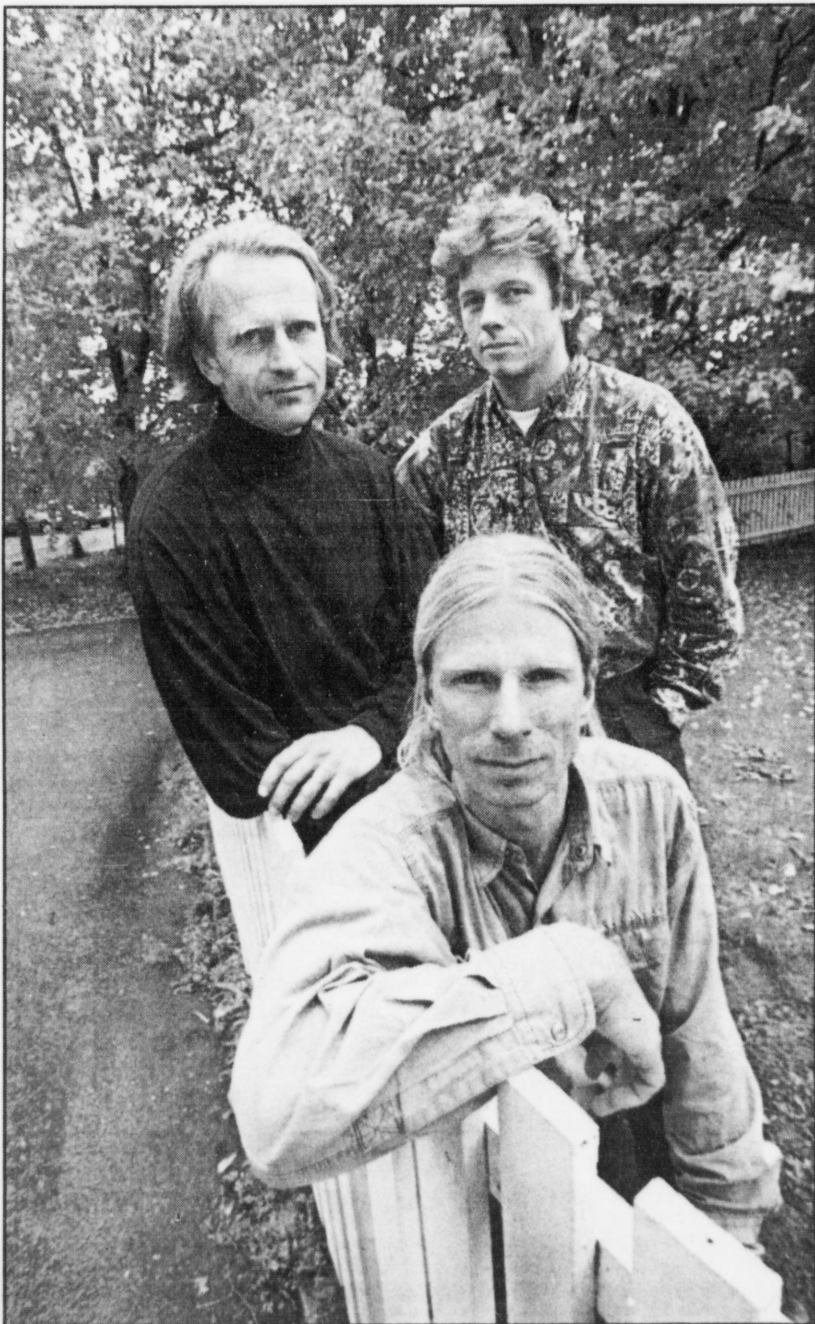
– Målet er å hjelpe sterkt funksjonshemmede til økt mestring. Vi ser at den type tjenester vi gir her er sterkt etterspurt, og vi forsøker å propagandere for at lignende tjenester bør bygges opp rundt i landet, sier Svein Lillestølen.

Utføre arbeid

Brytere kan også brukes til å kontrollere dagligdagse hjelpemidler og redskap, for eksempel samlebånd og kjøkkenmaskiner. Det gjør at mennesker med funksjonshemming kan delta i enkelt arbeid, noe som igjen gir dem et bedre sosialt liv.

Brytere kan benyttes nesten uansett handicap. Dersom hendene ikke kan bevegges, kan bryteren slås av og på med hodet. Brytere kan også kobles til et munnstykke, slik at utstyr slås på når en blåser i det og slås av når en suger. Ved å koble en styringsenhet til en mikrofon, kan apparater slås av og på ved å gi

Ved hjelp av diskotekutstyr, noen kassettpillere og elektriske brytere har to spesialpedagoger og en psykolog utviklet hjelpemidler og metoder som gir psykisk utviklingshemmede et bedre liv.

Tre gløgge karer som med loddebolt og entusiasme har forbedret hverdagen til mange sterkt utviklingshemmede: (f.v.) Espen Ursin, Svein Lillestølen og Knut Slåtta.

UT AV

TAGLIATELLE MED HØSTSAUS (4 PERSONER)

En lang, god tur i høstskogen eller langs løvfylte bygater gir sult og godt humør. Her kommer en deilig, høstlig pastarett som smaker kjempegodt. Nyvarme rundstykker eller brytebiter av baguetter blir fin-fint tilbehør.

400 g grønn tagliatelle (båndspaghetti)

2 ss smør
1 finhakket løk
250 g skogssopp eller friske sjampinjonger
150 g kjøttdeig (stekt til en gyllen masse)
3 dl fløtemelk
100 g revet norvegiaost
50 g smuldret norzola/nor-manna
ørlite salt og pepper
friske grønne urter

Kok pasta som angitt på pakningen.
Surr løk og sopp i smør i en

kjele til løken er blank. Hell over fløtemelk.
Tilsett revet ost og smuldret ost. Rør godt så osten får smelte ned. Smakes til med salt og krydder. La sausen få putre noen minutter. Server pasta i en bolle og den rykende sausen for seg. Da kan hver og en forsyne seg etter sult og lyst. Pepperkvern og hakkede friske urter på bordet.

Dessertforslag: Varm eplepai med kald krem/iskrem.

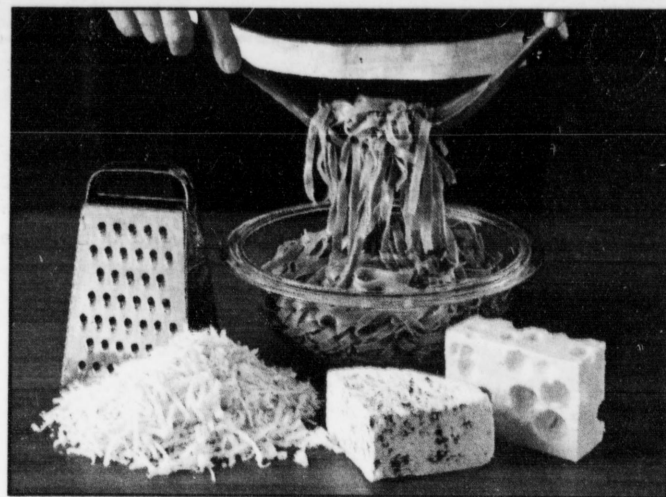
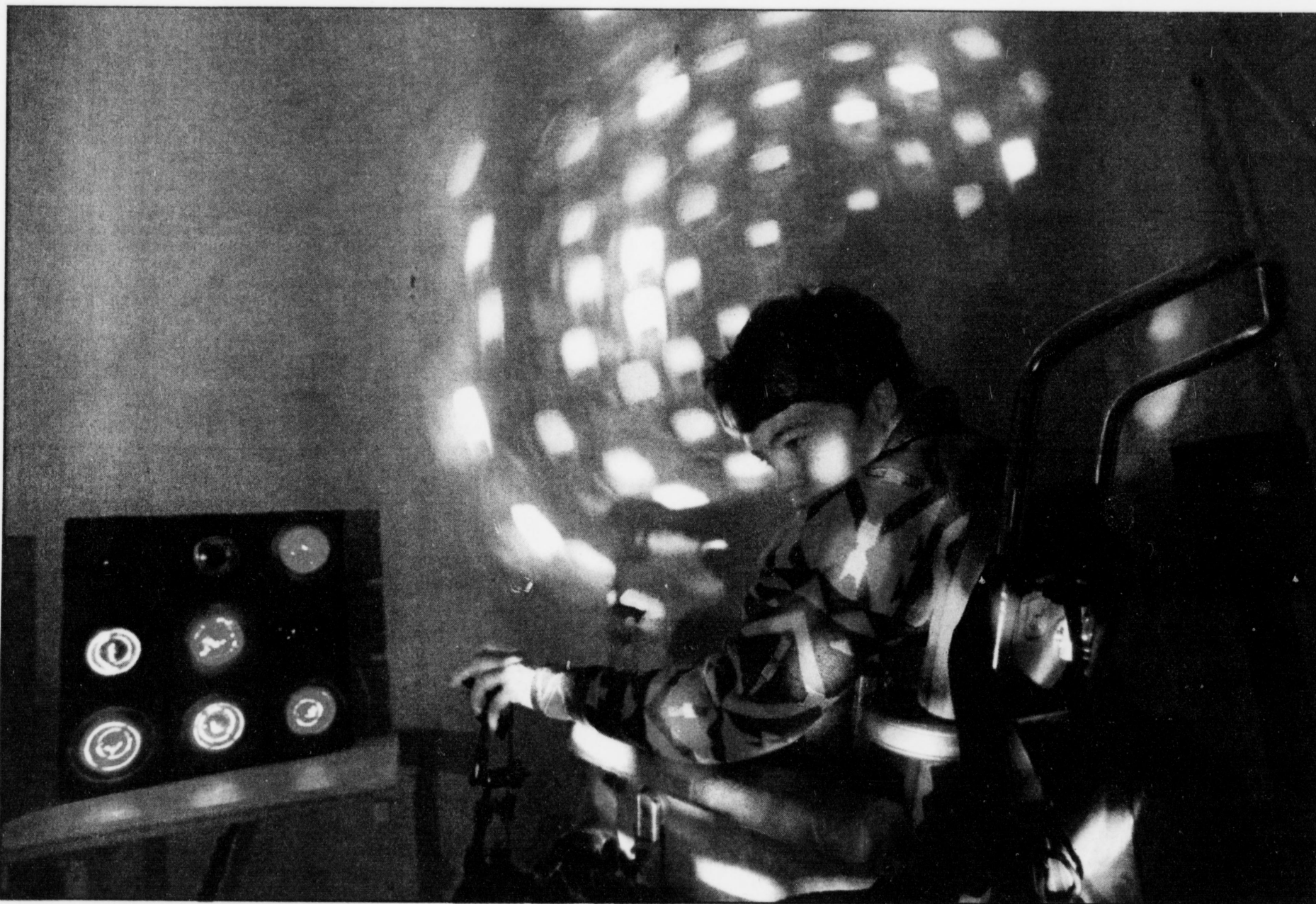

Foto: Tine

M SØNDAGS-
MIDDAGEN
V/WENCHE TØMT

Et fargerikt lysspekter lyser opp rommet når Siri Krogh berører en tilpasset bryter. Via systematisk trening har en rekke utviklingshemmede lært å utføre viljestyrte handlinger.

lyder til mikrofonen.

Mozart-fan fikk Ole Ivars

– En gang utarbeidet vi et opplegg for en gutt på 20 år som var helt passiv og uten evne til å kommunisere. På dagligstua spilte pleierne nesten bare svensktoppbandet Ole Ivars, fordi de trodde det var det han likte. Han ble presentert for tre brytere av forskjellig farge. De var koblet til hver sin kassettpiller. Når gutten trykket på den

røde, fikk han høre Ole Ivars. Den hvite knappen var koblet til en uinnspilt kassett, og den blå bryteren satte på Mozarts klaverkonsert nr. 21.

Gutten trykket først litt på alle knappene. Han mistet fort interessen for den hvite, og hørte så en stund på Ole Ivars. Men etterhvert hørte han bare på Mozart. I ettertid har vi gjort samme forsøk med annen musikk. Nå hører han mest på jazz og Knut Buen. Det var nes-

ten skremmende å se at han hadde en så «raffinert» musikksmak uten å kunne gi uttrykk for det, sier Espen Ursin.

Lærer å kommunisere

Ved hjelp av fargekoder eller symboler kan den utviklingshemmede lære at et symbol eller en farge har en bestemt betydning. Berøring av et bilde av en bil kan føre til at en lekebil beveger seg. Forstås et eller to symboler på den-

ne måten, er det en inngangsbillett til mer avansert læring og bedre kommunikasjon.

– Det er vanskelig å forstå hva utviklingshemmede finner interessant. Lyden av en drill kan for eksempel være like engasjerende som musikk. Derfor har vi samlet svært mye forskjellig utstyr som vi systematisk prøver ut overfor brukerne. Mye av lysutstyret er rett og slett gammelt diskotekutstyr, og vi bruker også vanlig leketøy og modelltog dersom vedkommende synes mest interessert i ting som beveger seg. Når vi har lyktes i å finne noe som fenger, kan vi også «designe» en hobby eller lekeaktivitet, sier Svein Liljestølen.

Hjelper de svakeste

Bryterteknologien har gitt spesielt gode resultater overfor mennesker som er passive. Det finnes flere som i løpet av livet ikke har fått

noen erfaring med at det lønner seg for dem å være aktive.

Noen ganger har utviklingshemmede «våknet» sterkt opp etter metodisk trening. Autisten Kjell var tidligere svært passiv og uinteressert i sosial kontakt. Han kunne ikke be om goder når han ønsket det, og ville helst bare sove på sofaen. Han fikk tilgang til en spak som slo på musikk når han holdt den nede. Senere ble en annen spak koblet slik at den åpnet et skap på rommet hans. Inni skapet var det sjokolade. Kjell lærte å bruke den, og fikk deretter vanskeligere og vanskeligere oppgaver. Forsøkene startet 17. april.

19. mai, etter 85 forsøk, kunne Kjell både hente mat fra skapet og gå gjennom rommet for å hente hjelp.

● **Tekst:** LARS MYTTING
● **Foto:** MIMSY MØLLER

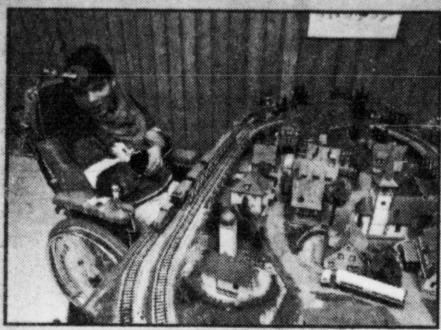
Hjelper utviklingshemmede

MØRKET

VISSTE DU
DETTE OM
OSLO
?

GROTTEN

Grotten, Wergelandsveien 2, Henrik Wergelands bolig 1841-45, senere utbedret til æresbolig for kunstnere, har fått navnet sitt fordi det ligger over en kløft som oppsto da man minerte ut en gråsteinsgang for stein til planering ved slottsanlegget. Wergeland lot kløfta overbygge og utstyrte den med den murte inngangsportalen. Der hadde han et lite museum med utstoppede dyr, mineraler o.a. Etter hvert åpnet han også en Almuebogsamling med 372 bøker og utlån hver søndag kl. 14. Blant dem som vanket i grotten var Ole Bull som spilte improvisasjoner der. Nå er det komponisten Arne Nordheim som bor i huset.

**GAMMEL
FORURENSNING**

Mennesket begynte å forurense luften for 3.000 år siden, fastslår franske vitenskapsfolk som har boret seg flere kilometer ned i Grønlandsisen. I dypet har de funnet ørsmå spor av tungmetaller fra 1000 år f. Kr. Forurensningen økte sterkt da Romerriket var på høyden og det kokte i blyovnene i Sentral-Europa, England, på Balkan og den nære orienten. Da riket brøt sammen stoppet gruvedriften og blyinnholdet i luften sank. Da «nytiden» startet for ca. 500 år siden, begynte elendigheten igjen. 15 prosent av tungmetallene i isen skriver seg fra blyholdig bensin pumpet ut vår tid.

**EN SMEKK
PÅ TISSEN**

Den danske penisforlengeren, kirurgen Jørn Ege, har fått seg en smekk. Hans privatklinikker i Nyborg der forlengelsene finner sted, gikk konkurs for et par år siden og nå står fyren tilbake med en skattegjeld på en halv million kroner. Siden den gang har han drevet klinikken i konas navn. Hun greier tydeligvis å forlenge budsjetter.

ET LIV MED PROP

Anne Bryn og Stein Larsen har snakket rett inn i øret på president Nelson Mandela og utenriksminister Andrej Kosyrev. Og de har opplevd at begge har lyttet med stor oppmerksomhet.

OG DE ER IKKE agenter, men simultan-tolker på et svært avansert nivå. Begge tilhører en eksklusiv liten klubb på rundt 20 norske medlemmer!

De tilbringer mye av livet innelukket i en boks, med propper i øra, mens hjernen jobber på høygir med å omforme det som kommer inn i øret over til et annet språk. De befinner seg alltid i begivenhetenes sentrum, men er ofte usynlige.

Tolken har et spennende liv.

Det er den beste jobben i verden.

Sier Anne Bryn, simultantolk gjennom mange år. Hun beveger seg like hjemmevant i maktens sentrum som i rettsalens hete atmosfære eller i den tette stemningen på nasjonale og internasjonale kongresser og konferanser.

98 prosent stryk

– Jeg er født og oppvokst i Hongkong, der jeg gikk på engelsk skole, forklarer Anne Bryn. Fra Geneve har jeg diplomeksamen som translatør og tolk, og i tillegg har jeg translatør-eksamen fra Norge. Den avlegges ved Handelshøgskolen i Bergen. Her skal tilføyes at strykprosenten ved denne skolen ikke sjelden er oppe i 98 prosent!

Anne Bryn tolker og oversetter både fra engelsk og fransk, og vice versa. Stein Larsen som er russisk-tolk har hovedfag i russisk fra Universitetet i Oslo har et like entusiastisk forhold til jobben som sin kollega Bryn.

Han har vært spesielt aktiv i Barentsrådet, og har stadig vært utkalt til tolke-oppgaver i forbindelse med Rådets møter i Nord-Norge.

Jernteppe

– Hva skjer om dere får jernteppe inne i «tolkeboksen»?

– Det gjelder ikke å bli stresset eller oppkavet, da forverrer situasjonen seg, sier Anne Bryn. Bevar roen så går det bra! Om du ikke husker det eksakte ordet, kan du alltid finne et annet ord som dekker like bra, eller rett og slett omforme hele setningen. Tolkning er ofte nettopp det, å finne begreper og meninger som dekker betydningen av det som blir sagt, uten at man nødvendigvis må oversette ordrett.

– Inne i boksen går det i ett! Der er det ikke tid for refleksjon eller ettertanke. Over-

settelsen må komme umiddelbart. Men vi er alltid to. Etter 20 minutter eller en halvtime får du en pause, mens den andre overtar.

Er du heldig får du utlevert talen eller innlegget i forveien slik at du har mulighet til å forberede deg. Dette gjelder spesielt i forbindelse med store konferanser eller møter.

Jeltsin vanskelig

– Hender det at man må tolke på sparket?

– Joda, det hendte meg i forbindelse med opprøret i Moskva i 1991, sier Stein Larsen. Da hadde NRK behov for en simultan-tolk-

ning på direkten fordi det ikke var tid for teksting. Svært nervepirrende, innrømmer Larsen.

– Hvem er den letteste å tolke?

– Jeg vil nok si at Gorbatsjov fører et klart og enkelt språk. Jeltsin derimot ordlegger seg ofte på en mer komplisert måte, og er ikke alltid så lett å tolke.

– Er dialekter et problem?

– Det kan det absolutt være, sier Anne Bryn. – Det kan svært ofte komplisere en tolke-oppgave, spesielt i forbindelse med større møter og kongresser der det er mennesker fra mange steder i landet.

– Men det tolkes også utenfor

«boksene»?

– Naturligvis. Vi snakker om hviske-tolkning og consecutive-tolkning. Førstnevnte er en form for simultan-tolkning uten teknisk apparat. Hvis eksempelvis Jeltsin og Clinton sitter og snakker sammen, har de behov for hviske-tolkning, en tolk som står bak dem og hele tiden hvisker «oversettelsen» inn i øret på dem.

Under en større middag der en russer skal takke for maten, vil han ofte ha behov for konsekutiv tolkning, en tolk som gjengir talen etterhvert som han snakker.

Seks ganger i året

– Hvordan holder man seg ajour med utviklingen landet man tolker fra?

– For mitt vedkommende reiser jeg til Russland fem-seks ganger i året, delvis privat og delvis på oppdrag, forklarer Stein Larsen. – Ellers forsøker jeg å følge med på russisk fjernsyn og å lese russiske aviser og blader. Et språk er hele tiden i endring avhengig av samfunnsutviklingen, og det sier seg selv at det er viktig å holde kontakten med språket ved like.

• **Tekst:** TURID LARSEN
• **Foto:** ARNE OVE BERGO

Tolkene Anne Bryn og Stein Larsen på plass «i boksen», med proppene i øra.

BLODLØST KUPP

En amerikansk forskergruppe har studert genspleisede mus og kanskje funnet nøkkel til blodets opprinnelse. Blod produseres i beinmargen sier vi, men historien om det blod-dannende vevet er mer innviklet. Kanskje begynner det i fosteret, for cellene har vært på en lang tur før de slår seg ned i knoklene. Genet som trengs for en sunn drift i blodfabrikken, regulerer produksjonen av noe viktig som kalles GATAS-2 og de stakkars musungene som påføres skader i dette arveanlegget, dør av blodmangel i mors liv.

Stakkars mus.

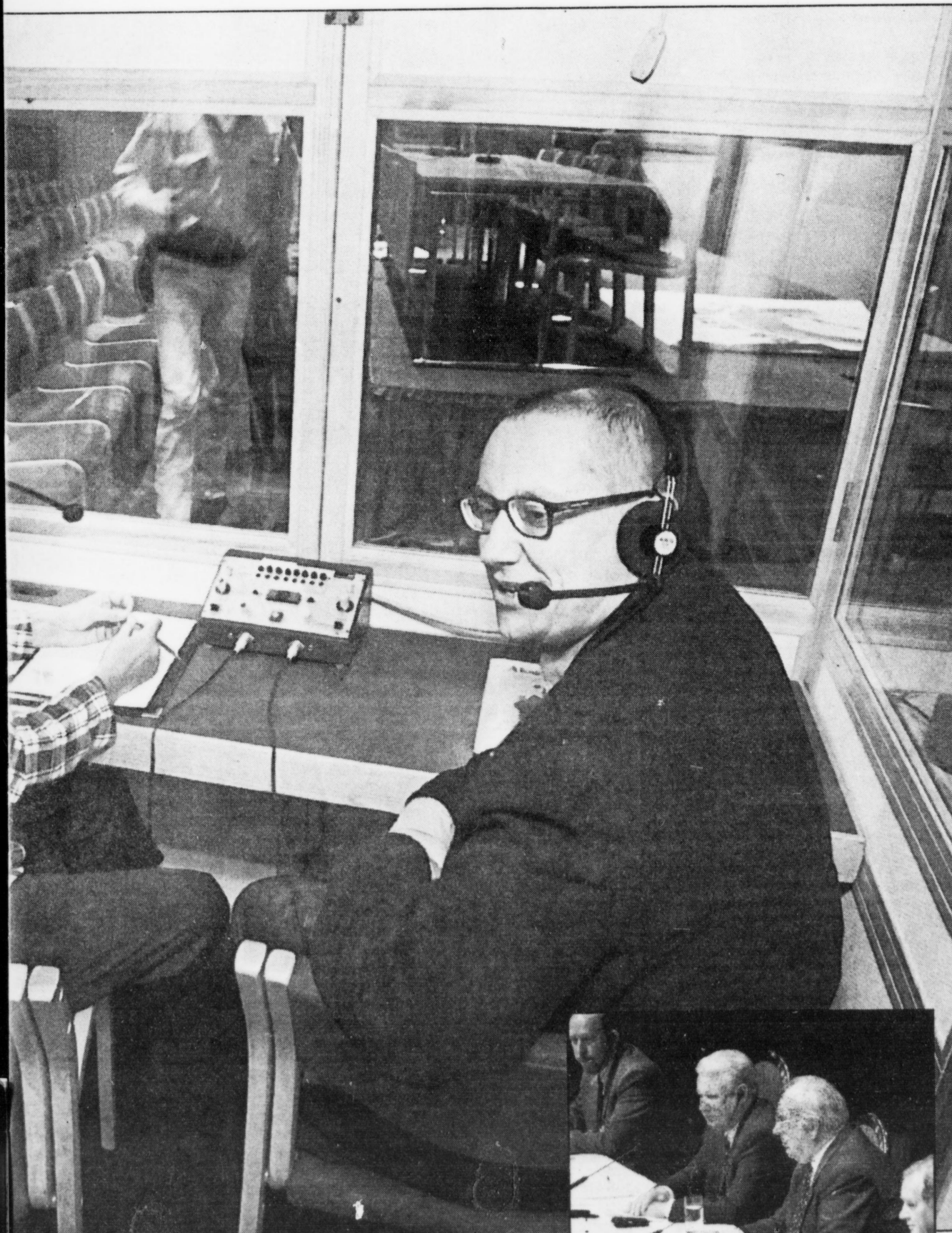
VÆR VARSOM...

Fraktal- og kaosteorier er 1980 og 1990-åras vitenskapelige trylleslag. De er så «inne» at kaosteoretikere blir ansatt i Wall Street for å forutsi beveggelsene på børsen. Kaosteoretikernes grunnsetning om alle tings og begivenheters sammenheng, uttrykkes på denne måten: «En sommerfulg som vifter med vingene i Brasil, kan utløse en tornado over Florida.» Vennligst vær varsom når du legger fra deg avisen.

BLÅTT BLOD OG VIDEO

Forhenværende kjernfamilie. Ungene er blitt større og veldig voldsinteresserte.

Prins Carles, britisk tronarving, gir noen bekymringsfulle glimt fra livet i de kongelige gemakker til avisen The European: – Jeg bestemte meg for at mine sønner ville ha godt av å se Kenneth Branaghs film om Henrik 5. Men alt de var interessert i var de bloddryppende scenene som foreksempel hertugen av Yorks død. De ville se dem om og om igjen!

PER I ØRA!

Her sitter Boris Jeltsin med proppene på plass, lyttende til en simultantolk. Ved siden av ham sitter Helmut Kohl, som tydelig klarer seg uten tolking denne gangen.

Leder i Norsk Tolkeforbund, Hanne Mørk, er oppgitt over at ingenting skjer når det gjelder å regulere tolke-markedet.

TOLKE-KAOS

Vi må få et minstekrav for tolker basert på en offentlig eksamen. I dag er tolkemarkedet «det rene Texas». Samfunnet må ta ansvar for å få en offentlig godkjent eksamen som kan regulere forholdene.

SLIK DET FUNGERER i dag går det i verste fall utover rettssikkerheten. Dette sier Hanne Mørk som er leder for Norsk Tolkeforbund, opprettet i 1986.

– Vi har 70 medlemmer fordelt på konferanse-tolker og kontakt-tolker. Antallet kontakt-tolker er størst, og det er også denne typen tolker det er størst behov for. Disse tolkene arbeider hovedsaklig med fremmedspråklige som bor i Norge, og som trenger hjelp på salsialkontoret, i skolevesenet eller i rettsvesenet.

Konferanse-tolkene tolker simultant og er trespråklige. De brukes ved store konferanser og kongresser og ved politiske møter på internasjonalt nivå.

– Medlemmene våre representerer rundt 40 forskjellige språk, og de fleste har høyskole- og universitetsbakgrunn, sier Mørk, som selv er både konferansetolk og kontakt-tolk, og som er trespråklig: Norsk, spansk og engelsk.

– Kompetansen har jeg bygd opp ved egen hjelp, gjennom kurser og utstrakt lesning. Og dette er dessverre realiteten for de fleste, de må skaffe seg kompetanse ved egen innsats.

Ved Handelshøyskolen i Bergen kan man forsøke å skaffe seg Translatøreksamen, men normalt er det bare to, tre som slipper gjennom nåløyet hvert år.

– Hvor mange tolker har vi i Norge i dag?

– Rundt 2500. De fleste arbeider på freelance-basis og har en usikker arbeidssituasjon. Bare 86 er fast ansatte i kommune eller fylkeskommune.

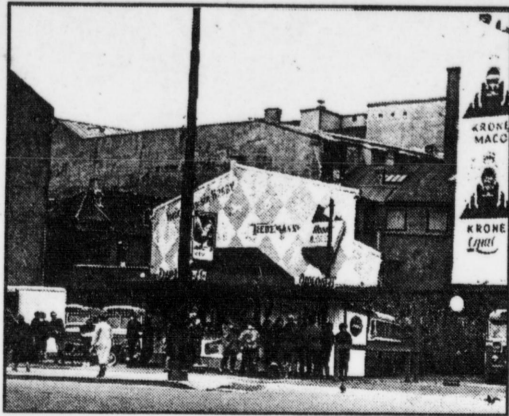
– Hvilken type eksamen mener Tolkeforbundet det er behov for?

– Vi går inn for en to-trinns ordning på universitetsnivå, der fag som tolke-teknikk og tolke-etikk vil stå sentralt i kombinasjon med viktige emne-områder som eksempelvis jus og forsikring, barnevern, strafferett, medisin og helse. Men foreløpig er ingenting gjort.

– Vi venter nå på et utspill fra myndighetene, sier Hanne Mørk.

– Kompetansen har jeg bygd opp ved egen hjelp, gjennom kurser og utstrakt lesning. Og dette er dessverre realiteten for de fleste.

U
OSLO
før
&
nå

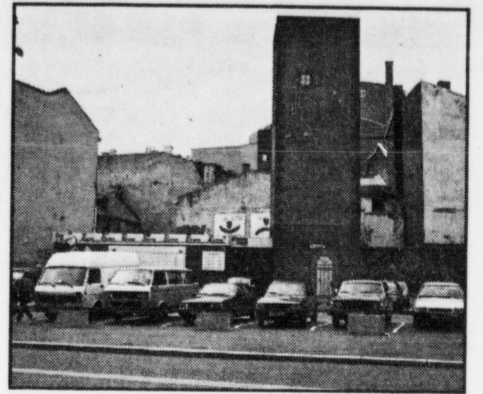

Olaf Bulls plass 1961 med bussterminal, tukthusmuren og uregulerte gavlvegger. (Foto: Arbeiderbladet.)

«DE GRINENDE GAVLER»

«Vakkert er det ikke», skrev Arbeiderbladet i 1961 om «de grinende gavler» på Olaf Bulls plass, forøvrig omdøpt til Arbeidersamfunnets plass i 1962. Selv synes vi det ser ganske malerisk ut, om enn noe urolig. Den flotte fasadereklamen er dessverre ikke lenger i behold. I 1961 forelå det ingen planer om å pynte opp på området. Det mest interessante på bildet er tukthusmuren, som er det eneste synlige minne om Tukthuset, 1700-talls-anlegget som ble revet i 1938. Muren ble oppført ca. 1860 av Grorudgranitt. Etter at Tukthuset var vekk, ble området regulert til plass og Henrik Ibsens gate gjennomført. Ved tukthusmuren har det i alle år siden vært rutebilstasjon og bilparkeringsplass. Hvem som er byggherre for det morsomme «fangetårnet» som dominerer dagens bilde, kjenner ikke Byantikvaren til.

Tekst: Reidar Jonger

Arbeidersamfunnets plass 1994 med «fangetårn» i tukthusmuren. (Foto: Terje Akerhaug.)

FINANSMINISTER Sigbjørn Johnsen er flink med penger – både sine egne og statens. Det sier politikere og venner. Men han er også litt av en regnemes-ter. Det fant vi ut da vi satte ham på en liten test.

– Hvor mye er 25 ganger 25?
– Hæ?? Nei... Et øyeblikk. Det blir 625, svarer Sigbjørn og forklarer at han har sin egen «gammeldagse» metode for å regne ut slikt.

Mannen har da vært bankkasserer i to år og regnskapsfører i Arbeidernes Opplysningsforbund i ett år. Han ble en gang nesten ferdig med to-årig kveldskurs på BI. Tirsdag legger han fram et nytt statsbudsjett.

– Jeg har alltid vært sparsommelig med penger, men jeg er ikke gjerrig, sier finansministeren.

Stryker skjorter

Som ungar ble Sigbjørn mye brukt av «Partiet». Det var lett å be den godlynte Sigbjørn reise hit og dit. Nå er Sigbjørn blitt mer gjerrig med tida for å være mest mulig sammen med kona Helle og fire år gamle Ida Marie.

– Jeg er likevel ikke flink nok til å stille opp hjemme. Men jeg stryker skjortene selv og vanner blomstene, sier Sigbjørn. Gulvasken tar et rengjøringsbyrå seg av, men det er et effektivitetsspørsmål, ifølge finansministeren:

– Vi må få tid til hagearbeid og slikt også.

I helgen blir det nok liten tid og liten lyst til husarbeid. Den tiden Sigbjørn Johnsen skulle få til overs i budsjettarbeidet, bruker han nok på å feire seg selv. For i dag fyller finansministeren 44 år.

Folkelig

Sammen med Hanna Kvanmo og et par andre, er Sigbjørn Johnsen på topp i «folkelighet». Han bruker mye tid på å snakke med folk flest og holde kontakt med velgerne i Hedmark. Under EEC-kampen i 1972 fartet Sigbjørn rundt i fylket på en rød sykkel – uten gir. Nå bruker han også sykkel – en moderne «off road» med mange gir. Men nå er det mer for mosjonens skyld, enn for å komme i kontakt med velgerne.

– Spiller du bevisst på bruk av Ringsaker-dialekten for å være folkelig?

– Dialekten er en del av meg. Derfor var det naturlig at jeg også snakket min ekte dialekt da jeg debuterte i EUs finansministermøte. Dersom Norge blir med i EU, så blir norsk et EU-språk

Den gamle EU-motstanderen er blitt varm i skjorta. Dressjakka har han kastet for lenge siden, den henger pent i bakgrunnen på det ærverdige kontoret i Finansdepartementet. Nå vil statsråden snakke om EU:

– Vi kan ikke unngå å peke på utviklingen som vil skje i det øyeblikk Finland og Sverige følger Østerrikes eksempel inn i EU. Da blir det bare Norge, Island og Liechtenstein igjen i EØS. I det framtidige Europa vil EU sette betingelsene.

REGNEM

Den forholdsvis unge hedmarkingen har lang fartstid på Stortinget. Han møtte som vararepresentant første gang i 1973 og har hatt fast plass etter at Odvar Nordli ble statsminister 15. januar 1976. Dermed rangerer han på delt femteplass på lista over ansiennitet som stortingsrepresentant.

Lang fartstid har ikke hindret Johnsen i trå på flere «miner» som har resultert i mistillitsforslag. UNI-saken og Moland-saken er friskt i minne.

– Godt kjennskap til Stortinget er ingen garanti mot å bli utsatt for kritikk. Som statsråd må man være forberedt på at det til tider kan blåse politisk storm.

Nå for tiden er det i første rekke EU-debatten som vekker strid. Sigbjørn fikk nylig klar melding fra Ivan Kristoffersen, redaktøren i avisen Nordlys, som beskylder finansministeren for å komme med trusler om renteøkning «samtidig som han kliner sitt godmodige hedmarkssmil over lånekundene».

VENTER IKKE FORGJEVES

Hos Deichmans 13 filialer i Oslo kan lånerne velge blant over en million bøker. Mange står og støver ned i magasinene, men et lite utvalg bøker er så populære at du må stå på venteliste for å låne dem.

Hittil i år er det for eksempel over 1000 bokormer som har ønsket å lese «Sofies verden». Akkurat nå er det 272 som må belage seg på å vente inntil fem måneder på at det skal bli deres tur. Her er lånetoppen:

1. Jostein Gaarder: Sofies verden 1009
2. Tordis Ørjasæter:

Menneskenes hjerter	360
3. Jung Chang: Ville svaner	534
4. Anne Karin Elstad: Julie	335
5. Anne Holt: Blind gudinne	226
6. Jan Vincen Johannesen: Kunsten å leve	190
7. Ketil Bjørnstad: Historien om Edvard Munch	187
8. Karsten Alnæs: Sabina	179
9. Anchee Min: Rød asalea	158
10. Peter Høeg: Frøken Smillas fornærmelse	151

10
på topp

ESTEREN

– Dette er personangrep på grensen av sjikane. Jeg setter pris på at debatter føres på en saklig måte. Jeg respekterer at Ivan har en annen mening, og da må han respektere at jeg har min, sier Sigbjørn.

Sigbjørn har meninger om mangt. I musikkbladet BEAT debutterer han nå

som anmelder, og skryter den siste plata til Neil Young opp i skyene som en av rockens fremste.

– Livet er ikke bare brutto nasjonalprodukt og proveny, sier rockeskribenten. Han nølte ikke ett sekund da han ble bedt om å anmelde plata «Sleeps With Angels». Neste gang blir det kanskje en opera-anmeldelse fra statsråden som slapper av til klassisk musikk. Eller et fotballreferat fra en lidenskapelig Tottenham-fan?

Litt treg

Som andre hedmarkinger, blir Sigbjørn oppfattet som konstant blid og omgjengelig. Men folk som sier «je» og «itte» kan faktisk også ha temperament. Finansministeren påstår endog at han blir sinna:

– Jeg kan til tider være utålmodig. Sommel har jeg lite til overs for, men jeg innrømmer at jeg selv kan være litt treg. Men det betyr ikke at jeg er lat. Det er forskjell på å tenke seg om en ekstra gang og det å være tungnem.

Men på den annen side: Sigbjørn setter pris på å få en strekk på sofaen. I Finansdepartementet er det få muligheter til å ta seg en halvtime på øret slik de voksne hadde for vane da han vokste opp på Stavsjø i Ringsaker, og slik romkameraten på Stortinget alltid gjorde. Da kunne jo ikke Sigbjørn hakke i vei på en skrivemaskin ved siden av, så han tok seg en liten lur han også.

Miljøskaper

Sigbjørn Johnsen er ikke bare en god regnemester, han er også en glimrende læremester, ifølge en av de nye AP-medlemmene i finanskomiteen på Stortinget. – Han forklarer så enkelt hva finanspolitikken går ut på. Finansministeren har god nese for politikken bak tallene. Samtidig er han flink til å skape et miljø rundt seg av gode politiske medspillere. Overfor de andre partiene på Stortinget opptrer Sigbjørn som en ryddig finansminister. Han vet hvor han må stå på sitt og i hvilke situasjoner det er klokt å vise romslighet.

Vanskelig budsjett

I høst blir det ekstra vanskelig å få lost budsjettet vel i havn. EU-saken forklu-

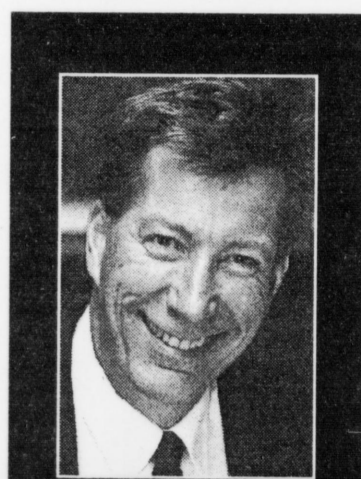
– Jeg har alltid vært sparsom med penger, men jeg er ikke gjerrig.

drer det hele, og Sigbjørn må ha tre budsjett-alternativer i hodet samtidig: Ett hovedbudsjett og en variant for ja til EU og en variant for et nei.

Sigbjørn har selvsagt tro på at det skal bli ja ved folkeavstemningen, men han kan ikke satse alt på ett kort – for regjeringen har sagt den skal fortsette uansett utfall i EU-saken.

Her hjelper det ikke med all verdens regnekunster. Folket skal selv avgjøre, og Sigbjørn regnemester sitter ikke med noen fasit.

- Tekst: KJELL WERNER
- Tegning: BJØRN MORISSE

GJESTEN

SIGBJØRN JOHNSEN (44)
Finansminister og fødselsdagsbarn med hemmelig liv som rockemusiker og plateanmelder.

SAGT I UKA

– Jeg har lukket på døren til helvete, og jeg har banket på døren til himmelen.
CHRISTER SJØGREN, Vikingarna-vokalist

– Jeg er ikke kropps-, men helsefiksert. Jeg har alltid vært sporty.
MONA HØINESS, advokat og TV-vertinne

– Folk har fått stadig mindre tillit til politikerne. Da er det forbausende dårlig EU-strategi når Gro satser på en stol på meg-linje.
FINN GUSTAVSEN, tidl. stortingsmann

– Det er familien som opptar fritiden min, jeg trenger ingen annen hobby enn den.
ANDERS MAGNUS, TV-vert

– Jeg hogger først ordene med øks, så bruker jeg kniver, filer, finpusser med sandpapir og så stålull til slutt.
ARILD NYQUIST, forfatter

– Det vil bli en brutal høst etter hvert som panikken sprer seg på ja-siden.
BERGE FURRE, EU-motstander

– Jeg er enig med han som sa at den dagen vi slutter å drepe for ungene våre, er vi ille ute.
ROY JACOBSEN, forfatter

– I flere år hadde jeg min egen forestilling i sauefjøset, med opplesning og sang. Sauene likte det visst.
HERBORG KRÅKEVIK, revy-funn fra Jondal

– Dette er Trond Jørans siste sjanse. Ski-forbundet kan ikke godta flere brudd på vegtrafikkloven.
JOHAN BAUMANN, skipresident om hopptrenrens fartsdilla

– Jeg er blitt en bedre far og kjæreste etter konkursen.
PARLEY AUGUSTSSON, ex-skipsreder

– Det var et hundeliv. Om dagen var jeg en nobody, om natten bortimot en lokal Hollywood-stjerne.
LILLEBROR SANDE LARSEN, konk tv-pianist

– Jeg har et helt normalt forhold til overnaturlige opplevelser. Det er en del av hverdagen.
INGER LISE RYPDAL, artist

– Jeg tilhører den generasjon som tror det er både menneskelig, politisk og samfunnsmessig nødvendig å appellere til mer nøkternhet i gammeldags forstand.
HALFDAN HEGTUN, tidl. stortingsmann

EMANUEL VIGELAND

- **1875** Blir født i Mandal, broren Gustav er seks år.
- **1893** Flytter til Kristiania og begynner på Statens Kunst og Håndverksskole.
- **1897** Blir antatt på Høstutstillingen første gang, med maleriet «Adam og Eva».
- **1898** Begynner på P.S. Krøyers malerskole i København. Starten på flere år med utenland-sopphold og stipendiereiser.
- **1902** Gifter seg med maleren Valborg K. Mad-sen.
- **1905** Fresko-malerier i Våler-enga kirke. Dette er den første av knapt tretti kirke-utsmykninger EV utfører i løpet av sin karriere.
- **1907** Begynner å arbeide med glassmaleri.
- **1909** Deltar i konkurransen om utsmykningen av Universitetets Aula, taper til slutt for Edvard Munch.
- **1919** Åpner sin egen, statstøttede skole i glassmale-ri. Skolen tar inn elever i to år.
- **1926** Bestemmer seg for å bygge et nytt atelier på eiendommen på Slemdal. Bygn-ingen skal bli museum etter hans død.
- **1942** Murer igjen alle vinduer i ate-lieret, og for-vandler bygning- en til et gravkam-mer, Tomba Emanuele.
- **1946** Testamente- rer mausoleet og de etterlatte kunstverk til sta-ten, som etter noen års saksbe-handling takket nei til donasjo-nen. Mausoleet eies i dag av en privat stiftelse, men får noe offentlig støtte.
- **1948** Maleren og billedhuggeren Emanuel August Vigeland dør, 73 år gammel
- **1959** Emanuel Vigelands Museum åpnes for allmennheten.

Tilsammen har Emanuel Vigeland dekorert over 800 kvadratmeter veggflate med fresko-malerier. Freskene på denne fondveggen er komponert som en framstilling av dommedag, hvor det sentrale motivet, mannskikkelsen med de nyfødte barna, bærer kunstnerens ansiktstrekk. (Foto: O. Væring)

HØSTGLISNE hekker gir innsyn til hverdagslig velstand og næring til forslitte drømmer om arvetanter og lottogevinster. Til høyre et jordbrunt funkishus. Til venstre en solgul sveitservilla. Til høyre et kitthvitt herskaps hus. Til venstre et terracottafarget murstensmausoleum.

Kapell og kapital

Det kommer like overraskende hver gang. Et kapell midt i kapitalens behagelige ettermiddagstretthet. Beskjemet fortrenger jeg mine grådige dagdrømmer om et aldri så lite bløtkakehus med svenskeovn på badeværelset, omkledningsværelse, to fryserom i kjelleren og utsikt til Drøbak, og stiller meg foran inngangen til Tomba Emanuele. En engel glitrer på taket høyt, høyt der oppe. Nedenfor er det massiv murvegg trettien meter ned til trappen der jeg står. Ikke ét vindu. Men døren står åpen. En hvithåret, krokrygget mann kommer og inviterer meg inn, nikker og smiler før han tusler tilbake på plassen sin i forrommet. Jeg følger stille etter. Etter det skarpe høstlyset virker belysningen i forrommet dunkel. På bordet foran vekten ligger noen brune brosjyrer med opplysninger om mausoleet. Eller ikke egentlig. Brosjyrene gir svært få opplysninger om denne merkelige bygning Gustav Vigelands bror lot bygge i 1926. Og enda færre opplysninger om Emanuel Vigeland. Men det står at bygningen rommer en hemmelig verden.

Alt Gud har skapt...

«Quic quid Deus creavit purum est» – «Alt som Gud har skapt er rent». Er påskriften over døren inn til selve gravkammeret, Emanuel Vigelands advarsel til et seksualfiendtlig publikum? Jeg undrer idet jeg krøker meg og går gjennom den lave og smale døråpningen inn til kunstnerens grav. Bak meg smeller døren igjen med et vanvittig drønn. Mørket er altoppslukende, lydene skremmende. Jeg står helt stille til øynene greier å skjelve konturene av en stolrekke foran meg. Så prøver jeg å liste meg lydøst bort til en stol, men hver bevegelse drønner i tomrommet. Det er som barndommens feberfantasier, hvor lyden av øyevipper mot putevaret ble like uutholdelig som pressluftbør i asfalt. Noen kremer. Det høres som et jordskjelv.

Jeg sitter på stolen og ser rommet bli til. Et avlangt rom med velvet tak. En bronsestatue i hvert hjørne. Svak, svak belysning. På tak og vegger myldrer det av nakne skikkelser – av barn, kvinner, menn og skjeletter. Hele veggflaten er dekket av Emanuel Vigelands fresko-male-

TOMBA EMANUELE

Slemdal, søndag middag.

Septembersolen drypper gull over tilbaketrunkne villaer. Stillheten larmer i gatene, bare avbrutt av fjerne svusj fra løvraker og bilvaskesvamper.

rier. Hele taket også. Noen av skikkelsene kan bare såvidt skimtes i den mørke bunnfargen, men de er der. De svever rundt utenfor tid og rom, og får meg til å holde fast i stolen for ikke å miste mitt feste. Scenene som utspiller seg på på alle kanter rundt meg gjør et voldsomt inntrykk. Unnfangelse, fødsel, vold, død – og kjærlighet. Hva i all verden er det Emanuel Vigeland vil si?

Livets sammenheng

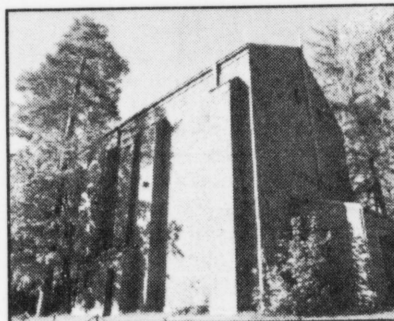
I brosjyren gis Emanuels eget svar: «Den sentrale idé i hovedverket er livets sammenheng fra unnfangelsen og fødselen gjennom livets kamp til døden».

På mange måter minner fremtoningene på mausoleets vegger om broren Gustavs skulpturer noen kilometer lenger ned i byen. Som om hans jordbundne steinstøtter er blitt lei av det vakre og kjedelige livet nede i Frognerparken og har

forflyttet seg hit for å sloss, knulle og dø akkurat så saftig og uskjønt som kan være i virkeligheten.

Jeg orker ikke å se på voldsomheten på den ene langveggen mer. Reiser meg og går bort til en av skulpturene i stedet. Det er få mennesker i rommet, til tross for at mausoleet bare har åpent en dag i uken. Men det kommer stadig noen nye inn, blinde som nyfødte mus. Og helt uten anelse om hvordan de ødelegger den sakrale stemningen i rommet. Jeg beveger meg mot utgangen igjen. Rett over døren er Emanuels urne plassert. En eggformet sten som symboliserer både fødselen og døden. Jeg bøyer hodet for kunstneren og klatrer ut i verden igjen.

• **Tekst: KARI EINERTSEN**

Emanuel Vigelands Mausoleum ligger midt i et villaområde på beste vestkant. (Foto: Mimsy Møller)

I skyggen av Gustav

Da Emanuel Vigeland kom til Stockholm i 1929 for å være tilstede ved innvielsen av sine glassmalerier i Oscarskyrkan, ble han i Stocholms-Tidningen presentert som Gustav Vigeland, «skaperen av verdens mest gigantiske fontene».

JOURNALISTEN spurte om kunstnerens videre planer, «om hans arbeid, om hans store fontene», men kunstneren svarte ikke. Det ble tolket som innesluttet og hemmelighetsfullhet, slik «Norges største kunstner i våre dager har etablert rykte som» står det videre i reportasjen.

Det var sikkert ikke første og eneste gang Emanuel ble forvekslet med sin eldre bror Gustav. Det må ha vært en plage for ham hele livet stadig å bli sammenliknet med broren og stadig stillet i hans skygge. Dette har nok også bidratt til at Emanuel Vigelands mest originale skaperverk, «Tomba Emanuele», ikke har fått den oppmerksomhet og stilling i kunsthistorien som det fortjener.

Svensk ekspertise

Denne innledningen er hentet fra en artikkel Maj-Brit Wadell skrev i tidskriftet «Vi ser på kunst» i 1987. Wadell er professor i kunsthistorie ved universitetet i Gøteborg, og den fremste eksperthen på Emanuel Vigeland. Hun holder på med en biografi om den merkelige kunstneren, og har skrevet flere andre artikler om ham i norske og utenlandske kunsttidsskrift.

– *Hvorfor er du så fascinert av Emanuel Vigeland?*

– Det er det vanskelig å gi noe entydig svar på, sier Wadell. – For meg startet interessen med at jeg syns mausoleet var meget merkelig, noe jeg ikke begrep meg på og dermed ville vite mer om.

– *Er han underkjent som kunstner i Norge, i forhold til sin bror?*

– Det er vel heller Gustav som er «overkjent». Det er omtrent umulig å ikke kjenne til Gustav Vigeland for en nordmann, i hverfall for en som har vært i Oslo.

Flere årsaker

– *Hvorfor bygget Emanuel Vigeland et mausoleum?*

– Det er det umulig å gi ett svar på, sier kunstprofessoren. – Når en kunstner skal gjøre et så stort arbeide, som tar så lang tid og krever så mye energi, er det nødvendig med veldig veldig sterke bevegelsesgrunner. Det fins ikke en årsak, men mange, og de satt dypt i ham.

En av grunnene kan ha vært forholdet til broren, Gustav. De første årene Emanuel bodde i Oslo hadde de to brødrene

stadig kontakt, men på begynnelsen av 1900-tallet trakk Emanuel seg langsomt tilbake, og de traff hverandre aldri siden.

– Konkurransforholdet til broren har blitt trukket frem som en drivkraft bak mausoleet, sier Wadell. – Gustav flyttet i 1923 inn i et stort og representativt atelier bekostet og bygget av Oslo by. Det var også bestemt at atelieret etter hans død skulle bli museum og mausoleum. Det kan virke som om dette har inspirert Emanuel til å skape noe liknende.

From og angstfylt

Emanuel Vigeland vokste opp som den yngste av fire søsken i et svært pietistisk vekkelsesmiljø. Inntrykkene av en naivt from og samtidig angstfylt religiøsitet forlot aldri kunstneren. Det har ifølge Wadell gitt materiale til mye av Emanuels kunst, også mausoleets fresker.

– Emanuel Vigeland arbeidet med mausoleet i tyve år, fra 1927 til 1947. Men til tross for at monumentet og den kunstneriske utsmykningen vokste frem gradvis, har det ét tema som Vigeland kalte «Vita». Det skildrer menneskets liv med vekten lagt på avl, fødsel og død. Mann og kvinne tildeles primære og primitive roller; han som skaper og befrukter, hun som mor, sier Wadell. – Av den programforklaringen som kunstneren har gitt til sitt allkunsterverk, fremgår det at han oppfatter Gud som alltings opphav og skapelse.

EMANUEL VIGELANDS MUSEUM

Grimelundsvn. 8, Slemdal

Åpent søndager fra 12.00 til 15.00

Består av mausoleet med en liten utstillingssal bygget i tilknytning.

Selve gravkammeret er 10 meter bredt og 22 meter langt. Høyden under taket er 12 meter. Hele overflaten innvendig, tilsammen over 800 kvadratmeter, er dekorert med fresko-malerier.

Atkomst:

Holmenkollbanen til Slemdal. Banen går fra Stortinget 12 minutter over hver hele time, og så hvert kvarter.

STEMMER TIL SALGS

Først ble Berlinmuren plukket fra hverandre av turister som ville ha et originalt minne på peishylla. Nå er det enda saftigere souvenirer til salgs; en ekte «rett-etter-apartheid»-erindring. Hvis du sender femti kroner til et firma i Johannesburg, får du tilsendt en autentisk valgseddell fra det første sørafrikanske demokratiske valget i vår. Hvem ville trodd at prisen for frihet noen gang ville bli så lav?

FANDEN NED FRA VEGGEN

Mal ikke fanden på veggen, sier Stephen Hawking, den geniale astrofysikeren. Lærde folk mener det bare er et spørsmål om tid før en komet dunderer inn i jorda, og så er det over og ut. Nå er det kometen Macholz-2 som truer. Den har delt seg i fem biter er det en ørliten mulighet for at en av dem treffer oss i løpet av de syv årene den beveger seg rundt sola vår. – Jeg er mer bekymret for en atomkrig eller at en laboratoriefremstilt virus løper løpsk enn for kometer, sier Hawking. Litt av en trøst.

– Virus er skumlere enn kometer, sier Hawking.

HOST, HOST!

Halvparten av alle hollandske unger tvinges til å oppholde seg i tobakksrøykfylte lokaler, i følge en undersøkelse. Den blå røyken ligger tettest i hjemmene i weekene, når de voksne har fri. Men enda verre er det med nikotinosen under bilturer. Resultatene kan trolig overføres til andre land, i følge forskerne som har merket seg at Baden-Württemberg i Tyskland overveier man røykeforbud i biler.

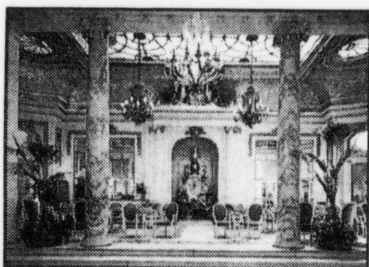

Ikke røyk på oss!

Fire damer på

Du må ikke ha Bentley med privatsjåfør for å drikke

«Ettermiddagste» i «Palm Court» på Ritz i London. Du kan komme i en helt vanlig London-drosje med en helt vanlig, vennlig engelsk sjåfør, som skjeller deg ut hvis du glemmer tippen på ti prosent, og du kan ha på deg strikkekjolen som du kjøpte på salg for ti år siden, men ikke olabuksa som du klippet over ved knærne i fjor.

Livvidden blir ikke smalere på Ritz. Men seikakene og gulrøttene blir fjernere.

Ritz Hotel soler seg i for dums glans der det strekker seg ut på Picadilly like ved Green Park. Grått og lite pompøst i linjene, men med navnet i lysende skrift over inngangspartiet, der arkaden med søyler forteller om brorskapet med det berømte Ritz i Paris, en gang bygget av den berømte sveitsiske hotellkonge Cesar Ritz.

Ritz i London reiste seg i 1904, og har bevart mye av sin edwardianske atmosfære.

Vi var fire damer med forventning i bevegelsene som sank inn på teppet i hallen, et teppe like tykt som en engelsk gressplen i vårregn. Prismekroner og tunge søyler alle vegne, og midt på langsiden det berømte «Palm Court», Palmehaven, to trappepinn opp fra grunnplanet med hovmesteren tronende i sjakett. Michael Twomey er en institusjon, et funn av en hovmester! Med lunhet og sjarm viste han vei til «cloakroom» for at vi kunne avføre oss skjerf og støvfrakk og til «powderroom» for at vi kunne iføre oss nødvendig ansikts-design.

Deretter konfererte han med sin lille bok der våre norske navn var behørig notert allerede for seks uker siden!

– Are you irish? spurte den sjarmerende pingvin-kledde
– No, no, we are norwegians.
– O dear, o dear, sa Mr. Twomey. Hadde han vært på Lillyhammer?!

På Ritz setter man seg forsiktig i tilsynelatende gebrekkelige, gammelrosa rokokko-stoler med utsikt mot tyggende og drikkende mennesker.

Vår hyggelige filippinske kelner forhører seg om våre te-ønsker, som er lette å oppfylle. Ettersom våre erfa-

ringer strekker seg fra Liptons pose-te til solbærteeren hos tante Sigrid. Mellom disse ytterpunktene er det et stort tomrom i vår te-drikking.

– India tea, avgjør vår kelner. Tekannen med melk i egen mugge kommer raskt på bordet, og det samme gjør «sandwichene», lekkert danderte med et lite dryss av karse. De ligger vakkert stablet på taller-

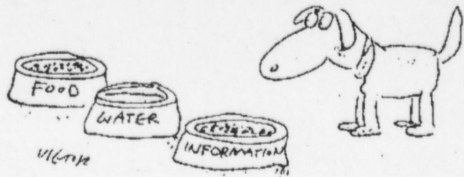
kenen, fem i tallet og inneholder små lekerier som «røkt laks, agurk og ansjos, egge-majones med sennep, kalkunkjøtt med sennep og cottage cheese med gulrot og hasselnøtt». Om dette høres overveldende, er mengden av lekerier mikroskopisk. Her er det ikke snakk om brødblingser, men om brød-fliser.

Til høyre har vi utsikt til speil og lubne gullmalte barokk-engler, og til venstre ser vi rett inn i en grønn palme. Mellom bladene skimter vi sosietetten som duver forbi på vei mot mot-takelse i spisesalen, i ført hatter med silkeblomster. Det viste seg å være bruden, som blir behørig blitzet til bruk i en eller annen sosietetsspalte.

DE TRE SKÅLENE

Vi siterer magasinet The New Yorker: «Noe å spise. Noe å drikke. Informasjon. De fleste har det som hunden på tegningen. Alt annet, fra selvrespekt til sex, hører ikke til de daglige behovene. Eller nattlige. Likevel har ikke alle det som hunden. Skålene våre er ikke like store. Av og til er skålen for mat veldig liten. Eller veldig stor. Av og til er informasjonsskålen kjempediger: Aviser, bøker, TV, radio og alt vi forteller hverandre muntlig. Hunder er ikke interessert i kunst. Til gjengjeld må det mange hundekunstner til for oss andre om vi skal komme levende gjennom livet.»

KROPPSPRÅK

En kvinne som kom til legevakten i Frisco i Colorado klaget over en merkelig svissj-svissj lys i kroppen hver gang hun gikk i fjellet. Støyen skyldes i følge en dr. James Bachman at inne-stengt luft i kvinnens kunstige brystinnlegg følger Boyles lov og utvider seg i takt med fallet i lufttrykket i fjellet. Det er New England Journal of Medicine som bidrar med opplysningen.

LÉGER-ENKE ANGIVER

Rostropovitsj et «vemmelig svin».

Mstislav Rostropovitsj, den berømte cellisten, har offentliggjort et brev han har funnet i KGBs nyåpnede arkiver. Det er skrevet av enken etter maleren Fernad Léger, Nadia Petrovne Léger, som var russer. Brevet er fra 1974 hun skriver til KGB at cellisten og hans kone, Galine, er «ute av stand til å vise taknemlighet overfor Sovjet som både ga dem utdanning og berømmelse.» Hun avslutter brevet med å kalle dem «vemmelige svin».

Ritz

Vår proffe kelner fra Filippinene forsyner oss med syltetøy og «clotted cream», sistnevnte er kremfløte som er kokt, og deretter vispet opp til en luftig, blank gulhvitt konsistens. Dette siste har vi fra ekspertehold. Deretter kommer kurven der det hauger seg med varme scones, med og uten rosiner. Vi deler «bollene» i to og pynter den med krem og syltetøy, en fryd for øye, en suksess for ganen og en skandale for magen. Stappfulle av kalorier, med fettstoffer svømmende rundt i blodårene, avventet vi neste trekk fra vår filippinske kelner. Vi venter ikke lenge. På Ritz går alt som smurt. Der iler han fram mellom bordene med et digert sølvbrett i sin brede favn, og med kurs rett på de norske damer. – Kaker, madame! Hvor mange? – Eén, takk! – Hva, bare denne lille, stakkarlige jordbærkaken? Men hva med nøttekaken, eller sjokoladekaken eller denne beskjedne buterdeigskaken? Vi tar den ovale kaken, den runde kaken og den firkantede kaken! Og tekannen går aldri tom. Og føler man seg ikke beruset av denne mengden med krem og sukker og svake dufter fra en forgangen tid, er det ikke forbudt å bestille champagne. Med den får man ikke bare fløte i blodårene, men også fløte på nervetrådene. Hva mer kan man forlange i et rom der til og med fru fra Singsaker ville følt seg særdeles veltillpass?

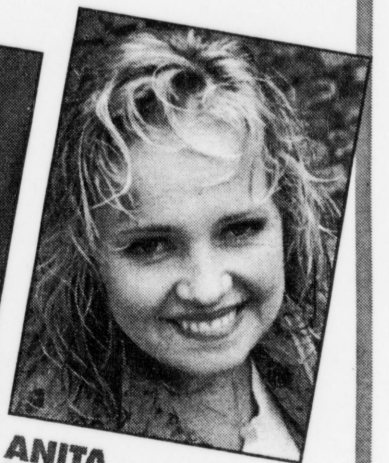
● **Tekst: TURID LARSEN**
● **Tegning: BJØRN MORISSE**

Om de tidligere barne- og ungdomstjerner Anita Hegerland og Gry Jannicke Jarlum har noe til felles må det være synet på vår venninne Madonna. Selv om enn de uttrykker seg i litt forskjellige ordelag... Et lite ærbødig forhold til norske bunader har de også – fy, for noen slomme jenter!!!

GRY JANNICKE JARLUM

ANITA HEGERLAND

Hvis jeg var Madonna... (fullfør setningen)	...ville jeg gått og hengt meg!	...ville jeg skifta image, begynt å ta på meg klærne igjen og blitt litt ydmyk.
Hvem vil du skal spille hovedrollen i filmen om ditt liv?	– Jeg selv – det er kun jeg som kjenner meg selv godt nok til å spille rollen.	– Jodie Foster. En fantastisk skuespiller.
Hvem skulle være den mannlige/kvinnelige motspilleren?	– En mørk, hittil ukjent mann. Han måtte være macho og litt gentleman og av den tause typen.	– Patrick Swayze, så kunne Jodie fått svingt seg litt. Det hadde hun nok likt.
Hva var det fineste du laget på sløyden?	– Et serveringsbord med glassplate og hjul, til bruk ved fancy te-parties.	– Ei ostefjøl, hvor jeg brant inn «TIL MAMMA» med store bokstaver. Koselig, ikke sant?
Hvis du var av motsatt kjønn, hvem ville du være?	– Sylvester Stallone – sterk, taus og med drag på damene. Jeg liker ikke menn som skal diskutere alt, liksom.	– Mel Gibson. Tenk alle de flotte damene jeg ville fått spille mot. Dessuten må det være deilig å være så positiv som Mel.
Hva drømte du om å bli da du var barn?	– En reddende engel for barn i nød og ensomme gamle mennesker. Dette var før jeg fikk popstjerne-ambisjoner.	– Veterinær – jeg elsket alle slags dyr og kom bærende hjem med dem, til mine foreldres fortvilelse.
Hva er den verste maten noen kan servere deg?	– Hummer. Tanken på at de er blitt kokt levende er motbydelig.	– Lettdampet slange (en delikatess i Japan), med lettristede maur i froskelårsjy. Fytterakkern! Ellers er jeg altetende.
Hva slags klesplagg kunne du aldri tenke deg å bli sett i?	– Bunad! Føler at jeg ikke er helt typen til å gå med det...	– Svart PVC-skjørt med dertil matchende støvletter, topp og parykk.
Hvis du vant 7 millioner kroner i lotto, hva ville du brukt pengene til?	– Gitt penger til et godt formål – gatebarn, for eksempel.	– Jeg ville delt dem med mine nærmeste, kjøpt ei hytte på fjellet og satt av resten til alderdommen.
Hva er det smarteste du har gjort i ditt liv?	– Å bosette meg her på hytta mi på Hamar.	– Å begynne å ta sjanser – risikere!!
Hvem kunne du tenke deg å synges duett med?	– James Brown. Han har på en måte samme trøkket som meg.	– Bryan Adams. Han har en herlig, rå stemme.
Har du funnet meningen med livet?	– Ja, det står å lese i boka mi.	– Meningen med livet må da være å legge igjen en litt bedre verden enn den man kom til...
Hva ville du hatt på deg dersom du skulle synges i den internasjonale finalen i Melodi Grand Prix?	– Noe glitrende, glamorøst. Skikkelig stæsj.	– Bunad og rulleskøyter – tenk for en fly-ing start jeg ville fått!
Hva ville du helst vært verdensmester i?	– Dans – den typen dans du ser i Michael Jacksons videoer. Skulle gjerne sett meg selv i videoer som Bad og Thriller.	– Rulleskøyter!
Hvilke tre historiske personer ville du helst invitert på middag?	– Brigitte Bardot, fordi hun er seg selv, har sine meningers mot og er omsorgsfull mot dyr. Adolf Hitler, fordi det ville vært interessant å grafse i hjernen til en person med så mye ondskap og negativ kraft i seg. Og Prince, fordi han er dyktig.	– Pablo Picasso – en dag i lære hos ham hadde vært drømmen. Henrik Ibsen – en mann med sans for sterke kvinner. Og, Elvis Presley – Love me tender synges ikke bedre enn av Elvis selv.

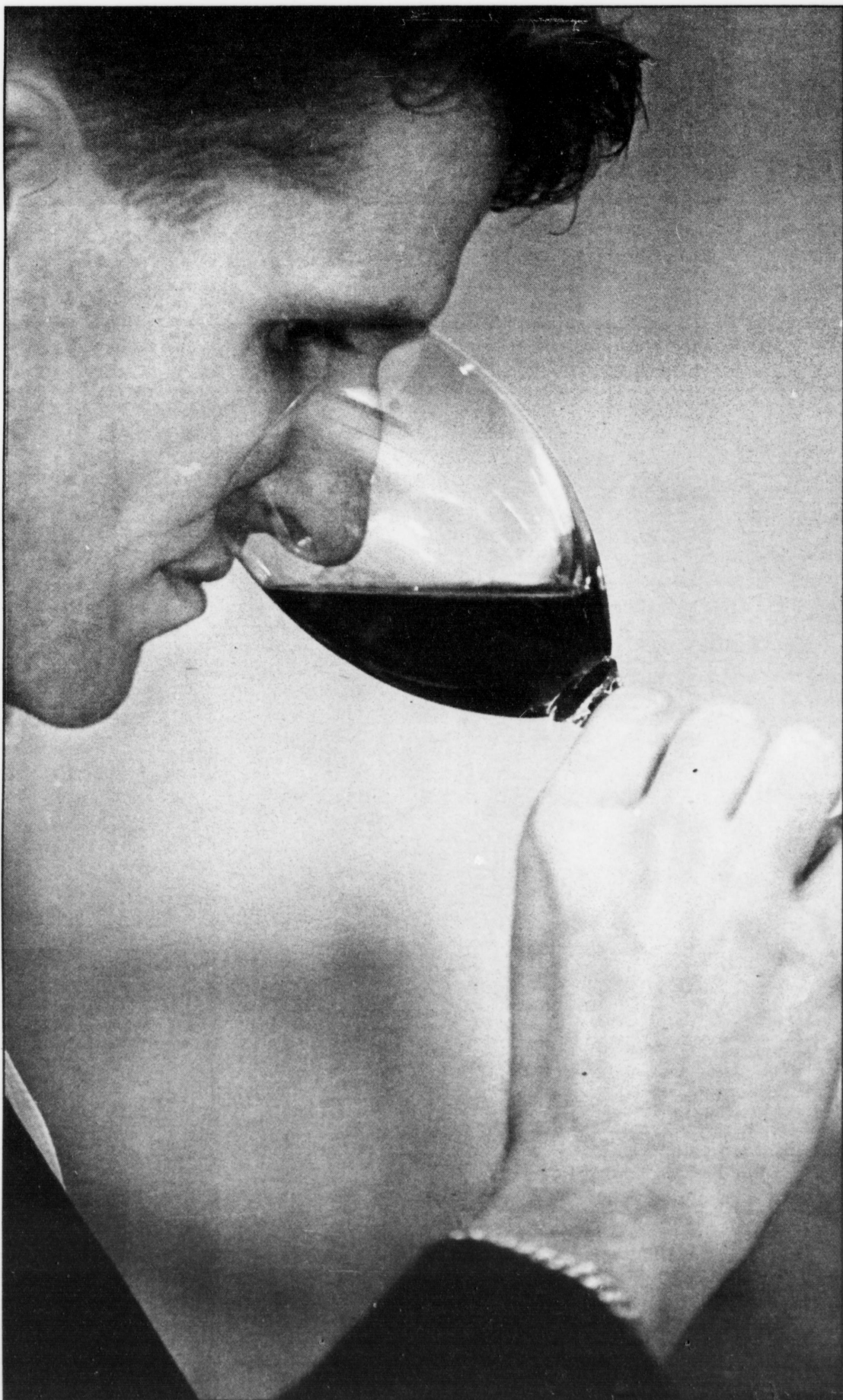
RENS TARMENE I KINA

Danskene er smarte, det vet vi jo. Nå har de også funnet ut at det er billigere å rense tarmene i Kina, og deretter sende dem tilbake til Danmark for at de skal bli pølser, enn å rense dem i hjemlandet! Det er den store danske landbruksbedriften DAT-Schaub, som årlig renser og selger 20 millioner danske svinetarmar som fant ut at kinesiske lønninger er så minimale sammenlignet med danske at en slik svinelang reise ville lønne seg.

DET DU SELV LIKER

Ikke glem at hovedregelen for vinsmak alltid er: Det du selv liker godt skal ikke overskygges av det som står i boken eller det «ekspertene» sier. På den annen side vil interesse og vilje til å sette seg litt mer inn i materien ofte gi stort utbytte for den som våger. Vin-interesse på dette plan vil ofte, tror vi, motvirke fyll.

Smakspanelet fryder seg fram til GODE VILT-VIN

Kjellermesteren på Continental, Remi Madsen, er et funn til å snakke om vin og smake på vin.

Kjøkkensjefen i Annen Etage på Continental serverer den ene lekke viltretten etter den andre. Panelet smaker og fryder seg høylutt. Ved den ene enden av bordet sitter kjellermesteren og vurderer vinene. Han smaker hele tiden, han drikker aldri.

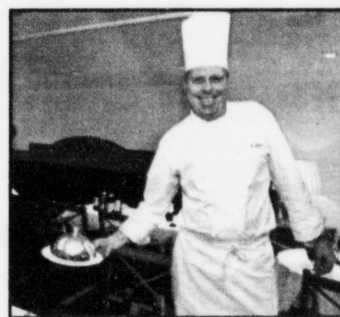
ARBEIDERBLADETS vinskribenter har nok en gang fått forsterkninger. Det er høst og det er tid for vilt. Og selv om du ikke har løvve til å felle et visst antall dyr, så kan du godt lage til en bedre viltmiddag for det. Flere slaktere kan tilby vilt til en relativt rimelig penge. Å tilberede maten er like viktig som å servere god vin, særlig hvis du ønsker å satse på begge deler.

Bruk årstidene

Som da vi testet de amerikanske vinene, har vi denne gangen gjort årstiden gjeldende for hva vi skal spise og drikke. Arne Høiby og Bjørn Skaane har fått selskap av kjellermester Remi Madsen på Continental, et funn for enhver som ønsker å snakke om vin, smake på vin og ikke minst å lære om vin. Folkejuryen er også med. Når vinen denne gang suppleres av de lekreste retter, skogsduer, fasaner, hjorter og reinsdyr kan man saktens lure på fiskebollenes betydning for men-

neskeheten. Men kjøkkensjefen, Yngvar Nilsen, er like velvillig som sin kollega i vinkjelleren, han deler ut oppskriftene.

– Det er ikke så vanskelig å lage mat hvis man bare vil. Jeg ønsker også at folk skal lære mer om matlaging og ikke minst om råvarer, sier Yngvar Nilsen.

Kjøkkensjef Yngvar Nilsen i fri positur.

Kraftig vilt

Ved kraftig smak på kjøttet velger man ofte yngre, litt mindre avsløpne varianter av viner eller de svært gode røde som har alt. Kraftig vilt krever også en viss grad av sødme i vinen – noe som også ofte

framkommer ved lagring av gode viner.

Mens ekspertene lukter og smaker, prøver folkejuryen det samme. Og her er det ikke minst snakk om vinene som er gode, virkelig holder mål til maten også. Enkelte viner, for eksempel den spanske Faustino, som er en utmerket vin, kan bli litt for søt til mat, får vi vite. En forståelig vurdering, om enn sammenlik-

Helt vilt på Con

Kjøkkensjef Yngvar Nilsens tips for det som kan bli en vellykket fest-aften er gode oppskrifter og god vin. Legger du hjertet i forberedelsene er det meste unngjørt. Dette er hva vi fikk servert en høstkveld som ble en varm kveld i Annen Etage. Alle oppskriftene er beregnet på åtte personer.

**Kantarell- og skogsopp-
rin tilberedt med duebryst** dik, salt og pepper, 3 ss oliven-
olje, 5 pl. gelatin

1/2 kg. kantareller og 1/2 kg. blandet skogsopp, rensset og gryteklar, 100-gr. sjalottløk, 1 dl. kalvekraft, 2 ss sherryed-

Løken hakkes og stekes gyllen i oljen før soppen has i og stekes gyllenbrun. Krydres med salt og pepper. Sherry-eddik

TILPASSET SELSKAPET

Dekker man sitt behov ved en enkel rimelig vin (finnes egentlig ikke i kongeriket), så hold deg til den. Det er likeledes lite å vinne på å servere avanserte, sammensatte viner som krever tid, ro og kontemplasjon i et evenement med hektisk aktivitet og mange urolige mennesker. Da kan man velge lettdrikkelige, enklere viner; gjerne med særpreg og kraftig smak likevel. De komplekse vinene som krever god tid og interesse gir mest i enkle fellesskap med begrenset antall deltakere.

EN SKALA AV NYANSER

Vi har betydelig respekt for kunsten å tilpasse mat og vin. I vinspalten vil dette vanligvis være gjort i relativt grov inndeling. Vilt er som det vil framgå i sammenhengen en hel skala av nyanser. Madsens gjennomtenkte og erfarne synspunkter gjør sterkt inntrykk. Et vellykket resultat kommer ikke bare om det svir på pungen. Også rimelige (etter norsk målestokk) alternativer har gode muligheter om de er rett tilpasset.

NER

ningen ikke er den beste – brus passer sjelden som drikke til et godt måltid.

Flere bordeaux-viner er så kraftige at de «kan virke som et kølleslag i nyser'n» blir det også sagt. Og hvis vinen er for tørr kan det søte fra kjøttet legge seg rundt vinen.

Kan fort bli dyrt

Men å servere viner som passer til alle rettene er vanskelig, og det kan fort bli dyrt. Imidlertid behøver du ikke være lotto-millionær for å drikke eller servere god vin. – Serverer du Carras (den greske) hvis du skal servere vilt, så stiller du sterkt, sier ekspertene. Så enkelt kan det også gjøres.

Men å ha vinsmaking som jobb, det er da litt underlig? Proff-vinsmaker Remi Madsen mener det er ingen ting i veien for å smake også. Han har det som jobb, men kan også svelge vin. – Men jeg smaker alltid, jeg ville aldri bare drikke, sier han.

Gode opplevelser

Med folkejuryens betegnelser på vinen, som «kjempegod» «jeg blir stinn i hodet av bare å lukte», «det er så vanskelig å bestemme seg for hva som er best», «elegant vin», «spiss», «den smaker litt blekk», «denne kan du lukte på lang avstand», florerer superlativene og også et og annet skjellsord. Likevel, med en så stor oppmerksomhet omkring vinen, smaken, lukten, forandringene i glasset, fargen, så blir det ikke kjedelig og teknisk.

For gode opplevelser er viktige. Alle ønsker god lukt, god smak og riktig temperatur for å kunne trives. Det gjelder for vinen og det gjelder for de som skal drikke den. God (h)ølg!

● TEKST: NORHILD MIDTBØ
FOTO: ELIN HØYLAND

VURDERING

- 1) Vi tar heller et glass vann!
- 2) Akseptabel, men til nød.
- 3) OK, men glemmes fort.
- 4) God! Denne tilbys gjerne våre gjester!
- 5) Svært god! Gjerne påfyll!
- 6) I særklasse! Brukes til spesielle anledninger.

HVOR GODT KJØP?

- ★★★ Dette er et kjempekjøp
- ★★ Dette er et godt kjøp
- ★ Denne er verdt prisen
- ✗ For dyr. Ikke verdt prisen

ARBEIDERBLADETS JURY:
BJØRN SKAANE, REMI
MADSEN & ARNE HØIBY

DETTE PASSER VINEN TIL

- A) Mildere vilttyper. Vårt eksempel var skogsdue, oppdrettshjort o.l.
- B) Middels kraftig vilt som for eksempel hjort, fasan, hare, viltpostei.
- C) Kraftigere vilt som reinsdyr, rype, kraftige pateer.

LAGRING

- ▲ drikkeklar vin
- ◆ blir bedre ved litt lagring
- ▼ må lagres en tid

KJØP	PRIS	NAVN (LISTENUMMER)	VURDERING	TIL HVA SLAGS VILT?	MODENHET
4 ★	156,-	Santenay 1.er Cru, Passe Temps 1989, J. Drouhin, Burgund (2750)	Selv om prisen er høy er dette et rimelig godt kjøp til burgunder å være. Typisk Pinot Noir med fruktighet og balanse.	BC	◆
4 ★	105,-	Vielles Vignes 1992, A. Rodet, Burgund (605)	Burgundere er vanskelige. Selv om man kjøper dyrt blir man ofte skuffet. Denne er vanligvis et greit kjøp for prisen, men den antyder bare hva regionen kan by på.	A	◆
5 ★★★	84,-	Crozes-Hermitage, Jaboulet, Rhonedalen, hjemmetappet (654)	Vårt eksemplar var kaputt (oksidert). Vanligvis byr denne hjemmetappingen fra solid produsent på en kraftig og typisk stabilt god vin.	BC	▲
5 ★★★	114,-	Cuvéc de Saint-Roch 1991, Vacqueyras, Rhone-dalen (2801)	Denne typiske Rhone-vinen anbefales til dem som vil nærme seg denne regionens rike varianter. God fylde, komplekst smaksbilde med krydder og frukt. Lang behagelig ettersmak, sjelden fugl i Vinmonopolets bur.	A	◆
5 ★	151,-	Ch. Maucaillou 1986, Moulis, Medoc (1248)	Fin smak av kirsebær, elegant men ikke veldig kraftig. Passer best til mat – fortsatt noe å gå på lagringsmessig.	BC	▲
5 ★	277,-	Ch. l'Angelus 1983, S. Emilion (504)	Mursteinsrød, nydelig helt moden – bør ikke lagres. Et flott eksemplar på hva en utmerket St. Emilion kan dreie seg om.	C	▲
5 ★★★	105,-	Ch. Fouquet 1989, Saint Emilion, hjemmetappet (550)	Svært bløt og rund (Damenes pokal), men likevel nok frukt etc. Bør ikke serveres for varm – vi foreslår 16-(18)°C.	B	◆
4 ★★★	87,-	Ch. Carras 1987, Chalkidiki, Hellas (2404)	Fyldig i smak, frisk og fruktig gresk overraskelse. Vellykket vin, kan trygt prøves.	B	◆
4 ★	120,-	Barolo 1989 (Fontanafredda), Piemonte, Italia (1761)	Mursteinsrød, eikepreget. Ofte kraftige tannisksterke og alkoholsterke viner av Nebbiolo-druen. Interessant, men ikke vårt førstevalg.	BC	▲
5 ★★★	95,-	Faustino V Reserva 1988, Rioja (685)	Svært fruktig og sødmefyllt, vanilje i massevis. Rioja av utmerket årgang. Var for sødmefyllt for vilt – men god vin til peiskosen en høstkveld.	BC	◆
5 ★★★	90,-	Fetzer Zinfandel 1992, Calif (2166)	Vi prøvde denne til krydrede spareribs i sommer, den forsvare sin gode plassering: Aromatisk fruktig, med krydder og lang ettersmak.	C	◆
3 ★	103,-	Chateaufort-du-Pape, hjemmetappet (655)	Avbleket variant av aftenvin – som oftest har saft og kraft i massevis. Sjattånøffdupapp har for ordens skyld ingen ting med pappvin å gjøre.	B	◆
5 ★★★	53,-	Vitis merlot, årgangsløs (2698)	Årgangsløs er langt fra alltid ryggesløs: Et blinkskudd av en hjemmetappet. Relativt enkel; men masse frukt, balansert syre og rund. Klarte seg utmerket til skogsdue – men blir for lett til yngre zoologi. Ellers en grei altnulig-vin.	A	▲

tinental!

has over sammen med kalvekraft og kokes opp. De oppløste gelatinplattene has i og soppblandingen fylles i en firkantet form, om lag 5x5x10 cm og står i rundt et døgn før man kan ta den ut av formen for å skjære i skiver. 8 duebryst krydres med salt, pepper og timian og stekes rosa. En skive soppterrin anrettes på en håndfull blandet salat med 3 skiver fra et duebryst. Pyntes ved siden av med friske urter.

Hjortekoteletter og god rødvin. Delig for en imøtekommende gane.

Hjortekoteletter og fasanbryst med spinat og smørstekte persillerøtter, portvinsauce

8 hjortekoteletter, 4 fasaner, 4 persillerøtter, 1/2 kg. spinat, 2 pærer, 1 liter viltsauce tilsmakt

med portvin, 1 kg. mandelpoteter, 200 gr. smør, salt og pepper, 1 fedd hvitløk, 100 gr. sukker.

Ben ut fasanbrystene og stek dem rosa sammen med hjortekotelettene. Skrell persillerøttene og skjær dem i staver og blancher dem i lettsaltet vann. Tørk dem og stek gylne i smør. Spinaten vaskes godt og dampes i smørvann med salt/pepper og litt hvitløk. Pærene deles i 8. Skall og kjernehus fjernes. Kokes i karamell til de er møre. Skrell mandelpoteter og råstek dem med salt og pepper. Legg opp på tallerkener på følgende vis: En liten seng med spinat hvor fasanbrystet skåret i ski-

ver legges. Ved siden den stekte hjortekoteletten, de stekte mandelpotetene, persillerøttene og de karamelliserte pærene. Portvinsauce has rundt og pyntes med frisk timian.

Multe surprise, multemousse

3 dl. sør multepuré, 3 pl. gelatin, 2 dl. krem som piskes. Bland multepuré og pisket krem. Rør i smeltet gelatin og fyll formene. 8 porsjonsformer, ca. 4 cm høye, has 1 cm. tykk mandelflan. På denne legges en kule av frossen multepuré og multemousseen fylles rundt. Fryses i ca. 2 timer slik at massen setter seg. Anrettes på tallerken med et speil av multepu-

ré og litt friske bær. Skjær ut en liten bit så man kan se at den er fylt. Pyntes med sjokoladedekor og mintblad.

Nøttebunn:

120 gr. eggehvite og 20 gr. sukker eller honning blandes og piskes til løs marengs. 160 gr. malte nøtter, 150 gr. siktet melis, litt syltet appelsinskall blandes og vendes i marengsen. Stekes på bakepapir ved 160 grader i ca. 3 minutter.

Til desserten fikk vi servert en muscatel-vin, en Beaumes de Venise fra J Vidal-Fleury. Den selges ikke på polet, men det burde den.

REISENØTTER

Vi trekker ut tre vinnere hver uke som hver får sitt lommetlas. Svarene sendes Arbeiderbladet, Reiselivsredaksjonen, Postboks 6534 Rodeløkka, 0501 Oslo. Konvolutten merkes «Reisenøtter», og må være poststempelt senest tirsdag 4. oktober.

- 1 I hvilket fylke ligger Paradis?
- 2 Kongenes Dal – I hvilket land finner du den?
- 3 I hvilket hav ligger Kiribati?
- 4 Kosi – hvor i Norge ligger det?
- 5 Hvilke land grenser til Peru?
- 6 Ligger byen Kyrenia på den gresk-kypriotiske eller den tyrkisk-kypriotiske siden?
- 7 Hva heter myntenheten i Iran?
- 8 Hva heter hovedstaden i Cote D'Ivoire (Elfenbenskysten)?
- 9 Hvor ligger Goose Bay?
- 10 Hvor ligger Braskereidfoss?

Svarene på forrige Reisenøtter: 1) Hordaland 2) Korsika 3) Stillehavet 4) Malta 5) Nordland 6) Nepalesisk rupee 7) Syria 8) Ved Venezia 9) Rand 10) Finnmark.

Forrige ukes vinnere: Lars Kagnes, Raschs vei 42, 1143 Oslo, Christian Riisnæs, Svoldergt. 8A, 0271 Oslo og Finn Vagleng, Ammerudhellinga 33, 0959 Oslo.

MADAGASKAR

MADAGASKAR HAR hatt en honorær konsul, Finn Andresen, men han skal nå arbeide i Afrika. Visum skal derfor behandles av Ambassade de la République de Madagascar, Rolandstrasse 48-53179 Bonn, Tyskland.

SCANDORAMA

Weekend i Göteborg
m/Borås, kr. 1090
Avreise 4/11, 11/11, 18/11,
25/11, 2/12, 9/12, 13/1, 20/1,
27/1, 3/2, 10/2, 17/2, 24/2,
3/3, 10/3, 17/3, 31/3 og 7/4.

Wien m/fly, 5 dager, kr. 7950
Avreise 29/12 og 2/1.

Nyttår i Paris,
9 dager, kun kr. 6475
Avreise 27/12 og 4/1.

3-dager shopping/
kroferie i Danmark, kr. 1045
Avreise 7/11, 30/11, 23/1, 6/2
og 6/3.

Akersgt. 47 Tlf. 22 33 49 60
0180 Oslo

DET ELEGGA

Det finnes storbyer som er hyggeligere, mer interessante og – ja, kanskje også mer spennende enn Paris. Men finnes det en hovedstad som er mer gjennomført elegant? Neppe. Det er ikke uten grunn at de toneangivende motehusene ligger her – ved siden av de kjente kosmetikk- og parfymeselskapene.

DET INTERESSERER meg egentlig bare måtelig. Nei, det er den mer dagligdagse eleganse som fascinerer. Overflatekultur, vil

noen si, men det er jeg ikke enig i. Sansen for de lekke linjer ligger dypt forankret i den jevne pariserens sjel. Har det noe med sex å gjøre, mon tro?

Pompidou-senteret fra en uvant vinkel.

Restplasser

3 dagers busstur
til Helsingfors
m/Silja Line 30/10 Kun 695,-

5 dagers tur
til St. Petersburg
23/10 Fra 1795,-

5 dagers busstur
til Stettin Kun 1995,-

Påmelding til

SCANDREISER

Haavard Martinsens vei 29

0978 Oslo

Tlf.: 22 21 36 36 - Fax: 22 21 61 71

SVEITS

UNDER Zibelmärit stiller torghandlerne i Bern opp med hele 100 tonn løk på torget i gamlebyen. Løkmarkedet avholdes siste mandagen i november, det er i år den 28. Det hele begynner pent med løk i alle farger og fasonger pent stabled opp buntvis eller, i kurver eller i løs vekt, men ut på ettermiddagen blir det karneval og fest med konfettislag, sang og teater.

Champs Elysees er selvfølgelig elegant. Mer elegant enn på lenge. Etter at nye, underjordiske parkeringshus ble åpnet har fortausparkeringen nærmest forsvunnet. Dessuten er det plantet hundrevis av nye trær rundt byens paradegate, en ny, grønn bylung. La Defense, som ligger på fortsettelsen av Champs Elysees-aksen er også elegant med sin futuristiske arkitektur.

Vel og bra. Men legg heller merke til elegansen i dagliglivet. Ekspeditrisen i skoforretningen, innpakningen av kaken i konditoriet, bevegelsene til trafikkestablen, hvordan en eldre pariser blar i sin avis. Eller selve beviset på den absolutte, naturlige eleganse: Hvordan en ekte pariser kan legge jakken over skuldrene uten å virke feminin.

Spis og se

Skal man være ekstra kresen, kan man lene seg litt tilbake i godstolen og bombastisk uttale at Brussel og Lyon ligger et hakk foran Paris når det gjelder fransk matkunst.

Paris ligger ikke langt etter. Det sies for øvrig at da la nouvelle cuisine ble innført for endel år siden – da kjøkkensjefene kastet sine fete sauser og overlesteede fat i søpla og innførte det nye «lett, godt og elegant» (der har du det igjen), hadde dette like stor innflytelse på den parisiske folkesjel som den franske revolusjon hadde hatt nesten to hundre år før.

I Paris mangler du intet om du går kjøkkenveien, og også her er den daglige eleganse iøynefallende. Som på Cafes Costes, et spisested i postmodernistisk stil, beliggende på Place des Innocents, ikke langt fra Hallene og Pompidoumuseet. En kafé som ifølge den hippe designeren Philippe Starck skal være en blanding av den melankolske stemningen fra jernbanerestauranten i Praha og kvaliteten i en Mercedes. Så er da også lærsofaene trukket i samme skinn som bilfabrikken bruker i sine mer eksklusive modeller.

Mer tradisjonell er Allard (41, rue Saint-Andre-des-Artes). Tradisjonell er avgjort det riktige ord, for her besøker du en av byens aller eldste restauranter. Husk for øvrig på, når du besøker de parisiske matsteder, at det finnes mange av dem som ikke godtar kredittkort, plastkort blir simpelthen sett på som litt vulgært. Franske franc er derfor nødvendig om du skal stå helt fritt når du skal ut en aften på byen.

Første gang i Paris

Eiffeltårnet, Triumfbuen, Sacre-Coeur, Invalidedomen og Notre Dame er begynnerens Paris. Men, som en stor Paris-kjenner, bosatt i Paris i tredivye år og kjent av meg – med et hovent lite smil villig innrømmet: Jeg har aldri vært der. Han frekventerer i den viderekommendes Paris. Handler sine merkevarer til seg og sine bedre halvdel for halv pris i Réciproque (95 rue de la Pompe) eller Jackie (40 rue de Vernuille), drikker sin te på Société d'Angelina (190 rue de

Rivoli), spiser sin lunsj i Les 5 Point Cardineux (rue Jean Macé – like ved Opera de la Bastille), sin middag på Robert (64 rue Vielle-du-Temple, midt i området Le Marais) og nyter et godt glass vin på en bistro au vin – en vinkafé, gjerne den i 42 rue Léon-Frot (metro til Charonne), og gjerne med litt god ost til. Min bekjent er blitt en typisk pariser, selv om han har sine røtter på Mengshoel ved Mjøsa. Typisk? Ikke helt, forresten. For han holder sitt legeme i form, midt i Paris. Ved blant annet jevnlig å dra på en liten klatretur, midt i Latinerkvarteret, på en mur d'escalade i forretningen Au Vieux Campeur (rue des Ecoles). Synes du at det blir for anstrengende for deg er det iallfall god underholdning å gå dit for en titt.

Venstre og høyre bredd

I Paris snakkes det om venstre «rive Gauche» og høyre Seinebredd, og det kan være litt forvirrende. Som en orientering: På venstre finner du jernbanestasjonen Gare d'Austerlitz, parken Jardin du Luxembourg, Montparnasse, Hotel des Invalides, Quartier de Latin og Eiffeltårnet. «Resten» ligger stort sett på den høyre Seinebredd, hvis vi regner litt grovt på det.

På venstre ligger også paradegaten Boulevard Saint Germain, en av metropolens mest spennende gater. Den begynner ved Seinen og Det arabiske Institutt, går gjennom Latinerkvarteret, passerer Odeon Theatre, kunsthøgskolen og munnar ut ved broen Pont de la Concorde, rett mot en av vestens mest kjente obelisker. Kaffepause tar du på Café de Flore. Det har Trotsky, Chou-en-lai, André Breton, Max Ernst, Albert Camus, Satre, Durrell, Capote og Hemingway gjort før deg. Hvem vet, kanskje det litterære miljø gir deg inspirasjon til et leserinnlegg i Arbeiderbladet?

LITTERATUR

POLITIKENS «Turen går til Paris» inneholder det meste av den konkrete viten du har behov for, selv om den ikke akkurat er noen morsom bok. Michélin «grønne» over Paris er også meget god, men NB!, den har ingenting om restauranter og hoteller, da må du ty til Michélin «røde».

Har du tid til å forberede deg godt kan du kjøpe en stabel gamle Maigret-bøker, de kan med fordel leses med kart. Noen bedre måte, teoretisk, å lære Paris og kjenne på finnes neppe.

Ebbe Sadolins «Vandringer i Paris» er en herlig bok, og ikke så vanskelig å finne i et antikvariat for rundt hundrelappen. Michélin kart nr. 10 er alle turistens venn.

ANTE PARIS

REISELIV
VED
HELGE
BAARDSETH

Paris-silnett «by night».

Violintoner på Boulevard Saint Germain.

Reisehåndbøker fra Berlitz

BERLITZ HAR gitt ut reisehåndbøker i mer enn tyve år. Små og hendige, med lettfattelig tekst og pene fargebilder har vært konseptet. Det er ikke helt godt nok lenger, og det har forlaget tatt konsekvensen av, og gir ut fullstendig reviderte

bøker. I løpet av mai skal bøker om De greske øyer, Paris, London, Roma, Kreta og Kanariøyene være på markedet i norsk språkdrakt, og en rekke andre vil du kunne få på engelsk. Prisen ligger under hundre kroner.

Ønsker du litt mer

«kjøtt på beinet» enn det disse bøkene gir deg har Berlitz også en «Discover»-serie. Langt mer omfattende – og tyngre – og de dekker såvel praktiske opplysninger som historie og kultur.

Flere av Berlitz' par-lører har også kommet i

ny utgave: Engelsk på reisen, Tysk, Fransk, Spansk, Italiensk, Gresk og Portugisisk på reisen. Hver bok inneholder 1200 ord og uttrykk. Prisen er 123 kroner.

ALTERNATIV TURISME

DEN SVENSKE turoperatøren Läs och Res arrangerer en temadag om U-landsturisme i Håndverkeren lørdag 8. oktober kl. 12.00 – 16.00. Det koster små 20 kroner og du kan komme og gå akkurat når du vil. Selskapet vil selvfølgelig også presentere sitt nye program, men ellers blir det kritikk og utkast til alternativ turisme. Ring 22 56 25 30 for flere opplysninger.

PÅ SKI I SVEITS

SKI SWISS-uken er et arrangement den sveitsiske skiskolen står for i St. Moritz 3.-10. og 10.-17. desember. Dette er egentlig ment for skilærere som skal friske opp sine kunnskaper før sesongen, men også du har muligheter for å melde deg på. Oberengadin-området er stedet, og der er det 150 km. med bakker, 40 skiheiser, svømmehaller og mye mer. For 1.445 sveitserfranc får du sju overnattinger med halvpensjon, skiundervisning og heiskort. Kontakt Schweiziska Turistbyrå, tlf. 095 46 8 23 41 00.

MED TOG I KENYA

TOGET mellom Kenyas hovedstad Nairobi og Ugandas hovedstad Kampala ruller igjen. Togforbindelsen ble stengt da EAC, East African Community brøt sammen i 1977.

BARNEBOK OM FINLAND

DET ER ikke alltid så enkelt å ha med barn på bilferie, men det hjelper hvis barna har litt kjennskap til reisemålet. Finlandsboka av Arne Ragnhild og Atle Næss (illustrert av Minna Lappalainen) er beregnet på barn i alderen 9-13 år, og forteller om vårt østlige naboland på en enkel og lettfattelig måte. Boka er utgitt på Idunn Forlag og koster 128 kroner.

VERDENS STØRSTE

VERDENS største flyselskap er nå det amerikanske selskapet Delta som årlig flyr mer enn 85 millioner passasjerer. Verdens største internasjonale terminal ligger på Hartsfield i Atlanta. Den kan betjene 8.000 passasjerer i timen.

SKRIV TIL REIDAR!

MOM-redaktør Reidar Jonger tar gjerne imot lesernes egne meninger. Meninger Om Mangt (MOM) prioriterer KORTE innlegg, som bør være undertegnet med fullt navn. Merke eller signatur kan brukes, men redaksjonen må alltid ha navn, adresse og telefonnummer til den som skriver. MOM forbeholder seg retten til å forkorte eller redigere innlegg. Innsendte bidrag blir IKKE returnert.

MOM
lesernes eget forum
MENINGER OM MANGT

Post til MOM-sidene sendes til:

MOM
Arbeiderbladet Postboks 1183,
Sentrum, 0107 Oslo.

Deffensiv likstillingskamp

Kerstin Bugge (MOM 23/9) argumenterer mot medlemskap i EU fordi det er så mye å ta fatt på her hjemme hva likestilling angår: «Vi må først få våre menn inn på kjøkkenet og barneværelsene og lik lønn for likt arbeid, før vi kan ta fatt på «gubbene» i EU». Nå liker sikkert ikke Bugge at en gutt tar seg den frihet å svare henne, men likestilling krever som kjent to parter, en gutt og en jente. Derfor tillater jeg å minne Kerstin Bugge om følgende:

ritet og felles kamp, nå velger å svikte sine «søstre» (eller «brødre» for den saks skyld) i Europa. Det var vel ikke slik, Kerstin Bugge, at kvinner i Norge ved begynnelsen av dette århundre ikke så på Stortinget som en aktuell arena fordi kvinneverrepresentasjonen var for liten? Eller...

Espen Kvernberg

Blendverk (I)

Det tolkes i tegn
Se vi står ved veis ende
og med stjerner i hop
kan nok uhell lett hende
de troende tyr
til sitt selsomme dyr
men når skinnen bedrar
kan enhver la seg blende

Geir Wang,
Oslo.

Vår verneverdige jord

Olav Gjærevoll tegnet av Randi Monsen.

Verdens første miljøvernminister botanikeren Olav Gjærevoll er død av kreft.

Sykdommen som etser seg inn i sinnet.

Bilde på en sivilisasjon balanserende på kanten til å komme ut av kontroll?

Gudrun Kolderup

Byfornyelsen og fellesgjeld

Det viser seg i ettertid at Gunnar Berge fikk rett da han påpekte følgene av Stortingets vedtak angående gjeldssaneringen i byfornyede eiendommer.

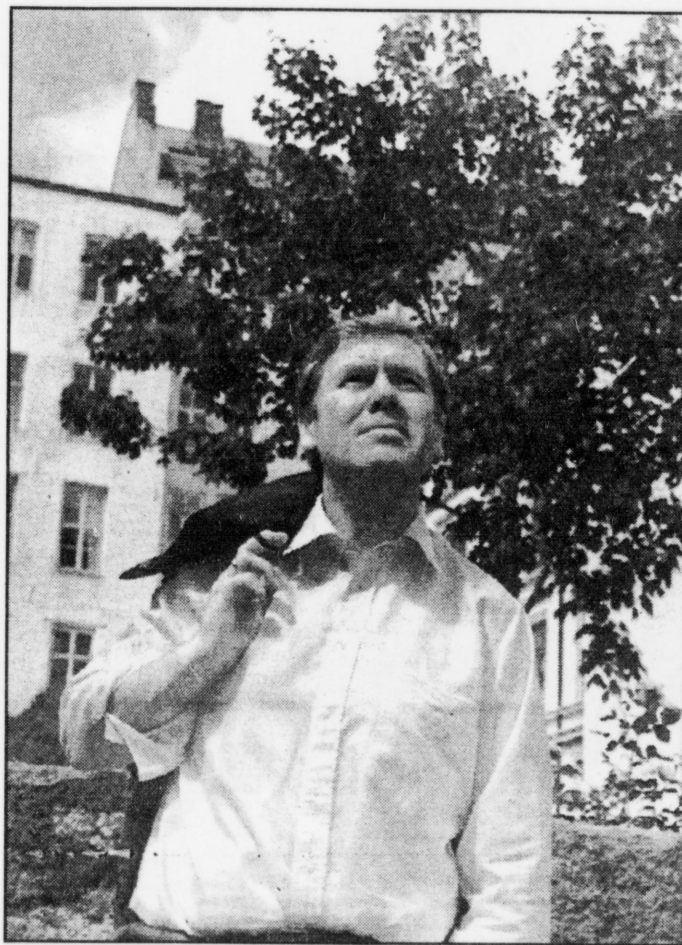
Nå har vi en situasjon hvor fellesskapet må betale regningen og hvor mange kan få en gavepakke så stor at de ikke har kunnet tro det. Den typiske beboer eller eier av en byfornyet leilighet er verken ressurs svak, arbeidsløs eller gammel.

Det byfornyede borettslag jeg kjenner best er meget sentralt beliggende med vakker utsikt over parkeringsanlegg til den ene siden og lite trafikkert gatetun på den andre siden, og med en meget stilig klassisk fasade. På taket ligger solterrasse og det indre gårdsrom er vakkert opparbeidet i terrasser med beplantning, hagemøbler og lekeplaser for de små. De indre forbedringer på toalett og bad er vel kjent for dem som har fulgt med.

Beboerne på eiendommen vegg i vegg har selv bekostet sin oppussing og er nedsyltet i gjeld.

Det må ikke bli slik at det i dette landet skal være pressgrupper med lobbyister som skal styre ressursene.

Arne Haukvik fra Sp og Odd Einar Dørum fra minipartiet Venstre har vært dyktige til å overby enhver løs-

Kommunalminister Gunnar Berge fikk rett.

(Foto: APOR)

ning fra ansvarlig politisk hold. Byfornyelsen må opp på ny.

Bjørn J. Johannessen,
Slattum.

Nei, hele denne saken med

Hærverk mot EU

Vi leser om Ja-sidens informasjonsboder og -busser som blir ramponert og ødelagt.

Det må være en oppgave for sosialantropologene å forklare hvorfor pøbler og fanatikere tiltrekkes av Nei-siden i EU-striden (eller EU-«krigen», som Nei-ungdom Vebjørn Reinsberg kaller det).

Men på denne måten blir det selvsagt enklere for en del tvilere å velge side.

Finn Otto Arenberg

Lahnstein svar skyldig

Anne Enger Lahnstein ble svar skyldig da Jan Petersen forleden stilte henne et par enkle spørsmål om EU og norsk sikkerhetspolitikk: Hvordan kan det ha seg at våre venner i NATO plutselig er blitt våre fiender i EU? Det er forståelig at Rød Valgallianse og andre kommunister synes det er bra at Norge sier nei til EU, som skal være NATOs europeiske bærebjelke.

Kommunister har hele tiden betraktet både EU, NATO og USA som fiender. Men hvorfor har dere i Senterpartiet havnet i dette dårlige selskapet? Kan det tenkes at smørprisen har overskygget dømmekraften i sikkerhetspolitikken?

Gunvor Aas,
Trondheim.

Dagens ros(e)

Favnen full av røde roser til Litograf og Kjemigraf pensjonistforening og til alle som gjorde sitt til for å gjøre turen til Skjerdingsøy høyfjellshotell så hyggelig for oss. To flotte turer, en til Sollia kirke fra 1738 og en til Storelvdals-tunet, hvor kommunen opprettet det som skal være det første offentlige aldershjem i vårt land. Det var interessant å se.

Roser til vertskapet Johansen, til sjåfør Ivar og til hele personalet. Jeg husker ikke navnet på pianisten som spilte hver dag under middagen og til dans om kvelden, men roser til ham også. Og sist men ikke minst, en takk til vår leder Solveig. Hilsen fra oss alle.

Berit

Alt går i stå

Min kjære redaktør vil at jeg skal være aktuell. Da er det ikke annet å gjøre enn å sette i gang, og det litt brennfort, for i dag er det onsdag og i morgen er det torsdag og da må han ha epistelen i hende hvis den skal komme med på lørdag.

Posten tar som kjent en dag, enten den skal til Kirkenes eller til Rakkestad. Altså en dag tapt. Og folk glemmer jo så fort: Går det noen dager eller en uke mellom to begivenheter, så er det glemt. Og hva nytter det å være spirituell eller å gjøre seg belevn på en eller annens bekostning når ikke folk husker hva det dreier seg om?

Gi blaffen i hele postvesenet og dra ned egenhendig? Jeg, som ikke har bil? Dra på

seg genser og hoppe i skjørtet og halse etter trikken? For ikke å snakke om T-banen til Carl Berners plass som kjører i alle retninger, og ta feil, selvfølgelig? Havne på Bryn i stedet for på Hasle? Hva i all verden skal jeg på Bryn?

Sist det var sånn var det ran i en bank akkurat i det trikken kjørte forbi. Jeg ble så alterert, altså, at det var helt umulig å finne vei i alle tunnelene og underjordiske ganger på T-banen etterpå. Sånt tør jeg ikke mer. Ikke tale om!

Men til det jeg egentlig ville snakket om: Om å gå i stå. Alt går i stå. Hele samfunnet går i stå. Skjønner ikke hvordan det er blitt: Politiet streiker, flyplassbetjeningen streiker, NSB streiker – ufrivillig

riktignok, for de har ikke kapasitet til å ta 30.000 reisende fra flyselskapene sånn på røde rappen. Dessuten er det lite trøst å bli tilbudt billett til Elverum hvis en har tenkt seg til Berlin!

Ja, hvordan er det egentlig mulig? Bare kaos og ulydighet hele veien. Er det noen som i det hele tatt gjør jobben? Hel-sevesenet? Niks. Bare prøv å stå i kø der...

Skoleverket? Niks. Tenk å ta eksamen i ungdomsskolen?

Tror sannelig min hatt jeg vil begynne å streike jeg og; nekter å betale på trikken, nekter å betale tv-lisens, nekter å kjøpe rødvin (nei, det er for ille...)

Ha det!

Bestemor Birgitte

SERIEFINALE?

VIF-ISHOCKEY

—

STORHAMMAR

JORDAL AMFI

MANDAG 3. OKTOBER.

KL. 18.30.

SPECIALTILBUD

Følg ishockey-børsen i Arbeiderbladet hver torsdag hele sesongen.

JA, jeg bestiller ishockey abonnement på Arbeiderbladet

7 mnd for kr 780.- (= 1 mnd gratis)

Ring 22 72 60 50, fax 22 64 92 82 eller send inn kupongen

Etternavn/fornavn: .....

Gate/vei: ..... Telefon: .....

Hus nr.: ..... Oppgang: ..... Etasje: .....

Postnr.: ..... Poststed: .....

SVARSENDING
Avtale nr. 120 000/438 Pb

Arbeiderbladet
Abonnementsservice
Sentrum,
0109 Oslo

DS

Lørdag
1. oktober 1994
Arbeiderbladet

Kultur

JOURNALISTER GJENNOM 100 ÅR

«Fra fjærpenn til Mac», en utstilling som skildrer journalisters arbeidsredskaper og -miljø gjennom 100 år, ble åpnet av kulturminister Åse Kleveland på Oslo Bymuseum i går. Utstillingen inngår i Oslo Journalistklubbs 100-års jubileumsfeiring, og viser utviklingen av tekniske hjelpemidler for produksjon av tekst, bilder og kommunikasjon. Besøkende kan også se en avdeling med fotoutstyr og med bilder av pressefotograf Sverre Heiberg.

Over 100 konserter i kjømda: ROCK-HØSTEN

Oslo får et svært variert og spennende konserttilbud denne høsten. Over 100 norske og internasjonale navn innen pop og rock kommer til byens mange scener. Det er grunn til å se lyst på tilværelsen, selv når høstmørket setter inn.

HØSTENS FRISKE satsing befester Oslos posisjon som musikkby nummer 1 i Skandinavia, i hvert fall hva rock, country og annen populærmusikk angår. Man bør imidlertid være raskt ute med å sikre seg billetter til de mest kjente artistene.

● BEATE NOSSUM

OKTOBER

1. oktober
Half Pint og + **King Sounds** - Sentrum
Velvet Belly - Månefisken, fyl-
ler 5 år

2. oktober
Eugene Chadbourne (USA) -
Rock All

3. oktober
David Byrne - Rockefeller
Susanne Lundeng - Rebekka
West

4. oktober
Divin Ducks + Kitchen Party
- Smuget
Tom Pacheco (USA) - Cruise

5. oktober
Vamp + Tor Åge Bringsværd
- Rockefeller
Type O Negative - Sentrum

7. oktober
Hedningarna (S) - Rockefeller
Hanne Boel (DK) - Sentrum

8. oktober
Hanne Boel (DK) - Sentrum
CC Cowboys + Radionettes -
Rockefeller

9. oktober
Jøkleba! - Cosmopolite
Gun (GB) - Rockefeller

10. oktober
Jonas Fjeld - Smuget

12. oktober
Butch Hancock/Rosie Flores
- Cruise
Omar & The Howlers -
Rebekka West
Chipahua - Smuget

13. oktober
Terje Rypdal/Ronnie Tekrø
- Smuget
Hellbillies - Rebekka West
Monte Warden Band (USA) -
Cruise
Improvisert musikk og elektro-

nikk, **Ultimafestivalen** - Roc-
kefeller

14. oktober
Slagverkstrioen Sisu, Ulti-
mafestivalen - Rockefeller
Dressed To Kill (GB) + **KISS**
Convention - Sentrum
Ian Matthews (USA) - Cruise
The Real Thing - Head On

15. oktober
Nanci Griffith - Konserthu-
set. Utsolgt
Loose Diamonds (USA) - Cruise
Motorpsycho m.fl. for Blitz -
Sentrum
Grant Lee Buffalo (USA) -
Rockefeller
Sofanyama band - Månefis-
ken

16. oktober
Knut Reiersrud - Rockefeller

19. oktober
Lynni Treekrem - Rockefeller
Ketil Stokkan Band - Smuget

20. oktober
Willie Nelson & Family
(USA) - Sentrum. UTSOLGT
Animal Farm - Rebekka West

21. oktober
Reidar Larsen & The Boogie
Bastards - Rockefeller
Trans-Global Underground
(GB) + **Banco De Gaya** (GB) -
Sentrum
The Contenders - Rebekka
West
Bo Kaspers Orkester (S) -
Head On

22. oktober
Di Derre, Cupfinalefest -
Rockefeller. UTSOLGT
Sketch + Delusion - Månefis-
ken
D.D.E. - Sentrum

23. oktober
Spin Doctors (Rockefeller)

24. oktober
Sidsel Endresen - Rebekka
West
Nickels & Dimes - Smuget

26. oktober
Count Basic (Østerrike) -
Head On
Sleepless + Electric Wonder-
land - Månefisken
Sterk Naken Og Biltyvene -

Smuget

27. oktober
Iris DeMent (USA) - Cruise

27. - 30. oktober
Verden i Norden - Rikskon-
sertene

28. oktober
The Cranberries (IRL) - Sen-
trum

29. oktober
George Benson/Buddy Guy
(USA) - Sentrum
Texas Twisters - Smuget
Tango For 3 - Cosmopolite
Luscious Jackson (USA) -
Head On

31. oktober
Townes Van Zandt (USA) -
Cruise

NOVEMBER

2. november
Diamanda Galás & John
Paul Jones (USA) - Sentrum

3. november
Roy Rogers & The Delta
Rythm Kings (USA) - Cruise
Brazz Brothers m/Lester
Bowie & Don Moye - Rebek-
ka West

4. november
Blur (GB) - Sentrum
Di Derre - Rockefeller
Bjørn Eidsvåg - Rebekka
West
Terry Lee Hale (USA) - Cruise

5. november
Terry Lee Hale (USA) - Cruise
Stone Temple Pilots (USA) -
Sentrum
No Tech No + Ottos Speed-
wagon + Abra Kadavra -
Månefisken

6. november
The Hoodoo Gurus (Austra-
lia) - Sentrum
Morphine (USA) (Cruise)

8. november
Crash Test Dummies (USA),
Sarah McLachlan (USA) - Sen-
trum
dEUS (Belgia) - Head On

9. november
Sigvart Dagsland - Rockefeller
Kathy Moffat (USA) - Cruise

Pogomax -
Månefisken

10. november
Status Quo
(GB) - Sentrum
Popol Ace - Roc-
kefeller
Oyster Band (IRL) -
Cosmopolite
Duke Robillard (USA) -
Rebekka West

11. november
House Of Freak (USA) - Cruise
The September When - Roc-
kefeller
Izit (GB) - Head On

12. november
Seigmen - Sentrum

13. november
Steve Lukather (USA) - Roc-
kefeller

14. november
Jan Eggum m/band - Rocke-
feller

15. november
Obituary (USA), **Eye Hate God**
(GB) og **Pitch Shifter** (GB) -
Rockefeller

17. november
Sid Griffin & The Colepor-
ters (USA) - Cruise
Danko/Fjeld/Andersen - Roc-
kefeller

18. november
Tre Små Kinesere - Rockefeller
Russ Tolman Band (USA) -
Cruise
Stråmen + Hurra Torpedo +
Paint - Månefisken

20. november
Joe Cocker (USA) og **Sheryl**
Crow (USA) - Oslo Spektrum
Mari Boine - Cosmopolite

24. november
Laibach (Slovenia) - Sentrum
Barence Whitfield & The
Savages (USA) - Cruise

26. november
The Prodigy - Sentrum
Counting Crows (USA) +
Cracker (USA) - Rockefeller

29. november
Le Mystère Des Voix Bulga-
res - Universitetets Aula

Accept
(Tysk-
land) -
Rockefeller

30. november
Kari Bremnes
m/band Rockefeller

DESEMBER
2. desember
Harry Connick Jr.
(USA) - Rockefeller

3. desember
Bel Canto - Rockefeller

4. desember
ZZ Top (USA) - Oslo Spektrum

5. desember
Halloween (Tyskl.) - Rockefeller

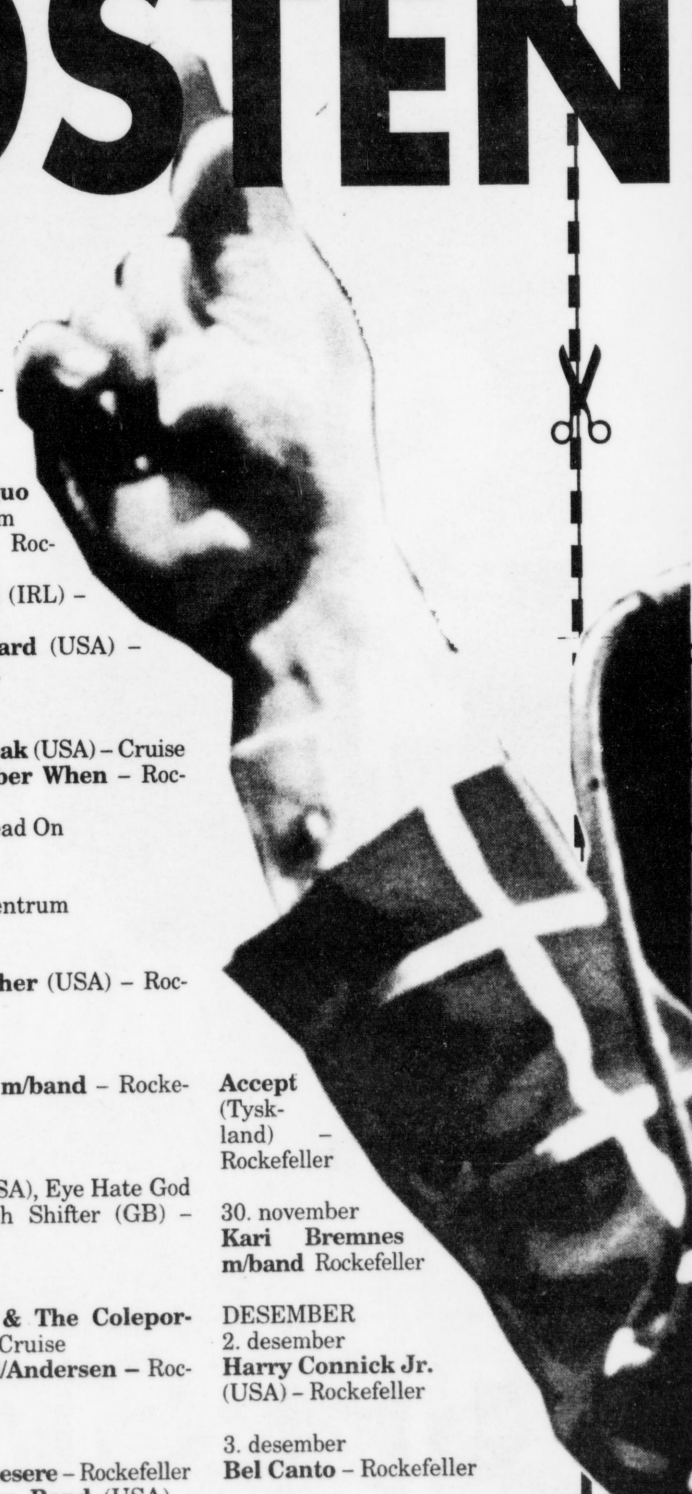
9. desember
Dumdum Boys - Sentrum
The Cranes (GB) - Rockefeller

10. desember
Julekonsert - Oslo Spektrum
NM i Rock - Rockefeller

13. desember
Blues Traveler (USA) - Cruise

15. desember
Slayer (USA) - Sentrum

23. desember
Raga Rockers - Sentrum

Stefano Dionisi som Farinelli.

FILM OM KASTRATLEGENDE

I sin tid var han en feiret «pop-stjerne» og like legendarisk som en Maria Callas eller Luciano Pavarotti: Farinelli, 1700-tallets mest berømte kastratsanger. Nå kommer en film om hans liv. Carlo Broschi, som var Farinellis virkelige navn, mistet manndommen (for å sikre stemmen) da han var ti år; han ble oppdaget av George Frederick Händel og optrådte for Kong George III. I filmen blir han gestaltet av Stefano Dionisi, mens den unike stemmeprakten er forsøkt gjenskapt ved å kombinere Derek Lee Ragins contraalt med Ewa Godlewskas sopran.

PAT FÅR FINGEREN

Bøkene om postmannen Pat kan få problemer i Japan fordi han mangler en finger – et kjennetegn på den japanske mafiaen Yakuza. Forlaget bak bøkene vurderer nå om de skal tegne inn en ekstra finger for det japanske markedet.

– Jeg tror ikke regjeringen vil forby postmannen Pat, men den amputerte fingeren er noe vi forbinder med Yakuza, sier Tomohiro Mikanagi, som er talsmann for den japanske ambassaden i London. (NTB)

RAI-STJERNE DREPT

En av Algeries største pop-stjerner, Cheb Hasni, ble torsdag skutt ned og drept i byen Oran. Drapet på artisten som var kjent som Prinsen av Rai-musikken kom bare fire dager etter at en annen av landets mest kjente pop-artister, Lounes Matoub, ble kidnappet. Informerte muslimske kilder opplyste at lederne for flere militante islamske grupper i forrige uke utstedet en såkalt fatwa – dødsdom – for artister de anså for å være «vulgære». (NTB)

-94

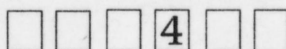

Gammel mann gjør så godt han kan! Joe Cocker spiller i Oslo Spektrum 20. november. Hans noe yngre kollega, Sheryl Crow, spiller tidligere samme sted, samme kveld.

September i oktober

PLATE

THE SEPTEMBER WHEN
Hugger Mugger
Warner

I «Sounds Nice» på det nye albumet til September When går Morten Abel til et nedlatende angrep på en sanger som «låter fint, men det er også alt». Det kan tolkes som en bitter kommentar til popbransjen overflatiske holdninger, men det kan også være et selvironisk blikk på hele tilværelsen som rockestjerne. Vi satser på det siste, for The September When låter ofte bra på «Hugger-Mugger», uten å ha noe mer enn lett fordøyelig underholdning å by på. Mye av den beste rocken er akkurat sånn, og «Sounds Nice» med sitt lette poppreg er det beste innslaget på denne plata.

Grappa har gått bort fra de nyskapende stemningene som gjorde forgjengeren «One Eye Open» til et unikt album, og satser her på mer på konvensjonell rock igjen. De har faktisk aldri trådd så hardt til som de gjør i låtene «Getting It», «Villain» og «Leave To Wonder» her. Samtidig fikser de fortsatt balladeformatet, i «The Garden Party», «Cries Like A Baby» og «Real Life», som kanskje er albumets mest vellykkede sider.

Innimellom kommer det så innslag som «I Can't Take It» og «True Love», som bare er «vanlige» pregløse rockelåter. The September When har valgt å gå tilbake til godt optråkkede stier, men de går trygt nok til at de kan se oktober lyst i møte.

● GEIR RAKVAAG

Kypros
Restaurant

Trondheimsvn. 160
Sinsen, Oslo 5

Vi har en rikholdig
meny og hyggelig
atmosfære med
kypriotisk gjestfrihet.
Nå også viltmeny.

Åpent mand.-lørd. kl. 15-24.
søn. kl. 14-23.

Alle rettigheter.

TLF. 22 15 12 88
VELKOMMEN!

Grieg på GLATT- ISEN

De siste 15 årene har kanadiere Niv Fichman produsert over 50 filmer om musikk, dans og andre kunstformer. Han står blant annet bak kinoaktuelle «32 korte filmer om Glenn Gould», og nå har han lyst til å filme «Peer Gynt» som isballett.

– Mitt mål er å levendegjøre den klassiske musikken, sier Niv Fichman, produsenten bak «32 korte filmer om Glenn Gould» og rundt 50 andre kanadiske musikkfilmer. (Foto: Elin Høyland)

TEATER

NATIONAL THEATRET

Bill. fra kl. 09.30. Lor. fra kl. 11.00

Kjære publikum!

Vi beklager, men alle kveldens forestillinger er avlyst pga. streik. Billetter kan bookes om til senere forestillinger eller refunderes ved henvendelse i billettluken innen 1 måned fra streikens slutt. For gruppebestillinger anmoder vi om at ombookinger og refunderinger tas samlet. Husmorforbundets orienteringsmøte man. 3/10 kl. 19.00 er dessverre avlyst. Da det er uvisst hvor lenge streiken vil vare, ber vi publikum holde seg orientert via presse.

OSLO NYE TEATER

Bill. tlf. 22 42 11 88 fra kl. 9, gruppe: 22 42 12 00, fax 22 42 40 12 samt tlf. 810 33 133 og på posten.

HOVEDSCENEN

MACBETH av W. Shakespeare. Neste forest. to. 6/10. Hvd. kl. 19.30. Lø. kl. 18.00. Vanlige mod. Student/skolepris kr 80,-.

KUNSTEN Å OVERLEVE av Mayo Simon. Premiere 18/10. Vanlige mod. Salget er i gang.

HUSET I SKOGEN av og med ANNE-CATH. VESTLY. Spilles 31/10-7/11. Salget er i gang! Bill. kr. 80/90. Ingen mod.

CENTRALTEATRET

Akersgt. 38. **SUZANNA ANDLER**, av Marguerite Duras. Neste forest. 3/10. Hvd. kl. 19.00. Lø. kl. 18.00. Vanlige mod. Student/skolepris kr 60.

SOLOPPGANG I RIGA av Aleksej Arbuzov. Premiere 13/10. Vanlige mod. Salget er i gang.

Gjestespill London Mime Theatre viser **NOLA RAE «Elizabeth's Last Stand»**. Fr. 28/10 kl. 19.00 og lø. 29/10 kl. 18.00. Bill. kr. 100,-. Ingen mod.

DUKKETEATRET

Frogneren. 67.

HEDDA GABLER av og med Henrik Ibsen. Dukketeater for voksne. I aft. 1/10 kl. 18.00, 4/10., 6/10., og 7/10: kl. 19.30. Bill. kr. 80,-. Student/skolepris/honør kr 45,-. Uavh. bill. selges v/inn.

BITTESMÅNE av Roald Dahl. Ma., ti. kl. 11.00, on. kl. 18.00, to., fr. kl. 11.00. Fra 5 år.

JUL MED PRØYSEN OG SNEKKER ANDERSEN. Fra 4 år. Salget starter fra 3/10.

det norske teatret

BILLETTLUKA TLF. 22 42 43 44

Framsnyingane i kveld er avlyste grunna streik. Kjøpte billetter til avlyste ramsnyingar blir bytta eller refunderte. Billettluka open 11.00-18.00. Teaterbistroen open 11.00-16.30.

OPERAEN

TLF. 22 42 77 24

Kjære publikum! Den Norske Opera er rammet av **STREIK** f.o.m. onsdag 26/9. Vi beklager derfor at alle forestillinger må avlyses så lenge streiken pågår. Publikum som har kjøpt og betalt billetter til de avlyste forestillinger vil få pengene refundert ved henvendelse til billettluken innen 1 måned fra streikens slutt. Abbonenter vil bli tilskrevet.

BLACK BOX TEATER

Bill.best. 22 83 39 90

«TVILLING – Har noen sett meg et annet sted?» Regi: Kjetil Skøien. Tekst: Beate Grimsrud. Scenebilde: Per Formo. Musikk: Bjørn Kruse. Prod. av Black Box Teater i samarb. m. Museet for samtidskunst/Riksstillingar & Passage Nord Teater. Urpremiere. Ultima-festivalen 15.10 kl. 21.00. Viser hver kveld t.o.m. 20/10.

RIKSTEATRET

NESEGREVET – en lek med eventyr

02.10 kl. 18.00	Honningsvåg
03.10 kl. 18.00	Hammerfest
04.10 kl. 18.00	Alta
05.10 kl. 18.00	Tromsø
06.10 kl. 18.30	Skjervøy

Aldri elsket jeg livet så høyt - HISTORIEN OM EN HEST

03.10 kl. 19.30	Kvinesdal
04.10 kl. 19.00	Tonstad
05.10 kl. 19.30	Kopervik
06.10 kl. 19.30	Stord
07.10 kl. 18.00	Husnes

SANNE VENNER

Norgespremiere 07.10 kl. 19.00 Bodø

«PEER GYNT» – med Per Tofte

04.10 kl. 12.15	Birkeland
05.10 kl. 12.00	Iveland
06.10 kl. 12.00	Åmli
07.10 kl. 12.00	Bygland

VÆR VÅR GJEST

01.10 kl. 15.30	Glomfjord
03.10 kl. 17.00	Fauske
04.10 kl. 14.30	Rognan
06.10 kl. 14.30	Sandnessjøen
07.10 kl. 12.00	Sømna

Teatret Vårt

AS REGIONTEATRET I MØRE OG ROMSDAL viser **ASTRID LINDGRENS BRØDRENE LØVHJERTE** Molde: 7.10-5.11.

Turne Møre og Romsdal 8.11-15.12. Bill.: man.-fre. kl. 16-17, tf. 71 25 15 00.

SDANS OG kunstløp er utrolig populært i Canada. Dessverre blir denne vakre sporten vanligvis presentert i en ramme av glitter, reklameskilt og vulgariet. Jeg drømmer om å bruke musikken fra Griegs «Peer Gynt» som bak-

grunn for en virkelig estetisk ballettfilm, der aktørene består av både tåpiss-ballerinaer og kunstløpere, sier Niv Fichman. I går framla han ideen for Oslo Filharmoniske Orkester, og han vil også kontakte NRK med tanke på et eventuelt samarbeid.

publikum langt utenfor de «finkulturelles» rekker.

– Min egen kunstnerkarriere strandet ved pianokrakken da jeg var sju år gammel. Vi er først og fremst filmfolk, og vi lager film med musikk eller dans som tema, helst i en eksperimentell eller populariserende form. Rene konsertopptak er for eksempel bannlyst, forklarer Niv Fichman.

Hans merittliste omfatter blant annet filmer om Ravel, Bach, Arnold Schönberg og Kiri Te Kanawa. En av de siste produksjonene har tittelen «Don't Be Afraid: The Unauthorized Kurt Weill», med bidrag fra artister som Lou Reed, Elvis Costello og P.J. Harvey.

Hval-konsert

Niv Fichmans største internasjonale suksess er imidlertid den Oscar-nominerte «Making Overtures». Her møter vi et uhyre dårlig men voldsomt entusiastisk amatør-orkester, satt sammen av bygdas baker, snekker, tannlege osv.

– Musikkpuristene har en tendens til å mislike filmene våre. Men hvorfor skal filmer og fjernsynsprogrammer om klassisk musikk skal være så fordømt kjedelige? undrer Niv Fichman, som også har en spesiell forkjærlighet for hvaler. I «For the Whales» samlet han ulike kunstneres hyllest til det mektige havpattedyret, og i «Whalesong» filmet han en symfonikonserter ved et stort spekkhogger-basseng.

Likte musikk

– Hvalene så ut til å sette pris på musikken. De oppførte i hvert fall den reneste vannballett hele konserten igjennom, forteller Niv Fichman.

• ANNE HOFF

TEATERMUSEET I OSLO

Nedre Slottsgt. 1, 0157 Oslo. Tlf. 22 41 81 47.

Åpent sønd kl. 12 –16. Onsd. kl. 11–15.

Sønd. 2. okt. kl. 13:

«HAMSUN OG TEATRET»

Arne Thomas Olsen
leser og kåserer.

La en fagmann se på din gamle telefon

Søndag 2. oktober
kl. 12-16:

Terje Ellefsen fra Norsk Telemuseum ser på og informerer om telefoner som publikum har med hjemmefra.

Kl. 13: Omvisning
Telefonklenodier
etter O. W. Merlie

i Teleutstillingen
i Norsk Teknisk Museum

Kjelsåsveien 143
Tlf.: 22 77 90 00

Åpningstider:
Tir.: 10-21, ons.-lør.: 10-16
Søn.: 10-17. Man.: stengt.

Tele
NORSK
TELEMUSEUM

«HEST SIDE STORY» på Riksteatret

«Hest side story, knegger skuespiller Karl Sundby som spiller dyret i denne åpenbaringen. Stykket følger ham fra fødselen, som gryende ungdom, via karriere-messige glansdager til forfall og alderdom.» VG

«Karl Sundby gjorde et sterkt inntrykk i rolla som besten... stående applaus!... galloperende suksess!»

Aldri elsket jeg livet så høyt
- historien om en hest

Av LEO TOLSTOJ - nå på turné

RIKSTEATRET

KVINESDAL, Kulturhuset	man. 3/10 kl. 19.30. Bill.tlf. 38 35 08 88
TONSTAD, Sirdal Kulturhus	tirs. 4/10 kl. 19.00. Bill.tlf. 38 37 03 00
KOPERVIK, Karmøy Kino	ons. 5/10 kl. 19.30. Bill.tlf. 52 85 73 42
STORD, Kulturhuset	tors. 6/10 kl. 19.30. Bill.tlf. 53 49 69 50
HUSNES, Husnes Samfunnshus	fre. 7/10 kl. 19.00. Bill.tlf. 53 47 14 55
HAUGESUND, Festivitetten	lør. 8/10 kl. 18.00. Bill.tlf. 52 71 27 80

Turneen fortsetter på Sørlandet i uke 41. Se forøvrig annonser i lokalpressen.

Den guttegærerne GAMLA

Elsa Lystad som Terentia og Kirsti Sparboe som Pernille i «Et fandens fru-entimmer» på Victoria
(Foto: Trond August Stenersen)

TEATER

ET FANDENS
FRUENTIMMER

av Eva Sevaldson

Regi: Trond Li

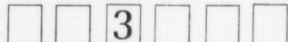
Scenografi:

Hans Petter Harboe.

Kostymer: Mette Jacobsen.

Masker: Håkan Hede.

VICTORIA TEATER

EVA SEVALDSONS stykke har kvaliteter, men en del blir dessverre borte i Trond Lies litt forserte forestilling på Victoria. Regien stoler ikke helt på Holberg-parafraasen som Sevaldson har skrevet og kører derfor på med ytre effekter og instruerer til grovspill. Som det gjerne skjer når noen vil ha ting til å være morsommere enn det egentlig er – man blir fort mer forstemt enn oppstemt.

Det er en del gøy underveis. Selve historien er sprudlende nok, om ikke så overvettets original: Enken Terentia (Elsa Lystad) er helligheten selv og vokter ikke bare sine unge døtres dyd med gudsord og kaldt vann, men også en enke-kusine som befinner seg i moralsk fare i hovedstaden. Men misjonsreisen dit får konsekvenser. Det gamle hespetreet får av en eller annen grunn sans for unge menn – og her er det en åpenbar svakhet fra forfatterens side, fordi forvandlingen ikke blir troverdig. Vel tilbake i hjemmet er Terentia som forvandlet. Hun ifører seg alt som kan løfte og stramme, dusjer seg med alt som kan lukte godt og pudrer seg ned, slik at hun i egne øyne igjen kan bli attraktiv på kjønnsmarkedet. En ung mann med svarte mustasjer vil hun ha, jo yngre, jo bedre. En tresk kvinne (Eva Sevaldson) skaffer fram en slik (Lars Sørø), en sjarlatan, som dærer både gamla og hennes minst like giftesyke datter (Siv Anita Andersen). Sånt blir det moro av, og skuespillerne strever hardt for å få temperaturen opp, av og til for hardt. De blir i overkant karikaturer. Elsa Lystad har alt som skal til for å gestalte denne Terentia både før og etter omvendelsen, men slik hun utleverer damen føler jeg meg ikke overbevist, Lystad synes ikke helt å trives i rollen. Noe av det samme gjelder en del av de andre, det blir rutine, både hos de allerede nevnte og hos Kirsti Sparboe i den viktige rollen som tjenestejenta Pernille.

• BENGTT CALMEYER

SPONSOR

FESTIVALEN Vossa Jazz har undertegnet en sponso-
ravtale med forsikringsselskapet UNI Storebrand. Avtalen gjelder for neste års festival, men det tas sikte på å fortsette samarbeidet i minst fire år til.

KINO

Billetsalg: Billetter til alle filmer kan kjøpes på alle kinoer (unntatt Felix). Formiddagssalg hver dag i Saga, samt fredag/lørdag/søndag også i Eldorado og Filmteatret. 2 dagers forsalg på samtlige kinoer.

Telefonbestilling: Alle kinoer (ikke Felix) mottar bestillinger til filmer på andre kinoer.

Ved kø foran kassene redusert telefonservice.

KINOFONEN: Ekstra billettservice i helgene fredag/lørdag/søndag: 10-17. Tlf. 22 42 40 40.

Filminformasjon: Tlf. 22 36 24 31 (ikke teletorg)

COLOSSEUM 1-2-3-4, Majorstua

Bill.salg og best. på tlf. 22 46 39 60 fra kl. 15.30.

Wyatt Earp (am. - 15 år). Kl. 19.30.

Forrest Gump (am. - 11 år). Kl. 18 og 20.45.

Å leve (kin. - 15 år). Kl. 18.15 og 20.50.

Villhesten (no. - 7 år). Kl. 17.30.

(presis)

Rød (pol./fr. - 11 år). Kl. 19.15.

The Playboys (irsk - 11 år). Kl. 21.20.

EDDA

Jungeldyret (nord. tegnefilm med norsk tale - tillatt for alle). Kl. 18.10.

Alene på by'n (am. - 7 år). Kl. 20.

Tlf. 22 25 05 76 fra kl. 15.30.

ELDORADO 5-4-3-2-1

Tlf.best. på tlf. 22 42 54 10 LØRDAG fra kl. 11.15, SØNDAG FRA KL. 09.30. Bill.salg LØRDAG SØNDAG fra kl. 12 - også til andre kinoer (unntatt Felix).

Speed (am. - 15 år). Kl. 13, 15.45, 18.15 og 20.45.

The Flintstones (am. - 7 år). Kl. 13, 15, 16.50 og 18.40.

Maverick (am. - 15 år). Kl. 20.30.

MRK! LØRDAG OGSÅ KL. 23.

Jungeldyret (nord. tegnefilm med norsk tale - tillatt for alle). Kl. 13, 15 og 17.10.

Beverly Hills purk III (am. - 15 år). Kl. 18.45 og 21. MRK! LØRDAG OGSÅ KL. 23.10.

Bikinisesongen (no. - 11 år). Kl. 13, 15, 17.10, 19 og 21. MRK! LØRDAG OGSÅ KL. 23.

Alene på by'n (am. - 7 år). Kl. 13, 15, 17, 19 og 21. MRK! LØRDAG OGSÅ KL. 23.

NATTKINO: LØRDAG: Flukten fra Absalom (am. - 18 år). Kl. 23.10. Regi: Martin Campbell.

FELIX 1-2, Aker Brygge

Bill.salg (kun til Felix) og best. på tlf. 22 83 88 20 fra kl. 12. 2 dagers forsalg.

Alene på by'n (am. - 7 år). Kl. 17.15, 19.15 og 21.15.

Asterix og operasjon bautastein (fr. tegnefilm med norsk tale - 7 år). Kl. 17.15.

Bikinisesongen (no. - 11 år). Kl. 19.15 og 21.15.

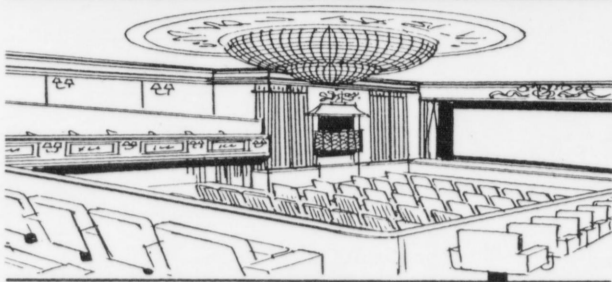
FILMTEATRET/KINOSENTRALEN

Bill.salg og best. på tlf. 22 41 83 90 lørdag fra kl. 10, søndag fra kl. 12 - også til andre kinoer (unntatt Felix).

MATINEKINO

FILMTEATRET

Onsdag, lørdag, søndag kl. 14.00

Verden vil aldri bli den samme etter at du har sett den gjennom Forrest Gumps øyne

Tom Hanks er
Forrest Gump

LØRDAG 1/10, SØNDAG 2/10 KL. 14.00

Forrest Gump (am. - 11 år). Kl. 14 og 20.45.

MRK! MATINEKINO: LØRDAG OG SØNDAG + ONSDAG:

Forrest Gump (am. - 11 år). Kl. 14.

FROGNER

Shadowlands (brit. - 11 år). Kl. 18.10.

Resten av dagen (am. - 7 år). Kl. 20.45.

Tlf. 22 44 63 80 fra kl. 15.30.

GIMLE

Miss O'Hares hemmelighet (br./irsk - 7 år). Kl. 18.30 og 21.

Tlf. 22 43 76 16 fra kl. 15.30.

KLINGENBERG 1-2-3-4

Bill.salg og best. på tlf. 22 42 59 42 fra kl. 16.30.

Klienten (am. - 15 år). Kl. 18.30 og 21.

Trollsyn (no. - 15 år). Kl. 18.30.

Menace II Society (am. - 18 år). Kl. 20.45.

Hvit (fr./sveits/pol. - 15 år). Kl. 18.30.

Blå (fr./sveits/pol. - 15 år). Kl. 20.45.

Besøktid (no. novellefilm), 40 min. Kl. 18.15. BILL.PRIS: KR. 25.

32 korte filmer om Glenn Gould (Kan. - tillatt for alle, anbef. ungd./voksne) Kl. 19.10.

Karlsøya - mellom geiter, rock og Muhammed (no. dokumentar - tillatt for alle, anbef. voksne). Kl. 21.10.

SAGA 1-2-3-4-5-6

Bill.salg fra kl. 12, tlf.best. på tlf. 22 83 42 75 fra kl. 11.15.

Jungeldyret (nord. tegnefilm m/ norsk tale - tillatt for alle). Kl. 13 og 14.30 (presis).

Fire bryllup og en gravferd (brit. - 11 år). Kl. 16, 18.20 og 20.50.

Ti kniver i hjertet (no. - 11 år). Kl. 13, 15, 17, 19 og 21. MRK! LØRDAG OGSÅ KL. 23.10.

Over stork og stein (no. - 11 år). Kl. 13, 15, 17, 19 og 21. MRK! LØRDAG OGSÅ KL. 23.

Villhesten (no. - 7 år). Kl. 13, 14.45, 16.30 og 18.15 (presis).

Short Cuts (am. - 15 år). Kl. 20.

Ladybird, Ladybird (brit. - 15 år).

Kl. 13.30, 16, 18.30 og 20.45. MRK! LØRDAG OGSÅ KL. 23.

Det var en gang (no. tegnefilm - 7 år). Kl. 13, 15 og 17.

Duften av grønn papaya om morgenen (viet./fr. - 7 år). Kl. 18.45 og 21. MRK! LØRDAG OGSÅ KL. 23.10.

NATTKINO LØRDAG: Nattevaktten (da. - 15 år). Kl. 23.10.

Regi: Olle Bornedal.

SORIA MORIA 1-2

Aristokattene (Disney tegnefilm med norsk tale - 7 år). Kl. 17.

Short Cuts (am. - 15 år). Kl. 19.

Hva er det med Gilbert Grape? (am. - 11 år). Kl. 17.

Schindlers liste (am. - 15 år). Kl. 19.30.

Tlf. 22 22 28 83 fra kl. 15.30.

SYMRA

Villhesten (no. - 7 år). Kl. 18.10.

Beverly Hills purk III (am. - 15 år). Kl. 20.30.

Tlf. 22 28 63 38 fra kl. 15.30.

SUKSESSEN FORTSETTER: 15. UKE I OSLO!

PRISBELØNNET OG KRITIKERROST
EN AV ÅRETS VIKTIGSTE FILMER

Det er virkeligheten.
Det er sånn det er.

MENACE
II
SOCIETY
EN FILM AV ALLEN & ALBERT HUGHES

KLINGENBERG

SJARMERENDE IRSK FRA FORFATTEREN AV
"MIN VENSTRE FOT"

ALBERT FINNEY
AIDAN QUINN
ROBIN WRIGHT

THE
PLAYBOYS

COLOSSEUM

TERENCE
STAMP

HUGO
WEAVING

GUY
PEARCE

Endelig en komedie -
som vil forandre
hvordan du tenker,
hvordan du føler
og fremfor alt
hvordan du kler deg.

Priscilla
ØRKENENS DRONNING
NORGESPREMIÈRE 7. OKTOBER
NB: TO DAGERS FORSALG VED ALLE KINOER I OSLO

LØRDAGS Kryssord

■ KRYSSORD NR. 39: 1994: Løsningen må være redaksjonen i hende senest tirsdag 11. oktober kl. 12.00. Da trekkes loddene.

Løsningen sendes til, **Arbeiderbladets redaksjon, Boks 6534 Rodeløkka, 0501 OSLO.** Merk konvolutten med «Kryssord nr. 39», og glem ikke navn og adresse. Lykke til!

Navn: .....

Adresse: .....

* = aktualiteter

NR. 39/94

KAMP SYKDOM*	FORDOMSFRIPERSON	DOTT	MYNT	LÆRE STEVNE	FORDEL DRIKK	FØLGE	STJERNER POLERE	NABO STAT INTERJ.	FORNYET IVER	REPLIKK			
SYNES FOLER LATTERLIG*	MO-RENER			FUGL	PLAGG-DEL	AV-GIFTER	FORDEKTIG VAS			PRON.			
BLI GAMMEL ASSIDEN	FLUKT	LYD SKAM-LØSE* REISENDE	UTLØP KJ. TEGN	EMBAL-LASJE SV. BY				M-NAVN	GOD-ORD	ELV			
BERG	HUS-GERÅD	PREP. SPRE-PLAGER		HAR EØS DIREK-TIV DM*						GUD-INNE			
TRE	STAT GUBBE	AR-TIST*	BILDE KJ. TEGN	KJ. TEGN	HOL-MER	PLEN ANLEGG							
LAG	PLACE BLANT BRITER*		TALLORD	VARSEL	M-NAVN	ETIO-PISK FUNN	RØR	PRON.	BLUND	TONERILJA	FYRSTE FANST*		
KNUTE		AN-LEGG TOPP	TRAPP								KRAV		
STEM-ME	REDSK.	DRIK-KING*	FUGL								DEL	STOFF VALG-EMNE	BRENE
FDR-BILDE	UÅR	GUD	STOFF FISK	AMATØR	ORG.	KINE-SISK KJØP-STEYHE*	REV	HAR NÅRING* I FOKUS	KONJ.	FUGL	GRA-FITTI I NEW YORK*		DELTA MØTER GRO TIL UKEN*
PORNO		MYNT KJ. TEGN	BY				MARKERT				NORSK BY DANS	SMASK PRO-FET	
	SKRAT-TET GRUE		SJØ-DYR				VEL VER-DIG	PRAKT	PLAGG ADV.				TANGE
GIR KAMP-HUMØR*		UNI-KUM	GOUR-MAND (FLT.)				TRE	BEHOL-DER					MINKE
SLU			KV-NAVN GLATT ENKEL				GROV SKJE-LETT	GÅ					BE-LEGG
LEDER								BLÅSE	PERI-ODE				
		RIKE								STAT USA			M-NAVN
M-NAVN BAK		INTERJ INSTR.	FAR-VANN MÅL				DAN-NELSE FAT						SMIT-TE
		VERB BO	GE-LATIN				KUNST HAST						RETT
FARGE		FORTJE-NER OSLO-FILMAR-MONIEN*											HELT
													AKERS-HUS

NR. 37/94

K	A	S	Ø	A	L	E	S	S
V	E	L	S	T	A	N	D	S
E	I	K	F	I	S	K	E	K
N	E	M	I	E	A	E	N	E
S	G	O	R	I	L	L	A	F
B	O	A	I	R	E	L	E	S
S	J	I	F	I	V	H	R	A
S	O	F	A	K	O	R	N	A
P	O	M	P	L	I	T	E	K
E	P	L	E	P	E	S	O	A
S	I	N	B	A	K	P	A	R
S	P	E	J	A	N	S	T	A
E	F	R	E	D	S	D	U	E
R	I	S	Ø	R	U	N	M	Ø
A	K	K	H	V	E	L	L	E
L	O	E	T	E	L	E	V	D
B	I	S	N	T	I	A	P	I
S	S	H	V	A	G	R	Ø	T
T	R	E	I	S	P	E	R	A
R	E	G	N	B	U	E	S	E
K	R	A	K	E	T	E	L	E
B	E	F	O	L	K	N	I	N
R	A	R	A	T	G	P	E	R

Løsning og vinnere X-ord nr. 37

- 10 Flaxlodd:** Øivind Fjellheim, Lilloseveien 35, 0957 Oslo.
- 5 Flaxlodd:** Ragni H. Bjartheim, Rørkil, 4900 Tvedestrand.
- 3 Flaxlodd:** Tone Valbo, Odins vei 5 G, 1413 Tårnåsen.

MINI X-ORD!

169	1	2	3	4
5				
	6			
	7		8	9
	10			
11	12		13	
14			15	
16			17	18
19				

- Vannrett:**
- Nyhetsformidler
  - Minske
  - Terrengformasjon
  - Kant
  - Kvinne
  - Tidl. hersker i Uganda
  - Forstaving
  - Piner
- Loddrett:**
- Klar
  - Kvinne
  - By i tidligere Jugoslavia
  - Sist i 19 vannrett

LØSNINGEN

D	R	V	S	D
R	R		I	N
V	G	T	V	E
G	N	I	N	D
S	L	I	S	D
L	A	R	N	V
R		T	A	V
R		E	M	K
E		D	O	B

168

? Lørdag

Brekke

Bjørneboe

Brekke		Bjørneboe	
Mesia	4	5	5
En svenske	5	5	5
Fisk	5	4	4
Idrett	5	5	5
Et ord	5	5	5
Ny jobb	0	0	0
Musiker	0	0	0
Til sammen	24	24	24

UAVGJORT

De kom likt ut, Universitas-redaktør Ingrid Brekke og hennes utfordrer Gunn Elin Bjørneboe, leder i Statens Ernæringsråd. De serverte nesten identiske svarrekker og endte opp på respektable 24 poeng. Damen med «ny jobb» voldt Brekke størst kvaler; hun skjønte raskt hvem vi var ute etter, men navnet skjulte seg bak det berømte jernteppet. Bjørneboe slet en stund med fisken og syntes hun burde tatt den litt kjappere. Flott innsats var det i alle fall fra begge.

	5 POENG	4 POENG	3 POENG	2 POENG	1 POENG
MEDIA	Hun er NRK-mester i kulestøt og skal ha hoppet 20 meter i Husebybakken. Hun har vært julehjelp i bokhandel og er engang hedret med den franske orden «Palme Academiques».	Nylig passerte hun de seksti og har uttalt at hun, i sin tid, var for gammel til å være rødstrømpe og sekstiåtter. Derimot har hun vært mannequin og skilærer.	Vi ber om navn på en cand. mag. som også studerte i Frankrike. Hun kom tidlig til NRK og har fulgt norsk fjernsyn siden starten, blant annet som «hallodame».	Nå leder hun innspillingen av «Julekalenderen» som er en ny barneserie på 25 episoder. Et team jobber også med en serie, innspilt på Grünerløkka, om barn i storbyer.	Hun ble, i 1961, leder for Barne- og ungdomsavdelingen og ble landskjent for «Tennpluggen», «Flimra» og den noe spesielle dukkeserien «Pompe og Pilt». Vi søker Småbarnredaksjonens leder.
EN SVENSK	Dagens svenske bor i en trerommer på Tyresö, liker turgåing og reinsdyrstek med sopp og har Elfsborg som favorittlag. Og så har han sommerstuga på Gotland.	Han er født i Borås der faren var lagerarbeider. Egentlig er han regnskapsmann, men er også cand. mag. i statsvitenskap. På 60-tallet studerte han sosialøkonomi i Chicago.	Karrieren begynte som sekretær hos statsministeren og som leder i det sosialdemokratiske ungdomsforbundet (SSU). Under Olof Palme ble han utdannings- og senere boligminister.	Det var også denne svensken som, i 1988-89, gjennomførte den store skattereformen som skulle få fart på Sveriges økonomi. Det står mye igjen å gjøre på det området.	Han var «sossarnas» nestkommanderende da han, fullstendig ukjent, måtte overta som statsminister da Palme ble skutt på Sveavägen i februar 1986. Nå får han reform-sjansen på nytt.
FISK	Vi spør etter en velsmakende matfisk som det finnes 60 slekter av og, i hele verden, rundt 500 arter. I Norge har vi tre av dem og ytterligere to er påtruffet av fiskere til havs.	Den tilhører piggfinnefiskenes orden og lever i brakkvann og i ferskvann opp over 1000 meters høyde. Det er en friggjelllet beinfisk med regelmessig fiskefasong og ru baktill-takkede skjell.	Perca fluviatilis tar noe farge etter vannet den går i, eksempelvis svært mørk i skogsvann med torgbunn. Den har to ryggfinner og mørke tverrbånd, er seiglivet og tåler forflytninger.	Dette er en rovfisk som lurar på sitt bytte, kamuflet i gras og siv. Om våren legger den egg i titusenvis i en lang «tråd» som henges opp mellom vannplanter og greiner.	Denne populære matfisken vi tenker på, blir sjelden over en kilo, men norsk sportsfiskerekord skal være 3,1 kg. Enkelte steder kalles fisken både gjørs og hork.
IDRETT	Hans store ungdomsambisjon var å bli jagerflyger i Luftforsvaret, men en skade ødela før det kom så langt. Han måtte ta seg sjåførjobb og skal også være en dyktig mekaniker.	Vi tenker på en bilist, født i Trondheim, oppvokst i Tana og bosatt med familie og bilverksted på Ottarsrud i Frogn. Han nærmer seg de femti og er blant annet «fyr og flamme» i bok fra 1981.	I 1974 vant han norgesmesterskapet på isbane med en Opel etter å ha forsøkt seg i konkurranser et par års tid. Fire år seinere var han europamester i rallycross.	I fem år forsøkte han seg også på bane i sportsvognklassen, men er kommet tilbake som rallycross-fører med internasjonalt ry. Han har vunnet EM fem ganger og fem andreplasser.	Mr. Rallycross som han kalles, regnes for tidenes største bilsportutøver i Norge, også for sitt temperament og utblåsninger som trekker titusener til bilsportstevnene.
ET ORD	I dag er vi ute etter et ord som er både egenavn og substantiv, mest det siste. Det kan blant annet bety et tilholdsted for natta, et leie og et bosted på landet.	Fra år 1616 til 1680 levde en kjent nederlandsk maler og raderer som hadde dette etternavnet. Han var en av Rembrandts dyktigste elever og henger i Nasjonalgalleriet.	Ordet står også for en jordeiendom som gir leie av en viss størrelse og som, allerede i norrøn tid, var verdsatt i skyldmark eller mammateløp.	Det betyr videre ei tre-stamme uten kvister og en kropp uten lemmer, altså et torso. Det er således mye brukt som del av et klesplagg, eksempelvis i strikkeskjønter.	Endelig er det betegnelsen på et reir eller en dyreboli, helst da et tilholdsted for insekter (veps og humler), ormer og smågnagere.
NY JOBB	Her ber vi om navn på Norges første kommunale helseopplyser, ansatt i Bergen kommune sist på åttitallet. Hun har også vært hjemmehusmor med fire barn i sju år.	Ingen stikker under stol at kvinnen vi tenker på, er meget vitebegjærlig. Hun tok lærerskole 21 år gammel, er sterkt opptatt av helse og har hovedfag fra Idretthøgskolen.	På 70-tallet jobbet hun i ungdomsskolen på Løten, men det er også blitt tid til mastergrad i forebyggende helsearbeid. I tre arbeidsår i Sverige fulgte hun helsedebatten der.	Med bred erfaring fra yrkesliv og helsesektor har hun i dag solid ballast og intensjoner om å sette forebyggende helsearbeid på høyskolenivå ut i livet her i landet.	Som relativt nyansatt rektor i stiftelsen Kvinneuniversitetet (Rosenlund) på Løten, sitter hun med hovedansvaret for å gi videre faglig utvikling og helsekompetanse til kvinner.
MUSIKER	I strømmen av unge norske musikere som skaper seg karriere i utlandet, ber vi her om navn på en 38-åring som fikk Spellemannsprisen allerede i 1978.	Han studerte ved Musikkhøgskolen i Oslo og viste imponerende dyktighet på klassisk piano. Likevel har det fornemste, helt siden 13-års alderen, vært ragtime og New Orleans-jazz.	I Norge spilte han med flere band, blant annet Ytre Suløen, Magnolia Jazzband og Ophelia Ragtime Orchestra. Det ble en serie solokonsert, grammofoonplater og Riksteater-kabaret.	Han var i nærkontakt med ragtime-mesteren Eubie Black og spilte seg tett inn i Jelly Roll Mortons og Scott Joplins repertoar. Han har fått Jazzforbundets høythengende Buddypris.	Mortons musikk har skapt grunnlag for en utrolig USA-suksess. Sammen med skuespilleren Verner Bagneris, framfører pianisten musikalen om Jelly Roll Mortons liv og får kjempeskritikker.

TV-BINGO

RING

**820
60048**
og følg rettleidingen

6	8	16
13	18	14
7	11	10

Tjenesten koster kr. 6,16 pr. min.
DENNE KAN BLI DIN
Du kan også vinne 10 Flax-lodd

Hvem har vunnet? Ring 820 62 008

RINGTEVANT

Uke 38

Vinner av Philips 21" farge-TV med tekst-tv:

- Knut Erik Lydersen, 3960 Stathelle
- Og disse får 10 Flax-lodd hver i posten:
- Ingrid Hjeld Ødegård, 5783 Eidfjord
- Torbjørg Holmeide, 6630 Tingvoll
- Inger Arnesen, Burevn. 11, 1621 Gressvik
- Berit Laursen, Gjøvikgt. 6, 0470 Oslo
- Berit Fjeldstad, Maridalsvn. 335, 0881 Oslo
- Åge Langmo, 7350 Buvika
- Greta Lauritzen, Vidarsgt. 5, 1511 Moss

BLIR DU MED?

- Vår «Ring & Vinn»-konkurranse går fra uke til uke, med start hver lørdag.
- Hovedpremien trekkes blant alle som har ringt inn riktige svar i løpet av uken, men vi har også daglige vinnere.
- Du behøver ikke ringe hver dag for å delta i hovedtrekningen, men den som ringer ofte har selvsagt større sjanser til å vinne.
- Blir DU med på trekningen neste lørdag?

Vinn en video!

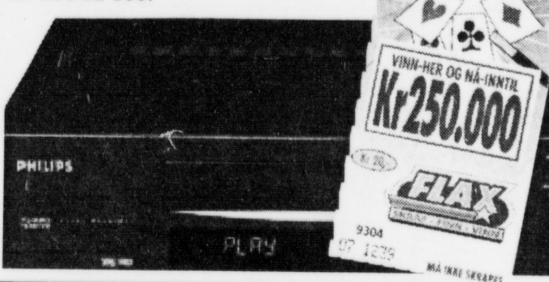
Kunne det passe med en videospiller? I så fall gir vi deg nå sjansen til å vinne en.

Hvis du besvarer vårt daglige spørsmål, er du med i trekningen om ukepremien: En Philips Turbodrive videospiller til en verdi av 4.190 kr.

I tillegg har du sjansen til å bli Flax-millionær, for som vanlig skal 70 Flax-lodd fordeles i løpet av uken.

Hver dag trekker vi ut én vinner av 10 Flax-lodd. Videospilleren trekkes blant alle som har ringt inn på tlf. 820 60 048 i løpet av uken (lørdag — fredag).

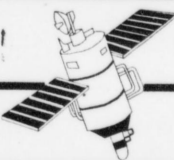
Vinnerne offentliggjøres på denne siden lørdager, men du kan også ringe vårt «Hvem har vunnet-nummer», tlf. 820 62 008.

TV

FRA SATELLITTENE

LØRDAG 1. OKTOBER

	06.00-17.00	17.00-20.00	20.00	21.00	22.00-06.00
EUROSPORT	08.30 Aerobics. 10.00 Kampsport-festival. 11.00 Wrestling. 12.00 VM i Volleyball – Brasil-Tyskland. Direkte fra Hellas. 14.30 Rytmisk sports-gymnastik. 15.30 Kunstløp. R. 16.30 Friidrett: Tikamp.	17.30 Eurogolf. Fra dagens andre runde i Europatouren som spilles i Berlin. 19.30 VM i Volleyball: Holland-Kuba. Direkte fra Hellas.		 Håkan Nilsson kommenterer Holland mot Cuba i VM i volleyball. Eurosport kl. 19.30	22.00 Boksing. Internasjonale proffkamper. 23.30 Kampsport: VM i bryting for damer. Fra kampene i Bulgaria. 00.30 Motorsykkelmagasinet. 01.00 Motormagasinet. Slutt ca. 02.00.
MTV	07.00 REM Weekend. 09.30 The Best Of Most Wanted. 10.30 The Zig & Zag Show. 11.00 The Big Picture. 11.30 Hit List UK. 13.30 First Look. 14.00 MTV Unplugged. 15.00 REM Weekend. 16.30 REM.	17.00 Dance with Simone. 18.00 The Big Picture. 18.30 MTV News – Weekend Edition. 19.00 European Top 20.	 Michael Stipe og gruppen R.E.M. i «MTV Unplugged», kl. 14.00 og 21.00	21.00 Unplugged with REM.	22.00 The Soul of MTV. 23.00 First Look. 23.30 Zig & Zag Show. 00.00 Yo! MTV Raps. 02.00 The Best of Most Wanted. 03.00 Chill Out Zone. 03.00-07.00 Night Videos.
BBC	06.00-11.00 Diverse. 11.00 Top og the Pops. 11.30 The Clothes Show. 12.00 A Cook's Tour of France. 12.30 Green Fingers. 13.00 Grandstand.	17.15 Nyheter og vær. 17.55 The O-Zone. 18.10 Top of the Pops Package. 18.55 Hi-De-Hi. 19.25 Big Break. 19.55 Waiting for God.	20.25 Common as Muck.	21.20 Red Dwarf. 21.50 Sport 94.	23.00 Nyheter hver time. 23.25 World Business Review. 00.25 World Business Review. 01.25 World News Week. 02.00-06.00 Nyheter og magasinprogrammer.
SUPER CHANNEL	05.30-14.00 Diverse. 14.00 Go International Motorsport. 14.58 News Headlines. 15.00 Trophe Lancome. 16.00 Wheel to Wheel.	17.00 AVP Beach Volley Ball. 18.00 Today. 19.00 Internasjonale nyheter. 19.30 Live American College Football. Notre Dame Vs. Stanford.		 Nytt møte med Courtney Thorne-Smith og resten av gjengen i «Melrose Place». RTL kl. 19.10	23.00 The Tonight Show. 24.00 Talkin' Jazz. 00.30 «Torment». Grøsser. 1986. 02.00 The Best of Real Personal. 03.00-05.00 Natt-tv.
RTL	05.30-12.50 Diverse. 12.50 Major Dad. 13.20 Der Prinz von Bel-Air. 13.50 Full House. 14.20 Eine starke Familie. 14.50 Knight Rider. 15.45 Das A-Team. 16.45 seaQuest DSV.	17.45 Beverly Hills, 90210. 18.45 RTL aktuell. 19.10 Melrose Place.	20.15 Flieg mit Air-T-L.		22.00 Wie bitte?! 23.00 Gottschalk. 24.00 RTL Samstag Nacht. 01.00 TekWar: «Kampf um die verlorene Vergangenheit». Am. science fiction 1994. 02.35 «Tödliche Lady». Am. 04.05-04.55 Natt-tv.
3sat	08.00-15.30 Diverse. 15.30 Frag Lafer! – Kochtips. 15.35 Abenteuer Eisenbahn. 16.20 Zauberwelt und Volksmusik.	17.00 Schatzhaus österreich. 17.25 Frauen führen Regie». 19.00 Heute. 19.20 Tagesgespräch. 19.30 Apropos Musik.	20.00 Tagesschau. 20.15 Andorra. Teater.	21.55 Foyer: Russische Mission.	22.40 Im Zwischenreich der Dämmerung. 23.25 Boulevard Bio. 00.25 Das aktuelle Sport-Studio.
Discovery	16.00 Lørdagsmagasinet: Elitetroppene SAS.	17.00 Elitetroppene: The Green Berets. 18.00 Elitetroppene. 19.00 Elitetroppene: Den britiske marinen.	20.00 Oppfinnelser: Bruk av ultralyd. 20.30 Skattejegere: Skatten på Lima.	21.00 Den seksuelle nødvendighet: Dyrungene.	22.00 Panserstyrkene: Hammer mot ambolt. 22.30 Spioner: Honningfellen. 23.00 Beyond 2000. Populærvitenskap.
W5 europe	06.00-15.00 Diverse. 15.00 Magazines sportifs. 16.00 Nyheter. 16.10 Génies en herbe. 16.45 Les Débrouillards. For barn.	17.15 Les Francfolies. 17.45 Questions. 18.15 Visions d'Amérique. 18.30 Nyheter og vær. 19.00 C'est tout Coffe. 19.25 Vær/Nyheter.	20.00 L'or et le papier. Siste episode. 20.55 Vær.	21.00 Nyheter og vær. Fra France 2. 21.35 Spectacle.	23.05 Chéri(e) 00.05 Le Soir sur la 3. 00.35 Le saga de la chanson française: Charles Trenet. 01.30 Bon Week-End. 02.00-05.35 Natt-tv.
TV1000	07.30-11.30 Diverse. 11.30 Mystic Pizza. Am. 1988. 13.15 Dypt, vilt og inderlig. 15.00 Audrey Hepburn Remembered. Dokumentar. 16.30 The Best of the Animated. Tegnefilm kortfilmer.	17.00 Hilbur & Co. Tegnefilmserier: Around the World i 80 Dreams. Animaniacs. 18.00 Models Inc. Am. 1994. 19.00 Hollywood Women (1). Dokumentarserie med intervjuer.	20.00 Kapring på åpent hav. Am. 1992. Thriller.		22.00 Gummispretterten. Sv. 00.05 Erotikk: Tusen og en natt: Head or Tales. 02.00 De hensynsløse. Am. 04.00 Woodstock. Am. Oscar-belønnet dokumentar. Slutt ca. 07.00.
FILMNET PLUS	06.10-12.00 Diverse. 12.00 Pistolen i Betty Lou's håndveske. Am. 1992. 13.35 Bak kamera. 14.00 Song Without End. Am. 1980. Dokumentardrama. 16.10 This is My Life. Am. 1992. Komedi.	18.00 Gross Misconduct. Am. 1993. Thriller. 19.50 Up-date – programinfo.	20.00 Alene hjemme 2. Am. 1992. Komedi.	 Macaulay Culkin i «Alene hjemme 2», am. komedie fra 1992. FilmNet kl. 20.00	22.00 Bonnie & Clyde: The True Story. Am. 1992. 23.35 Intervju med Julia Roberts. 24.00 Pussyman. Erotisk film. 02.00 Pink Lightning. Am. 03.35-06.00 Natt-tv..

GO'BIT FOR BARN

ONKEL MARTIN forteller om de gamle greske sagnene som knytter seg til stjernebildene. Orion var egentlig en jeger som uten medfølelse skjøt alt han kom over. Andre stjernebilder du møter denne gang, er Store og Lille Bjørn, Skorpionen, Tyren og Syvstjernen. (3:6)

NRK Radio P1 lørdag kl. 17.00

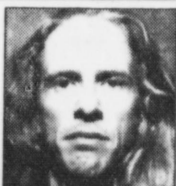
06.00 Babar. 06.30 Madeline. 07.00 Sandokan, Art Attack, Where's Wally, Garfield and Friends, Head to Head in 3D, Classic Cartoon, Beakmans World, Twins of Destiny, Round the Twist. 11.00 Glam Slam. Jem, Beverly Hills Teens. 12.00 Hour of Power. T-Rex, Stunt Dawgs. 13.00 Guitars and Roses. Swan's Crossing, Pugwall. 14.00 Eek the Cat. 14.30 Ready or Not. 15.00 Best of OUCH! 16.00-17.00 Heartbreak High.

Festhelg på Petre

En feststemt kanalsjef Tormod Kjensjord inviterer i helga alle Petre-lyttere til å være med på å feire kanalens etårsdag. Kjente grupper som Dum Dum Boys, Dance With a Stranger og Pogo Pops gir lyd fra seg under feiringen, utenlandske grupper som Pink Floyd og Genesis gjør like så, og det blir høydepunkter fra sendingene i det første året.

NRK Radio Petre lørdag kl. 12.00, 19.00 og 02.00

«Dance With a Stranger» i bursdagsfest for Petre

EF-tilbakeblikk i Nostalgia

Sketsjen «Salig i sin tro» med Carsten Byhring og Frank Robert ble skrevet til EF-avstemningen i 1972, men passer utmerket også i dagens situasjon. Erik Heyerdahl og Svein Byhring har funnet tiden inne til et gjenhør med denne sketsjen i lørdagens utgave av Nostalgia. I programmet markeres også at det er 40 år siden Judy Garland laget sin legendariske film A Star Is Born.

NRK Radio P1 lørdag kl. 13.30

TV

LØRDAG

1. oktober

	06.00-17.00	17.00-20.00	20.00	21.00	22.00-06.00
<p>Med forbehold om programendringer</p> <p>*Stereo</p> <p>NRK</p>	<p>08.30 Barnas morgenstund.</p> <p>09.00 Heia Norge! (th).</p> <p>09.30 Buongiorno Italia!</p> <p>09.55 Det hemmelighetsfulle havet.</p> <p>10.10 Trimkvarteret.</p> <p>10.25 Refleks: Helse (th).</p> <p>10.50 Samtid: EU og kystfiskeren (th).</p> <p>11.35 Utenriksmagasinet</p> <p>12.05 Penger på spill (th).</p> <p>14.40 NRKs sportslørdag. Teppekamp: Arsenal - Crystal Palace. Kommentator: Kjell Kr. Rike.</p>	<p>17.10 Folkehøyskolen i grenseland (th). R.</p> <p>17.30 John Savio - et samisk portrett.</p> <p>18.00 Barne-TV. «Redd Joppe, død eller levende» (5). Detektive for de minste. «Naftaline» (2). Fransk tegnefilmserie. «Kevin». Britisk novellefilm.</p> <p>18.30 Midt i smørøyet (t.tv).</p> <p>19.25 Lottotrekning.</p> <p>19.30 Lørdagsrevyen (t.tv).</p>	<p>20.15 Fleksnes (t.tv). (5) Biovita helsesenter. Marve får jobb på et helsesenter der han snart endrer rutine radikalt.</p> <p>20.50 Opp med Norge. Hva finnes av kreativitet og optimisme rundt om i vårt land? Tande-P møter mennesker med initiativ og skaperkraft. Alvor, musikk og humor i lørdagsblending.</p>		<p>22.20 Egentlig. . .</p> <p>22.40 Fakta på lørdag: Takarazuka - en japansk drøm. Britisk produksjon. Takarazuka er musikk-skolen mange unge kvinner i Japan drømmer om å gå på.</p> <p>23.30 Nattkino: «Rosen». (The Rose) Amerikansk spillefilm fra 1979 med Bette Midler i tittelrollen. Artisten Rose presses til det ytterste av både publikums krav og en grådigg manager. For å bære belastningen tyr hun til alkohol og narkotika. I andre roller: Alan Bates, Frederic Forrest og Harry Dean. Slutt ca. 01.40.</p>
<p>2</p>	<p>15.20 Filmguiden.</p> <p>15.40 Rederiet. Episode 54. Sendt mandag.</p> <p>16.30 «Englevakt». (Highway to Heaven). Jonathan er en engel som er sendt til jorden for å hjelpe mennesker. I hovedrollen: Michael Landon.</p>	<p>17.30 Hugos hule.</p> <p>18.00 Flipper.</p> <p>18.30 Nyhetene.</p> <p>18.55 Været.</p> <p>19.00 MacGyver. Episode 35. Amerikansk actionserie. I kveld: MacGyvers venninne kommer over et torturkammer som ser ut til å være i jevnlig bruk.</p>	<p>20.00 Film: «Olsenbanden og Dynamitt-Harry går amok». Norsk komedie fra 1973. Egon har lagt en plan for å få tak i seks millioner kroner, men da må først Kjell og Benny overtales til å si opp jobbene de har skaffet seg.</p>	<p>21.00 Nyhetene.</p> <p>21.15 Været.</p> <p>21.25 Film: «Olsenbanden og Dynamitt-Harry går amok» - forts.</p>	<p>22.10 Nye sjanser.</p> <p>23.00 Fredskonsert i Oslo Spektrum.</p> <p>24.00 Film: Den flammende stjerne. (Flaming Star) Am. westernfilm fra 1960 med Elvis Presley.</p> <p>01.35 Været. Slutt ca. 01.40.</p>
<p>TVN</p> <p>TVNorge</p>	<p>13.30 TV Forum kunnskapskanal. 13.30: Leonardos «Nattverden». 13.50: Forskerportrett. 14.50: Samfunnsinformasjon.</p> <p>15.45 Tysk Bundesliga. Overføring av Tysk Bundesliga, samt tippeservice og sportsnyheter.</p>	<p>18.10 911 øyeblikkelig hjelp. (4:25) Amerikansk dokumentarserie. En mann faller av en hest og blir trukket etter den. En politikkvinne ser et gravid rådyr bli truffet av en bil.</p> <p>19.05 Beverly Hills 90210. (53:89) Amerikansk drama-serie.</p>	<p>20.00 Aktuelt.</p> <p>20.10 Været.</p> <p>20.15 Matlock. (2:20) Amerikansk kriminalserie. Kvaldendens episode: «Ambassadøren». Reprise.</p>	<p>21.10 Poirot. (7:10) Britisk serie om Agatha Christies berømte detektiv Hercule Poirot. I kveld: «De forsvunne maleriene».</p>	<p>22.05 Wesenstund.</p> <p>23.15 Aktuelt.</p> <p>23.25 Været.</p> <p>23.30 «Gåten». (Enigma) Britisk thriller fra 1982. Fem topp-trente snikmordere fra KGB blir sendt til Vesten for å ta livet av fire sovjetiske avhoppere.</p> <p>Slutt ca. 01.15.</p>
<p>3</p>	<p>08.00 Barnetreer'n.</p> <p>10.30 Dinosauere.</p> <p>11.00 Skulk.</p> <p>11.30 California Dreams.</p> <p>14.15 Kjærlighetens berøring.</p> <p>14.45 Laurie Hill.</p> <p>15.15 Jaget.</p> <p>16.15 Outsiders.</p>	<p>17.10 «Gus». Amerikansk komedie fra 1976 om det fotballsparkende mulldyrer Gus. I rollene: Edward Asner og Don Knotts.</p> <p>19.00 Rik og berømt. Programleder: Solfrid Rørlin Saue.</p>	<p>20.00 Jessica Fletcher. (73) Amerikansk kriminalserie. Jessica er en kriminalforfatter som også har nese for virkelige mysterier. Kveldens episode: «Den siste flyturen».</p> <p>20.55 3 min. Nyheter og vær.</p>	<p>21.00 Dokumentar: Dream Deceivers.</p>	<p>22.10 3 min. nyheter og vær.</p> <p>22.15 Walker, Texas Ranger.</p> <p>23.10 «Omen». Am. skrekkefilm fra 1976 med Gregory Peck og Lee Remick i hovedrollene.</p> <p>01.15 Saturday Night Live. Slutt ca. 02.15.</p>
<p>KANAL 1</p> <p>*Stereo</p>	<p>07.30-11.45 Diverse.</p> <p>11.45 Jobb og plugg i Europa.</p> <p>12.00 Videotävling.</p> <p>12.10 NU - för unga döva.</p> <p>13.30 Nyheter för invandrare.</p> <p>14.00 Mosaik.</p> <p>15.00 Lindbergs Höga Visa.</p> <p>16.20 «Kvartetten som sprängdes». Sv. film fra 1950.</p>	<p>18.00 Aktuell.</p> <p>18.15 Det kommer mera. . . (1:11)</p> <p>18.20 Vad vä det jag sa! . . . (1:9) To familier konkurrerer i emnet hus og hjem».</p> <p>18.45 Det kommer mera. . . Fortsettelse med telefonkonkurranser.</p> <p>19.30 Bert. (1:12) Ny serie.</p>	<p>20.00 Det kommer mera. . . Duell i Kittelfjäll.</p>	<p>21.00 Aktuell.</p> <p>21.05 Det kommer mera. . . - forts.</p> <p>21.30 Karibiska kliniken. (17:17) Amerikansk dramakomedie om medisinstudentene på Croft University i Karibien.</p>	<p>22.15 «Når pappa var borta. . .». Jugoslavisk film fra 1985 med regi av Emir Kusturica. I gjennom seks år gamle Maliks øyne møter vi hans familie i brytningen mellom Tito og Stalin, 1948, fram til midten av 50-tallet.</p> <p>Slutt ca. 00.30.</p>
<p>TV2</p> <p>*Stereo</p>	<p>08.00: Go'morron Sverige. 10.00 Trafikmagasinet.</p> <p>10.30 Packat och klart.</p> <p>11.00 Nyhetstecken.</p> <p>11.45 Bra att veta.</p> <p>12.00 Livslust.</p> <p>14.50 Svenska hjärtan. (5) .</p> <p>15.50 Musikjägarna De Luxe.</p> <p>16.50 Filmkrönikan.</p>	<p>17.20 Långa bollar - korta ben. Reprise.</p> <p>18.05 Lotto.</p> <p>18.15 Helgmalstankar.</p> <p>18.20 En Kunglig kväll på GöteborgsOperan. Verdens nyeste operahus innvies i nærvær av det svenske kongeparet.</p> <p>19.30 Rapport med väder.</p>	<p>20.00 En Kunglig kväll på GöteborgsOperan - forts.</p>	<p>21.15 Sportnytt.</p> <p>21.25 Seriestart: Röda Rummet. (1:4) Samtale og diskusjon om bøker.</p>	<p>22.25 Blomsterspråk.</p> <p>22.30 Rapport.</p> <p>22.35 «La Bamba». Am. film fra 1987 om tenåringsidole Ritchie Valens. Ritchie hadde en stor hit med La bamba på 50-tallet, men karrieren ble kort. Han omkom i en flyulykke.</p> <p>Slutt ca. 00.20.</p>
<p>4</p>	<p>08.00-11.45 Diverse. 11.45 Stina møter Peter Wallenberg</p> <p>12.15 Stora pengar. 13.45 Sikta mot stjärnorna. 14.45 Kalla fakta. 15.25 Maj Fant. 16.25 Snurriga affärer i Bryssel.</p>	<p>17.25 Spader och Keno.</p> <p>17.30 Vinnare!</p> <p>18.30 Bingolotto.</p> <p>19.30 Nyheter og vær.</p> <p>19.50 Bingolotto, forts.</p>	<p>20.25 Inför Stora famnen. Foran morgendagens program.</p> <p>20.30 Bingolotto, forts.</p>	<p>21.00 Rena rama Rolf. Svensk komediserie i 15 deler.</p> <p>21.30 «Polisskolan 3 - Begåvningsreserven». Amerikansk farse fra 1986. .</p>	<p>22.00 Nyheter og vær. 22.10 «Polisskolan 3 - Begåvningsreserven» forts. 23.15 Bakom kulisserna. 23.45 Olösta mysterier. 00.35 Kvinnefangst. Austr. dramaserie. Til 01.40.</p>

RADIO LØRDAG

1. oktober

NRK 1 - NORGESKANALEN

00.05-05.45 Natradioen. 05.45 Værmelding med varsel for fiskebankene. 06.00 Dagsnytt. 06.03 Sent og tidlig. Plater. 07.00 Dagsnytt. 07.03 Morgenfuglen. 07.30 Dagsnytt. 07.50 Mot helg - samtaleandakt. 08.00 Tidssignal. Dagsnytt. 08.03 Værmelding. 08.06 Distriktsnyheter. 08.09 Morgenfuglen flyr videre. 09.00 Dagsnytt. 09.03 Nitimen. 10.00 Dagsnytt. 10.03 Distriktsnyheter. 10.06 Friluftsmagasinet. 10.30 Musikkens Norge Rundt. Det beste fra distriktskontorene. 11.00 Dagsnytt. 11.03 Distriktsprogram. 12.00 Dagsnytt. Distriktsprogram. Over Kvitsøy kl. 12.03. Værmelding for fiskebankene. 13.30 Nostalgie. 14.00 Dagsnytt. 14.03 Radioteatret. «Avdøde ønsket ikke blomster», av Gerd Nyquist (1). 14.40 Melodiradio. 14.50 Værmelding med varsel for fiskebankene. Kuling- og stormvarsler. 15.00 Dagsnytt. 15.03 Norsktoppen. 16.00 Dagsnytt. 16.03 Musikkpaviljongen. Armeens representasjonskorps, Ukraina. 16.30 Dagsnytt. Med ekstra EU-dekning. 16.50 Popkorn. 17.00 Dagsnytt. 17.03 Barnetimen. 18.00 Dagsnytt. 18.05 Værmelding med langtidsvarsel. 18.10-24.00 På radio. 18.10 På planen. 18.30 Svingom på gammelmåten. 19.00 Dagsnytt. 19.03 På karret - i dag Molde. 19.25 På plakaten. 20.00 Dagsnytt. 20.03 På scenen. 21.00 Dagsnytt. 21.03 På lufta. 21.50 Værmelding med varsel for fiskebankene. 22.00 Dagsnytt. 22.05 På dansefot. 23.00 Dagsnytt. 23.03 På tampen. 24.00 Dagsnytt med værvarsler. 00.05-06.00 Natradioen. 00.05: Dessertimen. 01.00: Dagsnytt. 01.03: Nattensket. 02.00: Dagsnytt. 02.03:

NattaMi. 03.00: Dagsnytt. 03.03 Nattspiller'n. 04.00: Dagsnytt. 04.03: Gjæner: Den vil jeg høre igjen! 05.00: Dagsnytt. 05.03: Mot dag.

Jens A. Riisnæs (bildet) og kamerat Sverre Tom Radøy er klar med et nytt reiseprogram hvor de tar for seg reisemål både i turistløypa og ikke minst de som ligger et godt stykke utenfor. NRK Radio P2 lørdag kl. 23.45

NRK 2 - KULTURKANALEN

00.05-06.00 Klassisk natradio. 06.00 Dagsnytt. 06.03 Jazz på CD. 07.00 Dagsnytt. 07.03 P2-akademiet. Harriet Holter: Kan likestilling forbedre verden? 07.30 Dagsnytt. 07.45 Hurra for deg som fyller ditt år. Fødselsdagshilsener til barn. 08.00 Dagsnytt. 08.03 Sæmi Radio. 09.00 Dagsnytt. 09.03 Ring inn musikken - 820 49 300! Apne linjer for klassiske musikk-ønsker. 10.30 Verdt å lese. «I mannfolkland», et essay av Gunnar Reiss-Andersen. 11.00 Dagsnytt. 11.03 Verden på lørdag. 12.00 Dagsnytt. 12.03 Lutter øre. 12.30 Ukeslutt. 13.30 Lørdagsdokumentaren. «Tilbake til Oradour». Dok.drama. 14.15 Barebarokk. 15.00 Dagsnytt. 15.03 Hallo i uken. Et underholdningsbidrag. 15.45 Ut i verden. P2s reisemagasin. 16.00 Dagsnytt. 16.03 Kritikertorget. Uke-magasin med kritisk søkelys på ytringer innen kunst. 16.30 Dagsnytt. 17.00 Dagsnytt. 17.03 Verdibørsen. Livssynsmagasin. 18.00 Dagsnytt. 18.05 Værmelding med langtidsvarsel. 18.10 Språkteigen. 18.30 P2-akademiet. Einar Løchen: Da Europa-tanken festnet seg i krigens skygge. 19.00 Dagsnytt. 19.03 Swing & sweet. 20.00 «Bortførelsen fra Seraillet». Opera i 3 akter av W.A. Mozart. 22.30 Klar en klassiker! Konkurransen i klassisk musikk. 23.00 Dagsnytt. 23.03 Hallo i uken. Sendt tidligere i dag. 23.45 Ut i verden. Reisemagasin. Sendt i ettermiddag. 24.00 Dagsnytt. Klassisk natradio fra kl. 00.05.

NRK 3 - PETRE

06.00 Petres Jukebox. Dagsnytt hver time. 09.00 Helgeopptur. Dagsnytt hver time. 12.00 Transitt i Prøyssenland. Direkte fra Brumundal. Dagsnytt kl. 12.00, 14.00 og 15.00. 16.00 Topp 30 m/ H. C. Andersen. Dagsnytt kl. 19.00. 19.00-02.00 Petres ettårsfest. Med Sveinar Fjeld sammen med små og store Petregjester. Tlf. 820 49 300. Dagsnytt kl. 22.00 og 24.00. 02.00-06.00 Nattkonsert. Harald Are Lund presenterer: Led Zeppelin 1971, Pink Floyd 1973, Roxy Music 1972 og Genesis 1975. Samsending med Norgeskanalen. Dagsnytt hver time.

P 4 - RADIO HELE NORGE

Nyheter hver time. 06.00 Morgenstemning. 07.30 Over en åpen bibel. 08.00 Revehiet v/Eli Rygg. 09.00 God morgen Norge. 11.00 P 4-favoritten. Lytternes Hit-liste. 12.00 Ditt ønske. 13.00 Norsk artist spesial. 14.00 Skeive skiver. 16.00 Sport på lørdag. 18.00 The Police. P4-konserten. 19.00 Kveldstoner. 20.00 Lørdagsdansen. 24.00 Mens andre sover.

DET JEG HUSKER BEST

Sigvart Dagsland

● «Familien Ashton» gjorde inntrykk på meg da den gikk på fjernsynet i sin tid, sier Sigvart Dagsland, som ikke har mye tid til å følge tv-serier nå. Han er stadig på farten med konserter og plateinnspillinger, og har nylig gitt ut CD-en «Stup» på Kirkelig Kulturverksted - den sjunde i rekken av Dagslands utgivelser.

● CD-en «Alt og såg» fra 1990 tok gull med 25.000 solgte eksemplarer, og han fikk Spellemannpris for beste pop-plate i 1991. I 1993 fikk Dagsland Juliusprisen, NOPAS pris til beste populærmusikalske komponist og utøver.

● «Stup» har Sigvart fornyet musikken. Platen er tatt opp i studio i Buenos Aires, og argentinske musikeres tangorytm bryner seg mot

musikken fra medbrakte nordmenn. Knut Reiersrud spiller gitar og Stene Osmundsen fra «September When» spiller trommer. En av sangene, «Gyldne land» er inspirert av en reise Dagsland og Erik Hillestad gjorde til Burma i regi av Worldwiew. Sangen er en hyllest til Aung San Kyi.

TV-BINGO

RING

**829
60048**

og følg rettledningen

Philips
21" farge-TV
med tekst-tv
Veil. pris
kr. 5.500,-

14	7	4
19	5	2
3	15	8

Tjenesten koster kr. 6,16 pr. min.

DENNE KAN BLI DIN

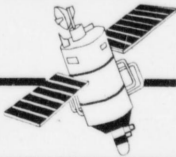
Du kan også vinne 10 Flax-lodd

Hvem har vunnet? Ring 820 62 008

TV

FRA SATELLITTENE

SØNDAG 2. OKTOBER

TV I MORGEN

NRK MANDAG

09.30 Postman Pat. 09.35 Alfabetet på engelsk (4). 09.40 Papegøyen (t.v). 10.05 Japan mot år 2000 (t.v). 10.25 Norske forfattere (t.v). 10.55 I en verden av overflater (t.v). 11.20 Trimkvarteret. 12.45 Stortingets høytidelige åpning. 17.00 Femmer'n: Northwood. 17.25 Burma, det gyldne landet (t.v). 17.55 Nyheter på tegnspråk. 18.00 Barne-TV. 18.45 På sporet av den tapte tid. 18.45 Distriktssendinger. 19.00 Dagsrevyen (t.v). 19.35 Antikviteter og snurrepiperier. 20.00 Schrödingers katt (t.v). 20.30 Pingvinen. 21.00 Redaksjon 21. 21.30 Film: «Grevinne Alice». 23.00 Kveldsnytt. 23.10 Norsk litteratur er hele mitt liv (t.v).

2 MANDAG

13.45 Med nebb og klør. 14.15 Hverdagsliv. 14.45 Den svarte hingsten. 15.15 Hugos hule. 15.30 VTV. 16.05 Baywatch. 17.00 Hele- og gutta. 17.30 Hverdagsliv. 18.00 Hjertet i brann. 18.30 Nyhetene. 18.45 Været. 18.50 PS.

19.00 Politiv. 19.30 Mot i brystet. 20.00 Rederiet. 20.50 Dyrenes fotballgalla. 21.00 Nyhetene. 21.25 Været. 21.30 Sporten. 21.45 Dokument 2. 22.15 Sheriffen. 23.05 Detektivene. 23.35 Goal! 00.05 PS. 00.15 Kriminelt. 00.30 Været.

TVM MANDAG

15.15 Wesenstund. 16.25 Familier. 16.55 Ginos mat-tips. 17.10 Glamour. 17.40 Glamour. 18.10 Oprah Winfrey Show. 19.00 Santa Barbara. 19.30 Det glade kjøkken. 20.00 Aktuelt. 20.10 Været. 20.15 Casino. 21.45 Dr. Quinn. 22.35 Aktuelt. 22.45 Været. 22.50 Tysk fotball. 23.25 Beyond 2000.

3 MANDAG

11.15 Matine: «Nutcracker». 13.05 To brødre. 14.00 Kjærlighetens berøring. 14.05 Dyrlegen. 15.05 Forviklinger. 15.35 Alias Smith and Jones. 16.30 Power Rangers. 17.00 Barneteater'n. 17.55 3 min. Nyheter og vær. 18.00 Nattens ridder. 18.55 3 min. nyheter og vær. 19.00 Naboer. 19.30 Melrose Place. 20.25 3 min. nyheter og vær. 20.30 Møte med det ukjente. 21.30 3 min. Nyheter og vær. 21.35 «Dødsdømt». 23.15 Drøm videre. 23.45 Spenser. 00.40 Fangen.

KANAL 1 MANDAG

09.00 Undervisningsprogram. 15.15 Spesielt. 16.00 Rapport. 16.05 Program ikke fastsatt. 17.00 Rederiet. 17.45 Børsen i dag. 17.50 Utiset - Nyheter. 18.00 Aktuelt og vær. 18.15 Bjørnes magasin. 18.45 En roman av... 19.00 Konst i Sverige. 19.15 Bullen (1). 20.00 Blanche. 20.45 Skårvor ur Mosaik. 20.55 Gobitar ur Konstmalanackan. 21.00 Aktuelt med sjudygnsprogos. 21.35 A-ekonomi. 21.45 Fotbolls kväll och Sportnytt. 22.25 Spanarna på Hill Street. 23.10 Program ikke fastsatt.

TV2 MANDAG

06.30 Go'morron Sverige. 15.25 Søndagsmorgen. Sendt søndag. 16.55 Nyhetstecken. 17.00 Rapport med vær. 17.05 Regionala nyheter. 17.10 PM. 18.15 Landet runt. 18.45 Lilla sportspegeln. 19.15 Regionala nyheter. 19.30 Rapport med vær. 20.00 Mitt i naturen. 21.00 Plus. 21.30 Himmel över Malmö. 23.05 Rapport. 23.15 Galen i dig.

	06.00-17.00	17.00-20.00	20.00	21.00	22.00-06.00
EUROSPORT	08.30 Aerobics. 09.00 Bodybuilding. 10.00 Kampsport: Nunchaku. 11.00 Karate: Tyskland-Japan. 12.00 Boksing. 13.00 Motorsport: Formel 3000. 14.30 Sykkel: Paris-Tours. 16.30 Sportsdans: EM i Latina-merikansk dans i Frankrike.	17.30 Golf: Mercedes German Masters. Fra den tredje runden som spilles i Berlin. 19.30 Snooker.	20.30 Truck Racing. Fra EM-delkonkurransen i Tsjekia og Belgia.	21.00 Motorsport: Formel 3000. Høydepunktene fra dagens konkurranse.	22.00 Sambafootball: Brasilianske ligan. Høydepunkter. 24.00 Boksing. Internasjonale proffkamper. Slutt ca. 01.30.
MTV	07.00 REM Weekend. 10.30 MTV News. 11.00 The Big Picture. 11.30 European Top 20. 13.30 First Look. 14.00 Sports. 14.30 REM: Past, Present & Future. 15.00 REM Weekend.	17.00 Unplugged with REM. 18.00 MTV The Real World 3. 18.30 MTV News: Weekend Edition. 19.00 US Top 20 Video Countdown.	 Mye om og med Michael Stipe og R.E.M. søndag også. «MTV Unplugged» kl. 17.00	21.00 120 Minutes.	23.00 Beavis & Butt-head. 23.30 Headbanger's Ball. 02.00 VJ Hugo. 03.00-06.00 Night Videos.
BBC	06.00-13.20 Diverse. 13.20 Eastenders Omnibus. 14.40 The Great Antiques Hunt. 15.25 Pro-Celebrity Golf. 16.15 Rough Guide to the World's Islands.	17.05 A Cook's Tour of France. 17.35 Day Out. 18.05 Nyheter og vær. 18.25 Songs of Praise. 19.00 Opera.		21.00 Elizabeth R.	22.30 The Directors Place. 23.20 Everyman. 24.00 Nyheter hver time. 00.25 World Business Report. 01.25 The Money Programme. 02.00-06.00 Natt-tv.
SUPER CHANNEL	05.30-15.00 Diverse. 15.00 Meet the Press. 15.58 internasjonale nyheter. 16.00 The McLaughlin Group. 16.30 Weekly Business. 16.58 Internasjonale nyheter.	17.00 Sports on NBC Super Channel. 18.00 Horses in Action. 18.30 This Week in Baseball. 19.00 Internasjonale nyheter. 19.30 Holiday Destinations.	20.00 Videofashion. 20.30 Frontal.	21.30 Talkin' Jazz.	22.00 Internasjonale nyheter. 22.30 ADAC Touring Car Cup: Nurburgring. 23.30 Commodore Sailing Cup. 24.00 World Matchrace Sailing. 00.30-05.00 Natt-TV.
RTL	05.30-11.00 Diverse. 11.00 Zurück in die Vergangenheit. 12.00 Im Kreuzfeuer. 12.30 Tropical Heat. 13.30 Operation Petticoat. 14.00 Pazifikgeschwader 214. 15.00 Disney-Reportage.	17.10 «Zwei Supertypen in Miami: Die Rache des Gonzales». Am. kriminal 1993. 18.45 RTL aktuell. 19.10 Mini Playback Show.	20.15 «My Girl - Meine erste Liebe». Am. komedie 1991.	 Jamie Lee Curtis i «My Girl», am. komedie fra 1991 på RTL kl. 20.15	22.15 Spiegel TV. 23.00 Prime Time. 23.25 Playboy Late Night. 00.25 «Starkstrom». Kan. 02.05 «City Limits - Sie kennen kein Erbarmen». Am. 03.35 -05.00 Natt-tv.
3sat	08.00-15.00 Diverse. 15.00 Look. 15.30 Donnerwetter. 16.00 Sonntagmagazin.	17.00 Die zehnte Muse Teletips für Tierrunde 18.00 Tagebuch 18.15 Rundschau 19.00 Aktuell 19.10 Markwort	20.00 Tagesschau. 20.15 mundART.	21.15 Ich bin die tolle Katja	22.20 Alltagsgeschichte. 23.05 Polizeiruf 110. 00.15 Die Charles Bukowski-Tapes. 00.20 Münchner Klaviersommer
Discovery	16.00 En verden som forsvinner: Kayapoene ut i skogen.	17.00 Piratene. 17.30 De store høyder. 18.00 Vildmarksliv. 19.00 Tingenes tilstand: Post mortem.	20.00 Whickers World: Sultanen av Brunei.	21.00 Discovery Journal: Svart vind, hvitt land.	22.00 Vannveier: Reisens slutt. 22.30 Arktis: Polarvandring. 23.00 Beyond 2000.
W5 europe	06.00-13.50 Diverse. 13.50 Le jardin des bétes. 14.50 Faut pas rêver (R). 15.45 Autovision. 16.00 Nyheter. 16.10 Le monde est à vous.	17.45 Bon week-end (R). 18.15 Correspondance (R). 18.30 Nyheter og vær. 19.00 30 millions d'amis. Magasin om kjæledyr. 19.25 Vær/Nyheter.	20.00 7 sur 7. Aktualitetsmagasin. 20.55 Vær.	21.00 Nyheter og vær. Fra France 2. 21.35 Cinema: «Il faut tuer Birgitt Haas».	23.10 Bas les masques. 00.25 Le Soir sur la 3. 00.55 L'heure de vérité. 01.55 Face à la presse. 02.30 Référence (R). 03.00-04.30 Natt-tv.
TV1000	07.15 A Century of Cinema. 09.00 Hilbur & Co. 10.00 Cooperstown. Am. 11.30 The Longest Day. Am. 14.30 The Player. Am. 1992. 16.30 Superstars of Action: Clint Eastwood.	17.00 Hilbur & Co. Tegnefilmserier: Animaniacs. 2 episoder i tegnefilmserien. 18.00 Heartbreak High. Austr. ungdomsserie. 19.00 The Avengers. Eng. kultserie.	20.00 Menendez - A Killing in Beverly Hills. Am. 1994. Miniserie i to deler (1).	21.30 José Carreras - Galla-konsert fra Globen. Live-konsert fra Globen i Stockholm.	23.30 Superstars of Action. 24.00 JFK - saken fortsetter. Am. 1991. Drama. 03.10 The Grifters. Am. 1990. 05.00 Klasskamrater. Sv. 1952. Komedie. Slutt ca. 06.40.
FILMNET PLUS	06.00-10.00 Diverse. 10.00 Brudens far. Am. 1991. 12.00 Nerdenes hevn 3. Am. 13.30 Intervju med Jeff Goldblum og Steve Winwood. 14.00 Bonkers. Tegnefilmserie. 14.25 Kjærlighetstrøbbel. 16.00 V.I. Warshawski. Am.	17.30 Intervju med David Byrne. 18.00 Paul McCartney Live. Konsert.	20.00 Hoffa. Am. 1992. Dokumentardrama.	 Jack Nicholson i dokumentardrama om mafiabossen Hoffa. FilmNet kl. 20.00	22.15 Up-date - programinfo. 22.25 First Light. Am. 1992. 24.00 Lost in Siberia - Gulag II. Am. 1991. Drama. 02.00 Sweet'n Short. 03.30 E! News. 04.00 Dark Horse - en venn for livet. Am. 1991. Til 05.40.

GO'BIT FOR BARN

LILLE MY og alle de andre figurene i *Mummidalen* er på plass igjen i Barne-tv denne søndagen. Tegnefilmserie etter Tove Janssons historie, oversatt og tilrettelagt for norsk av Morten Lange. Del seks av tretten: *Draken*.

NRK Barne-tv søndag kl. 18.00

06.00 Babar. 06.30 Madeline. 07.00 Sandokan, Art Attack, Wheres Wally, Garfield and Friends, Head to Head in 3D, Classic Cartoon, Beakmans World. 11.00 GlamSlam. Jem, Beverly Hills Teens. 12.00 Hour of Power. T-Rex, Stunt Dawgs. 13.00 Guitars and Roses. Swan's Crossing, Pugwall. 14.00 Eek the Cat. 14.30 Ready or Not. 15.00 Charlie Brown and Snoopy Show. 15.30 Amazing Live Sea Monkeys. 16.00 Moonacre. 16.30-17.00 Zazoo U.

Unge solister i Växjö

Den europeiske kringkastingsunionen inviterer i år for tiende gang til konsert med tenåringer som har valgt musikken som levevei. Det var i år svensk TV2 i Växjö som stod for arrangementet. I kveld møter vi blant andre den norske solisten Ingrid Rønnesdal på klaver. Ingrid kommer fra Trondheim, og er elev ved musikkolen i byen. Ingrid har drevet med musikk i hele 13 av sine 16 år.

NRK TV søndag kl. 18.30

Ingrid Rønnesdal fra Trondheim er Norges representant.

Søsterkrangel

Teddy og Alex er fremdeles uvenner siden Alex føler at Teddy svikter henne nå som hun har fått suksess. Teddy på sin side føler at Alex ikke klarer å glede seg over hennes suksess. Men det er ikke bare Alex Teddy krangler med. En kvinnelig journalist har gitt hennes kolleksjoner negativ kritikk, og når Teddy møter henne på en restaurant, slår hun journalisten rett ned. Klart for Sisters.

TVM søndag kl. 22.35

TV

SØNDAG

2. oktober

	06.00-17.00	17.00-20.00	20.00	21.00	22.00-06.00
 Med forbehold om programendringer *Stereo	09.00 Barnas morgenstund. 09.30 Sør-Afrika, hva nå 10.00 Vi og språket vårt 10.40 Filmavisen (th). 10.55 Tempo (th). 15.05 En verden: Historien om de tre tapte juveler. 15.55 Barnet er døpt - hva nå? 16.00 Familiegudstjeneste fra Fyllingsdalen kirke, Bergen. Det er søndags-skolens dag i dag, og dette markeres med mange barn til stede under gudstjenesten. Samtidig er det u-landssøndag, og at noen trenger hjelp er tema for prekenen. Sokneprest Trygve Danielsen forretter.	17.15 Trav. 18.00 Barne-TV. «I Mummi-dalen» (6). Tegnefilmserie. «Gresshoppa og maskinen»... Tsjekisk tegnefilm. 18.30 Unge solister i Våx-sjö. Fra den tiende eurovi-sjonskonserten med barn og ungdom fra hele Europa som solister. Den norske solisten er Ingrid Røynes-dal på klaver (2:3). 19.00 Klovn Sim. (5) Aus-tralsk familieserie i åtte deler. 19.30 Dagsrevyen (t.tv).	20.00 Menneskedyret (t.tv). En programserie om oss selv. (4) «Kjærlighetens biologi». 20.50 Kulturoperatørens filmekstra. 	21.00 Sportsrevyen - med tippeligaen.	22.05 Stella Polaris (t.tv). Et filmdikt om krig og kjærlig-het under Polarstjernen. Den tyske okkupasjons-maktens ødeleggelser pre-ger deres barndom. Gjen-opbyggingen av landet preger deres samliv. I noen av rollene møter vi Anne Krigsvoll og Ketil Høegh. Slutt ca. 23.30.
		14.30 NM i disco-dans. Sendt sist lørdag. 15.30 Smak av Norge. Sendt onsdag. 16.00 TV 2 hjelper deg. Sendt onsdag. 16.30 Herskap og tjenere.	17.30 Fotball-Ekstra. Repor-tasjer og samtlige scoring-er fra helgens serierunde i Tippeligaen. 18.30 Nyhetene. 18.45 Været. 18.50 Søndagssporten. 19.30 Familien Chisholm. Episode 5. Amerikansk familieserie.	20.00 Mot i brystet. Episode 45: «Jo mere vi er sam-men». Norsk komiserie. Sendt mandag. 20.30 Med nebb og klør. En morsom gjettelek om dyr. Programleder: Nadia Has-naoui. Gjester: Kari Simon-sen, Helen Vikstvedt og Minken Fossheim.	21.00 Nyhetene. 21.25 Været. 21.30 Filmguiden. 21.50 Film: «Hot shots!» Am. komedie fra 1991. En hel-spro parodi på «Top Gun» og mange andre kjente amerikanske filmer.
	16.40 Motorsport. Norsk og internasjonal motorsport. Reprise.	17.15 Det glade kjøkken. I dag skal vi lage lammepan-nekaker, fylt lammeslagsi-de og fylt lammebøg. Reprise. 17.45 Blanche. 18.35 Beverly Hills 90210. 19.30 Hollywood stuntma-ker. (1:13) Amerikansk serie..	20.00 Aktuelt. 20.10 Været. 20.15 Reisesjekken. Under-holdningsprogram for de romantiske. Ledet av Helge Hammelow-Berg og Meret-he Trøan.	21.25 Wesenstund. Direkte-sendt talkshow med aktuel-le gjester. Programleder er Rolv Wesenlund og pianist er Kari Stokke. 	22.35 Søstre. 23.25 Aktuelt. 23.35 Været. 23.40 «Offer for offer». Amerikansk film fra 1984 om hva som skjedde med skuespillerinnen Theresa Saldana i 1982. Slutt ca. 01.20.
	08.00-12.00 Diverse. 12.00 NFL Touchdown. 13.00 Kortfilm. 13.15 Folkets mann. (12:13). 14.10 Livet rundt de tre-dve. 15.05 Jaget. 16.05 Airwolf.	17.00 Wrestling. 18.00 Familiens blomst. 18.30 Spielbergs utrolige verden. 18.55 3 min. Nyheter og vær. 19.00 The McGregor saga. 19.55 3 min. Nyheter og vær.	20.00 «The Hard Way». Amerikansk komedie fra 1991 med James Woods og Michael J. Fox i hoved-rollene. John Moss er på jakt etter en sinnssyk mor-der. 	22.00 Argus: Mona Høi-ness. 23.00 Miami Vice. 23.55 Lov og orden. 00.50 Dragnet. (32:52) Ame-rikansk serie. Reprise. Slutt ca. 01.20.	
	08.00 Working English. 08.30 Musikoteket. 09.00 UR-Akademien. 10.00 Disney-dags. 10.55 Parker Lewis. 13.30 Dokumentären: Bland franska bönder. 14.30 ABC om EU.	17.30 Søndagsöppet. 18.00 Aktuelt. 18.15 Søndagsöppet - forts.	20.00 Ett med naturen: Indi-en i fokus! Det første av tre program om India, kon-trastenes land. Fra snøk-lødd fjell til ørknør og korallrev med en rekke uli-ke dyr og et mylder av mennesker.	21.00 Aktuelt. 21.15 Spesielt. Om ukene som gikk og dagene som kommer.	22.00 Musik i Kanal 1. Christian Lindberg er solist i Anders Hillborgs Konsert for trombone og orkester. 22.30 Nike. Kulturtimen. Slutt ca. 23.30.
	08.00-13.30 Diverse. 13.30 Pengar Pengar. 14.00 Fragmentos de Ame-rica Latina. 14.15 Vardag i Moskva. 14.30 Willkommen in Öster-reich. 15.00 «Nicky och Gino». Am. drama fra 1988 16.45 Anslagstavlan.	17.00 Mitt i mångfalden. 17.30 Vad tror du på? 18.00 Last Night of the Proms. For 100. gang avsluttes i kveld de berøm-te sommerpromenadekon-ser tene i London med all-sang, pomp og prakt i Albert Hall. 19.30 Rapport med väder.	20.00 Döda danskar räknas inte. (4:6) Aktuell komedie-serie om nyhetskanalen NTV. 20.30 Sportspegeln.	21.15 Säsongstart: E-fekt. E-fekt viser hvordan vi er turister i Sverige og uten-lands. For øvrig er det tips, kommentarer og annet smågodt med Tappas Fogelberg. 21.45 Uppdrag mord. (4:13) Amerikansk kriminalserie fra mordavsnittet i Baltimore.	22.35 Rapport. 22.40 Företag och marknad. Bedriftens vilkår. Sendt i formiddag. 23.10 Giganternas kamp. Verdens beste idrettsmenn blir de kalt - friidretts-tikjempere. Slutt ca. 23.40.
	08.00-13.15 Diverse. 13.15 Bakom kulisserna 13.45 Expedi-tion Jordan. 14.45 SOS - på liv og død. 15.15 Rena rama Rolf 15.45 Glöm inte tandborsten 16.45 Svenskt Travkriterium.	17.40 Gladiatorerna. 18.40 Beverly Hills 90210. 19.30 Nyheter og vær. 19.45 Sporten med eliteserie-hockey.	20.00 Stora famnen. Under-holdning med overraskel-ser. 20.30: Stora famnen-lotteriet.	21.00 Läkarna på landet. (6) Britisk dramaserie.	22.00 Nyheter og ukens vær. 22.25 Stora pengar 23.25 Hulken. Amerikansk actionsrie. Slutt ca. 00.20.

RADIO SØNDAG

2. oktober

NRK 1 - NORGESKANALEN

00.05-06.00 Natradioen. 06.00 Dagsnytt.
 06.03 Sølvsuper. 07.00 Dagsnytt. Værmelding med varsler for fiskebankene. 07.10 Eriks morgen. Erik Heyerdahl velger musikken. 07.30 Zimba. For barn og voksne. 08.00 Tidssignal. Dagsnytt. 08.03 Sangtiden. 08.55 Værmelding. 09.00 Dagsnytt. 09.03 Naturens verden. 10.00 Dagsnytt. 10.03 Titimen. 11.00 Høgmesse fra Bergen Landsfengsel. Markus 10, 17-27. Gen.sekr. Johan Arnt Wenaas. Norsk salmebok: 2689, 943, 336, 314, 716. 12.00 Dagsnytt. 12.03 På kirkebakken. 12.30 Artist på søndag: Alice Babs. 13.00 Dagsnytt. 13.03 Timen er din. Møte med en aktuell gjest. 14.00 Dagsnytt. 14.03 Musikk på bølgelengde. 14.50 Værmelding med varsler for fiskebankene. Kuling og stormvarsler. 15.00 Dagsnytt. 15.03 Eviggrønt. Gamle og nye evergreens. 15.30 Revyvisa - Norges speil. Norske revyviser gjennom tidene. 16.00 Dagsnytt. 16.03 Tre små ord. Et program om kjærlighet. 17.00 Dagsnytt. Med ekstra EU-dekning. 17.20 Ønskekonserten. 18.00 Dagsnytt. 18.03 Værmelding med langtidvarsler. 18.08 Helgeslutt. 19.00 Dagsnytt. 19.03 Helgeslutt. 20.00 Dagsnytt. 20.03 På kirkebakken. Sendt tidligere i dag. 20.30 Salmer til alle tider. 21.00 Sportsnytt. 21.05 Aktuelt magasin på urdu, tyrkisk og vietnamesisk. Sending på finsk i Troms og Finnmark kl 21.35. 21.50 Værmelding med varsler for fiskebankene. 22.00 Dagsnytt. 22.05 Lirekassen. Sendt fredag. 23.03 Sølvsuper. Sendt tidligere i dag. 24.00 Dagsnytt med værvarsler. 00.05-05.45 Natradioen. 00.05: Nattnimring. 01.00:

Dagsnytt. 01.03: Nattonsket. 02.00: Dagsnytt. 02.03: NattaMi. 03.00: Dagsnytt. 03.03: Nattpiler'n. 04.03: Gjenhør: Alle tiders blinkskudd. 05.00: Dagsnytt. 05.03: Mot dag.

Paul Ottar Haga (bildet) spiller Baddy i Radioteatrets «Nattlig gjest». Tenk deg at du våkner en morgen uten på huske hva du drev med kvelden før, hodet banker, alt er kaos, og det ligger en død mann ved siden av deg.

NRK Radio P2 søndag kl. 22.05

NRK 2 - KULTURKANALEN

00.05-06.00 Klassisk natradio. 06.00 Dagsnytt. 06.03 Klassisk på CD. Sendt fredag. 07.00 Dagsnytt. 07.03 Barebarokk. Sendt i går. 08.00 Dagsnytt. 08.03 Laudes. Morgensang i Bodø domkirke. 08.18 På livet løs med Ashild Ulstrup. 09.00 Dagsnytt. 09.05 Klar en klassiker. Lytterkonkurranse. Sendt i går. 09.03 Ruhkos. Samisk andakt. 09.30 Mun oskkun. Aktuelle trosspørsmål. 09.30 Morgenkonserten. I høst, konsertouverture, verk 11 av Grieg. Klaverkonsert i a-moll, verk 66, av Widor. Symfoni nr 5 i e-moll, verk 64, av Tsjajkovskij. 11.00 Søndagsavis. 12.00 Dagsnytt. 12.03 Verdt å vite. Populærvitenskapelig magasin. 12.40 Språkteigen. Sendt i går. 13.00 Dagsnytt. 13.03 Visebølgen. Serge Gainsbourg, fransk visekunstner. 13.30 Hostblad fra et tuntre. Frank Nordli møter Ingrid Bjørner. 14.00 Dagsnytt. 14.03 Tropisk aroma. Etnisk populærmusikk. 14.30 Musikkantikk. 15.00 Dagsnytt. 15.03 100 år med The Proms. Historiske opptak. 16.00 Dagsnytt. 16.03 Zimba. For barn og voksne. 16.30 Musikkdilla. Musikk uten grenser for barn uten alder. 17.00 Dagsnytt. 17.20 Folkemusikk-timen. 18.00 Dagsnytt. 18.03 Streifedag i Bohuslän. 18.30 Ut å plukke viser, ut å plukke vers. 19.00 Dagsnytt. 19.03 Apropos. 19.30 Klang i katedralen. På orgelkonsert i Praha. 20.30 Radiodokumentaren. «Tilbake til Oradour». Sendt i går. 21.15 Mørkets opplevelser - P 2s filmmagasin. 21.30 Blå minutter. Sendt fredag. 22.00 Dagsnytt. 22.05 Radioteatret: «Nattlig gjest», av Andres Ingridason. 23.00 Dagsnytt. 23.03 Borgulfen. 24.00 Dagsnytt. Klassisk natradio fra kl. 00.05.

NRK 3 - PETRE

06.00 Ett år på tre timer. Dagsnytt hver time. 09.00 Helgeopptur. Dagsnytt kl.09.00, 10.00 og 12.00. 12.00 Opp med Norge. Dagsnytt kl. 13.00. 13.00 Smutthullet - Petres bursdags-selskap. Dagsnytt kl. 14.00. 14.30 Sportsøndag. Med helgens serierunde i fotball og annen idrett. Dagsnytt kl 15.00. 17.00 Smutthullet - forts. Dagsnytt kl. 18.00. 18.00 Topp 30 m/H.C. Andersen. Fra i går. 20.00 Radiosporten. 20.30. Nordisc. 21.30 Roxrevyen. Reprise. Dagsnytt kl 22.00. 24.00 Dagsnytt med værvarsler. 00.05-06.00 Natradio i samsending med Norgeskanalen. Dagsnytt hver time.

P 4 - RADIO HELE NORGE

Nyheter hver time. 06.00 Morgensterning. 07.30 Over en åpen bibel. 08.00 Revehiet v/Eli Rygg. 09.00 God morgen Norge. 11.00 Tidsmaskinen. 12.00 P 4 Søndag. 13.00 Country skiver. 15.00 Sport og musikk. Fotballrunden. 18.00 The Police. P 4 konsert. 19.00 Musikalsk Krønike (7:9). 20.00 Trafikk og musikk. 22.05 Kjærlighet uten grenser. Ønskeplater ved Siv Stubbsveen. 23.00 Docs Natcafe. 01.00 Mens andre sover.

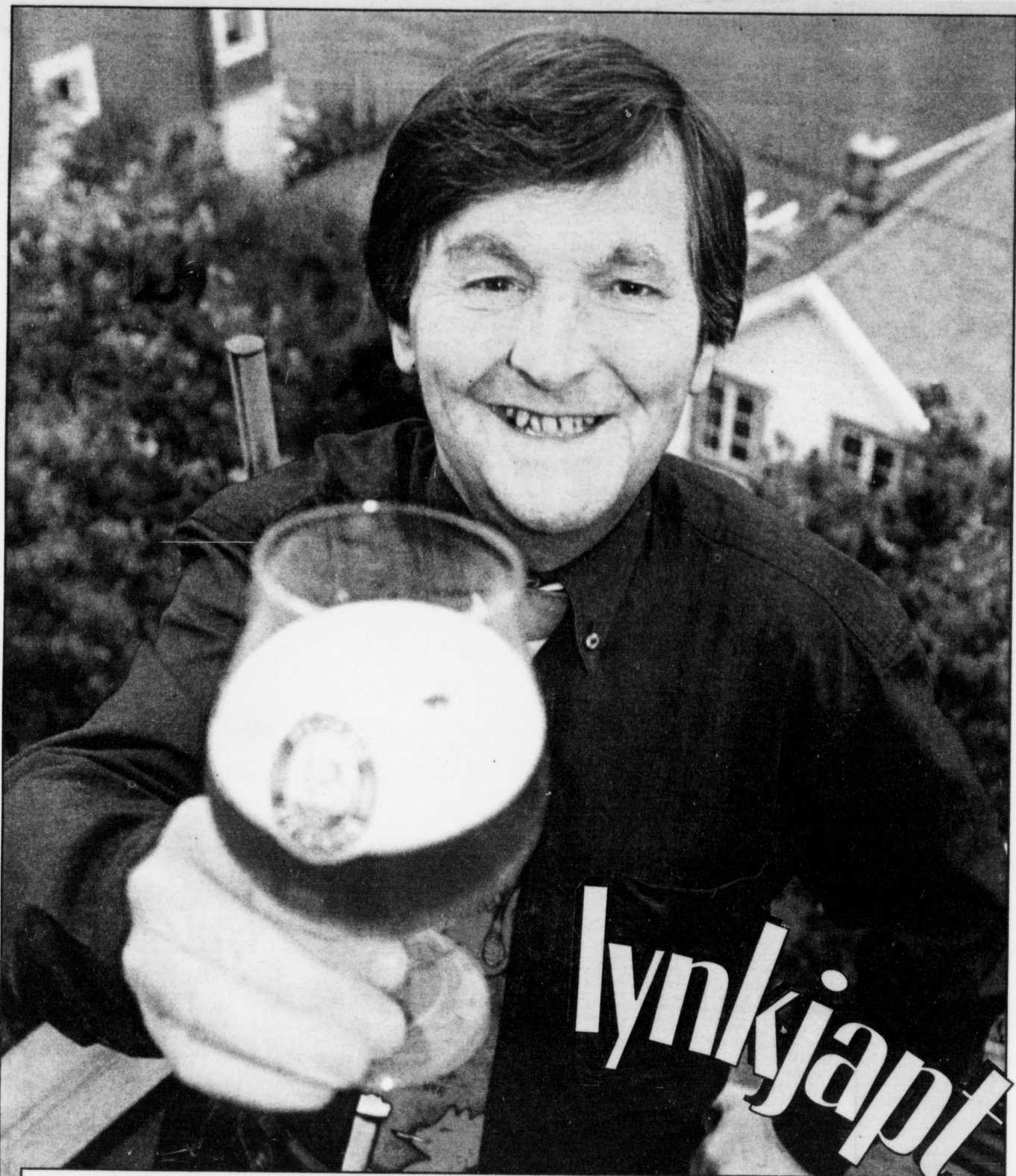
RADIO I MORGEN

00.05-05.45 Natradioen. 05.45 Værmelding. Varsler for fiskebankene. 06.00 Dagsnytt. 06.04 Distriktsprogram. 06.30 Dagsnytt. 06.36 Distriktsprogram. 06.59 Trafikkradio. 07.00 Dagsnytt. 07.04 Distriktsprogram. 07.30 Dagsnytt med sport. 07.50 Andakt. 2. Mose. 20, 1.8. Ved Helga Haugland Byfluglien. 07.59 Trafikkradio. 08.00 Tidssignal. Dagsnytt. 08.04 Værmelding. 08.07 Distriktsprogram. 09.00 Dagsnytt. 09.03 Nitimen. 10.00 Dagsnytt. 10.03 Distriktsnyheter. 10.06 Ekspresgrammofonen - hele Norges ønskeprogram. Musikkønsker: Tlf. 73 50

15 00. 10.30 Hverdag i EU: Italia. Samsending P2. 11.00 Dagsnytt. 11.03 Distriktsprogram. 12.00 Dagsnytt. 12.03 Distriktsprogram. Over Kvitsøy kl 12.03 og 17.50. Værmelding for fiskebankene. 12.30 Dagsnytt. 12.50 Musikknytt. 13.00 Tidssignal. Dagsnytt. 13.03 Middagsstunden. 13.30 Norgesglasset. Et helt naturlig radioprogram. 14.00 Dagsnytt. 14.03 Distriktsnyheter.

P2 00.05-06.00 Klassisk natradio. 06.00 Først på! P2 morgen. Med nyheter og værmelding hver halve time. Verdens forsider, Ord for dagen, Økonominytt, Kulturnytt, Morgenkåseri, Sport,

Verden i dag. 07.30-08.30: Sami Radio (nord for Salten og på 93 MHz i Oslo-området). 08.30 Dagsnytt. 08.32 Hurra for deg. . . Fødselsdagshilsener til barn. 08.40 Barnetimen for de minste. 09.00 Dagsnytt. 09.03 Kulturbeitet. Møteplass for kunst. 10.00 Dagsnytt. 10.03 Sånn er livet. 10.30 Hverdag i EU: Italia. Repor-tasje. 11.00 Dagsnytt. 11.03 Morgenkonsert for B-mennesker. 11.00-12.00: Sami Radio (nord for Salten og på 93 MHz i Oslo-området). 12.00 Dagsnytt. 12.03 Sami Radio. 12.30 Dagsnytt. 12.50 Rapport fra Oslo Børs. Lytt på radio!

lynkjapt

Øystein Øystå, redaktør av «Humla», medlemsblad for Pilsens Venner

- ØL-FESTIVAL - Et muntert stevnemøte for alle ølvenner, til utbredelse av ølglede og ølkunnskap - ALKOHOLPOLITIKK - Strevsomme greier. Politikerne kjemper mot folkets naturlige gleder og tror det er å vise sann ansvarfølelse. Se til Danmark!	- FLATFYLL - Brennevin og dans på lokalet. Og jeg vet hva jeg snakker om, oppvokst som jeg er i en tørrlagt Sørlandskommune. Et utslag av vårt hemmede forhold til alkohol. - KLASSE 3 - Herlige ølsorter som snarest mulig må fjernes fra polet og komme tilbake i butikkene. For hvem	har vel mage og vilje til å misbruke bokkolet? - BESTE 70-TALLS MINNE - Jeg er antakelig presenil og husker best de gamle grekere. - KJEPPEST - Folk burde spille mer trekkspill!

FOTO: FELICIA ØYSTÅ

Thorvald-effekten

EU-kampen er avgjort. Gro har sagt at Thorvald Stoltenberg blir vår mann i Europakommisjonen dersom vi seier ja. Snart vil Thorvald-effekten bli synlig i heile Noreg. Bønder og fiskarar kjem til å vende om og bli ovebeviste EU-tilhengarar. I fiskevær og knøttsmå landbruksbygder blir det stifta aksjonsgrupper som kjemper for sitt standpunkt med slagord som «Thorvald er ein av gutta – stem ja!» og «Med Thorvald blir EU berre kos!».

By og land vil igjen gå hand i hand, samla av ein felles draum om eit framtidig Europa der leiande politikarar møtest til uformelle samtalar ved frukostbordet med norske meieriprodukt og thorvaldsk hygge, og der byråkratar og lobbyistar slenstrar omkring i maktkorridorane og smiler skeivt til kvarandre og gumlar på karameller.

Når ja-folk reiser rundt i landet for å vinne velgarar, treng dei no berre gå opp på talarstolen og seie «Thorvald», så vil det bryte ut spontane gledesscener vi ikkje har sett maken til i dette landet på fleire tiår. Folk vil kaste seg om halsen på kvarandre og gråte av lykke. Tidlegare erkefiendar vil bli bestekompisar og gå saman i kampen for medlemsskap og for Thorvald. Unionen blir med eitt så mykje trivelegare når vi ser for oss omtrentlege og joviale Thorvald i staden for dei usympatiske euro-broilerane.

Snart vil panikken ramme neisidas leiarar. Anne Enger Lahnstein og Erik Solheim vil i rein desperasjon prøve å legge seg til ukklar diksjon og reise rundt og dele ut Smørbukk til folket. Men dei vil snart innsjå at det ikkje nyttar. Berre Thorvald er Thorvald.

Thorvald har oppnådd den høgste statusen ein kan oppnå i overhusfrie Noreg. Han har tatt steget opp frå å vere ein internasjonalt kjent nordmann til å bli eit argument.

KALVØKADEN

Fuglene som skal overvintre må tilpasse seg andre livsbetingelser enn de sommeren ga dem, og det er bare de aller beste som vil klare seg.

N STREIF I OSLO-NATUREN

SPETTMEISEN

Kvirre-kviitt – småmeisenes lavmælte sang høretes i skogen. På ivrig matsøk streifet de rastløst gjennom trekroneene. Brått er en nede hos meg. I karakteristisk stil slår den seg ned på en trestamme med hodet ned og stjerten støttet opp. Spettmeisen er den eneste av fuglene våre som kan gå nedover en stamme med hodet først. Navnet til tross er den ikke i slekt med meisene. Men den trives ilag med dem og i likhet med flere av de andre småmeisene bruker den sensommeren og høsten til å forberede vinteren. Den hamstrer og gjemmer mat. Spettmeisen er blant de få fuglene som overvintre hos oss og for å klare seg må den skifte levevis. Maten skifter fra insekter og kjøtt til vegetarkost med frø som hovedføde. Likevel er det bare de sterkeste og flinkeste av dem som får hilse våren velkommen i Oslomarka en gang i april.

Tekst og foto: Kjetil Haave